

სს „ლიბერთი ბანკი“ და შვილობილი კომპანიები

კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგება

*2021 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლისთვის
დამოუკიდებელი აუდიტორის დასკვნასთან ერთად*

სარჩევი

დამოუკიდებელი აუდიტორის დასკვნა

კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგება

ფინანსური მდგომარეობის კონსოლიდირებული ანგარიშგება	1
სრული შემოსავლის კონსოლიდირებული ანგარიშგება	2
საკუთარ კაპიტალში ცვლილების კონსოლიდირებული ანგარიშგება.....	3
ფულადი ნაკადების კონსოლიდირებული ანგარიშგება.....	4

კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები

1. ძირითადი საქმიანობა.....	5
2. მომზადების საფუძველი	6
3. სააღრიცხვო პოლიტიკების მიმოხილვა.....	6
4. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო შეფასებები და დაშვებები	20
5. ინფორმაცია სეგმენტების შესახებ.....	22
6. ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები.....	22
7. მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ.....	23
8. მომხმარებლებზე გაცემული სესხები.....	24
9. საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები.....	34
10. ძირითადი საშუალებები	36
11. არამატერიალური აქტივები.....	38
12. აქტივის გამოყენების უფლება და საიჯარო ვალდებულებები.....	38
13. გადასახადები	39
14. სხვა აქტივები, გადახდილი ავანსები და სხვა ვალდებულებები	41
15. საკრედიტო ზარალის ხარჯი და სხვა გაუფასურება და ანარიცხები	43
16. ვალდებულებები ფინანსური დაწესებულებების წინაშე	44
17. ვალდებულებები მომხმარებლების მიმართ.....	44
18. სუბორდინირებული სესხი	45
19. კაპიტალი.....	46
20. პირობითი ვალდებულებები	47
21. წმინდა შემოსავალი გასამრჯელოდან და საკომისიო მოსაკრებელიდან.....	49
22. წმინდა შემოსულობა/(ზარალი) უცხოური ვალუტიდან.....	49
23. სხვა შემოსავალი	50
24. თანამშრომლებზე გაწეული და სხვა ადმინისტრაციული ხარჯები.....	50
25. რისკის მართვა.....	51
26. სამართლიანი ღირებულების განმარტებითი შენიშვნები	72
27. დაკავშირებულ მხარეთა განმარტებითი შენიშვნები	80
28. კაპიტალის მართვა.....	81
29. ანგარიშგების პერიოდის შემდგომი მოვლენები	83

დამოუკიდებელი აუდიტორის დასკვნა

სს „ლიბერთი ბანკის“ აქციონერებსა და სამეთვალყურეო საბჭოს

კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების აუდიტის დასკვნა

მოსაზრება

ჩავატარეთ სს „ლიბერთი ბანკის“ და მისი შვილობილი კომპანიების (შემდგომში „ჯგუფი“) კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების აუდიტი, რომელიც შედგება ფინანსური მდგომარეობის კონსოლიდირებული ანგარიშგებისგან 2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ასევე აღნიშნული თარიღით დამთავრებული წლის სრული შემოსავლის კონსოლიდირებული ანგარიშგებისგან, საკუთარი კაპიტალის ცვლილებების კონსოლიდირებული ანგარიშგებისგან, ფულადი ნაკადების კონსოლიდირებული ანგარიშგებისგან, და კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნებისგან, მათ შორის მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის მიმოხილვისგან.

ჩვენი აზრით, წარმოდგენილი კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგება, ყველა არსებითი ასპექტის გათვალისწინებით, სამართლიანად ასახავს ჯგუფის კონსოლიდირებულ ფინანსურ მდგომარეობას 2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, აგრეთვე მისი საქმიანობის კონსოლიდირებულ ფინანსურ შედეგებსა და კონსოლიდირებული ფულადი სახსრების მოძრაობას ამავე თარიღით დასრულებული წლისთვის, ფინანსური ანგარიშგების საერთაშორისო სტანდარტების („ფასს“) შესაბამისად.

მოსაზრების საფუძველი

აუდიტი წარმართეთ აუდიტის საერთაშორისო სტანდარტების („ასს“) შესაბამისად. პასუხისმგებლობა, რომელსაც აღნიშნული სტანდარტები ჩვენთვის ითვალისწინებს, დაწვრილებით არის აღწერილი ჩვენი დასკვნის ნაწილში სახელწოდებით „აუდიტორის პასუხისმგებლობა კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების აუდიტზე“. ჩვენ ვართ ჯგუფისგან დამოუკიდებლები ბუღალტერთა ეთიკის საერთაშორისო სტანდარტების საბჭოს „პროფესიონალი ბუღალტრების ეთიკის კოდექსის“ (საერთაშორისო დამოუკიდებლობის სტანდარტების ჩათვლით) (IESBA კოდექსი) შესაბამისად, და შესრულებული გვაქვს IESBA კოდექსით გათვალისწინებული სხვა ეთიკური ვალდებულებებიც. გვჯერა, რომ ჩვენ მიერ მოპოვებული აუდიტორული მტკიცებულებები საკმარისი და შესაფერისია ჩვენი მოსაზრების გამოსათქმელად საჭირო საფუძვლის შესაქმნელად.

აუდიტთან დაკავშირებული ძირითადი საკითხები

აუდიტთან დაკავშირებული ძირითადი საკითხები ის საკითხებია, რომლებიც, ჩვენი პროფესიული განსჯის საფუძველზე, ყველაზე მნიშვნელოვნად მივიჩნიეთ მიმდინარე პერიოდის კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების აუდიტის განმავლობაში. ეს საკითხები მთლიანობაში განვიხილეთ კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების აუდიტის კონტექსტში და აუდიტზე დაყრდნობით ჩვენი მოსაზრების ჩამოყალიბებისას, შესაბამისად ამ საკითხებზე ცალკე მოსაზრებას არ გამოვხატავთ. განმარტება იმისა, თუ როგორ განვიხილეთ აღნიშნული საკითხი აუდიტის განმავლობაში, ქვემოთ წარმოდგენილია ჩვენივე აუდიტის კონტექსტში.

ჩვენ შევასრულეთ პასუხისმგებლობა, რომელიც დაწვრილებით არის აღწერილი ჩვენი დასკვნის ნაწილში სახელწოდებით „აუდიტორის პასუხისმგებლობა კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების აუდიტზე“, აღნიშნული საკითხის ჩათვლით. შესაბამისად, ჩვენი აუდიტი მოიცავდა ისეთი პროცედურების ჩატარებასაც, რითაც შევაფასებდით კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების არსებითი უზუსტობების რისკებს, რომლებიც გამოწვეულია თაღლითობით ან შეცდომით. ჩვენი აუდიტის პროცედურების, მათ შორის ქვემოთ მოცემული საკითხის განსახილველად ჩატარებული პროცედურების შედეგები, წარმოადგენს თანდართულ კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაზე ჩვენი აუდიტორული მოსაზრების საფუძველს.

აუდიტთან დაკავშირებული ძირითადი საკითხი	რამდენად ითვალისწინებდა ჩვენი აუდიტი მნიშვნელოვან აუდიტორულ საკითხებს
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვი კლიენტებზე გაცემულ სესხებზე	
ჯგუფის ფინანსური პოზიციისთვის მომხმარებლებზე გაცემული სესხების მნიშვნელობის გათვალისწინებით, ფასს (IFRS) 9-ის („ფინანსური ინსტრუმენტები“) ფარგლებში მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის შეფასებასთან დაკავშირებული კომპლექსურობიდან და მსჯელობებიდან გამომდინარე, ჩვენ ეს სფერო აუდიტთან დაკავშირებულ ძირითად საკითხად მივიჩნიეთ. სასესხო ზარალის გაუფასურება დაანგარიშდება კოლექტიური ანარიცხების მოდელის და ინდივიდუალური სესხის ანარიცხების საფუძვლის კომბინაციის გამოყენებით, დისკონტირებული ფულადი ნაკადების ანალიზზე და რეგრესიულ დაფუძნებული პროგრესული შეფასებების საფუძველზე. როგორც კოლექტიური, ისე – ინდივიდუალური ანარიცხები დამოკიდებულია რამდენიმე დაშვებაზე და მსჯელობაზე, როგორიც არის: ▶ მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის დასაანგარიშებელი მოდელის ასაგებად გამოყენებული სააღრიცხვო ინტერპრეტაციები და მოდელირებასთან დაკავშირებული დაშვებები;	ჩვენ შევისწავლეთ მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის პროცესი და ჩვენი შიდა რისკების სპეციალისტების მხარდაჭერით, შევაფასეთ ჯგუფის მიერ შემუშავებული მეთოდოლოგია. აუდიტის განმავლობაში, ძირითადად, შემდეგი საკითხები გავაანალიზეთ: ▶ საკრედიტო რისკის მოდელის და მნიშვნელოვანი პარამეტრების ინიციალიზაციის შეფასებაში გამოყენებული დაშვებებს შეფასება და განვსაზღვრეთ მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი პორტფელის საფუძველზე; ▶ ხელმძღვანელობის მსჯელობის შეფასება საკრედიტო რისკის მნიშვნელოვნად ზრდის იდენტიფიკაციასთან მიმართებაში, თვისებრივი და რაოდენობრივი კრიტერიუმების, ასევე ხელმძღვანელობის მიერ საანგარიშგებო თარიღის მდგომარეობით შერჩეული კრიტერიუმების გამოყენების თანმიმდევრულობის შეფასების საფუძველზე; სესხების გაუფასურების შესაბამის ეტაპებზე გადანაწილების გამოცდა, ჯგუფის მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის მეთოდოლოგიაში წინასწარ განსაზღვრული კრიტერიუმების საფუძველზე;

აუდიტთან დაკავშირებული ძირითადი საკითხი	რამდენად ითვალისწინებდა ჩვენი აუდიტი მნიშვნელოვან აუდიტორულ საკითხებს
▶ სესხების პირველი, მეორე და მესამე ეტაპებზე გადანაწილება, ფასს (IFRS) 9-ის შესაბამისად განსაზღვრული კრიტერიუმების გამოყენებით; ▶ სხვადასხვა ეკონომიკური სცენარების, ეფექტების შესაფასებლად გამოყენებული ამოსავალი მონაცემები და დაშვებები; ▶ დეფოლტის ალბათობის (PD) შეფასება, დანაკარგების დეფოლტის შემთხვევაში (LGD) და დაუფარავი დავალიანება დეფოლტის მომენტისთვის (EAD); და ▶ ინდივიდუალურად შეფასებული ანარიცხების შეფასება, მათ შორის მოსალოდნელი მომავალი ფულადი ნაკადების და უზრუნველყოფის საგნის შეფასების ჩათვლით. რეზერვის დადგენაში გამოყენებული მსჯელობის შედეგად, სხვადასხვა მოდელირების ტექნიკის, დაშვებისა და პროგნოზის გამოყენებამ შესაძლოა გამოიწვიოს მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვის მნიშვნელოვნად განსხვავებული შეფასებები. კლიენტებზე გაცემული სესხების გაუფასურების შესახებ ინფორმაცია შესულია კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგებისთვის დართულ მე-8 შენიშვნაში „მომხმარებლებზე გაცემული სესხები“ და 25-ე შენიშვნაში „რისკის მართვა“.	▶ ინდივიდუალურად შეფასებული სესხების ნიმუშისთვის, ჩვენ შევამოწმეთ საფუძველი, რომლითაც განისაზღვრა რეზერვი, ასევე ხელმძღვანელობის ანალიზის მხარდაჭერი მტკიცებულებები, იმის გათვალისწინებით, გამოყენებული მნიშვნელოვანი დაშვებები და შემავალი ინფორმაცია შეესაბამებოდა მსესხებლის ვითარებებს თუ არა; ასევე გადავიანგარიშეთ გაუფასურების რეზერვი. გაუფასურებული კორპორატიული კრედიტის ოდენობის ნიმუშისთვის, ჩვენ გავაკეთეთ დაშვებები შეფასებულ მომავალ ფულად ნაკადებზე, მათ შორის უზრუნველყოფის საგნის ღირებულების და მოსალოდნელი შედეგების შესაძლებლობების ჩათვლით; ▶ კოლექტიურ საფუძველზე დაანგარიშებული რეზერვის შესამოწმებლად, ჩვენი შიდა რისკების სპეციალისტების მხარდაჭერით შევამოწმეთ საბაზისო სტატისტიკური მოდელები, მნიშვნელოვანი ამოსავალი მონაცემები და გამოყენებული დაშვებები, ასევე შევამოწმეთ საპროგნოზო ინფორმაციის გამოყენება მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის დაანგარიშებაში. ჩვენ შევამოწმეთ კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაში მოცემული განმარტებითი შენიშვნები, კლიენტებზე გაცემული სესხების გაუფასურებაზე.

ჩვენი 2021 წლის მმართველობის ანგარიშგებაში ასახული სხვა ინფორმაცია

სხვა ინფორმაცია მოიცავს მმართველობის ანგარიშგებაში ასახულ ინფორმაციას, გარდა კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგებისა და მასზე გაცემული აუდიტორის დასკვნისა. სხვა ინფორმაციაზე პასუხისმგებელია ხელმძღვანელობა.

კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაზე გამოხატული ჩვენი მოსაზრება არ მოიცავს სხვა ინფორმაციას და მასთან დაკავშირებით ჩვენ არ გამოვთქვამთ რწმუნებას რამე ფორმით კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების აუდიტზე გამოცემულ ჩვენს დასკვნაში.

კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების აუდიტთან დაკავშირებით ჩვენი პასუხისმგებლობაა წავიკითხოთ ზემოაღნიშნული სხვა ინფორმაცია, როდესაც ის ჩვენთვის ხელმისაწვდომი გახდება, და განვიხილოთ, არის თუ არა სხვა ინფორმაცია არსებითად შეუსაბამო კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებასთან ან აუდიტის განმავლობაში ჩვენ მიერ მიღებულ ცოდნასთან, ან თუ შეიცავს სხვა არსებით უზუსტობას. თუ ჩვენ მიერ ჩატარებული სამუშაოების საფუძველზე დავასკვნით, რომ სხვა ინფორმაცია არსებით უზუსტობას შეიცავს, ჩვენ ვაღიარებთ ვართ, გავაცხადოთ ეს ფაქტი. აღნიშნულთან დაკავშირებით გასაცხადებელი არაფერი გვაქვს.

ხელმძღვანელობისა და სამეთვალყურეო საბჭოს პასუხისმგებლობა კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაზე

ხელმძღვანელობა პასუხისმგებელია ამ კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების მომზადებასა და სამართლიან წარდგენაზე ფასს-ის შესაბამისად, ასევე შიდა კონტროლზე, რომელსაც იგი აუცილებლად მიიჩნევს ისეთი კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების მოსამზადებლად, რომელიც არ შეიცავს თაღლითობით ან შეცდომით გამოწვეულ არსებით უზუსტობას.

კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების მომზადებისას, ხელმძღვანელობის პასუხისმგებლობაა შეაფასოს, აქვს თუ არა ჯგუფს უნარი, საქმიანობა გააგრძელოს, როგორც ფუნქციონირებადმა საწარმომ, კონკრეტული შემთხვევიდან გამომდინარე, განაცხადოს ფუნქციონირებად საწარმოსთან დაკავშირებული საკითხები და აღრიცხვისას გამოიყენოს ფუნქციონირებადი საწარმოს დაშვება, იმ შემთხვევის გარდა, როდესაც ხელმძღვანელობას განზრახული აქვს ჯგუფის ლიკვიდაცია ან საქმიანობის შეწყვეტა, ან თუ მას არ აქვს რეალური არჩევანი ასე რომ არ მოიქცეს.

სამეთვალყურეო საბჭო პასუხისმგებელია ჯგუფის ფინანსური ანგარიშგების პროცესის ზედამხედველობაზე.

აუდიტორის პასუხისმგებლობა კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების აუდიტზე

ჩვენი მიზანია გონივრული რწმუნების მოპოვება იმაზე, კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგება მთლიანობაში თავისუფალია თუ არა თაღლითობით ან შეცდომით გამოწვეული არსებითი უზუსტობისგან და აუდიტორის დასკვნის გამოცემა, რომელიც ჩვენს მოსაზრებას შეიცავს. გონივრული რწმუნება არის მაღალი დონის რწმუნება, მაგრამ არა გარანტია იმისა, რომ ასს-ის შესაბამისად ჩატარებული აუდიტი ყოველთვის გამოავლენს არსებით უზუსტობას (ასეთის არსებობის შემთხვევაში). უზუსტობები შეიძლება გამოწვეული იყოს თაღლითობით ან შეცდომით და არსებითად მიიჩნევა მაშინ, თუ არსებობს გონივრული მოლოდინი იმისა, რომ ცალ-ცალკე ან ერთობლივად გავლენას იქონიებენ მომხმარებლების მიერ წინამდებარე კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაზე დაყრდნობით მიღებულ ეკონომიკურ გადაწყვეტილებებზე.

ასს-ის მიხედვით, აუდიტის ჩატარების პროცესში ჩვენ მივმართავთ პროფესიულ განსჯას და ვინარჩუნებთ პროფესიულ სკეპტიციზმს. ჩვენ ასევე:

- ▶ გამოვავლენთ და ვაფასებთ კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაში თაღლითობით ან შეცდომით გამოწვეული არსებითი უზუსტობის რისკებს, ვგეგმავთ და ვატარებთ აუდიტორულ პროცედურებს ამ რისკებზე რეაგირების მიზნით და მოვიპოვებთ აუდიტორულ მტკიცებულებას, რომელიც საკმარისი და შესაფერისია აუდიტორული მოსაზრების გამოთქმისთვის საფუძვლის შესაქმნელად. თაღლითობით გამოწვეული არსებითი უზუსტობის რისკი უფრო მაღალია, ვიდრე შეცდომით გამოწვეული რისკი, რადგან თაღლითობა შეიძლება მოიცავდეს საიდუმლო მორიგებას, გაყალბებას, ინფორმაციის განზრახ გამოტოვებას, არასწორი ინფორმაციის წარდგენას ან შიდა კონტროლის უგულებელყოფას.

- ▶ შევისწავლით აუდიტის შესაბამის შიდა კონტროლს, რათა დავგეგმოთ მოცემული კონკრეტული გარემოებების შესაფერისი აუდიტორული პროცედურები და არა იმ მიზნით, რომ მოსაზრება გამოვთქვათ ჯგუფის შიდა კონტროლის ეფექტურობაზე.
- ▶ ვაფასებთ ხელმძღვანელობის მიერ გამოყენებული სააღრიცხვო პოლიტიკების, ასევე მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო შეფასებების და შესაბამისი განმარტებითი შენიშვნების მართებულობას.
- ▶ ვაფასებთ, რამდენად მართებულია ხელმძღვანელობის მიერ ფუნქციონირებადი საწარმოს დაშვების საფუძველზე აღრიცხვის გამოყენება და, მოპოვებულ აუდიტორულ მტკიცებულებაზე დაყრდნობით ვასკვნი, არსებობს თუ არა ისეთ მოვლენებთან ან პირობებთან დაკავშირებული არსებითი გაურკვევლობა, რაც შეიძლება სერიოზული ეჭვის საფუძველი გახდეს იმასთან მიმართებაში, შეძლებს თუ არა ჯგუფი ფუნქციონირებად საწარმოდ დარჩენას. თუ დავასკვნი, რომ არსებითი განუსაზღვრელობა არსებობს, ვალდებულები ვართ, აუდიტორის დასკვნაში ყურადღება გავამახვილოთ კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების შესაბამისი განმარტებითი შენიშვნებზე, ან, თუ განმარტებითი შენიშვნები არ არის საკმარისი, მოვახდინოთ ჩვენი მოსაზრების მოდიფიცირება. ჩვენი დასკვნები ეყრდნობა აუდიტორის დასკვნის თარიღამდე მოპოვებულ აუდიტორულ მტკიცებულებას. ამის მიუხედავად, სამომავლო მოვლენებმა ან პირობებმა შეიძლება გამოიწვიოს ჯგუფის, როგორც ფუნქციონირებადი საწარმოს ფუნქციონირების შეწყვეტა.
- ▶ მთლიანობაში ვაფასებთ კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების წარდგენას, სტრუქტურას და შინაარსს, განმარტებითი შენიშვნების ჩათვლით, და აგრეთვე იმას, თუ ასახავს კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგება საბაზისო გარიგებებს და მოვლენებს ისე, რომ უზრუნველყოფდეს სამართლიან წარდგენას.
- ▶ მოვიპოვებთ საკმარის და შესაფერის აუდიტორულ მტკიცებულებას ჯგუფის ფარგლებში არსებული საწარმოებისა თუ ბიზნეს-ოპერაციების ფინანსურ ინფორმაციასთან დაკავშირებით, რათა გამოვთქვათ მოსაზრება კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაზე. ჩვენ პასუხს ვაგებთ ჯგუფის აუდიტის წარმართვაზე, ზედამხედველობასა და მის შედეგებზე. ჩვენ უშუალოდ ვართ პასუხისმგებელი აუდიტორულ მოსაზრებაზე.

სხვა საკითხებთან ერთად, სამეთვალყურეო საბჭოს ვატყობინებთ აუდიტის მასშტაბს და ვადებს, აგრეთვე აუდიტორული შემოწმების მნიშვნელოვან შედეგებს, მათ შორის აუდიტის პროცესში გამოვლენილ შიდა კონტროლის მნიშვნელოვან ნაკლოვანებებს.

ამასთანავე, სამეთვალყურეო საბჭოს წარვუდგენთ წერილობით განცხადებას, რომ ვაკმაყოფილებთ სათანადო ეთიკურ მოთხოვნებს დამოუკიდებლობასთან დაკავშირებით და ვატყობინებთ ყოველგვარი ურთიერთობისა და სხვა საკითხების შესახებ, რომლებიც გონივრულობის ფარგლებში შეიძლება ეჭვს იწვევდეს ჩვენი დამოუკიდებლობის შესახებ, და, თუ შესაძლებელია, წარმოვადგენთ გამოყენებულ გარანტიებთან დაკავშირებული საფრთხეების აღმოსაფხვრელად განხორციელებულ ღონისძიებების თაობაზე.

**Building a better
working world**

სამეთვალყურეო საბჭოსთვის წარდგენილ საკითხებს შორის განვსაზღვრავთ იმ საკითხებს, რომლებიც ყველაზე მნიშვნელოვნად მივიჩნიეთ მიმდინარე პერიოდის კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების აუდიტის განმავლობაში და, შესაბამისად, სწორედ ისინი წარმოადგენს აუდიტთან დაკავშირებულ ძირითად საკითხებს. აღნიშნულ საკითხებს აღვწერთ აუდიტორის დასკვნაში, თუ კანონით ან ნორმატიული აქტით არ არის აკრძალული საკითხის გასაჯაროება, ან თუ, უკიდურესად იშვიათ შემთხვევებში, გადავწყვეტთ, რომ საკითხი არ უნდა აისახოს ჩვენს დასკვნაში, რადგან გონივრულობის ფარგლებში მოსალოდნელია, რომ ამ გზით გამოწვეული უარყოფითი შედეგები გადაწონის ამგვარი ინფორმაციის მიმართ საზოგადოებრივი ინტერესის სარგებელს.

ბუღალტრული აღრიცხვის, ანგარიშგებისა და აუდიტის შესახებ საქართველოს კანონის მე-7 მუხლის მე-10 პუნქტის მოთხოვნების შესაბამისად მომზადებული ანგარიში

ჩვენი აზრით, რომელიც ეყრდნობა აუდიტის ფარგლებში ჩატარებულ სამუშაოებს:

- ▶ მმართველობით ანგარიშგებაში ასახული იმავე ფინანსური წლის ინფორმაცია, რომლისთვისაც მომზადდა ფინანსური ანგარიშგებები, შესაბამისობაშია კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებებთან; და
- ▶ მმართველობით ანგარიშგებაში წარმოდგენილი ინფორმაცია აკმაყოფილებს ბუღალტრული აღრიცხვის, ანგარიშგებისა და აუდიტის შესახებ საქართველოს კანონის მე-7 მუხლისა და შესაბამისი ნორმატიული აქტების მოთხოვნებს.

წინამდებარე დამოუკიდებელი აუდიტორის დასკვნა ეყრდნობა აუდიტს, რომლის პარტნიორიც არის რუსლან ხოროშვილი.

რუსლან ხოროშვილი

შპს „EY“-ს სახელით

თბილისი, საქართველო

2022 წლის 16 მაისი

ფინანსური მდგომარეობის კონსოლიდირებული ანგარიშგება

2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით

(ათას ლარში)

	შენიშვნები	2021	2020
აქტივები			
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	6	641,617	632,102
მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ	7	87,656	203,155
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები	8	1,879,721	1,604,854
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები	9	239,654	271,192
ძირითადი საშუალებები	10	147,879	156,834
არამატერიალური აქტივები	11	55,893	52,338
აქტივის გამოყენების უფლება	12	32,964	34,419
გადახდილი ავანსები	14	4,689	6,680
მოგების გადავადებული საგადასახადო აქტივები	13	–	2,271
მიმდინარე მოგების გადასახადის აქტივი		3,552	5,665
სხვა აქტივები	14	18,930	20,301
სულ აქტივები		3,112,555	2,989,811
ვალდებულებები			
ვალდებულებები ფინანსური დაწესებულებების წინაშე	16	349,727	322,005
ვალდებულებები მომხმარებლების მიმართ	17	2,233,650	2,173,356
მოგების გადავადებული საგადასახადო ვალდებულებები	13	835	–
საიჯარო ვალდებულება	12	35,897	40,958
სხვა ვალდებულებები	14	30,145	31,654
სუბორდინირებული ვალი	18	112,460	113,572
სულ ვალდებულებები		2,762,714	2,681,545
კაპიტალი	19		
სააქციო კაპიტალი		54,629	54,629
დამატებით შეტანილი კაპიტალი		35,558	35,558
გამოსყიდული აქციები		(10,138)	(10,138)
კონვერტირებადი პრივილეგირებული აქციები		4,565	4,565
გაუნაწილებელი მოგება		243,086	201,050
სხვა რეზერვები		22,141	22,602
სულ კაპიტალი		349,841	308,266
სულ ვალდებულებები და კაპიტალი		3,112,555	2,989,811

ბანკის წესდების 9.8 მუხლით მინიჭებული უფლებამოსილების ფარგლებში, ბანკის დირექტორთა საბჭოს სახელით წინამდებარე დოკუმენტს ხელს აწერენ და მის გამოსაცემად ნებართვას გასცემენ შემდეგი დირექტორები:

ვახტანგ ბაზუნაშვილი

ფინანსური დირექტორი

დავით აბაშიძე

რისკების დირექტორი

2022 წლის 16 მაისი

სრული შემოსავლის კონსოლიდირებული ანგარიშგება

2021 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლისათვის

(ათას ლარში)

	შენიშვნები	2021	2020
ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის მეთოდით			
განგარიშებული საპროცენტო შემოსავალი			
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები		330,915	265,548
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები		22,807	17,359
მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ		5,785	6,797
		359,507	289,704
საპროცენტო ხარჯი			
ვალდებულებები მომხმარებლების მიმართ		(120,496)	(118,743)
ვალდებულებები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ და			
საიჯარო ვალდებულებები		(18,182)	(5,462)
სუბორდინირებული ვალი		(10,439)	(9,672)
		(149,117)	(133,877)
წმინდა საპროცენტო შემოსავალი		210,390	155,827
საკრედიტო ზარალის ხარჯი	15	(34,234)	(50,138)
წმინდა საპროცენტო შემოსავალი სესხის გაუფასურების		176,156	105,689
რეზერვის ხარჯის შემდგომ			
წმინდა საკომისიო შემოსავალი	21	20,221	19,493
ფინანსური ინსტრუმენტების აღიარების შეწყვეტიდან			
წარმოქმნილი წმინდა (ზარალი) სამართლიანი			
ღირებულებით მოგებაში ან ზარალში	8	–	(1,079)
წმინდა შემოსულობა/(ზარალი) უცხოური ვალუტიდან:			
ოპერაციების და წარმოებული ინსტრუმენტების გადაფასება	22	2,544	(5,213)
საკურსო სხვაობები	22	(3,951)	13,160
სხვა შემოსავალი	23	18,276	13,961
		37,090	40,322
არასაპროცენტო შემოსავალი			
თანამშრომლებზე გაწეული ხარჯი	24	(81,240)	(78,023)
საერთო და ადმინისტრაციული ხარჯები	24	(41,917)	(28,269)
ცვეთა და ამორტიზაცია	10, 11, 12	(34,252)	(33,727)
საოპერაციო საქმიანობაზე გაწეული სხვა ხარჯები		(9,889)	(14,428)
სხვა გაუფასურება და რეზერვები	15	(491)	(3,899)
		(167,789)	(158,346)
არასაპროცენტო ხარჯი			
მოგება/(ზარალი) მოგების გადასახადით დაბეგვრამდე		45,457	(12,335)
მოგების გადასახადის ხარჯი	13	(3,106)	7,424
წლის მოგება/(ზარალი)		42,351	(4,911)
სხვა სრული შემოსავალი			
სხვა სრული შემოსავალი, რომელიც შემდეგ მოგებად ან			
ზარალად არ რეკლასიფიცირდება			
შენიშვნების გადაფასება		–	7,176
გადავადებული საგადასახადო ეფექტი		–	(971)
წლის სხვა სრული შემოსავალი, წმინდა		–	6,205
წლის მთლიანი სრული შემოსავალი		42,351	1,294
შემოსავალი აქციაზე:	19		
საბაზისო შემოსავალი ერთ აქციაზე (ღ-ში მთლიანი თანხა)		0.00926	(0.00127)
განზავებული შემოსავალი ერთ აქციაზე (ღ-ში მთლიანი			
თანხა)		0.00926	(0.00127)

საკუთარი კაპიტალის ცვლილების კონსოლიდირებული ანგარიშგება

2021 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლისათვის

(ათას ლარში)

	ბანკის აქციონერებისთვის მიკუთვნებადი						
	კონვერტირებადი			პრივილეგიირებული			სულ
	საწესდებო კაპიტალი	დამატებითი შეტანილი კაპიტალი	გამოსყიდული ი აქციები	ე-ბუღალტრული აქციები	გაუნაწილე- ბელი მოგება	სხვა რეზერვები	
2019 წლის 31 დეკემბერი	54,629	35,558	(10,138)	4,565	206,301	16,890	307,805
წლის მთლიანი სრული შემოსავალი	–	–	–	–	(4,911)	6,205	1,294
გადაფასების რეზერვის ცვლათა (მე-19 შენიშვნა)	–	–	–	–	436	(436)	–
გაყიდული ძირითადი საშუალებების გადაფასების რეზერვი (მე-19 შენიშვნა)	–	–	–	–	–	(57)	(57)
კონვერტირებადი პრივილეგიირებულ აქციებზე გადახდილი დივიდენდები (19 შენიშვნა)	–	–	–	–	(776)	–	(776)
2020 წლის 31 დეკემბერი	54,629	35,558	(10,138)	4,565	201,050	22,602	308,266
წლის მთლიანი სრული შემოსავალი	–	–	–	–	42,351	–	42,351
გადაფასების რეზერვის ცვლათა (მე-19 შენიშვნა)	–	–	–	–	461	(461)	–
გაყიდული ძირითადი საშუალებების გადაფასების რეზერვი (მე-19 შენიშვნა)	–	–	–	–	–	–	–
კონვერტირებადი პრივილეგიირებულ აქციებზე გადახდილი დივიდენდები (19 შენიშვნა)	–	–	–	–	(776)	–	(776)
2021 წლის 31 დეკემბერი	54,629	35,558	(10,138)	4,565	243,086	22,141	349,841

ფულადი ნაკადების კონსოლიდირებული ანგარიშგება

2021 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლისათვის

(ათას ლარში)

	შენიშვნა ო	2021	2020
ფულადი ნაკადები საოპერაციო საქმიანობიდან			
მიღებული პროცენტი		345,775	252,344
გადახდილი პროცენტი		(149,981)	(159,893)
მიღებული საკომისიო		34,692	30,691
გადახდილი საკომისიო		(14,515)	(11,200)
უცხოურ ვალუტებში განხორციელებული ოპერაციებიდან რეალიზებული წმინდა (ზარალი)/შემოსულობა		3,823	(3,124)
სხვა მიღებული შემოსავალი		9,927	13,308
გადახდილი ხელფასები და თანამშრომლებზე გაწეული ხარჯები		(82,711)	(82,313)
გადახდილი იჯარის პროცენტი		(1,841)	(2,194)
ზოგადი, ადმინისტრაციული და სხვა საოპერაციო დანახარჯები		(55,271)	(32,087)
ფულადი ნაკადები საოპერაციო საქმიანობიდან საოპერაციო აქტივებსა და ვალდებულებებში ცვლილებებამდე		89,898	5,532
<i>წმინდა (ზრდა)/კლება საოპერაციო აქტივებში</i>			
მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ		107,344	(57,495)
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები		(336,573)	(380,750)
ავანსები და სხვა აქტივები		–	3,622
<i>წმინდა ზრდა/(კლება) საოპერაციო ვალდებულებებში</i>			
ვალდებულებები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ		37,450	215,242
ვალდებულებები მომხმარებლების მიმართ		100,080	539,617
სხვა ვალდებულებები		–	1,875
საოპერაციო საქმიანობიდან მიღებული წმინდა ფულადი ნაკადები მოგების გადასახადის გადახდამდე		(1,801)	327,643
გადახდილი მოგების გადასახადი		–	–
საოპერაციო საქმიანობიდან მიღებული წმინდა ფულადი ნაკადები		(1,801)	327,643
ფულადი ნაკადები საინვესტიციო საქმიანობიდან			
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდების შეძენა		(20,650)	(196,947)
შემოსულობა საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდების გამოსყიდვიდან		52,940	73,062
არამატერიალური აქტივებისა და ძირითადი საშუალებების შეძენა		(12,077)	(32,991)
შემოსულობა დასაკუთრებული ქონების გაყიდვიდან		14	127
საინვესტიციო საქმიანობიდან მიღებული / (საინვესტიციო საქმიანობაში გამოყენებული) წმინდა ფულადი ნაკადები		20,227	(156,749)
ფულადი ნაკადები ფინანსური საქმიანობიდან			
საიჯარო ვალდებულებების დაფარვა	12	(7,289)	(7,757)
სუბორდინირებული სესხის გაცემა	18	7,504	–
სუბორდინირებული ვალის გამოსყიდვა	18	(2,610)	–
კონვერტირებადი პრივილეგირებული აქციების მფლობელებისთვის გადახდილი დივიდენდები	19	(776)	(776)
ფინანსური საქმიანობიდან მიღებული / (ფინანსურ საქმიანობაში გამოყენებული) წმინდა ფულადი სახსრები		(3,171)	(8,533)
სავალუტო კურსის ცვლილების გავლენა ფულად სახსრებსა და მათ ეკვივალენტებზე		(5,740)	53,975
ფულადი სახსრების და მათი ეკვივალენტების წმინდა ზრდა		9,515	216,336
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები, პერიოდის დასაწყისში	6	632,102	415,766
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები, პერიოდის ბოლოს	6	641,617	632,102

(ათას ლარში)

1. ძირითადი საქმიანობა

სს „ლიბერთი ბანკი“ (შემდგომში „ბანკი“) არის საქართველოს კანონმდებლობის საფუძველზე 1993 წელს ჩამოყალიბებული სააქციო საზოგადოება. ბანკი საქმიანობას ახორციელებს საქართველოს ეროვნული ბანკის (შემდგომში „სებ“) მიერ 1993 წლის 10 თებერვალს გაცემული #3500/10 ზოგადი საბანკო ლიცენზიის საფუძველზე.

2017 წლის 13 ოქტომბერს ნიდერლანდების სამეფოს კანონმდებლობის ქვეშ დაფუძნებულმა და ორგანიზებულმა კომპანიამ „Georgian Financial Group B.V.“ (ყოფილი „European Financial Group B.V.“) შეიძინა ჯგუფის კაპიტალში 77.64%-იანი წილი. ბანკის საბოლოო ბენეფიციარული მფლობელები არიან ბატონი ირაკლი რუხაძე, ბატონი ბენ მარსონი და ბატონი იგორ ალექსევი.

ბანკი იღებს ანაზრებს მოსახლეობისგან, გაცემს სესხებს, ახორციელებს ფულად გადარიცხვებს საქართველოში და საზღვარგარეთ, აწარმოებს ვალუტის გაცვლით ოპერაციებს და თავის საცალო და კორპორაციულ კლიენტებს სთავაზობს სხვადასხვა საბანკო მომსახურებას. მისი სათავო ოფისი მდებარეობს საქართველოში, თბილისში. ამასთან 2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით მას აქვს 459 ფილიალი, სერვის-ცენტრი, სადისტრიბუციო ცენტრი და მობილური საბანკო სერვისცენტრი, რომლებიც მთელს საქართველოში ფუნქციონირებენ (2020 წლის 31 დეკემბრის: 436). ბანკის იურიდიული მისამართია ლიბერთი თაუერი, საქართველო, 0162 თბილისი, ი. ჭავჭავაძის გამზირი #74.

2021 წლისა და 2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ბანკის პირდაპირი აქციონერები იყვნენ:

აქციონერი	2021		2020	
	წილობრივი მონაწილეობა, %	ხმის უფლება, %	წილობრივი მონაწილეობა, %	ხმის უფლება, %
Georgian Financial Group	74.38%	91.18%	74.38%	91.18%
ლიბერთი ბანკი (გამოსყიდული აქციები)	18.43%	–	18.43%	–
სს „Heritage Securities“ (ნომინალური მფლობელი)	1.29%	–	1.62%	–
სხვა აქციონერები (რომელთაგან თითოეული ფლობს აქციათა 5%-ზე ნაკლებს)	5.90%	8.82%	5.57%	8.82%
სულ	100.00%	100.00%	100.00%	100.00%

ბანკი წარმოადგენს საფონდო ბირჟაზე რეგისტრირებულ კომპანიას და მისი ჩვეულებრივი აქციები განთავსებულია საქართველოს საფონდო ბირჟაზე. მიმოქცევაში არსებულმა აქციებმა 2021 წლის 31 დეკემბრისთვის 7.9% შეადგინა (2020 წლის 31 დეკემბერი: 7.9%).

წინამდებარე ფინანსური ანგარიშგება ჯერ არ დამტკიცებულა ბანკის აქციონერების მიერ. აქციონერებს უფლება აქვთ ფინანსურ ანგარიშგებაში ცვლილებები შეიტანონ გამოშვების შემდეგ.

ბანკი წარმოადგენს ჯგუფის მშობელ კომპანიას (შემდგომში „ჯგუფი“), რომელიც მოიცავს ფინანსურ ანგარიშგებაში კონსოლიდირებულ შემდეგ საწარმოებს. ამ უკანასკნელებს 2021 და 2020 წლებში შეზღუდული რაოდენობით ოპერაციები ჰქონდათ განხორციელებული:

სახელწოდება		ჯგუფის მფლობელობაში არსებული წილი		დაფუძნების თარიღი	საქმიანობა
		რეგისტრაციის ქვეყანა	2021 წლის 31 დეკემბერი	2020 წლის 31 დეკემბერი	
შპს „Bus Stop“	საქართველო		100.00%	100.00%	2009 წლის 27 აგვისტო
სს „სმარტექსი“*	საქართველო		21.47%	21.47%	2009 წლის 5 იანვარი

* ჯგუფის ფინანსურ ანგარიშგებაში აღრიცხულია წილობრივი მეთოდით.

(ათას ლარში)

2. მომზადების საფუძველი

ზოგადი ინფორმაცია

წინამდებარე კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგება მომზადებულია „ფინანსური ანგარიშგების საერთაშორისო სტანდარტების“ (შემდეგში „ფასს“) შესაბამისად.

კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგება მომზადებულია პირვანდელი ღირებულების მეთოდით, წარმოებული ინსტრუმენტების საინვესტიციო ქონების და შენობა-ნაგებობების გარდა, ქვემოთ წარმოდგენილი ფინანსური აღრიცხვის პოლიტიკის მიხედვით.

წინამდებარე კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგება წარმოდგენილია ათას ლარში („ლარი“), თითო აქციის ღირებულების გარდა, და თუ სხვაგვარად არ არის მითითებული.

3. სააღრიცხვო პოლიტიკების მიმოხილვა

ცვლილებები სააღრიცხვო პოლიტიკებში

ჯგუფმა პირველად გამოიყენა სტანდარტში შესული გარკვეული ცვლილებები, რომლებიც ძალაშია 2021 წლის 1 იანვრიდან დაწყებული წლიური პერიოდებისთვის. ჯგუფს ვადაზე ადრე არ მიუღია ისეთი სტანდარტი, ინტერპრეტაცია თუ ცვლილება, რომელიც გამოშვებულია, მაგრამ ჯერ ძალაში არ არის შესული.

საპროცენტო განაკვეთის ბენშმარკების ფუნდამენტური რეფორმა – ფასს (IFRS) 9, ბასს (IAS) 39, ფასს (IFRS) 7, ფასს (IFRS) 4 და ფასს (IFRS) 16-ის ცვლილებების მე-2 ეტაპი (შიდა საბანკო განაკვეთის (IBOR) რეფორმის მე-2 ეტაპი)

ცვლილებები დროებით შეღავათებს გულისხმობს, რომლებიც მიმართულია ფინანსურ საანგარიშგებო ეფექტებზე შიდა საბანკო შეთავაზებული განაკვეთის (IBOR) ალტერნატიული, თითქმის ურისკო საპროცენტო განაკვეთით (RFR) ჩანაცვლებისას. ცვლილებები მოიცავს შემდეგ პრაქტიკულ მიდგომებს:

- ▶ პრაქტიკულ მიდგომას სახელშეკრულებო ცვლილებების, ან ფულადი ნაკადების ცვლილების მოთხოვნაზე, რომელიც პირდაპირ მოითხოვება რეფორმით, ცვალადი საპროცენტო განაკვეთის ცვლილებად მიჩნევა, რაც საბაზრო საპროცენტო განაკვეთის მოძრაობის ეკვივალენტია.
- ▶ IBOR რეფორმით მოთხოვნილი ცვლილებების დაშვება, რომლებიც განხორციელდება ჰეჯირების აღნიშვნის და ჰეჯირების დოკუმენტირებისთვის ჰეჯირების ურთიერთობის შეწყვეტის გარეშე;
- ▶ დროებითი შეღავათის შეთავაზება საწარმოებისთვის განცალკევებით იდენტიფიცირებადი მოთხოვნების დასაკმაყოფილებლად, როდესაც RFR ინსტრუმენტი რისკ-კომპონენტის ჰეჯირებად განისაზღვრება.

ჯგუფი იყენებდა ცვლილებებით უზრუნველყოფილ პრაქტიკულ მიდგომებს.

„კოვიდ-19-თან დაკავშირებული საიჯარო ქირის დათმობა“ 2021 წლის 30 ივნისის შემდეგ ფასს (IFRS) 16-ის ცვლილება

2020 წლის 28 მაისს ბასსს-მა გამოსცა ფასს (IFRS) 16-ის („იჯარა“) ცვლილება „კოვიდ-19-თან დაკავშირებული საიჯარო ქირის შემცირება“. ცვლილებები მოიჯარეებს ათავისუფლებს საიჯარო მოდიფიკაციებზე ფასს (IFRS) 16-ის სახელმძღვანელო მითითებების გამოყენების ვალდებულებისგან, ისეთი საიჯარო ქირის შემცირებისთვის, რომლებიც წარმოიქმნება უშუალოდ კოვიდ-19-ის პანდემიის შედეგად. პრაქტიკული მიდგომის სახით, მოიჯარეს შეუძლია არ შეაფასოს კოვიდ-19-თან დაკავშირებული საიჯარო ქირის შემცირება მეიჯარისგან არის თუ არა იჯარის მოდიფიცირება. მოიჯარე, რომელიც ამ არჩევანს აკეთებს, ნებისმიერ ცვლილებას საიჯარო გადასახდელებში, რომელიც გამოწვეულია კოვიდ-19-თან დაკავშირებული საიჯარო ქირის შემცირებით იგივე წესით აღრიცხავს, როგორც მოხდებოდა ფასს (IFRS) 16-ის ფარგლებში ცვლილების აღრიცხვა, იმ შემთხვევაში, თუ ცვლილება არ იქნებოდა იჯარის მოდიფიცირება.

ცვლილებების გამოყენება 2021 წლის 30 ივნისამდე იგეგმებოდა, მაგრამ, იმის გამო, რომ კოვიდ-19-ის პანდემიის გავლენა კვლავ გრძელდება, 2021 წლის 31 მარტს ბასსს-მა გაახანგრძლივა პრაქტიკული მიდგომის გამოყენების პერიოდი 2022 წლის 30 ივნისამდე. ცვლილება ვრცელდება 2021 წლის 1 აპრილით დაწყებულ წლიურ საანგარიშგებო პერიოდებზე. თუმცა ჯგუფმა არ მიიღო კოვიდ-19-თან დაკავშირებული საიჯარო ქირის დათმობა, მაგრამ გეგმავს პრაქტიკული მიდგომის გამოყენებას, თუ ის ამოქმედდება გამოყენების დაშვებულ პერიოდში.

(ათას ლარში)

3. სააღრიცხვო პოლიტიკების მიმოხილვა (გაგრძელება)

კონსოლიდაციის საფუძველი

შვილობილი კომპანიები, ანუ საწარმოები, რომლებიც ჯგუფის მიერ კონტროლდება, კონსოლიდირებულია. კონტროლი მიიღწევა მაშინ, როდესაც ჯგუფი იღებს, ან უფლება აქვს მიიღოს ინვესტიციის ობიექტში თავისი მონაწილეობიდან ცვლადი უკუგება და შეუძლია ამ უკუგებაზე ზემოქმედება ინვესტიციის ობიექტზე თავისი გავლენის გამო. კერძოდ, ჯგუფი აკონტროლებს ინვესტიციის ობიექტს მხოლოდ მაშინ, როდესაც:

- ▶ ჯგუფს აქვს ინვესტიციის ობიექტზე ზეგავლენა (ანუ ამჟამინდელი უფლებები მას საშუალებას აძლევს ინვესტიციის ობიექტის რელევანტური საქმიანობა მართოს);
- ▶ ის იღებს ან უფლება აქვს მიიღოს ინვესტიციის ობიექტში თავისი მონაწილეობიდან ცვლადი უკუგება;
- ▶ შეუძლია უკუგებაზე ზემოქმედება ინვესტიციის ობიექტზე თავისი გავლენის გამო.

გავრცელებული მოსაზრებით, ხმის უფლების მქონე აქციების უმრავლესობა კონტროლის უფლებას იძლევა. ამ მოსაზრების გასამყარებლად, თუ ჯგუფი ინვესტიციის ობიექტში ფლობს ხმის ან სხვა მსგავსი უფლების უმრავლეს ნაწილზე ნაკლებს, იმის შეფასებისას, ინვესტიციის ობიექტზე აქვს თუ არა გავლენა, ჯგუფი ყველა აქტუალურ ფაქტს და გარემოებას ითვალისწინებს, მათ შორის:

- ▶ სახელშეკრულებო შეთანხმება (შეთანხმებები) ინვესტიციის ობიექტში ხმის უფლების მქონე სხვა პირებთან;
- ▶ სხვა სახელშეკრულებო გარიგებებიდან მიღებული უფლებები;
- ▶ ჯგუფის ხმის უფლებებს და პოტენციური ხმის უფლებებს.

შვილობილი კომპანიები კონსოლიდირდება ჯგუფის კონტროლის უფლების წარმოშობიდან და მათ აღარ გააჩნიათ აღნიშნული სტატუსი კონტროლის შეწყვეტისას. შიდაჯგუფური გარიგებები, ნაშთები და არარეალიზებული შემოსულობა ამ გარიგებებიდან, ასევე ზარალი ამ გარიგებებიდან, გარდა იმ შემთხვევებისა, როდესაც იგი ასახავს გადაცემული აქტივის გაუფასურებას, კონსოლიდირებული ანგარიშგების შედგენის მიზნით სრულად გაქვითულია. საჭიროების შემთხვევაში, შვილობილი კომპანიების სააღრიცხვო პოლიტიკა შეცვლილია ჯგუფის მიერ მიღებულ პოლიტიკასთან შესაბამისობის უზრუნველყოფის მიზნით.

შვილობილი კომპანიის კაპიტალში წილის შეცვლა, კონტროლის შეცვლის გარეშე წილობრივი გარიგების სახით აღირიცხება. ზარალი მიეწერება არასაკონტროლო პაკეტს მაშინაც კი, თუ ეს ბალანსის დეფიციტს იწვევს.

თუ ჯგუფი კარგავს კონტროლს შვილობილ კომპანიაზე, ის ჩამოწერს შვილობილი კომპანიის აქტივებს (გუდვილის ჩათვლით) და ვალდებულებებს, უმცირესობის წილის საბალანსო ღირებულებას, კაპიტალში ასახულ ჯამურ საკუროს სხვაობებს; ასახავს მიღებული ანაზღაურების სამართლიან ღირებულებას, ნებისმიერი ინვესტიციის სამართლიან ღირებულებას და მოგებაში და ზარალში დეფიციტს ან მეტობას, ასევე მოახდენს მშობელი კომპანიის კომპონენტების წილის რეკლასიფიკაციას მოგებასა და ზარალზე, რაც უწინ აღიარებული იყო სხვა სრულ შემოსავალში.

ინვესტიციები მეკავშირე საწარმოებში

მეკავშირე საწარმოები წარმოადგენენ კომპანიებს, რომლებშიც ჯგუფი ზოგადად ფლობს ხმის უფლების 20%-დან 50%-მდე, ან სხვაგვარად შესწევს უნარი მოახდინოს მნიშვნელოვანი ზემოქმედება, მაგრამ რომელსაც ის არ აკონტროლებს ან სხვა პირთან ერთად აკონტროლებს. მეკავშირე საწარმოებში ინვესტიციები დაანგარიშდება კაპიტალ-მეთოდით და თავდაპირველად აისახება თვითღირებულებით, გუდვილის ჩათვლით. შემდგომი ცვლილებები საბალანსო ღირებულებაში ასახავს მეკავშირე საწარმოში ჯგუფის წმინდა აქტივების წილში შესყიდვის შემდგომ მომხდარ ცვლილებებს. მეკავშირე საწარმოების მოგება-ზარალში ჯგუფის წილი აისახება მოგებაში ან ზარალში, ხოლო რეზერვებში მისი გადაადგილების წილი აისახება სხვა სრულ შემოსავალში. თუმცა, როდესაც ჯგუფის ზარალის წილი მეკავშირე საწარმოში უტოლდება ან აღემატება მის წილს მეკავშირე საწარმოში, ჯგუფი არ ასახავს შემდგომ დანაკარგებს, თუ ის ვალდებული არ არის შემდგომი გადახდების განხორციელებაზე მეკავშირე საწარმოში ან მისი სახელით.

არარეალიზებული შემოსულობა ჯგუფსა და მის მეკავშირე საწარმოებს შორის ტრანსაქციებზე იქვითება მეკავშირე საწარმოთა კაპიტალში ჯგუფის წილის მოცულობით. არარეალიზებული ზარალიც იქვითება, თუ ტრანსაქცია არ ამტკიცებს გადაცემული აქტივის გაუფასურებას.

(ათას ლარში)

3. სააღრიცხვო პოლიტიკების მიმოხილვა (გაგრძელება)

სამართლიანი ღირებულების განსაზღვრა

ჯგუფი მოგებაში ან ზარალში სამართლიანი ღირებულებით და სხვა სრულ შემოსავალში სამართლიანი ღირებულებით აღრიცხულ ფინანსურ ინსტრუმენტებს და ისეთ არაფინანსურ აქტივებს, როგორც არის საინვესტიციო ქონება სამართლიანი ღირებულებით აფასებს, საბალანსო უწყისის შედგენის ყოველ თარიღში.

სამართლიანი ღირებულება არის თანხა, რომელიც მიიღება აქტივის გაყიდვის შედეგად, ან გადაიხდება ვალდებულების გადაცემის შედეგად, ბაზრის მონაწილეებს შორის ჩვეულებრივი გარიგების პირობებში შეფასების თარიღისთვის. სამართლიანი ღირებულებით შეფასება ეყრდნობა იმ ვარაუდს, რომ ადგილი აქვს აქტივის გაყიდვის ან ვალდებულების გადაცემის გარიგებას:

- ▶ აქტივის ან ვალდებულების მთავარ ბაზარზე; ან
- ▶ მთავარი ბაზრის არარსებობის შემთხვევაში, აქტივის ან ვალდებულებისთვის ყველაზე ხელსაყრელ ბაზარზე.

მთავარი ან ყველაზე ხელსაყრელი ბაზარი ჯგუფისთვის ხელმისაწვდომი უნდა იყოს. აქტივის ან ვალდებულების სამართლიანი ღირებულების განსაზღვრა ხორციელდება იმ დაშვების საფუძველზე, რომ ბაზრის მონაწილეები აქტივის ან ვალდებულების შეფასებისას იმოქმედებენ საკუთარი ეკონომიკური ინტერესების მაქსიმალური გათვალისწინებით. არაფინანსური აქტივის სამართლიანი ღირებულების შეფასება უნდა ითვალისწინებდეს ბაზრის მონაწილის შესაძლებლობას მიიღოს ეკონომიკური სარგებელი ამ აქტივის საუკეთესოდ და ეფექტიანად გამოიყენებით, ან მისი მიყიდვით ბაზრის სხვა მონაწილისათვის, რომელიც ამ აქტივს საუკეთესოდ და ეფექტიანად გამოიყენებს.

ჯგუფი ირჩევს შეფასების მეთოდებს, რომლებიც შესაფერისია არსებული გარემოებებისთვის და რომელთა გამოყენებითაც სამართლიანი ღირებულების შესაფასებლად საკმარისი მონაცემები მოიძებნება, რომლებიც მაქსიმალურად იყენებს საბაზრო მონაცემებს და მინიმალურად – არაემპირიულ მონაცემებს.

სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული ან ფინანსურ ანგარიშგებაში ასახული ყველა აქტივი და ვალდებულება ნაწილდება ქვემოთ წარმოდგენილი სამართლიანი ღირებულების იერარქიის მიხედვით, რაც ეყრდნობა იმ ყველაზე დაბალი დონის ამოსავალ მონაცემს, რომელიც მნიშვნელოვანია მთლიანად სამართლიანი ღირებულების შესაფასებლად:

- ▶ დონე 1 – იდენტური აქტივების ან ვალდებულების კოტირებული (არაკორექტირებული) საბაზრო ფასები აქტიურ ბაზრებზე.
- ▶ დონე 2 – ღირებულების შეფასების მეთოდები, რომელთა მიხედვითაც შესაძლებელია სამართლიანი ღირებულების შეფასებისთვის აუცილებელი ყველაზე დაბალი დონის მონაცემის პირდაპირი ან არაპირდაპირი განსაზღვრა.
- ▶ დონე 3 – ღირებულების შეფასების მეთოდები, რომელთა მიხედვითაც შეუძლებელია სამართლიანი ღირებულების შეფასებისთვის აუცილებელი ყველაზე დაბალი დონის მონაცემის განსაზღვრა.

ჯგუფი განსაზღვრავს ფინანსურ ანგარიშგებაში რეგულარულად აღიარებული აქტივებისა და ვალდებულებების ერთი იერარქიიდან მეორეში გადასვლის ფაქტს კატეგორიზაციის განმეორებითი შეფასებით (მთლიანი სამართლიანი ღირებულების შეფასებისთვის აუცილებელი ყველაზე დაბალი დონის მდგენელის საფუძველზე) ანგარიშგების ყოველი პერიოდის ბოლოსთვის.

ფინანსური აქტივები და ვალდებულებები

თავდაპირველი აღიარება

აღიარების თარიღი

ფინანსური აქტივების და ვალდებულებების ყოველგვარი ყიდვა-გაყიდვა ჩვეულებრივი საქმიანობის პირობებში აღიარებულია გარიგების თარიღით, ანუ იმ თარიღით, როდესაც ჯგუფმა აქტივის და ვალდებულებების შესყიდვის ვალდებულება იკისრა. ჩვეულებრივი საქმიანობის პირობებში ყიდვა-გაყიდვა ნიშნავს ფინანსური აქტივების და ვალდებულებების ისეთ ყიდვა-გაყიდვას, რაც მოითხოვს აქტივების და ვალდებულებების გადაცემას კანონმდებლობით ან საბაზრო პრაქტიკით განსაზღვრულ ვადაში.

(ათას ლარში)

3. სააღრიცხვო პოლიტიკების მიმოხილვა (გაგრძელება)

ფინანსური აქტივები და ვალდებულებები (გაგრძელება)

თავდაპირველი შეფასება

ფინანსური ინსტრუმენტების კლასიფიკაცია თავდაპირველი აღიარებისას დამოკიდებულია მათ სახელშეკრულებო პირობებზე და ინსტრუმენტების მართვის ბიზნეს-მოდელზე. ფინანსური ინსტრუმენტები თავდაპირველად ფასდება სამართლიანი ღირებულებით და, მოგება-ზარალში სამართლიანი ღირებულებით ასახული ფინანსური აქტივებისა და ფინანსური ვალდებულებების გარდა, გარიგების დანახარჯები ემატება ან აკლდება ამ თანხას.

ფინანსური აქტივებისა და ვალდებულებების შეფასების კატეგორიები

ჯგუფი ახდენს მისი ყველა ფინანსური აქტივის კლასიფიცირებას, აქტივების და აქტივის სახელშეკრულებო ვადების სამართავი ბიზნეს-მოდელის საფუძველზე, რომელიც ფასდება ქვემოთ მოცემულიდან ერთერთით:

- ▶ ამორტიზებული ღირებულება;
- ▶ სამართლიანი ღირებულება სხვა სრულ შემოსავალში;
- ▶ სამართლიანი ღირებულება მოგებაში ან ზარალში.

ჯგუფი მისი წარმოებული ინსტრუმენტების და სავაჭრო პორტფელის კლასიფიკაციას და შეფასებას ახდენს სამართლიანი ღირებულებით მოგებაში ან ზარალში ასახვით. ჯგუფმა შესაძლოა განსაზღვროს ფინანსური ინსტრუმენტი სამართლიანი ღირებულებით მოგებაში ან ზარალში ასახვით, თუ ეს აღმოფხვრის ან მნიშვნელოვნად შეამცირებს შეფასების ან აღიარების არათანმიმდევრულობას.

ფინანსური ვალდებულებები, გარდა სასესხო ვალდებულებებისა და ფინანსური თავდებობებისა, ფასდება ამორტიზებული ღირებულებით ან სამართლიანი ღირებულებით მოგებაში ან ზარალში, თუ ისინი სავაჭროდ არიან ფლობილი, წარმოებული ინსტრუმენტებია ან გამოიყენება სამართლიანი ღირებულების განსაზღვრება.

ამორტიზებული ღირებულებით აღრიცხული მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ, მომხმარებლებზე გაცემული სესხები, საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები

ჯგუფი მოთხოვნებს საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ, მომხმარებლებზე გაცემულ სესხებს და სხვა ფინანსურ ინსტრუმენტებს აფასებს მხოლოდ ამორტიზებული ღირებულებით, თუ დაცული იქნება ქვემოთ მოცემული პირობიდან ორივე:

- ▶ ფინანსური აქტივი ამ ბიზნესმოდელის მიხედვით მფლობელობაშია სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადების ამოღების მიზნით;
- ▶ ფინანსური აქტივის სახელშეკრულებო პირობები კონკრეტული თარიღებით წარმოქმნის ფულად ნაკადებს, რომლებიც წარმოადგენს მხოლოდ ძირითადი თანხისა და პროცენტის გადახდებს (SPPI) დაუფარავ ძირითად თანხაზე.

ამ პირობების შესახებ ინფორმაცია ქვემოთ არის განსაზღვრული.

(ათას ლარში)

3. სააღრიცხვო პოლიტიკების მიმოხილვა (გაგრძელება)

ფინანსური აქტივები და ვალდებულებები (გაგრძელება)

ბიზნეს მოდელის შეფასება

ჯგუფი თავის ბიზნეს-მოდელს განსაზღვრავს ისეთ დონეზე, რომელიც საუკეთესად ასახავს როგორ მართავს ის ფინანსური აქტივების ჯგუფებს, მისი საქმიანი მიზნების მისაღწევად.

ჯგუფის ბიზნეს მოდელი არ ფასდება თითოეული ინსტრუმენტის საფუძველზე. ის აფასებს აგრეგირებული პორტფელების უმაღლეს დონეზე და ის ეფუძნება ემპირიული ფაქტორების საფუძველზე, როგორიც არის შემდეგი:

- ▶ როგორ ფასდება ბიზნეს-მოდელის განხორციელება და ამგვარ ბიზნეს-მოდელში შემავალი ფინანსური აქტივები და როგორ ხდება მათი ანგარიშგება საწარმოს უმაღლესი რანგის ხელმძღვანელობის მიმართ;
- ▶ როგორ ფასდება ბიზნეს-მოდელის განხორციელება და ამგვარ ბიზნეს-მოდელში შემავალი ფინანსური აქტივები და როგორ ხდება მათი ანგარიშგება საწარმოს უმაღლესი რანგის ხელმძღვანელობის მიმართ;
- ▶ როგორ ხდება საქმიანობის მენეჯერების კომპენსირება (მაგალითად, თუ კომპენსაცია ეფუძნება მართვის ქვეშ მყოფი აქტივების სამართლიან ღირებულებას ან მიღებულ სახელშეკრულებო ფულად ნაკადებს);
- ▶ ჯგუფის შეფასების მნიშვნელოვანი ასპექტებია ასევე გაყიდვების მოსალოდნელი სიხშირე, ოდენობა და დრო.

ბიზნეს-მოდელის შეფასება გონივრულ ფარგლებში მოსალოდნელ სცენარებს ეფუძნება, 'ყველაზე ცუდი' და 'სტრესული შემთხვევის' სცენარების გათვალისწინების გარეშე. თუ თავდაპირველი აღიარების შემდეგ ფულადი ნაკადები რეალიზდება ისეთი ფორმით, რომელიც განსხვავდება ჯგუფის თავდაპირველი მოლოდინებისგან, ჯგუფი არ ცვლის ამგვარ ბიზნეს-მოდელში წარმოდგენილი დარჩენილი ფინანსური აქტივების კლასიფიკაციას. ამის ნაცვლად ის ამგვარ ინფორმაციას იყენებს ახლად წარმოქმნილი ან ახლად შეძენილი ფინანსური აქტივების შეფასებას.

SPPI-ტესტი

კლასიფიკაციის პროცესის მეორე ეტაპის სახით, იმის განსასაზღვრად, აკმაყოფილებს თუ არა ის SPPI-ტესტის მოთხოვნებს, ჯგუფი ფინანსური აქტივის სახელშეკრულებო პირობებს აფასებს.

ამ ტესტის მიზნებისთვის 'ძირითადი თანხა' განისაზღვრება ფინანსური აქტივის სამართლიანი ღირებულების სახით, თავდაპირველი აღიარებისას და შესაძლოა შეიცვალოს ფინანსური აქტივის ვადის განმავლობაში (მაგალითად, თუ ადგილი აქვს ძირითადი თანხის დაფარვას ან პრემიის/ფასდაკლების ამორტიზაციას).

სასესხო გარიგებებში პროცენტის ყველაზე მნიშვნელოვანი ელემენტები, ჩვეულებრივ, წარმოადგენს გადახდებს ფულის დროითი ღირებულების და საკრედიტო რისკისთვის. მხოლოდ ძირითადი თანხისა და პროცენტის გადახდების შესაფასებლად, ჯგუფი იყენებს მსჯელობას და ითვალისწინებს ისეთ შესაბამის ფაქტორებს, როგორიც არის ვალუტა, რომელშიც გამოხატულია ფინანსური აქტივი და პერიოდი, რომლისთვისაც განისაზღვრება საპროცენტო განაკვეთი.

შედარებისთვის, სახელშეკრულებო პირობები, რომლებიც განსაზღვრავენ რისკების მინიმუმზე მეტ დაქვემდებარებას ან ისეთი სახელშეკრულებო ფულად ნაკადებში არასტაბილურობა, რომლებიც არ უკავშირდება ძირითად სასესხო გარიგებებს, არ წარმოშობს სახელშეკრულებო ფულად ნაკადებს, რომლებიც წარმოადგენს მხოლოდ ძირითადი თანხისა და პროცენტის გადახდებს დაუფარავ თანხაზე. ასეთ შემთხვევებში, ფინანსური აქტივი სამართლიანი ღირებულებით უნდა შეფასდეს, მოგებაში ან ზარალში.

ფინანსური გარანტიები, აკრედიტივები და ამოუღებელი სასესხო ვალდებულება

ჯგუფი გასცემს ფინანსურ გარანტიებს, აკრედიტივებს და სასესხო ვალდებულებებს.

ფინანსური გარანტიები ფინანსურ ანგარიშგებაში თავდაპირველად სამართლიანი ღირებულებით აღიარდება, რაც მიღებულ პრემიას წარმოადგენს. თავდაპირველი აღიარების შემდგომ, ჯგუფის ვალდებულებები თითოეული გარანტიისთვის ფასდება მოგება-ზარალის კონსოლიდირებულ ანგარიშგებაში თავდაპირველი აღიარების თანხაზე კუმულაციური ამორტიზაციით შემცირებულ ოდენობასა და მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის ანარიცხის თანხას შორის უმაღლესით.

(ათას ლარში)

3. სააღრიცხვო პოლიტიკების მიმოხილვა (გაგრძელება)

ფინანსური აქტივები და ვალდებულებები (გაგრძელება)

ამოუღებელი სასესხო ვალდებულება და აკრედიტივები წარმოადგენს ვალდებულებებს, რომლის ფარგლებშიც, ვალდებულების არსებობის პერიოდში, ჯგუფი ვალდებულია კლიენტზე გასცეს სესხი წინასწარ განსაზღვრული პირობებით. ფინანსური თავდებობის ხელშეკრულებების მსგავსად, ეს ხელშეკრულებები მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის მოთხოვნებში შედის.

ვალდებულებების შესრულების გარანტიები

ვალდებულების შესრულების გარანტიები წარმოადგენს ხელშეკრულებებს, რომლებიც უზრუნველყოფს ანაზღაურების გარანტიას, თუ მეორე მხარე ვერ შეასრულებს მის სახელშეკრულებო ვალდებულებებს. ვალდებულებების შესრულების გარანტიები არ გადასცემს საკრედიტო რისკს. ვალდებულების შესრულების საგარანტიო ხელშეკრულებების საფუძველზე რისკი წარმოადგენს შესაძლებლობას იმისა, რომ ადგილი აქვს მეორე მხარის მიერ სახელშეკრულებო ვალდებულებების შეუსრულებლობას. შესაბამისად, ვალდებულებების შესრულების გარანტიები არ მიჩნევა ფინანსურ ინსტრუმენტებად და შესაბამისად ისინი არ ხვდებათ ფასს (IFRS) 9-ის ფარგლებში.

ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები

ფული და ფულადი სახსრების ეკვივალენტები შედგება ნაღდი ფულის, ეროვნული ბანკისადმი მოთხოვნების (სავალდებულო რეზერვების გამოკლებით) და საკრედიტო დაწესებულებებისადმი მოთხოვნებისაგან, რომელთაც აქვთ გამოცემიდან 90 დღის ვადა და თავისუფალნი არიან სახელშეკრულებო ვალდებულებებისაგან.

მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ

ჩვეულებრივი საქმიანობისას ჯგუფი სხვადასხვა პერიოდის განმავლობაში ინარჩუნებს ავანსებსა თუ ანაზღაურებს სხვა ბანკებში. მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ თავდაპირველად აღიარებულია სამართლიანი ღირებულებით, ხოლო შემდგომ ფასდება ამორტიზებული ღირებულებით ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის მეთოდის გამოყენებით. საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ მოთხოვნების თანხა აისახება გაუფასურების რეზერვის გამოკლებით.

წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტები

ჩვეულებრივი ბიზნესსაქმიანობის ფარგლებში ჯგუფი ახორციელებს წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტებით ოპერაციებს, რომლებშიც ძირითადი წილი უკავია სავალუტო ფორვარდებსა და სვოპებს სავალუტო გაცვლით და კაპიტალის ბაზრებზე. ასეთი ფინანსური ინსტრუმენტები ფლობილია სავაჭროდ და აისახება სამართლიანი ღირებულებით. სამართლიანი ღირებულება განისაზღვრება კოტირებული საბაზრო ფასდადებით ან ფასწარმოქმნის მოდელის შესაბამისად, სადაც გათვალისწინებულია ამ ინსტრუმენტის მიმდინარე საბაზრო და სახელშეკრულებო ფასი და სხვა ფაქტორები. წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტები აისახება, როგორც აქტივები, როდესაც მათი სამართლიანი ღირებულება დადებითია, და როგორც ვალდებულებები, როცა მათი სამართლიანი ღირებულება უარყოფითია. ამ ინსტრუმენტებიდან მიღებული შემოსულობა და ზარალი აისახება მოგება-ზარალის კონსოლიდირებულ ანგარიშგებაში, როგორც წმინდა შემოსულობა/(ზარალი) მოგებაში ან ზარალში სამართლიანი ღირებულებით აღრიცხული ფინანსური ინსტრუმენტებიდან ან როგორც წმინდა შემოსულობა/(ზარალი) უცხოურ ვალუტაში განხორციელებული ოპერაციებიდან ინსტრუმენტის ხასიათიდან გამომდინარე.

ფინანსური აქტივების კლასიფიკაცია ხდება ბიზნეს-მოდელის და მხოლოდ ძირითადი თანხისა და პროცენტის გადახდების (SPPI) შეფასების საფუძველზე.

(ათას ლარში)

3. სააღრიცხვო პოლიტიკების მიმოხილვა (გაგრძელება)

ნასესხები სახსრები

გამოშვებული ფინანსური ინსტრუმენტები ან მათი კომპონენტები კლასიფიცირდება ვალდებულებების სახით მაშინ, როდესაც მფლობელის წინაშე სახელშეკრულებო გარიგებების შედეგად ჯგუფს წარმოეშობა ვალდებულება, რომ გადაიხადოს ფული ან ფინანსური ინსტრუმენტი ან სხვაგვარად დააკმაყოფილოს ეს ვალდებულება, გარდა განსაზღვრული ფულადი თანხის ან სხვა ფინანსური ინსტრუმენტის სანაცვლოდ საკუთარი წილობრივი ინსტრუმენტების განსაზღვრული რაოდენობის მიღებისა. ეს ინსტრუმენტები მოიცავს ვალდებულებებს საკრედიტო დაწესებულებების და მენაბრეების წინაშე, გამოშვებულ სასესხო ფასიან ქაღალდებსა და სუბორდინირებულ ვალს. თავდაპირველი აღიარების შემდგომ, ნასესხები სახსრების შეფასება ხდება ამორტიზებული ღირებულებით, ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის გამოყენებით. შემოსულობის და ზარალის აღიარება მოგება-ზარალის კონსოლიდირებულ ანგარიშგებაში ხდება ნასესხები სახსრების აღიარების შეწყვეტისას, აგრეთვე ამორტიზაციის პროცესში.

თუ ჯგუფი შეისყიდის საკუთარ სესხს, მას ამოიღებენ ფინანსური მდგომარეობის კონსოლიდირებული ანგარიშგებიდან, ხოლო სხვაობა ვალდებულების საბალანსო ღირებულებასა და გადახდილ საფასურს შორის აღირიცხება მოგება-ზარალის კონსოლიდირებულ ანგარიშგებაში.

ფინანსური ინსტრუმენტების ურთიერთგადაფარვა

ფინანსური აქტივები და ვალდებულებები ურთიერთგაქვითება და წმინდა თანხა აისახება ფინანსური მდგომარეობის კონსოლიდირებულ ანგარიშგებაში, თუ არსებობს აღიარებული თანხების ურთიერთგაქვითვის იურიდიული უფლება და სურვილი, ან აქტივის რეალიზაციისა და ვალდებულებების ერთდროულად დაფარვის სურვილი. ეს არ ეხება ძირითად საკლირინგო ხელშეკრულებებს და დაკავშირებული აქტივები და ვალდებულებები მთლიანად წარმოდგენილია ფინანსური მდგომარეობის კონსოლიდირებულ ანგარიშგებაში.

რესტრუქტურული სესხები

საჭიროების შემთხვევაში ჯგუფი ახდენს სესხების რესტრუქტურისა და ნაცვლად იმისა, რომ დაისაკუთროს უზრუნველყოფის საგანი. აღნიშნული შესაძლოა მოიცავდეს დაფარვის პირობების გაუმჯობესებას და სესხის ახალი პირობების შეთანხმებას.

ჯგუფმა შეწყვიტა ისეთი ფინანსური აქტივის აღიარება, როგორც არის მომხმარებლებზე გაცემული სესხი, პირობების განმეორებით შეთანხმებისას როდესაც ის არსებითად ახალი სესხი ხდებოდა, რისი სხვაობაც აღიარდება აღიარების შეწყვეტით წარმოშობილი შემოსულობის ან ზარალის სახით, იმ პირობით, რომ გაუფასურების ზარალი უკვე აღრიცხული იქნება. ახლად აღიარებული სესხები კლასიფიცირდება პირველი ეტაპის სახით, მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის შეფასების მიზნით, სანამ ახალი სესხი არ ჩათვლება შესყიდვისას ან წარმოქმნისას გაუფასურებულად. იმის შეფასებისას, უნდა მოხდეს თუ არა კლიენტზე გაცემული სესხის აღიარების შეწყვეტა, ჯგუფი, სხვა საკითხებთან ერთად, ითვალისწინებს შემდეგ ფაქტორებს:

- ▶ სესხის ვალუტის ცვლილება;
- ▶ კონტრაქტის ცვლილება;
- ▶ ხომ არ იწვევს ცვლილება ინსტრუმენტის SPPI კრიტერიუმთან შეუსაბამობას.

თუ ცვლილება არ იწვევს არსებითად განსხვავებულ ფულად ნაკადებს, ცვლილება არ გამოიწვევს აღიარების შეწყვეტას. საწყისი ეფექტური საპროცენტო განაკვეთით დისკონტირებული ფულადი ნაკადების ცვლილების საფუძველზე, ჯგუფი აღრიცხავს შემოსულობა ან ზარალის მოდიფიცირებას, რომლებიც წარმოდგენილია მოგება-ზარალის კონსოლიდირებული ანგარიშგების ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის გამოყენებით დაანგარიშებულ საპროცენტო შემოსავალში იმის გათვალისწინებით, რომ გაუფასურების ზარალი არ იქნება აღრიცხული.

ჯგუფის პოლიტიკის თანახმად, რესტრუქტურისა და ნაცვლად იმისა, რომ დაისაკუთროს უზრუნველყოფის საგანი, აღნიშნული შესაძლოა მოიცავდეს დაფარვის პირობების გაუმჯობესებას და სესხის ახალი პირობების შეთანხმებას. ჯგუფმა შეწყვიტა ისეთი ფინანსური აქტივის აღიარება, როგორც არის მომხმარებლებზე გაცემული სესხი, პირობების განმეორებით შეთანხმებისას როდესაც ის არსებითად ახალი სესხი ხდებოდა, რისი სხვაობაც აღიარდება აღიარების შეწყვეტით წარმოშობილი შემოსულობის ან ზარალის სახით, იმ პირობით, რომ გაუფასურების ზარალი უკვე აღრიცხული იქნება. ახლად აღიარებული სესხები კლასიფიცირდება პირველი ეტაპის სახით, მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის შეფასების მიზნით, სანამ ახალი სესხი არ ჩათვლება შესყიდვისას ან წარმოქმნისას გაუფასურებულად. იმის შეფასებისას, უნდა მოხდეს თუ არა კლიენტზე გაცემული სესხის აღიარების შეწყვეტა, ჯგუფი, სხვა საკითხებთან ერთად, ითვალისწინებს შემდეგ ფაქტორებს:

(ათას ლარში)

3. სააღრიცხვო პოლიტიკების მიმოხილვა (გაგრძელება)

ფინანსური აქტივების და ვალდებულებების აღიარების შეწყვეტა

ფინანსური აქტივები

ფინანსური აქტივის (ან, სადაც მისაღებია, ფინანსური აქტივის ნაწილის ან ანალოგიური ფინანსური აქტივის ჯგუფის ნაწილის) ჩამოწერა ხდება თუ:

- ▶ ამოიწურა აქტივიდან ფულადი სახსრების მიღების ვადა;
- ▶ ჯგუფმა დათმო აქტივიდან ფულადი ნაკადების მიღების უფლება, ან დაიტოვა ამგვარი უფლება, მაგრამ აიღო მესამე პირებისათვის თანხების სრულად და დაგვიანების გარეშე გადახდის სახელშეკრულებო ვალდებულება; და
- ▶ ჯგუფმა (ა) გადასცა აქტივთან დაკავშირებული ყველა რისკი და სარგებელი; (ბ) არც გადასცა და არც დაიტოვა აქტივთან დაკავშირებული ყველა რისკი და სარგებელი, მაგრამ გადასცა აქტივზე კონტროლი.

იმ შემთხვევაში, თუ ჯგუფმა გადასცა აქტივიდან ფულადი ნაკადების მიღების უფლება და არ გადაუცია ძირითადი რისკები და სარგებელი ან კონტროლი აქტივზე, ჯგუფის მიერ აქტივის აღიარება ხდება მონაწილეობის შენარჩუნების პირობით. მონაწილეობის შენარჩუნება, რომელსაც აქვს გადმოცემულ აქტივზე ერთგვარი თავდებობის ფორმა, აისახება აქტივის თავდაპირველ საბალანსო ღირებულებასა და ჯგუფის მიერ გადასახდელ მაქსიმალურ თანხას შორის უმცირესით.

ჩამოწერები

ფინანსური აქტივები ჩამოიწერება ნაწილობრივ ან – მთლიანად, მხოლოდ იმ შემთხვევაში, როდესაც ჯგუფი შეწყვეტს აღდგენის განხორციელებას. თუ ჩამოსაწერი თანხა აღემატება დაგროვილი ცვეთის რეზერვს, სხვაობა თავდაპირველად აღირიცხება რეზერვზე დამატების სახით, რომელიც შემდეგ გამოიყენება მთლიან საბალანსო ღირებულებასთან მიმართებაში. ნებისმიერი შემდგომი ანაზღაურება განეკუთვნება საკრედიტო ზარალის ხარჯს. ჩამოწერა წარმოადგენს აღიარების შეწყვეტის მოვლენას.

ფინანსური ვალდებულებები

ფინანსური ვალდებულებების აღიარება წყდება მაშინ, როდესაც ისინი იფარება, ბათილდება ან ამოიწურება.

როდესაც არსებულ ფინანსურ ვალდებულებას ცვლის მეორე ფინანსური ვალდებულება იმავე კრედიტორის მიმართ მნიშვნელოვნად შეცვლილი პირობებით, ან თუ მიმდინარე ვალდებულების პირობები მნიშვნელოვნად იცვლება, ამგვარი ცვლილება თუ მოდიფიკაცია აღირიცხება, როგორც თავდაპირველი ვალდებულების აღიარების გაუქმება და ახალი ვალდებულების აღიარება, ხოლო შესაბამისი საბალანსო ღირებულების სხვაობა აისახება მოგებაში ან ზარალში.

იჯარა

i. ჯგუფი, როგორც მოიჯარე

ჯგუფი იყენებს ერთი აღიარების და შეფასების მიდგომას ყველა იჯარისთვის, გარდა მოკლევადიანი და დაბალი ღირებულების მქონე აქტივების იჯარებისა. ჯგუფი აღიარებს იჯარასთან დაკავშირებულ ვალდებულებებს, რომ გადაიხადოს საიჯარო გადასახადები და აქტივის გამოყენების უფლება, რომლებიც წარმოადგენს საბაზისო აქტივების გამოყენების უფლებას.

(ათას ლარში)

3. სააღრიცხვო პოლიტიკების მიმოხილვა (გაგრძელება)

იჯარა (გაგრძელება)

აქტივის გამოყენების უფლება

ჯგუფი აღიარებს აქტივის გამოყენების უფლებას იჯარის დაწყების თარიღში (ე.ი. თარიღში, როცა საბაზისო აქტივი ხელმისაწვდომი იქნება გამოსაყენებლად). აქტივის გამოყენების უფლება თვითღირებულებით ფასდება, რასაც აკლდება ნებისმიერი დაგროვილი ცვეთა და გაუფასურების ზარალი და იცვლება საიჯარო ვალდებულებების ნებისმიერი გადაფასების მიხედვით. აქტივის გამოყენების უფლების თვითღირებულება მოიცავს აღიარებული საიჯარო ვალდებულებების, თავდაპირველად გაწეული პირდაპირი ხარჯების და დაწყების თარიღში ან ამ თარიღამდე განხორციელებული საიჯარო გადასახდელების თანხას, ნებისმიერი მიღებული საიჯარო ინიციატივების გამოკლებით. სანამ ჯგუფს არ ექნება გონივრული რწმენა იმისა, რომ ის მიიღებს საიჯარო აქტივზე საკუთრების უფლებას საიჯარო ვადის გასვლის შემდეგ, აღიარებული აქტივის გამოყენების უფლება ამორტიზირდება წრფივი დარიცხვის მეთოდით, მის მოსალოდნელ სასარგებლო ვადასა და იჯარის ვადას შორის უმოკლესით. აქტივის გამოყენების უფლება გაუფასურებას ექვემდებარება.

საიჯარო ვალდებულებები

იჯარის დაწყების თარიღში, ჯგუფი აღიარებს საიჯარო ვალდებულებებს, რომლებიც იჯარის ვადის განმავლობაში საიჯარო გადასახდელების მიმდინარე ღირებულებით ფასდება. საიჯარო გადასახდელები მოიცავს ფიქსირებულ თანხებს (მათ შორის არსებით ფიქსირებულ გადახდებს), რასაც აკლდება ნებისმიერი საიჯარო შეღავათების დებიტორული დავალიანება, ცვლადი საიჯარო გადახდები, რომლებიც განაკვეთზე ან კოეფიციენტზეა დამოკიდებული და თანხები, რომელთა გადახდაც მოსალოდნელია ნარჩენი ღირებულების გარანტიების საფუძველზე. საიჯარო გადასახდელები ასევე მოიცავს შესყიდვის ისეთი უფლებით სარგებლობის ღირებულებას, რომლითაც გონივრულ ფარგლებში ისარგებლებს ჯგუფი და იჯარის შეწყვეტის გამო დარიცხული ჯარიმების გადახდებს, თუ საიჯარო ხელშეკრულების პირობებში გათვალისწინებულია ჯგუფის მიერ ხელშეკრულების შეწყვეტის უფლება. ცვლადი საიჯარო გადასახდელები, რომლებიც არ არის დამოკიდებული ინდექსზე ან განაკვეთზე აღიარდება ხარჯის სახით იმ პერიოდში, რომელშიც წარმოიშვა ისეთი ვითარება ან სიტუაცია, რომელიც გადახდას იწვევს.

საიჯარო გადასახდელების მიმდინარე ღირებულების დაანგარიშებისას, ჯგუფი იყენებს ზღვრულ სასესხო საპროცენტო განაკვეთს იჯარის დაწყების თარიღში, იმ შემთხვევაში, თუ იჯარაში ნაგულისხმევი პროცენტი მარტივად ვერ განისაზღვრება. დაწყების თარიღის შემდეგ, საიჯარო ვალდებულებების თანხა გაიზრდება, პროცენტის გაზრდის ასახვის მიზნით, და შემცირდება – განხორციელებული საიჯარო გადასახდელებისთვის. ამასთან, საიჯარო ვალდებულებების საბალანსო ღირებულება გადაითვლება იმ შემთხვევაში, თუ ადგილი ექნება საიჯარო ვადის ცვლილებას, ფიქსირებული საიჯარო გადახდების ცვლილებას ან საბაზისო აქტივის ნასყიდობის შეფასების ცვლილებას.

მოკლევადიანი იჯარები

თანხა, რომელიც ჯგუფმა აღიარა მოკლევადიან იჯარებთან დაკავშირებით შეადგენს 2,016 ლარს (2020 წ.: 2,236 ლარი) (21-ე შენიშვნა) (ანუ იმ იჯარების შემთხვევაში, რომელთა ვადა, მაქსიმუმ, 12 თვეა იჯარის ხელშეკრულების გაფორმების თარიღიდან და არ შეიცავს შესყიდვის უფლებას). საიჯარო გადასახდელები მოკლევადიან იჯარებზე აღიარდება ხარჯის სახით საიჯარო ვადაზე ცვეთის დარიცხვის წრფივი მეთოდის გამოყენებით.

მნიშვნელოვანი მსჯელობა ხელშეკრულებების საიჯარო ვადის განსაზღვრაში განახლების თვისებით

ჯგუფი განსაზღვრავს საიჯარო ვადას იჯარის შეუქცევადი ვადის სახით, ნებისმიერ სხვა პერიოდთან ერთად, რომელზეც ვრცელდება იჯარის გახანგრძლივების ფუნქცია, თუ არსებობს გონივრული რწმენა იმისა, რომ ამგვარი ფუნქციით ისარგებლებენ, ან ნებისმიერი პერიოდთან ერთად, რომელზეც ვრცელდება იჯარის შეწყვეტის ფუნქცია, თუ მისი გამოყენების გონივრული რწმენა არ არსებობს.

(ათას ლარში)

3. სააღრიცხვო პოლიტიკების მიმოხილვა (გაგრძელება)

იჯარა (გაგრძელება)

რამდენიმე იჯარის ფარგლებში, ჯგუფს შეუძლია იჯარით აიღოს აქტივები დამატებითი – სამიდან ხუთ წლამდე ვადით. იმის შეფასებაში, არსებობს თუ არა გონივრული რწმენა იმისა, რომ ორგანიზაცია ისარგებლებს იჯარის განახლების შესაძლებლობით, ჯგუფი მსჯელობას ეყრდნობა. ე.ი. იჯარის განახლებისთვის ის განიხილავს ყველა შესაძლებელ ფაქტორს, რომელიც მისთვის ეკონომიკურ სარგებელს წარმოქმნის. ხელშეკრულების დაწყების თარიღის შემდეგ, ჯგუფი განმეორებით აფასებს იჯარის ვადას იმის გადამოწმებლად, ხომ არ არსებობს მნიშვნელოვანი მოვლენა ან ცვლილება ვითარებებში, რომელიც მისი კონტროლის ფარგლებშია ან მოქმედებს მის მიერ იჯარის განახლების შესაძლებლობით სარგებლობის (ან არ სარგებლობის) უნარზე (მაგ. ბიზნეს სტრატეგიის ცვლილება).

ii. საოპერაციო იჯარა – ჯგუფი, როგორც მემკვიდრე

იჯარა, რომლის დროსაც ჯგუფი არ გადასცემს აქტივის საკუთრებასთან დაკავშირებულ ყველა რისკს და სარგებელს, საოპერაციო იჯარად კლასიფიცირდება. მიღებული საიჯარო შემოსავალი აღირიცხება დარიცხვის წრფივი მეთოდით იჯარის ვადაზე და, თავისი საოპერაციო ხასიათის გამო, მოგება-ზარალის ანგარიშგებაში აისახება შემოსავლის ნაწილში. საოპერაციო იჯარის პირობებზე მოლაპარაკებისას გაწეული თავდაპირველი პირდაპირი დანახარჯები საიჯარო აქტივების საბალანსო ღირებულებას ემატება და მათი აღიარება ხდება იჯარის ვადაზე იმავე წესით, როგორც საიჯარო შემოსავალი. პირობითი საიჯარო ქირის აღიარება ხდება შემოსავლის სახით იმ პერიოდში, როდესაც მოხდა მისი მიღება.

iii. ფინანსური იჯარა – ჯგუფი, როგორც მემკვიდრე

ჯგუფი იჯარასთან დაკავშირებულ მოთხოვნებს აღიარებს იჯარის ვადის დაწყების თარიღიდან იჯარაში განხორციელებული წმინდა ინვესტიციის ტოლი ოდენობით. ფინანსური საქმიანობიდან მიღებული შემოსავლის აღიარება ხდება იმისდა მიხედვით, თუ როგორია მუდმივი პერიოდული უკუგების კოეფიციენტი მიმდინარე წმინდა ინვესტიციაზე. თავდაპირველი პირდაპირი დანახარჯები შედის იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნების პირველად შეფასებაში.

გადასახადები

მიმდინარე მოგების გადასახადი გამოიანგარიშება საქართველოს კანონმდებლობის შესაბამისად. ის წარმოადგენს მიმდინარე და გადავადებული გადასახადის ხარჯების ჯამს.

გადავადებული აქტივებისა და ვალდებულებების დაანგარიშება მიმდინარე სხვაობებთან მიმართებაში ხდება ვალდებულებების აღრიცხვის მეთოდით. გადავადებული მოგების გადასახადები გათვალისწინებულია ყველა დროებით სხვაობაზე, რომელიც წარმოიშობა აქტივებისა და ვალდებულებების საგადასახადო დასაბეგრ საფუძველსა და მათ საბალანსო თანხებს შორის ფინანსური ანგარიშგების მიზნებისათვის, გარდა იმ შემთხვევისა, როდესაც გადავადებული მოგების გადასახადი წარმოიშობა გუდვილის პირველადი აღიარებიდან ან აქტივისა და ვალდებულებიდან იმ გარიგებაში, რომელიც არ არის საწარმოთა გაერთიანება და ოპერაციის თარიღისათვის გავლენას არ იქონიებს სააღრიცხვო მოგებასა თუ საგადასახადო მოგება-ზარალზე.

გადავადებული საგადასახადო აქტივი აღირიცხება მხოლოდ მაშინ, როდესაც მოსალოდნელია დასაბეგრი მოგების მიღება, საიდანაც შესაძლებელი იქნება დროებითი გამოქვითვადი სხვაობების გაქვითვა. გადავადებული საგადასახადო აქტივები და ვალდებულებები აღირიცხება საგადასახადო განაკვეთებით, რომელთა გამოყენებაც მოსალოდნელია აქტივის რეალიზაციისა და ვალდებულების დაფარვის პერიოდში იმ განაკვეთებზე დაყრდნობით, რომლებიც მოქმედებდა ან არსებობდა ამოქმედებული იყო ანგარიშგების დღეს.

გადავადებული მოგების გადასახადი წარმოდგენილია დროებით სხვაობებზე, რომლებიც წარმოიშობა ინვესტიციებიდან შვილობილ კომპანიებში, მეკავშირე და ერთობლივ საწარმოებში, გარდა იმ შემთხვევისა, როდესაც შესაძლოა გაკონტროლებულ იქნას დროებითი სხვაობის აღდგენის დრო და ახლო მომავალში მათი აღდგენა არ არის მოსალოდნელი.

საქართველოში აგრეთვე მოქმედებს სხვადასხვა საოპერაციო გადასახადი, რომლებიც გავლენას ახდენს “ჯგუფის” საქმიანობაზე. ეს გადასახადები შესულია სხვა საოპერაციო ხარჯებში.

(ათას ლარში)

3. სააღრიცხვო პოლიტიკების მიმოხილვა (გაგრძელება)

ძირითადი საშუალებები

ძირითადი საშუალებები, შენობების გამოკლებით, აღრიცხულია თვითღირებულებით, გარდა ყოველდღიური მომსახურების ხარჯებისა, რასაც აკლდება აკუმულირებული ცვეთა და გაუფასურება. ამ თანხაში შედის ძირითადი საშუალების ნაწილის ჩანაცვლების ღირებულება, ამ ხარჯის დადგომისას, თუ აღიარების კრიტერიუმები დაცულია.

ძირითადი საშუალებების საბალანსო თანხების გადახედვა ხდება გადაფასებასთან მიმართებაში, როდესაც მოვლენები ან გარემოებათა ცვლილებები მიანიშნებენ, რომ საბალანსო თანხის აღდგენა შესაძლოა ვერ მოხერხდეს.

თვითღირებულებით პირველადი აღიარების შემდგომ, შენობა-ნაგებობები აისახება გადაფასებული ღირებულებით, რაც წარმოადგენს მათ სამართლიან ღირებულებას გადაფასების თარიღისათვის გამოკლებული შემდგომში დაგროვილი ცვეთისა და გაუფასურებით გამოწვეული ზარალი. შეფასება ტარდება იმ სიხშირით, რაც საკმარისია იმის უზრუნველსაყოფად, რომ გადაფასებული აქტივის სამართლიანი ღირებულება არსებითად არ განსხვავდებოდეს მისი საბალანსო ღირებულებისგან.

გადაფასების დღისთვის დაგროვილი ცვეთა აკლდება აქტივის საბალანსო ღირებულებას და წმინდა თანხა გადაანგარიშდება აქტივის გადაფასებული ღირებულების ოდენობით. გადაფასების ნებისმიერი მეტობა კრედიტდება სხვა სრულ შემოსავლებში ჩართული ძირითადი საშუალებების გადაფასების რეზერვზე, გარდა იმ შემთხვევისა, როდესაც ხდება მანამდე მოგებაში ან ზარალში აღიარებული ამავე აქტივის გადაფასებისას მისი ოდენობის შემცირების აღდგენა. ამ შემთხვევაში მატების აღიარება ხდება მოგებაში ან ზარალში. გადაფასების დეფიციტის აღიარება ხდება მოგებაში ან ზარალში გარდა იმ შემთხვევისა, როდესაც დეფიციტი, რომელიც უშუალოდ გაქვითავს ამავე აქტივზე უწინ აღიარებულ მეტობას, პირდაპირ გაიქვითება ძირითადი საშუალებების გადაფასების რეზერვის მეტობიდან.

ძირითადი საშუალებების გადაფასების რეზერვიდან წლიური გადატანა გაუნაწილებელ მოგებაზე ხდება აქტივის გადაფასებული საბალანსო ღირებულების ცვეთასა და აქტივის თავდაპირველი ღირებულების ცვეთას შორის სხვაობით. გაყიდვისას კონკრეტულ აქტივთან დაკავშირებული მთლიანი გადაფასების რეზერვი გადაიტანება გაუნაწილებელ მოგებაზე.

აქტივის ცვეთა დაირიცხება იმ თარიღიდან, როდესაც ხდება აქტივის ექსპლუატაციაში გაშვება. ცვეთის დარიცხვა ხდება წრფივი მეთოდით, შემდეგი წლიური განაკვეთებით:

მიწა და შენობა-ნაგებობები	2%-5%
ავეჯი და მოწყობილობები	10%-20%
კომპიუტერული ტექნიკა და საოფისე აღჭურვილობა	15%-25%
სატრანსპორტო საშუალებები	20%-25%
საიჯარო ქონების გაუმჯობესება	10%-25%

აქტივების ნარჩენი ღირებულების, სასარგებლო მომსახურების ვადისა და მეთოდების გადახედვა და შესაბამისად კორექტირება საჭიროებისამებრ ხდება ყოველი ფინანსური წლის ბოლოს.

შეკეთება-განახლებასთან დაკავშირებული ხარჯები ირიცხება წარმოშობისას და მათი ჩართვა ხდება სხვა საოპერაციო ხარჯებში თუ ისინი არ ექვემდებარება კაპიტალიზაციას.

მიწა სამართლიანი ღირებულებით აღირიცხება და ცვეთა არ ერიცხება. საიჯარო ქონების გაუმჯობესება ამორტიზდება შესაბამისი იჯარით აღებული აქტივის სასარგებლო მომსახურების ვადაზე.

დაუმთავრებელი მშენებლობა მოიცავს დანახარჯებს, რომლებიც უშუალოდ უკავშირდება ძირითადი საშუალების მშენებლობას, მათ შორის მშენებლობის დროს გაწეული შესაბამისად განაწილებული პირდაპირი ცვლადი ხარჯები და ფიქსირებული ზედნადები ხარჯები. ასეთი აქტივების ცვეთა, მსგავსი ძირითადი საშუალების ანალოგიურად, იწყება აქტივების ექსპლუატაციაში მიღებიდან.

მესამე მხარეებისგან მიღებული კომპენსაცია ძირითადი საშუალებების იმ ერთეულებისთვის, რომლებიც გაუფასურდა, დაიკარგა ან გადაცემულ იქნა, შედის სხვა შემოსავალში, როდესაც მოხდება კომპენსაციის დებიტორული დავალიანების აღიარება.

(ათას ლარში)

3. სააღრიცხვო პოლიტიკების მიმოხილვა (გაგრძელება)

საინვესტიციო ქონება

ჯგუფი გარკვეულ ქონებას ფლობს საინვესტიციო ქონების სახით, საიჯარო შემოსავლის მისაღებად, კაპიტალის ღირებულების ზრდისთვის ან ორივე მიზნით, და მათი გამოყენება ან ფლობა არ ხდება ჩვეულებრივი საქმიანობის პირობებში გაყიდვის მიზნით. საინვესტიციო ქონების თავდაპირველი აღიარება ხდება თვითღირებულებით, ტრანსაქციის ხარჯების ჩათვლით და შემდეგ ხელმეორედ ფასდება სამართლიანი ღირებულებით, რომელიც ასახავს საბაზრო პირობებს საანგარიშგებო პერიოდის ბოლოსთვის. ჯგუფის საინვესტიციო ქონების სამართლიანი ღირებულება განისაზღვრება სხვადასხვა წყაროს საფუძველზე, მათ შორის დამოუკიდებელი შემფასებლების ანგარიშების მიხედვით, რომლებსაც აქვთ აღიარებული და შესაბამისი პროფესიული კვალიფიკაცია და ანალოგიური ადგილმდებარეობისა და კატეგორიის ქონების შეფასების გამოცდილება. გამომუშავებული საიჯარო შემოსავალი აღირიცხება მოგებაში ან ზარალში არასაბანკო საქმიანობიდან მიღებული შემოსავლის ნაწილში. საინვესტიციო ქონების სამართლიანი ღირებულების შეცვლის შედეგად მიღებული შემოსულობა ან ზარალი აღირიცხება მოგება-ზარალის კონსოლიდირებულ ანგარიშგებაში და მიეკუთვნება სხვა შემოსავლის ან სხვა საოპერაციო ხარჯების მუხლებს.

არამატერიალური აქტივები

არამატერიალური აქტივები მოიცავს პროგრამულ უზრუნველყოფასა და ლიცენზიებს.

ცალკეული არამატერიალური აქტივი პირველადი აღიარებისას თვითღირებულებით აღირიცხება. პირველადი აღიარების შემდგომ არამატერიალური აქტივები აღირიცხება თვითღირებულებით, რასაც აკლდება დარიცხული ამორტიზაცია და გაუფასურების ზარალი. არამატერიალური აქტივების სასარგებლო მომსახურების ვადა განსაზღვრული ვადით ფასდება. ვადიანი არამატერიალური აქტივები ამორტიზებულია სასარგებლო ეკონომიკური მომსახურების ვადის – 1-10 წლის განმავლობაში და მათი შეფასება გაუფასურებასთან მიმართებაში ხდება გაუფასურების ნიშნების არსებობისას.

კომპანიის შიგნით წარმოქმნილი არამატერიალური აქტივების კაპიტალიზაცია, გარდა კაპიტალიზებული კვლევა-განვითარების ხარჯებისა, არ ხდება და შესაბამისი ხარჯი აისახება იმ პერიოდის მოგებაში ან ზარალში, რომლის განმავლობაშიც ეს ხარჯი გაიწია.

ხარჯი სამეცნიერო-კვლევით და საცდელ-საკონსტრუქტორო სამუშაოებზე

კვლევის ხარჯები გაწევისთანავე აღიარდება. ინდივიდუალური პროექტის საცდელ-საკონსტრუქტორო ხარჯები აღიარდება არამატერიალური აქტივის სახით, როდესაც ჯგუფს შესწევს უნარი მოახდინოს შემდეგის დემონსტრირება:

- ▶ ტექნიკურად განხორციელებადია არამატერიალური აქტივის დასრულება ისე, რომ აქტივის გამოყენება ან გაყიდვა გახდეს შესაძლებელი;
- ▶ მისი განზრახვა დაასრულოს აქტივი და მისი უნარი და განზრახვა გამოიყენოს და გაყიდოს ის;
- ▶ როგორ მოახდენს აქტივი მომავალი ეკონომიკური სარგებლის გამომუშავებას;
- ▶ აქტივის დასრულებისთვის რესურსების ხელმისაწვდომობა;
- ▶ საცდელ-საკონსტრუქტორო სამუშაოების მიმდინარეობისას ხარჯების საიმედოდ შეფასების უნარი.

საცდელი-საკონსტრუქტორო სამუშაოებზე გაწეული ხარჯის აქტივად თავდაპირველი აღიარების შემდგომ, აქტივი თვითღირებულებით აღირიცხება, რასაც აკლდება აკუმულირებული ამორტიზაცია და აკუმულირებული გაუფასურებით გამოწვეული ზარალი. აქტივის ამორტიზაცია იწყება საცდელი-საკონსტრუქტორო სამუშაოების დასრულების და მას შემდეგ, რაც აქტივი გამოყენებისთვის ხელმისაწვდომი გახდება. მასზე ცვეთა მოსალოდნელი მომავალი სარგებლის პერიოდზე ერიცხება. ამორტიზაცია აღირიცხება საერთო და ადმინისტრაციულ ხარჯებში. შემუშავების პერიოდში აქტივი ყოველწლიურად ფასდება გაუფასურებაზე.

ანარიცხები

ანარიცხების აღიარება ხდება მაშინ, როდესაც ჯგუფს წარსული მოვლენების გამო აქვს მიმდინარე თუ პრაქტიკიდან გამომდინარე ვალდებულება და მოსალოდნელია ეკონომიკური სარგებლის მქონე რესურსების გადინება ვალდებულების დასაფარად. ასევე, შესაძლებელია ვალდებულების თანხის სანდოდ განსაზღვრა.

(ათას ლარში)

3. სააღრიცხვო პოლიტიკების მიმოხილვა (გაგრძელება)

საპენსიო და სხვა ვალდებულებები

ჯგუფს არა აქვს ცალკე საპენსიო სქემა საქართველოს სახელმწიფო საპენსიო სისტემის გარდა. ჯგუფს ასევე არა აქვს გათვალისწინებული საპენსიო შეღავათები.

სააქციო კაპიტალი

სააქციო კაპიტალი და დამატებით შეტანილი კაპიტალი

ჩვეულებრივი აქციები კლასიფიცირებულია, როგორც კაპიტალი. ახალი აქციების გამოშვებასთან პირდაპირ დაკავშირებული გარე ხარჯები, გარდა საწარმოთა გაერთიანებისთვის გამოშვებული აქციებისა, აღრიცხულია, როგორც გამოქვითვები კაპიტალის შემოსავლებიდან. გამოშვებული აქციების ნომინალურ ღირებულებაზე მეტი ნებისმიერი სამართლიანი ღირებულების მქონე მიღებული საფასური აღირიცხება, როგორც დამატებით შეტანილი კაპიტალი.

სააქციო კაპიტალი

გამოსყიდული აქციები

როდესაც ბანკი შეიძენს ბანკის აქციებს, გადახდილი საფასური და ამ ოპერაციასთან დაკავშირებული ხარჯები (მოგების გადასახადის გამოკლებით) გამოიქვითება მთლიანი კაპიტალიდან, როგორც გამოსყიდული აქციები მათ გაუქმებამდე ან ხელახლა გამოშვებამდე. შემდგომში ასეთი აქციების გაყიდვის ან ხელახლა გამოშვების შემთხვევაში ხდება მიღებული საფასურის ჩართვა კაპიტალში. გამოსყიდული აქციები ასახულია საშუალო შეწონილი ღირებულებით.

დივიდენდები

დივიდენდები აღიარებულია, როგორც ვალდებულება და გამოიქვითება კაპიტალიდან ანგარიშგების შედგენის თარიღისათვის მხოლოდ მაშინ, თუ ისინი გამოცხადებულია ანგარიშგების შედგენამდე პერიოდში ან ანგარიშგების შედგენის თარიღით. დივიდენდები ცხადდება, როდესაც მათი შეთავაზება ანგარიშგების შედგენის თარიღამდე ხდება, ან თუ ისინი შეთავაზებულია ან გამოცხადებულია ანგარიშგების თარიღის შემდგომ პერიოდში, მაგრამ ფინანსური ანგარიშგების გამოცემამდე.

პირობითი ვალდებულებები

პირობითი ვალდებულებები არ არის აღიარებული ფინანსური მდგომარეობის კონსოლიდირებულ ანგარიშგებაში, თუმცა წარმოდგენილია გარდა იმ შემთხვევებისა, როდესაც ფულადი ნაკადის გადინების ალბათობა დაფარვის მიზნით დაბალია. პირობითი აქტივი არ არის აღიარებული ფინანსური მდგომარეობის კონსოლიდირებულ ანგარიშგებაში, თუმცა წარმოდგენილია მაშინ, როდესაც ეკონომიკური სარგებლის მიღება მოსალოდნელია.

შემოსავლისა და ხარჯის აღიარება

შემოსავლის აღიარება ხდება მაშინ, როდესაც ეკონომიკური სარგებლის მიღების ალბათობა მაღალია და შესაძლებელია მისი სანდოდ შეფასება. შემოსავლის აღიარებამდე ასევე აუცილებელია შემდეგი კონკრეტული აღიარების კრიტერიუმების დაკმაყოფილება.

(ათას ლარში)

3. სააღრიცხვო პოლიტიკების მიმოხილვა (გაგრძელება)

შემოსავლისა და ხარჯის აღიარება (გაგრძელება)

საპროცენტო და მსგავსი შემოსავალი და ხარჯი

ჯგუფი ანგარიშობს საპროცენტო შემოსავალს სასესხო ფინანსურ აქტივებზე, რომლებიც შეფასებულია ამორტიზებული ღირებულებით ან სამართლიანი ღირებულება სხვა სრულ შემოსავალში (FVOCI), ფინანსური აქტივების ბრუტო საბალანსო ღირებულებაზე ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის გამოყენებით, გაუფასურებული აქტივების გამოკლებით. ეფექტური საპროცენტო განაკვეთი არის განაკვეთი, რომელიც მომავალში მოსალოდნელი გადახდების ან ფულადი სახსრების ზუსტ დისკონტირებას ახდენს ფინანსური ინსტრუმენტის ვადაზე ან უფრო ხანმოკლე პერიოდზე, საჭიროების შემთხვევაში, ფინანსური აქტივის ან ფინანსური ვალდებულების წმინდა საბალანსო ღირებულებამდე. გაანგარიშება ითვალისწინებს ფინანსური ინსტრუმენტის ყველა სახელშეკრულებო პირობას (მაგალითად წინასწარი გადახდის შესაძლებლობას) და მოიცავს ნებისმიერ საკომისიო თანხას და დამატებით ხარჯს, რომელიც პირდაპირ განეკუთვნება ინსტრუმენტს და წარმოადგენს ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის განუყოფელ ნაწილს, გარდა სამომავლო საკრედიტო ზარალისა. ფინანსური აქტივისა თუ ფინანსური ვალდებულების საბალანსო ღირებულება კორექტირდება თუ ჯგუფი გადახედავს მის მიერ დასაფარი თუ მისაღები სავარაუდო თანხების შეფასებას. კორექტირებული საბალანსო ღირებულება გამოითვლება თავდაპირველ ეფექტურ საპროცენტო განაკვეთზე დაყრდნობით და საბალანსო ღირებულების ცვლილება აღირიცხება, როგორც საპროცენტო შემოსავალი თუ ხარჯი.

როდესაც ფინანსური აქტივი გაუფასურდება, ჯგუფი საპროცენტო შემოსავალს ანგარიშობს ფინანსური აქტივის წმინდა ამორტიზებულ ღირებულებაზე ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის გამოყენებით. თუ ფინანსური აქტივები გამოსწორდება და აღარ იქნება გაუფასურებული, ჯგუფი დაუბრუნდება საპროცენტო შემოსავლის ბრუტო საფუძველზე დაანგარიშების მეთოდს.

საპროცენტო შემოსავალი მოგებაში ან ზარალში სამართლიანი ღირებულებით აღრიცხულ ყველა ფინანსურ აქტივებზე აღიარდება სახელშეკრულებო საპროცენტო განაკვეთის გამოყენებით მოგება-ზარალის კონსოლიდირებული ანგარიშგების მუხლში „სხვა საპროცენტო შემოსავალი“.

მიღებული გასამრჯელო და საკომისიო

ჯგუფი იღებს შემოსავალს გასამრჯელოდან და საკომისიო მოსაკრებლიდან კლიენტებისთვის გაწეული სხვადასხვა სახის მომსახურების სანაცვლოდ. შემოსავალი გასამრჯელოდან შესაძლოა დაიყოს შემდეგ კატეგორიებად:

გარკვეულ პერიოდში გაწეული მომსახურებისთვის მიღებული გასამრჯელო

გარკვეულ პერიოდში გაწეული მომსახურებისთვის მიღებული გასამრჯელო დაირიცხება იმავე პერიოდში, როდესაც ხდება შესაბამისი შესასრულებელი მოვალეობების დაფარვა. მასში საკომისიო შემოსავალიც შედის. სასესხო ვალდებულებები, რომლებიც სავარაუდოდ ჩამოიწერება და სხვა საკრედიტო თანხები გადავადებულია (ყველა ზღვრულ ხარჯთან ერთად) და აღიარებულია, როგორც სესხის ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის კორექტირება.

დროის კონკრეტულ მომენტში გამომუშავებული საკომისიო შემოსავალი

ანგარიშსწორებიდან, ფულადი გზავნილებიდან, კომუნალური გადასახადებიდან და ფულადი ოპერაციებიდან მიღებული საკომისიოები აღიარდება საბაზისო ოპერაციის დასრულებისთანავე. თითოეული ოპერაცია განიხილება ინდივიდუალურ შესასრულებელ მოვალეობად.

საოპერაციო მომსახურებისთვის მიღებული გასამრჯელო

მოლაპარაკებების წარმოებისთვის ან მესამე მხარისთვის ტრანსაქციის თაობაზე მოლაპარაკებებში მონაწილეობისთვის (როდესაც ჯგუფის შესასრულებელი მოვალეობა აქტივების ან სხვა ფასიანი ქაღალდების შესყიდვის ან ბიზნესების ყიდვა-გაყიდვის ხელშეკრულებები) მიღებული გასამრჯელო აისახება საბაზისო ოპერაციის დასრულებისთანავე. გასამრჯელო და გასამრჯელოს გარკვეული კომპონენტები, რომლებიც კონკრეტულ შესასრულებელ ვალდებულებებს უკავშირდება, აღიარდება შესაბამისი კრიტერიუმების დაკმაყოფილების შემდეგ. როდესაც ხელშეკრულება განსაზღვრულია ცვლადი საზღაური, გასამრჯელო და საკომისიო შემოსავალი აღიარდება მხოლოდ იმდენად, რამდენადაც იარსებებს მაღალი ალბათობა იმისა, რომ აღიარებული კუმულაციური შემოსავლის თანხის მნიშვნელოვანი შემობრუნება არ მოხდება, სანამ ცვალებად ანაზღაურებასთან დაკავშირებული გაურკვევლობა საბოლოოდ არ მოგვარდება.

(ათას ლარში)

3. სააღრიცხვო პოლიტიკების მიმოხილვა (გაგრძელება)

შემოსავლისა და ხარჯის აღიარება (გაგრძელება)

შემოსავალი დივიდენდებიდან

შემოსავლის აღიარება ხდება მაშინ, როცა ჯგუფს განესაზღვრება თანხების მიღების უფლება.

უცხოური ვალუტის კონვერტაცია

კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგება წარმოდგენილია ლარში, რაც ბანკისა და მისი შვილობილი კომპანიების სამუშაო და წარსადგენი ვალუტაა. უცხოურ ვალუტაში განხორციელებული გარიგებები თავდაპირველად აღირიცხება სამუშაო ვალუტაში, რომლის კონვერტაცია ხდება გარიგების დღეს არსებული კურსით. უცხოურ ვალუტაში გამოხატული ფულადი აქტივებისა და ვალდებულებების ხელახლა კონვერტაცია ლარში ხდება ანგარიშგების დღეს არსებული სამუშაო ვალუტის გაცვლითი კურსით. უცხოურ ვალუტაში განხორციელებული ოპერაციების კონვერტაციით გამოწვეული შემოსულობა და ზარალი აღიარებულია მოგება-ზარალის კონსოლიდირებულ ანგარიშგებაში, როგორც უცხოური ვალუტის კონვერტაციით გამოწვეულ შემოსულობას გამოკლებული ზარალი – საკუროს სხვაობა. არაფულადი მუხლების გადაანგარიშება, რომლებიც პირვანდელი ღირებულებით აღირიცხება უცხოურ ვალუტაში, ხდება თავდაპირველი ოპერაციის დღეს არსებული გაცვლითი კურსით. არაფულადი მუხლები, რომლებიც სამართლიანი ღირებულებით აღირიცხება უცხოურ ვალუტაში, გადაანგარიშდება იმ დღის გაცვლითი კურსით, როდესაც მოხდა სამართლიანი ღირებულების დადგენა.

სხვაობები უცხოურ ვალუტაში განხორციელებული ოპერაციის სახელმძღვანელო გაცვლით კურსსა და სებ-ის გაცვლით კურსს შორის ოპერაციის დღეს შესულია უცხოურ ვალუტაში განხორციელებული ოპერაციებიდან მიღებულ შემოსულობას გამოკლებული ზარალის მუხლში.

2021 წლის 31 დეკემბრისა და 2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების მომზადებისას ჯგუფმა შემდეგი გაცვლითი კურსი გამოიყენა:

	2021	2020
ლარი / 1 აშშ დოლარი	3.0976	3.2766
ლარი / 1 ევრო	3.5040	4.0233

4. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო შეფასებები და დაშვებები

ჯგუფის კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების მომზადება ხელმძღვანელობისგან მოითხოვს ისეთ შეფასებებსა და დაშვებებს, რომლებიც გავლენას ახდენს საბალანსო ანგარიშგებაში წარმოდგენილი აქტივებისა და ვალდებულებების ოდენობაზე და წლის ბოლოს ფინანსურ ანგარიშგებაში წარმოდგენილ შემოსავალსა და ხარჯებზე. შეფასებებისა და დაშვებების გადახედვა ხდება უწყვეტად. ეს შეფასებები და დაშვებები ეყრდნობა წარსულ გამოცდილებასა და მრავალ სხვა ფაქტორს, რომლებიც გარემოებათა გათვალისწინებით მიზანშეწონილად მიიჩნევა. ფაქტობრივი შედეგები შესაძლოა განსხვავდებოდეს ამგვარი შეფასებებისგან სხვადასხვა დაშვებების თუ პირობების მიხედვით. ქვემოთ მოცემულია შეფასებები და დაშვებები, რომლებიც მნიშვნელოვანია ჯგუფის ფინანსური მდგომარეობისთვის.

(ათას ლარში)

4. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო შეფასებები და დაშვებები (გაგრძელება)

არაფინანსური აქტივების გაუფასურება

გაუფასურების ზარალის შეფასება ფასს (IFRS) 9-ის საფუძველზე, ფინანსური აქტივების ყველა კატეგორიასთან მიმართებაში, საჭიროებს მსჯელობას, კერძოდ, მომავალი ფულადი ნაკადების და უზრუნველყოფის საგნის ღირებულებების თანხის და ვადების შეფასებას გაუფასურების ზარალის განსაზღვრის და საკრედიტო რისკში მნიშვნელოვანი ზრდის შეფასებისას. ამ შეფასებებზე რამდენიმე ფაქტორი მოქმედებს, რომელთა ცვლილებები შესაძლოა აისახოს რეზერვების სხვადასხვა დონეში. მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის გასაანგარიშებლად ჯგუფი იყენებს კომპლექსურ მოდელებს, რომლებიც ეყრდნობა რამდენიმე საბაზისო დაშვებას ცვლადი მონაცემების არჩევასთან და მათ ურთიერთ დამოკიდებულებასთან დაკავშირებით. მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის მოდელების ელემენტები, რომლებიც შესაბამის სააღრიცხვო მსჯელობებს და შეფასებებს წარმოადგენს, მოიცავს შემდეგს:

- ▶ ჯგუფის კრედიტის გაცემის შიდა მოდელი, რომელიც დეფოლტების შესაძლებლობებს ინდივიდუალურ ქულებს ანიჭებს;
- ▶ ჯგუფის კრიტერიუმები იმის შესაფასებლად, მნიშვნელოვნად ხომ არ გაზრდილა საკრედიტო რისკი და ამიტომ ფინანსური აქტივების რეზერვები ხომ არ უნდა შეფასდეს აქტივის არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის მიხედვით და ხარისხობრივად;
- ▶ ფინანსური აქტივების სეგმენტაცია, როცა მათი მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი ფასდება კოლექტიურ დონეზე;
- ▶ მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის მოდელის შემუშავება, მათ შორის სხვადასხვა ფორმულის და ამოსავალი მონაცემების შერჩევა;
- ▶ ასოციაციების განსაზღვრა მაკროეკონომიკურ სცენარებს და ისეთ ეკონომიკურ ამოსავალ მონაცემებს შორის, როგორიც არის უმუშევრობის დონე და უზრუნველყოფის საგნის ღირებულება, მოსალოდნელი დეფოლტი, დეფოლტის მომენტისთვის დაუფარავი დავალიანების და დეფოლტის შემთხვევაში ზარალის გავლენა;
- ▶ მომავალზე ორიენტირებული მაკროეკონომიკური სცენარების და მათი ალბათობის კოეფიციენტის შერჩევა ეკონომიკური ამოსავალი მონაცემებიდან მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის მისაღებად.

ჯგუფი რეგულარულად ამოწმებს თავის სასესხო პორტფელს, რათა შეაფასოს მსესხებლის გადახდისუნარიანობა, ჩაატაროს გაუფასურების შემოწმება და განსაზღვროს გაუფასურების ზარალის ოდენობა საკუთარ გამოცდილებაზე დაყრდნობით ისეთ შემთხვევებში, როდესაც მსესხებელს აქვს ფინანსური სირთულეები და მსგავს მსესხებლებთან მიმართებაში ისტორიული მონაცემები რთულად მოიპოვება. ანალოგიურად, ჯგუფი სამომავლო ფულად ნაკადებში ცვლილებებს იმ მოპოვებად მონაცემებზე დაყრდნობით განსაზღვრავს, რომლებიც მიუთითებენ, რომ მსესხებლების გადახდის სტატუსი გაუარესდა. ხელმძღვანელობა ალბათობებს განსაზღვრავს მსესხებლებთან ურთიერთობის წარსულ გამოცდილებაზე დაყრდნობით, რა დროსაც ითვალისწინებს დეფოლტის შემთხვევების მსგავსებასა და დეფოლტის შემთხვევაში მიღებულ დანაკარგებს. ჯგუფი თავის გამოცდილებაზე დაყრდნობით აკორექტირებს ერთგვაროვანი სესხების ჯგუფის ემპირიულ მონაცემებს, რათა ასახოს არსებული ვითარება და საპროგნოზო მაკროეკონომიკური ცვლადები.

კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაში ფინანსურ აქტივებზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის განსაზღვრა ხდება არსებული ეკონომიკური ვითარების საფუძველზე.

საინვესტიციო ქონების და შენობების სამართლიანი ღირებულების განსაზღვრა

საინვესტიციო ქონება და შენობები სამართლიანი ღირებულებით აღირიცხება. სამართლიანი ღირებულება არის ის თანხა, რომლითაც შეფასების დღეს შეიძლება აქტივი გაიცვალოს საქმის მცოდნე და გარიგების მსურველ მხარეებს შორის “გაშლილი ხელის მანძილის პრინციპით” შეფასების საერთაშორისო სტანდარტების კომიტეტის სტანდარტების შესაბამისად.

(ათას ლარში)

4. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო შეფასებები და დაშვებები (გაგრძელება)

საინვესტიციო ქონების და შენობების სამართლიანი ღირებულების განსაზღვრა (გაგრძელება)

ჯგუფის შენობები სისტემატურად გადაფასდება. ბოლო გადაფასების თარიღი 2020 წლის 31 დეკემბერი იყო (მე-11 შენიშვნა).

2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, საინვესტიციო ქონების სამართლიანი ღირებულება განისაზღვრა შესაბამისი კვალიფიკაციის მქონე დამოუკიდებელი პროფესიონალი შემფასებლების მიერ. სამართლიანი ღირებულება განისაზღვრა შემოსავლის მეთოდის გამოყენებით, დისკონტირებული ფულადი ნაკადების მეთოდზე დაყრდნობით. აღნიშნული ითვალისწინებს ნებისმიერი მიმდინარე იჯარის ხელშეკრულების და სხვა ხელშეკრულებების პირობებს და როდესაც ეს ხელმისაწვდომია, ისეთ მტკიცებულებებს, როგორებიც არის ანალოგიური ძირითადი საშუალებების იჯარის მიმდინარე საბაზრო ფასი, შესადარისი ადგილმდებარეობა და პირობები. გამოიყენება დისკონტირების განაკვეთები, რომლებიც ასახავს ფულადი ნაკადების მოცულობისა და პერიოდულობის გაურკვევლობის საბაზრო შეფასებებს. სამომავლო ფულადი ნაკადების დაშვებები მოიცავს მიწის იჯარასთან თუ შესყიდვასთან დაკავშირებით ფულადი სახსრების გადინების პროგნოზს.

ზემოაღნიშნული შეფასებები ექვემდებარება შემდგომ ცვლილებას ახალი გარიგებების შესახებ მიღებული ინფორმაციისა და ახალი საბაზრო მონაცემების საფუძველზე.

5. ინფორმაცია სეგმენტების შესახებ

2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ხელმძღვანელობა აფასებს მთლიან ჯგუფს, როგორც ერთ საოპერაციო სეგმენტს – საბანკო ბიზნესს. სეგმენტის საქმიანობის შედეგი იზომება კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაში მოცემული მოგება-ზარალის და ჯგუფის დონეზე განხორციელებული მოგების გადასახადის მსგავსად.

ჯგუფი ოპერირებს გეოგრაფიულ ბაზარზე – საქართველოში. ვინაიდან ჯგუფის აქტივები განთავსებულია ერთ გეოგრაფიულ ერთეულში, ჯგუფის გარე შემოსავალი, მთლიანი აქტივები და კაპიტალის დანახარჯებიც ამავე ერთეულშია განთავსებული.

6. ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები

ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები მოიცავს:

	2021	2020
ნაღდი ფულის ნაშთი სალაროში	261,951	241,750
მიმდინარე ანგარიშები სებ-ში	39,133	14,585
მიმდინარე ანგარიშები სხვა საკრედიტო დაწესებულებებში	33,798	32,774
90 დღემდე ვადიანი ანაბარი საკრედიტო დაწესებულებები	306,735	343,011
	641,617	632,120
გამოკლებული – გაუფასურების რეზერვი	–	(18)
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	641,617	632,102

2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, 24,943 ლარი (2020 წლის 31 დეკემბერი: 26,620 ლარი) იყო განთავსებული მიმდინარე ანგარიშებზე ევთოს საერთაშორისო დონეზე აღიარებულ ბანკებში, რომლებიც კონტრაქტებზე გამოდიან ჯგუფის მიერ განხორციელებულ საერთაშორისო ანგარიშსწორების ოპერაციებში.

(ათას ლარში)

6. ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები (გაგრძელება)

სხვა საკრედიტო დაწესებულებებში განთავსებული მიმდინარე ანგარიშების საკრედიტო რეიტინგი ასეთია:

	2021	2020
A-	–	1
BBB+	24,908	–
BBB	–	27,918
BBB-	1,442	–
BB-	3,689	1,969
B	3,123	–
B+	402	11
შეფასების გარეშე	234	2,875
სულ	33,798	32,774

საკრედიტო დაწესებულებებში ვადიანი ანაბრების საკრედიტო რეიტინგი 90 დღემდე ვადით არის შემდეგი:

	2021	2020
BB-	306,735	343,011
სულ	306,735	343,011

ცხრილებში მოცემულია საერთაშორისო სარეიტინგო სააგენტოს „Fitch Ratings“ მიერ მინიჭებული რეიტინგები. ფულადი სახსრების ეკვივალენტების ყველა ნაშთი 1-ელ ეტაპს განეკუთვნება.

7. მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ

მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ მოიცავს:

	2021	2020
სავალდებულო რეზერვი სებ-ში	71,062	193,455
განთავსებული საგარანტიო ანაბრები	15,921	9,404
90 დღეზე მეტი ვადის მქონე ანაბარი	837	930
	87,820	203,789
გამოკლებული – გაუფასურების რეზერვი	(164)	(634)
მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ	87,656	203,155

საკრედიტო დაწესებულებებს მოეთხოვებათ საქართველოს ეროვნულ ბანკში საპროცენტო სარგებლის მქონე ანაბრების (სავალდებულო რეზერვი) გახსნა, რომლის ოდენობაც დამოკიდებულია საკრედიტო დაწესებულებების მიერ მოზიდული თანხების მოცულობაზე. სებ-ის ნორმატიული აქტების შესაბამისად, ჯგუფს შეზღუდული აქვს ანაბარზე არსებული თანხების გამოტანის უფლება. 2021 წელს ჯგუფის ვალდებულებების კონკრეტულ კატეგორიებზე გამოყენებული სავალდებულო რეზერვის პროცენტულობა შეიცვალა კლების მიმართულებით, რამაც გამოიწვია შესაბამისი სავალდებულო რეზერვის აქტივის თანხის კლება. ჯგუფი ვალდებულია იქონიონ სავალდებულო პროცენტიანი ანაბარი სებ-ში კლიენტებისგან და არარეზიდენტი საფინანსო ინსტიტუტებისგან მოზიდული საშუალო სახსრების 5%-დან 25%-მდე (2020 წ.: 5%-დან 25%-მდე) ოდენობით შესაბამისი ორკვირიანი პერიოდისთვის ლარში და უცხოურ ვალუტებში.

(ათას ლარში)

7. მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ (გაგრძელება)

2021 წლის 31 დეკემბრისთვის, 15,921 ლარი (2020 წლის 31 დეკემბერი: 9,404 ლარი) წარმოადგენდა საგარანტიო ანაბარს, რომელიც განთავსებული იყო სვოპ გარიგებების დასაფინანსებლად გაფორმებული სვოპ დილერთა საერთაშორისო ასოციაციის (ISDA) ჩარჩო ხელშეკრულების „კრედიტის უზრუნველყოფის შესახებ დანართით“ განსაზღვრული ვარიაციული და საიმედოობის მარჟებისთვის. ვარიაციული მარჟა დროდადრო იცვლება ფორვარდულ ხელშეკრულებებში საბაზრო კოტირებების მიხედვით გადაფასებისას. დამატებითი დეტალები წარმოდგენილია მე-14 შენიშვნაში. ჯგუფის სვოპ შეთანხმებებით გათვალისწინებული აქტივები და ვალდებულებები შეიძლება უზრუნველყოფის საგანთან გაიქვითოს გარკვეულ გარემოებებში შესაბამისი ჩარჩო ხელშეკრულების ურთიერთგადაფარვის პირობების თანახმად. 2021 წლისა და 2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, წარმოებული აქტივები და შესაბამისი გადახდილი უზრუნველყოფა არ აკმაყოფილებდა გაქვითვის კრიტერიუმებს ბასს (IAS) 32-ის „ფინანსური ინსტრუმენტები: წარდგენა“ მიხედვით.

2021 წლის 31 დეკემბრითა და 2020 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლის განმავლობაში საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ მოთხოვნების საბალანსო ღირებულებასა და შესაბამის მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალში მომხდარი ცვლილებების ანალიზი:

	მთლიანი საბალანსო ღირებულება	მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი
2021 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	203,788	(634)
წარმოქმნილი ახალი აქტივები	59,906	(111)
დაფარული აქტივები	(168,613)	524
სავალუტო კურსის და სხვა მოძრაობა	(7,261)	57
2021 წლის 31 დეკემბერს	87,820	(164)
	მთლიანი საბალანსო ღირებულება	მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი
2020 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	124,912	(430)
წარმოქმნილი ახალი აქტივები	82,681	(274)
დაფარული აქტივები	(26,810)	131
სავალუტო კურსის და სხვა მოძრაობა	23,006	(61)
2020 წლის 31 დეკემბერს	203,789	(634)

საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ მოთხოვნების ყველა ნაშთი პირველ ეტაპს განეკუთვნება.

8. მომხმარებლებზე გაცემული სესხები

მომხმარებლებზე გაცემული სესხები მოიცავს:

	2021	2020
კომერციული სესხები	576,361	501,621
სამომხმარებლო სესხები	487,031	319,558
კლიენტებზე გაცემული სესხები, რეგულარული შენატანებით	397,350	470,472
მიკროსესხები	261,470	166,308
იპოთეკური სესხები	166,105	153,439
სალომზარდო სესხები	142,313	122,215
მომხმარებლებზე გაცემული მთლიანი სესხები ამორტიზებული ღირებულებით	2,030,630	1,733,613
გამოკლებული – გაუფასურების რეზერვი	(150,909)	(128,759)
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები ამორტიზებული ღირებულებით	1,879,721	1,604,854

(ათას ლარში)

8. მომხმარებლებზე გაცემული სესხები (გაგრძელება)

მომხმარებლებზე გაცემული სესხების გაუფასურების რეზერვი ამორტიზებული ღირებულებით

2021 წლის 31 დეკემბრითა და 2020 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლის განმავლობაში კომერციული სესხების საერთო საბალანსო ღირებულებასა და შესაბამის მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალში მომხმარებელი ცვლილებების ანალიზი:

კომერციული სესხები	1-ლი ეტაპი	მე-2 ეტაპი	მე-3 ეტაპი	სულ
მთლიანი საბალანსო ღირებულება 2021 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	377,455	120,008	4,158	501,621
ახალი წარმოშობილი ან შეძენილი აქტივები	646,159	–	–	646,159
დაფარული აქტივები	(538,413)	(46,630)	(1,749)	(586,792)
გადატანები 1-ელ ეტაპზე	7,676	(7,521)	(155)	–
გადატანები მე-2 ეტაპზე	(41,074)	41,353	(279)	–
გადატანები მე-3 ეტაპზე	(2,876)	(3,413)	6,289	–
დისკონტის ამორტიზაცია	–	–	123	123
აღდგენები	–	–	159	159
ჩამოწერილი თანხები	–	–	(182)	(182)
სავალუტო კურსის და სხვა მოძრაობა	17,941	(2,149)	(519)	15,273
2021 წლის 31 დეკემბრის	466,868	101,648	7,845	576,361

კომერციული სესხები	1-ლი ეტაპი	მე-2 ეტაპი	მე-3 ეტაპი	სულ
მთლიანი საბალანსო ღირებულება 2020 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	314,539	20,691	460	335,690
ახალი წარმოშობილი ან შეძენილი აქტივები	373,972	–	–	373,972
დაფარული აქტივები	(199,892)	(37,030)	(2,812)	(239,734)
გადატანები 1-ელ ეტაპზე	17,993	(17,574)	(419)	–
გადატანები მე-2 ეტაპზე	(154,588)	155,513	(925)	–
გადატანები მე-3 ეტაპზე	(2,219)	(4,746)	6,965	–
პროცენტის კაპიტალიზაცია	(1,186)	(907)	–	(2,093)
დისკონტის ამორტიზაცია	–	–	37	37
აღდგენები	–	–	–	–
ჩამოწერილი თანხები	–	–	(16)	(16)
სავალუტო კურსის და სხვა მოძრაობა	28,836	4,061	868	33,765
2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	377,455	120,008	4,158	501,621

კომერციული სესხები	1-ლი ეტაპი	მე-2 ეტაპი	მე-3 ეტაპი	სულ
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი 2021 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	7,979	9,368	1,518	18,865
ახალი წარმოშობილი ან შეძენილი აქტივები	13,268	–	–	13,268
დაფარული აქტივები	(8,508)	(4,284)	(462)	(13,254)
გადატანები 1-ელ ეტაპზე	503	(405)	(98)	–
გადატანები მე-2 ეტაპზე	(2,653)	2,794	(141)	–
გადატანები მე-3 ეტაპზე	(378)	(405)	783	–
დისკონტის ამორტიზაცია	–	–	123	123
პერიოდის განმავლობაში ეტაპებს შორის კრედიტის ოდენობის გადატანების გავლენა პერიოდის ბოლოს მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალზე	(418)	1,247	885	1,714
აღდგენები	–	–	159	159
ჩამოწერილი თანხები	–	–	(182)	(182)
სავალუტო კურსის და სხვა მოძრაობა	(2,369)	(1,021)	319	(3,071)
2021 წლის 31 დეკემბრის	7,424	7,294	2,904	17,622

(ათას ლარში)

8. მომხმარებლებზე გაცემული სესხები (გაგრძელება)

მომხმარებლებზე გაცემული სესხების გაუფასურების რეზერვი ამორტიზებული ღირებულებით (გაგრძელება)

<i>კომერციული სესხები</i>	<i>1-ლი ეტაპი</i>	<i>მე-2 ეტაპი</i>	<i>მე-3 ეტაპი</i>	<i>სულ</i>
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი 2020 წლის				
1 იანვრის მდგომარეობით	2,828	1,096	191	4,115
ახალი წარმოშობილი ან შეძენილი აქტივები	9,241	–	–	9,241
დაფარული აქტივები	(3,819)	(3,758)	(1,253)	(8,830)
გადატანები 1-ელ ეტაპზე	687	(669)	(18)	–
გადატანები მე-2 ეტაპზე	(6,500)	7,076	(576)	–
გადატანები მე-3 ეტაპზე	(824)	(1,074)	1,898	–
პერიოდის განმავლობაში ეტაპებს შორის კრედიტის ოდენობის გადატანების გავლენა პერიოდის ბოლოს მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალზე	(205)	5,360	585	5,740
დისკონტის ამორტიზაცია	–	–	37	37
აღდგენები	–	–	–	–
ჩამოწერილი თანხები	–	–	(16)	(16)
სავალუტო კურსის და სხვა მოძრაობა	6,571	1,337	670	8,578
2020 წლის 31 დეკემბრის	7,979	9,368	1,518	18,865
<i>სამომხმარებლო სესხები</i>	<i>1-ლი ეტაპი</i>	<i>მე-2 ეტაპი</i>	<i>მე-3 ეტაპი</i>	<i>სულ</i>
მთლიანი საბალანსო ღირებულება 2021 წლის				
1 იანვრის მდგომარეობით	256,678	13,518	49,362	319,558
ახალი წარმოშობილი ან შეძენილი აქტივები	565,397	–	–	565,397
დაფარული აქტივები	(445,018)	(14,793)	(6,958)	(466,769)
გადატანები 1-ელ ეტაპზე	3,710	(3,482)	(228)	–
გადატანები მე-2 ეტაპზე	(36,717)	37,493	(776)	–
გადატანები მე-3 ეტაპზე	(2,450)	(17,969)	20,419	–
დისკონტის ამორტიზაცია	–	–	3,614	3,614
აღდგენები	–	–	626	626
ჩამოწერილი თანხები	–	–	(11,484)	(11,484)
სავალუტო კურსის და სხვა მოძრაობა	70,582	3,266	2,241	76,089
2021 წლის 31 დეკემბრის	412,182	18,033	56,816	487,031
<i>სამომხმარებლო სესხები</i>	<i>1-ლი ეტაპი</i>	<i>მე-2 ეტაპი</i>	<i>მე-3 ეტაპი</i>	<i>სულ</i>
მთლიანი საბალანსო ღირებულება 2020 წლის				
1 იანვრის მდგომარეობით	151,201	6,950	44,054	202,205
ახალი წარმოშობილი ან შეძენილი აქტივები	310,841	–	–	310,841
დაფარული აქტივები	(229,501)	(11,500)	(5,688)	(246,689)
გადატანები 1-ელ ეტაპზე	4,521	(4,139)	(382)	–
გადატანები მე-2 ეტაპზე	(26,264)	26,693	(429)	–
გადატანები მე-3 ეტაპზე	(921)	(7,385)	8,306	–
პროცენტის კაპიტალიზაცია	(758)	(33)	–	(791)
დისკონტის ამორტიზაცია	–	–	299	299
აღდგენები	–	–	560	560
ჩამოწერილი თანხები	–	–	(2,931)	(2,931)
სავალუტო კურსის და სხვა მოძრაობა	47,559	2,932	5,573	56,064
2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	256,678	13,518	49,362	319,558

(ათას ლარში)

8. მომხმარებლებზე გაცემული სესხები (გაგრძელება)

მომხმარებლებზე გაცემული სესხების გაუფასურების რეზერვი ამორტიზებული ღირებულებით (გაგრძელება)

სამომხმარებლო სესხები	1-ლი ეტაპი	მე-2 ეტაპი	მე-3 ეტაპი	სულ
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი 2021 წლის				
1 იანვრის მდგომარეობით	4,848	4,143	43,459	52,450
ახალი წარმოშობილი ან შეძენილი აქტივები	7,885	–	–	7,885
დაფარული აქტივები	(7,005)	(3,767)	(5,154)	(15,926)
გადატანები 1-ელ ეტაპზე	1,263	(1,151)	(112)	–
გადატანები მე-2 ეტაპზე	(552)	959	(407)	–
გადატანები მე-3 ეტაპზე	(123)	(1,151)	1,274	–
დისკონტის ამორტიზაცია	–	–	3,614	3,614
პერიოდის განმავლობაში ეტაპებს შორის კრედიტის ოდენობის გადატანების გავლენა პერიოდის ბოლოს მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალზე	(1,212)	10,279	4,543	13,610
აღდგენები	–	–	626	626
ჩამოწერილი თანხები	–	–	(11,484)	(11,484)
სავალუტო კურსის და სხვა მოძრაობა	2,852	(3,669)	10,186	9,369
2021 წლის 31 დეკემბრის	7,956	5,643	46,545	60,144

სამომხმარებლო სესხები	1-ლი ეტაპი	მე-2 ეტაპი	მე-3 ეტაპი	სულ
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი 2020 წლის				
1 იანვრის მდგომარეობით	1,282	1,363	40,065	42,710
ახალი წარმოშობილი ან შეძენილი აქტივები	4,408	–	–	4,408
დაფარული აქტივები	(3,925)	(2,288)	(5,349)	(11,562)
გადატანები 1-ელ ეტაპზე	2,991	(1,250)	(1,741)	–
გადატანები მე-2 ეტაპზე	(616)	1,902	(1,286)	–
გადატანები მე-3 ეტაპზე	(6)	(2,378)	2,384	–
პერიოდის განმავლობაში ეტაპებს შორის კრედიტის ოდენობის გადატანების გავლენა პერიოდის ბოლოს მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალზე	(1,645)	6,102	8,503	12,960
დისკონტის ამორტიზაცია	–	–	299	299
აღდგენები	–	–	560	560
ჩამოწერილი თანხები	–	–	(2,931)	(2,931)
სავალუტო კურსის და სხვა მოძრაობა	2,359	692	2,955	6,006
2020 წლის 31 დეკემბრის	4,848	4,143	43,459	52,450

საგალო კლიენტებზე გაცემული სესხები, რეგულარული შენატანებით	1-ლი ეტაპი	მე-2 ეტაპი	მე-3 ეტაპი	სულ
მთლიანი საბალანსო ღირებულება 2021 წლის				
1 იანვრის მდგომარეობით	444,813	2,420	23,239	470,472
ახალი წარმოშობილი ან შეძენილი აქტივები	651,995	–	–	651,995
დაფარული აქტივები	(809,806)	(4,172)	(25,483)	(839,461)
გადატანები 1-ელ ეტაპზე	5,267	(3,356)	(1,911)	–
გადატანები მე-2 ეტაპზე	(10,637)	10,833	(196)	–
გადატანები მე-3 ეტაპზე	(37,493)	(5,035)	42,528	–
დისკონტის ამორტიზაცია	–	–	547	547
აღდგენები	–	–	1,373	1,373
ჩამოწერილი თანხები	–	–	(8,505)	(8,505)
სავალუტო კურსის და სხვა მოძრაობა	118,788	689	1,452	120,929
2021 წლის 31 დეკემბრის	362,927	1,379	33,044	397,350

(ათას ლარში)

8. მომხმარებლებზე გაცემული სესხები (გაგრძელება)

მომხმარებლებზე გაცემული სესხების გაუფასურების რეზერვი ამორტიზებული ღირებულებით (გაგრძელება)

2021 წლის 31 დეკემბრისა და 2020 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლის განმავლობაში საცალო კლიენტებზე გაცემული სესხების (საიდანაც რეგულარული ფულადი ნაკადები მიიღება) საერთო საბალანსო ღირებულებასა და შესაბამის მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალში ცვლილებების ანალიზი:

*საცალო კლიენტებზე გაცემული სესხები,
რეგულარული შენატანებით*

	1-ლი ეტაპი	მე-2 ეტაპი	მე-3 ეტაპი	სულ
მთლიანი საბალანსო ღირებულება 2020 წლის				
1 იანვრის მდგომარეობით	389,272	5,061	23,803	418,136
ახალი წარმოშობილი ან შეძენილი აქტივები	1,346,993	–	–	1,346,993
დაფარული აქტივები	(1,350,323)	(8,072)	(16,241)	(1,374,636)
გადატანები 1-ელ ეტაპზე	13,542	(6,434)	(7,108)	–
გადატანები მე-2 ეტაპზე	(16,284)	16,384	(100)	–
გადატანები მე-3 ეტაპზე	(26,300)	(5,074)	31,374	–
პროცენტის კაპიტალიზაცია	(16,223)	(9)	(174)	(16,406)
დისკონტის ამორტიზაცია	–	–	4,724	4,724
აღდგენები	–	–	1,170	1,170
ჩამოწერილი თანხები	–	–	(12,539)	(12,539)
სავალუტო კურსის და სხვა მოძრაობა	104,136	564	(1,670)	103,030
2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	444,813	2,420	23,239	470,472

*საცალო კლიენტებზე გაცემული სესხები,
რეგულარული შენატანებით*

	1-ლი ეტაპი	მე-2 ეტაპი	მე-3 ეტაპი	სულ
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი 2021 წლის				
1 იანვრის მდგომარეობით	13,599	957	19,488	34,044
ახალი წარმოშობილი ან შეძენილი აქტივები	14,789	–	–	14,789
დაფარული აქტივები	(19,832)	(1,690)	(18,013)	(39,535)
გადატანები 1-ელ ეტაპზე	2,705	(1,150)	(1,555)	–
გადატანები მე-2 ეტაპზე	(232)	389	(157)	–
გადატანები მე-3 ეტაპზე	(1,032)	(1,150)	2,182	–
დისკონტის ამორტიზაცია	–	–	547	547
პერიოდის განმავლობაში ეტაპებს შორის კრედიტის ოდენობის გადატანების გავლენა პერიოდის ბოლოს მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალზე	(2,572)	2,661	25,790	25,879
აღდგენები	–	–	1,373	1,373
ჩამოწერილი თანხები	–	–	(8,505)	(8,505)
სავალუტო კურსის და სხვა მოძრაობა	4,020	505	9,791	14,316
2021 წლის 31 დეკემბრის	11,445	522	30,941	42,908

(ათას ლარში)

8. მომხმარებლებზე გაცემული სესხები (გაგრძელება)

მომხმარებლებზე გაცემული სესხების გაუფასურების რეზერვი ამორტიზებული ღირებულებით (გაგრძელება)

საცალო კლიენტებზე გაცემული სესხები,
რეგულარული შენატანებით

	1-ლი ეტაპი	მე-2 ეტაპი	მე-3 ეტაპი	სულ
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი 2020 წლის				
1 იანვრის მდგომარეობით	5,057	2,932	19,905	27,894
ახალი წარმოშობილი ან შეძენილი აქტივები	37,763	–	–	37,763
დაფარული აქტივები	(37,436)	(3,184)	(5,111)	(45,731)
გადატანები 1-ელ ეტაპზე	10,109	(3,512)	(6,597)	–
გადატანები მე-2 ეტაპზე	(307)	383	(76)	–
გადატანები მე-3 ეტაპზე	(595)	(1,883)	2,478	–
პერიოდის განმავლობაში ეტაპებს შორის კრედიტის ოდენობის გადატანების გავლენა პერიოდის ბოლოს მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალზე	(4,571)	6,045	18,609	20,083
დისკონტის ამორტიზაცია	–	–	4,724	4,724
აღდგენები	–	–	1,171	1,171
ჩამოწერილი თანხები	–	–	(12,539)	(12,539)
სავალუტო კურსის და სხვა მოძრაობა	3,579	176	(3,076)	679
2020 წლის 31 დეკემბრის	13,599	957	19,488	34,044

2021 წლის 31 დეკემბრითა და 2020 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლის განმავლობაში მიკროსესხების საერთო
საბალანსო ღირებულებასა და შესაბამის მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალში მომხდარი ცვლილებების ანალიზი:

მიკროსესხები	1-ლი ეტაპი	მე-2 ეტაპი	მე-3 ეტაპი	სულ
მთლიანი საბალანსო ღირებულება 2021 წლის				
1 იანვრის მდგომარეობით	127,773	23,958	14,577	166,308
ახალი წარმოშობილი ან შეძენილი აქტივები	264,540	–	–	264,540
დაფარული აქტივები	(181,608)	(15,577)	(4,912)	(202,097)
გადატანები 1-ელ ეტაპზე	2,017	(1,902)	(115)	–
გადატანები მე-2 ეტაპზე	(21,024)	21,448	(424)	–
გადატანები მე-3 ეტაპზე	(4,354)	(8,481)	12,835	–
დისკონტის ამორტიზაცია	–	–	2,013	2,013
აღდგენები	–	–	475	475
ჩამოწერილი თანხები	–	–	(1,722)	(1,722)
სავალუტო კურსის და სხვა მოძრაობა	31,276	1,336	(659)	31,953
2021 წლის 31 დეკემბრის	218,620	20,782	22,068	261,470

მიკროსესხები	1-ლი ეტაპი	მე-2 ეტაპი	მე-3 ეტაპი	სულ
მთლიანი საბალანსო ღირებულება 2020 წლის				
1 იანვრის მდგომარეობით	86,475	4,282	12,474	103,231
ახალი წარმოშობილი ან შეძენილი აქტივები	130,209	–	–	130,209
დაფარული აქტივები	(77,694)	(4,057)	(4,153)	(85,904)
გადატანები 1-ელ ეტაპზე	1,614	(1,408)	(206)	–
გადატანები მე-2 ეტაპზე	(30,169)	30,417	(248)	–
გადატანები მე-3 ეტაპზე	(1,501)	(6,580)	8,081	–
პროცენტის კაპიტალიზაცია	(218)	(12)	–	(230)
დისკონტის ამორტიზაცია	–	–	405	405
აღდგენები	–	–	213	213
ჩამოწერილი თანხები	–	–	(2,172)	(2,172)
სავალუტო კურსის და სხვა მოძრაობა	19,057	1,316	183	20,556
2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	127,773	23,958	14,577	166,308

(ათას ლარში)

8. მომხმარებლებზე გაცემული სესხები (გაგრძელება)

მომხმარებლებზე გაცემული სესხების გაუფასურების რეზერვი ამორტიზებული ღირებულებით (გაგრძელება)

მიკროსესხები	1-ლი ეტაპი	მე-2 ეტაპი	მე-3 ეტაპი	სულ
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი 2021 წლის				
1 იანვრის მდგომარეობით	3,396	5,714	10,055	19,165
ახალი წარმოშობილი ან შეძენილი აქტივები	8,020	–	–	8,020
დაფარული აქტივები	(4,879)	(3,388)	(2,773)	(11,040)
გადატანები 1-ელ ეტაპზე	798	(736)	(62)	–
გადატანები მე-2 ეტაპზე	(869)	1,090	(221)	–
გადატანები მე-3 ეტაპზე	(961)	(736)	1,697	–
დისკონტის ამორტიზაცია	–	–	2,013	2,013
პერიოდის განმავლობაში ეტაპებს შორის კრედიტის ოდენობის გადატანების გავლენა პერიოდის ბოლოს მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალზე	(745)	5,118	1,492	5,865
აღდგენები	–	–	475	475
ჩამოწერილი თანხები	–	–	(1,722)	(1,722)
სავალუტო კურსის და სხვა მოძრაობა	2,681	(2,196)	2,992	3,477
2021 წლის 31 დეკემბრის	7,441	4,866	13,946	26,253
მიკროსესხები	1-ლი ეტაპი	მე-2 ეტაპი	მე-3 ეტაპი	სულ
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი 2020 წლის				
1 იანვრის მდგომარეობით	2,401	1,725	8,992	13,118
ახალი წარმოშობილი ან შეძენილი აქტივები	3,590	–	–	3,590
დაფარული აქტივები	(1,587)	(1,348)	(3,059)	(5,994)
გადატანები 1-ელ ეტაპზე	667	(548)	(119)	–
გადატანები მე-2 ეტაპზე	(1,946)	2,090	(144)	–
გადატანები მე-3 ეტაპზე	(5)	(3,311)	3,316	–
პერიოდის განმავლობაში ეტაპებს შორის კრედიტის ოდენობის გადატანების გავლენა პერიოდის ბოლოს მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალზე	(624)	6,562	2,323	8,261
დისკონტის ამორტიზაცია	–	–	405	405
აღდგენები	–	–	213	213
ჩამოწერილი თანხები	–	–	(2,172)	(2,172)
სავალუტო კურსის და სხვა მოძრაობა	900	544	300	1,744
2020 წლის 31 დეკემბრის	3,396	5,714	10,055	19,165

2021 წლის 31 დეკემბრითა და 2020 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლის განმავლობაში იპოთეკური სესხების საერთო საბალანსო ღირებულებასა და შესაბამის მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალში მომხდარი ცვლილებების ანალიზი:

იპოთეკური სესხები	1-ლი ეტაპი	მე-2 ეტაპი	მე-3 ეტაპი	სულ
მთლიანი საბალანსო ღირებულება 2021 წლის				
1 იანვრის მდგომარეობით	144,370	7,034	2,035	153,439
ახალი წარმოშობილი ან შეძენილი აქტივები	76,855	–	–	76,855
დაფარული აქტივები	(68,782)	(4,164)	(1,304)	(74,250)
გადატანები 1-ელ ეტაპზე	1,197	(1,197)	–	–
გადატანები მე-2 ეტაპზე	(6,627)	7,334	(707)	–
გადატანები მე-3 ეტაპზე	–	(1,608)	1,608	–
დისკონტის ამორტიზაცია	–	–	110	110
აღდგენები	–	–	94	94
ჩამოწერილი თანხები	–	–	(14)	(14)
სავალუტო კურსის და სხვა მოძრაობა	10,166	(139)	(156)	9,871
2021 წლის 31 დეკემბრის	157,179	7,260	1,666	166,105

(ათას ლარში)

8. მომხმარებლებზე გაცემული სესხები (გაგრძელება)

მომხმარებლებზე გაცემული სესხების გაუფასურების რეზერვი ამორტიზებული ღირებულებით (გაგრძელება)

იპოთეკური სესხები	1-ლი ეტაპი	მე-2 ეტაპი	მე-3 ეტაპი	სულ
მთლიანი საბალანსო ღირებულება 2020 წლის				
1 იანვრის მდგომარეობით	84,084	1,384	1,704	87,172
ახალი წარმოშობილი ან შეძენილი აქტივები	85,359	–	–	85,359
დაფარული აქტივები	(26,278)	(2,412)	(632)	(29,322)
გადატანები 1-ელ ეტაპზე	1,518	(1,311)	(207)	–
გადატანები მე-2 ეტაპზე	(10,215)	10,439	(224)	–
გადატანები მე-3 ეტაპზე	–	(1,481)	1,481	–
პროცენტის კაპიტალიზაცია	(142)	(13)	–	(155)
დისკონტის ამორტიზაცია	–	–	21	21
აღდგენები	–	–	80	80
ჩამოწერილი თანხები	–	–	(179)	(179)
სავალუტო კურსის და სხვა მოძრაობა	10,044	428	(9)	10,463
2020 წლის 31 დეკემბრის	144,370	7,034	2,035	153,439
იპოთეკური სესხები	1-ლი ეტაპი	მე-2 ეტაპი	მე-3 ეტაპი	სულ
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი 2021 წლის				
1 იანვრის მდგომარეობით	1,703	1,346	1,013	4,062
ახალი წარმოშობილი ან შეძენილი აქტივები	523	–	–	523
დაფარული აქტივები	(552)	(835)	(654)	(2,041)
გადატანები 1-ელ ეტაპზე	157	(157)	–	–
გადატანები მე-2 ეტაპზე	(81)	378	(297)	–
გადატანები მე-3 ეტაპზე	(6)	(157)	163	–
დისკონტის ამორტიზაცია	–	–	110	110
პერიოდის განმავლობაში ეტაპებს შორის კრედიტის ოდენობის გადატანების გავლენა პერიოდის ბოლოს მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალზე	(87)	1,421	421	1,755
აღდგენები	–	–	94	94
ჩამოწერილი თანხები	–	–	(14)	(14)
სავალუტო კურსის და სხვა მოძრაობა	(591)	(295)	308	(578)
2021 წლის 31 დეკემბრის	1,066	1,701	1,144	3,911
იპოთეკური სესხები	1-ლი ეტაპი	მე-2 ეტაპი	მე-3 ეტაპი	სულ
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი 2020 წლის				
1 იანვრის მდგომარეობით	639	204	1,107	1,950
ახალი წარმოშობილი ან შეძენილი აქტივები	781	–	–	781
დაფარული აქტივები	(309)	(575)	(492)	(1,376)
გადატანები 1-ელ ეტაპზე	542	(288)	(254)	–
გადატანები მე-2 ეტაპზე	(190)	348	(158)	–
გადატანები მე-3 ეტაპზე	–	(334)	334	–
პერიოდის განმავლობაში ეტაპებს შორის კრედიტის ოდენობის გადატანების გავლენა პერიოდის ბოლოს მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალზე	(527)	1,786	570	1,829
დისკონტის ამორტიზაცია	–	–	21	21
აღდგენები	–	–	80	80
ჩამოწერილი თანხები	–	–	(179)	(179)
სავალუტო კურსის და სხვა მოძრაობა	767	205	(16)	956
2020 წლის 31 დეკემბრის	1,703	1,346	1,013	4,062

(ათას ლარში)

8. მომხმარებლებზე გაცემული სესხები (გაგრძელება)

მომხმარებლებზე გაცემული სესხების გაუფასურების რეზერვი ამორტიზებული ღირებულებით (გაგრძელება)

2021 წლის 31 დეკემბრითა და 2020 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლის განმავლობაში სალომზარდო სესხების საერთო საბალანსო ღირებულებასა და შესაბამის მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალში მომხმარებელი ცვლილებების ანალიზი:

სალომზარდო სესხები	1-ლი ეტაპი	მე-2 ეტაპი	მე-3 ეტაპი	სულ
მთლიანი საბალანსო ღირებულება 2021 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	121,247	452	516	122,215
ახალი წარმოშობილი ან შეძენილი აქტივები	254,600	–	–	254,600
დაფარული აქტივები	(255,183)	(486)	(1,669)	(257,338)
გადატანები 1-ელ ეტაპზე	1,188	(843)	(345)	–
გადატანები მე-2 ეტაპზე	(3,450)	3,450	–	–
გადატანები მე-3 ეტაპზე	–	(2,128)	2,128	–
დისკონტის ამორტიზაცია	–	–	5	5
აღდგენები	–	–	193	193
ჩამოწერილი თანხები	–	–	(1)	(1)
სავალუტო კურსის და სხვა მოძრაობა	22,556	114	(31)	22,639
2021 წლის 31 დეკემბრის	140,958	559	796	142,313

სალომზარდო სესხები	1-ლი ეტაპი	მე-2 ეტაპი	მე-3 ეტაპი	სულ
მთლიანი საბალანსო ღირებულება 2020 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	119,529	277	1,896	121,702
ახალი წარმოშობილი ან შეძენილი აქტივები	253,530	–	–	253,530
დაფარული აქტივები	(269,162)	(688)	(4,632)	(274,482)
გადატანები 1-ელ ეტაპზე	2,776	(863)	(1,913)	–
გადატანები მე-2 ეტაპზე	(7,275)	7,275	–	–
გადატანები მე-3 ეტაპზე	–	(5,804)	5,804	–
პროცენტის კაპიტალიზაცია	–	–	–	–
დისკონტის ამორტიზაცია	–	–	32	32
აღდგენები	–	–	1,678	1,678
ჩამოწერილი თანხები	–	–	(4,283)	(4,283)
სავალუტო კურსის და სხვა მოძრაობა	21,849	255	1,934	24,038
2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	121,247	452	516	122,215

სალომზარდო სესხები	1-ლი ეტაპი	მე-2 ეტაპი	მე-3 ეტაპი	სულ
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი 2021 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	150	–	23	173
ახალი წარმოშობილი ან შეძენილი აქტივები	34	–	–	34
დაფარული აქტივები	(165)	–	(17)	(182)
გადატანები 1-ელ ეტაპზე	4	(2)	(2)	–
გადატანები მე-2 ეტაპზე	(2)	2	–	–
გადატანები მე-3 ეტაპზე	–	(2)	2	–
დისკონტის ამორტიზაცია	–	–	5	5
პერიოდის განმავლობაში ეტაპებს შორის კრედიტის ოდენობის გადატანების გავლენა პერიოდის ბოლოს მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალზე	(4)	5	5	6
აღდგენები	–	–	193	193
ჩამოწერილი თანხები	–	–	(1)	(1)
სავალუტო კურსის და სხვა მოძრაობა	27	(2)	(182)	(157)
2021 წლის 31 დეკემბრის	44	1	26	71

(ათას ლარში)

8. მომხმარებლებზე გაცემული სესხები (გაგრძელება)

მომხმარებლებზე გაცემული სესხების გაუფასურების რეზერვი ამორტიზებული ღირებულებით (გაგრძელება)

სალომზარდო სესხები	1-ლი ეტაპი	მე-2 ეტაპი	მე-3 ეტაპი	სულ
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი 2020 წლის				
1 იანვრის მდგომარეობით	39	–	1,809	1,848
ახალი წარმოშობილი ან შეძენილი აქტივები	23	–	–	23
დაფარული აქტივები	(38)	–	(1,634)	(1,672)
გადატანები 1-ელ ეტაპზე	–	–	–	–
გადატანები მე-2 ეტაპზე	–	–	–	–
გადატანები მე-3 ეტაპზე	–	–	–	–
პერიოდის განმავლობაში ეტაპებს შორის კრედიტის ოდენობის გადატანების გავლენა პერიოდის ბოლოს მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალზე	3	–	2,259	2,262
დისკონტის ამორტიზაცია	–	–	32	32
აღდგენები	–	–	1,678	1,678
ჩამოწერილი თანხები	–	–	(4,283)	(4,283)
სავალუტო კურსის და სხვა მოძრაობა	123	–	162	285
2020 წლის 31 დეკემბრის	150	–	23	173

უზრუნველყოფის საგანი

უზრუნველყოფის საგნის ან კრედიტის ხარისხის სხვა გაუმჯობესებების გარეშე, მე-3 ეტაპის მომხმარებლებზე გაცემული სესხების მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი 2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით 1,072 ლარით (2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით: 340) მაღალი იქნებოდა.

მომხმარებლებზე გაცემული სესხების კონცენტრაცია

2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ჯგუფის ათ უმსხვილეს მესამე მხარე მსესხებელზე გაცემული სესხების კონცენტრაცია შეადგენდა 188,983 ლარს, ანუ ჯგუფის მთლიანი სასესხო პორტფელის 9.35%-ს (2020 წ.: 175,002 ლარი და 10.91%, შესაბამისად). ამ სესხებთან მიმართებაში განისაზღვრა 3,773 ლარის (2020 წ.: ლ 6,558) რეზერვი.

მომხმარებლებზე გაცემული სესხები კლიენტების ტიპების მიხედვით:

	2021	2020
ფიზიკური პირები	1,451,897	1,246,470
კერძო კომპანიები	578,733	487,143
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები, მთლიანი	2,030,630	1,733,613
გამოკლებული – სესხების გაუფასურების რეზერვი	(150,909)	(128,759)
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები, წმინდა	1,879,721	1,604,854

(ათას ლარში)

8. მომხმარებლებზე გაცემული სესხები (გაგრძელება)

მომხმარებლებზე გაცემული სესხების კონცენტრაცია (გაგრძელება)

სესხები საქართველოს ფარგლებში, ძირითადად შემდეგ დარგებზეა გაცემული:

	2021	2020
ფიზიკური პირები	1,451,897	1,246,470
ვაჭრობა და მომსახურება	310,938	300,689
დაუმთავრებელი	65,442	40,169
ჯანდაცვა	36,589	22,251
სოფლის მეურნეობა	34,260	18,444
არასაბანკო საკრედიტო ორგანიზაციები	33,637	15,859
ენერგეტიკა	29,471	40,246
სამთო მრეწველობა	26,029	–
ტურიზმი და სასტუმროს ბიზნესი	16,117	18,720
წარმოება	15,885	18,121
ტრანსპორტირება და კომუნიკაცია	1,648	6,116
სხვა	8,717	6,528
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები, მთლიანი	2,030,630	1,733,613
გამოკლებული – სესხების გაუფასურების რეზერვი	(150,909)	(128,759)
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები, წმინდა	1,879,721	1,604,854

9. საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები

საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები მოიცავს შემდეგს:

<i>ამორტიზებული ღირებულებით აღრიცხული სავალო ფასიანი ქაღალდები</i>	2021	2020
საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს სახაზინო ობლიგაციები	240,106	238,440
საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს სახაზინო თამასუქები	–	28,772
სადეპოზიტო სერთიფიკატები სეზ-ში	–	4,543
	240,106	271,755
გამოკლებული – გაუფასურების რეზერვი	(452)	(563)
ამორტიზებული ღირებულებით აღრიცხული სავალო ფასიანი ქაღალდები	239,654	271,192

2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, 169,434 ლარის (2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით: 145,854 ლარი) ღირებულების საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები იყო დაგირავებული საქართველოს ეროვნული ბანკისგან მიღებული სესხის უზრუნველსაყოფად.

(ათას ლარში)

9. საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები (გაგრძელება)

2021 წლის 31 დეკემბრითა და 2020 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლის განმავლობაში საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდების საერთო საბალანსო ღირებულებაში ცვლილებების ანალიზი:

	კორპორაციული ობლიგაციები	საქართველოს ეროვნული ბანკის სადეპოზიტო სერტიფიკატები	საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს სახაზინო თამასუქები	საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს სახაზინო ობლიგაციები	სულ
მთლიანი საბალანსო ღირებულება 2021 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	–	4,543	28,772	238,441	271,755
წარმოქმნილი ახალი აქტივები	–	150	–	20,500	20,650
დაფარული აქტივები	–	(4,740)	(30,063)	(18,137)	(52,940)
სხვა მოძრაობები	–	47	1,291	(698)	640
2021 წლის 31 დეკემბერს	–	–	–	240,106	240,106

	კორპორაციული ობლიგაციები	საქართველოს ეროვნული ბანკის სადეპოზიტო სერტიფიკატები	საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს სახაზინო თამასუქები	საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს სახაზინო ობლიგაციები	სულ
მთლიანი საბალანსო ღირებულება 2020 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	5,244	–	12,101	129,879	147,224
წარმოქმნილი ახალი აქტივები	–	11,634	39,085	146,228	196,947
დაფარული აქტივები	(5,244)	(7,044)	(21,522)	(39,252)	(73,062)
სხვა მოძრაობები	–	(47)	(892)	1,585	646
2020 წლის 31 დეკემბერს	–	4,543	28,772	238,440	271,755

საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდების ყველა ნაშთი 1-ელ ეტაპს განეკუთვნება. 2021 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლისთვის მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვების ცვლილების ანალიზი მოიცავს შემდეგს:

	კორპორაციული ობლიგაციები	საქართველოს ეროვნული ბანკის სადეპოზიტო სერტიფიკატები	საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს სახაზინო თამასუქები	საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს სახაზინო ობლიგაციები	სულ
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი 2021 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	–	(9)	(53)	(502)	(564)
წარმოქმნილი ახალი აქტივები	–	–	–	(39)	(39)
დაფარული აქტივები	–	9	56	44	109
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის განაკვეთის ცვლილება	–	–	–	43	43
სხვა მოძრაობები	–	–	(3)	2	(1)
2021 წლის 31 დეკემბერს	–	–	–	(452)	(452)

(ათას ლარში)

9. საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები (გაგრძელება)

	კორპორაციული ობლიგაციები	საქართველოს ეროვნული ბანკის სადეპოზიტო სერტიფიკატები	საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს საბაზინო თამასუქები	საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს საბაზინო ობლიგაციები	სულ
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი 2020 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	(27)	–	(54)	(639)	(720)
წარმოქმნილი ახალი აქტივები	–	(24)	(81)	(321)	(426)
დაფარული აქტივები	27	15	80	462	584
სხვა მოძრაობები	–	–	2	(3)	(1)
2020 წლის 31 დეკემბერს	–	(9)	(53)	(501)	(563)

10. ძირითადი საშუალებები

ძირითადი საშუალებების მოძრაობა ასეთია:

	მიწა და შენობა- ნაგებობები	ავიჯი და მოწყობი- ლობები	კომპიუტერუ- ლი ტექნიკა და საოფისე აღჭურვი- ლობა	სატრანს- პორტო საშუალებები	საიჯარო ქონების გაუმჯობესებ ა	დაუმთა- ვრებელი აქტივები	სულ
თვითღირებულება ან გადაფასებული ღირებულება							
2020 წლის 31 დეკემბერი	91,987	107,190	38,607	17,692	16,143	–	271,619
შესყიდვები	830	3,837	2,029	9	244	–	6,949
გასვლები	–	(268)	(373)	(325)	(2,111)	–	(3,077)
გადაფასება	–	–	–	–	–	–	–
გადაცემა	–	–	–	–	–	–	–
2021 წლის 31 დეკემბერი	92,817	110,759	40,263	17,376	14,276	–	275,491
დაგროვილი ცვეთა და გაუფასურება							
2020 წლის 31 დეკემბერი	–	62,156	29,757	15,221	7,651	–	114,785
ცვეთის ხარჯი	1,817	8,453	2,455	967	1,314	–	15,006
გასვლები	–	(267)	(369)	(325)	(1,218)	–	(2,179)
გადაფასება	–	–	–	–	–	–	–
2021 წლის 31 დეკემბერი	1,817	70,342	31,843	15,863	7,747	–	127,612
წმინდა საბალანსო ღირებულება							
2020 წლის 31 დეკემბერი	91,987	45,034	8,850	2,471	8,492	–	156,834
2021 წლის 31 დეკემბერი	91,000	40,417	8,420	1,513	6,529	–	147,879

(ათას ლარში)

10. ძირითადი საშუალებები (გაგრძელება)

	მიწა და შენობა- ნაგებობები	ავიჯი და მოწყობი- ლობები	კომპიუტერუ- ლი ტექნიკა და საოფისე ადჭურვი- ლობა	სატრანს- პორტო საშუალებები	საიჯარო ქონების გაუმჯობესებ ა	დაუმთა- ვრებელი აქტივები	სულ
თვითღირებულება ან გადაფასებული ღირებულება							
2019 წლის 31 დეკემბერი	82,777	100,373	38,367	17,421	15,051	2,569	256,558
შესყიდვები	1,468	7,070	1,308	466	1,281	–	11,593
გასვლები	(306)	(253)	(1,068)	(195)	(189)	–	(2,011)
გადაფასება	5,479	–	–	–	–	–	5,479
გადაცემა	2,569	–	–	–	–	(2,569)	–
2020 წლის 31 დეკემბერი	91,987	107,190	38,607	17,692	16,143	–	271,619
დაგროვილი ცვეთა და გაუფასურება							
2019 წლის 31 დეკემბერი	–	53,552	28,235	14,178	6,338	–	102,303
ცვეთის ხარჯი	1,697	8,856	2,596	1,068	1,460	–	15,677
გასვლები	–	(252)	(1,074)	(25)	(147)	–	(1,498)
გადაფასება	(1,697)	–	–	–	–	–	(1,697)
2020 წლის 31 დეკემბერი	–	62,156	29,757	15,221	7,651	–	114,785
წმინდა საბალანსო ღირებულება							
2019 წლის 31 დეკემბერი	82,777	46,821	10,132	3,243	8,713	2,569	154,255
2020 წლის 31 დეკემბერი	91,987	45,034	8,850	2,471	8,492	–	156,834

ჯგუფის მიწა და შენობა-ნაგებობები სისტემატურად გადაფასდება. ბოლო გადაფასების თარიღი 2020 წლის 31 დეკემბერი იყო. შენობა-ნაგებობების გადაფასების შედეგად, საბალანსო ღირებულება 7,176 ლარით გაიზარდა, საიდანაც 104 ლარი მოდიოდა მანამდე გაუფასურებულ შენობებზე, ამიტომ შესაბამისი შემოსულობა გადაფასებიდან აღიარებული იქნა მოგება-ზარალის ანგარიშგებაში.

ჯგუფის შენობები სამართლიანი ღირებულების იერარქიის მესამე დონეს მიეკუთვნება. 2021 და 2020 წლებში სამართლიანი ღირებულების იერარქიის დონეებს შორის გადატანები არ მომხდარა.

შენობა-ნაგებობები თვითღირებულების მეთოდით რომ შეფასებულიყო, მათი საბალანსო ღირებულება იქნებოდა:

	2021	2020
თვითღირებულება	65,714	59,405
დაგროვილი ცვეთა და გაუფასურება	(14,091)	(12,777)
წმინდა საბალანსო ღირებულება	51,623	46,628

სრულად გაცვეთილი, მაგრამ ჯერ კიდევ ექსპლუატაციაში მყოფი ძირითადი საშუალებების მთლიანი საბალანსო ღირებულება ასეთია:

	ავიჯი და მოწყობი- ლობები	კომპიუტერუ- ლი ტექნიკა და საოფისე ადჭურვილობა	ავტოს- ატრანსპორტო საშუალებები	საიჯარო ქონების გაუმჯობესება	სულ
ხარჯის თანხა					
2021 წლის 31 დეკემბერი	31,779	24,499	12,910	1,874	71,062
2020 წლის 31 დეკემბერი	27,096	22,899	12,519	1,617	64,131

(ათას ლარში)

11. არამატერიალური აქტივები

არამატერიალური აქტივების, მათ შორის კომპიუტერული პროგრამებისა და ლიცენზიების დინამიკა ასეთია:

	პროგრამული უზრუნველყოფა და ლიცენზიები
თვითღირებულება	
2019 წლის 31 დეკემბერი	84,269
შესყიდვები	14,131
2020 წლის 31 დეკემბერი	98,400
შესყიდვები	15,672
2021 წლის 31 დეკემბერი	114,072
დაგროვილი ამორტიზაცია	
2019 წლის 31 დეკემბერი	35,769
ამორტიზაციის დანარიცხი	10,293
2020 წლის 31 დეკემბერი	46,062
ამორტიზაციის დანარიცხი	12,117
2021 წლის 31 დეკემბერი	58,179
წმინდა საბალანსო ღირებულება	
2019 წლის 31 დეკემბერი	48,500
2020 წლის 31 დეკემბერი	52,338
2021 წლის 31 დეკემბერი	55,893

12. აქტივის გამოყენების უფლება და საიჯარო ვალდებულებები

ქვემოთ მოცემულია ჯგუფის აქტივის გამოყენების უფლების და საიჯარო ვალდებულებების საბალანსო ღირებულებები და მოძრაობა პერიოდის განმავლობაში:

	აქტივის გამოყენების უფლება – შენობები	საიჯარო ვალდებულებები
2021 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	34,419	40,958
შესყიდვები	13,773	13,773
ცვეთის ხარჯი	(7,129)	–
საპროცენტო ხარჯი	–	1,841
გადახდები	–	(10,083)
დღგ-ის გადახდა	–	953
სხვა შემოსავალი	–	(133)
გასვლები	(13,036)	(9,668)
ცვეთა აქტივის გასვლისას	4,937	–
უცხოური ვალუტის კონვერტაცია	–	(1,744)
2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	32,964	35,897

(ათას ლარში)

12. აქტივის გამოყენების უფლება და საიჯარო ვალდებულებები (გაგრძელება)

	აქტივის გამოყენების უფლება – შენობები	საიჯარო ვალდებულებები
2020 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	34,217	37,080
შესყიდვები	19,423	19,423
ცვეთის ხარჯი	(7,757)	–
საპროცენტო ხარჯი	–	2,194
გადახდები	–	(9,951)
დღ-ის გადახდა	–	871
სხვა შემოსავალი	–	(920)
გასვლები	(15,570)	(12,913)
ცვეთა აქტივის გასვლისას	4,106	–
უცხოური ვალუტის კონვერტაცია	–	5,174
2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	34,419	40,958

ჯგუფი აღიარებს საიჯარო ხარჯს მოკლევადიანი იჯარებიდან 2,016 ლარის (2020 წ.: 2,236 ლარი) ოდენობით. 2021 წელს იჯარებთან დაკავშირებით ჯგუფის ფულადი ნაკადების გადინებამ ჯამში შეადგინა 10,083 ლარი (2020 წ.: 9,951 ლარი).

კოვიდ 19-ის პანდემიის გამო, 2021 წლის განმავლობაში ჯგუფმა აქტიური მოლაპარაკებები აწარმოა მეიჯარეებთან საიჯარო გადასახადის შემცირების თაობაზე. ამის შედეგად ჯგუფმა მიაღწია მიმდინარე პერიოდის საიჯარო გადასახადების დაკლებას გარკვეულ მფლობელებთან, რითაც დაზოგა 133 ლარის ფულადი სახსრები და შესაბამისი ეფექტი აისახა მიმდინარე წლის სრული შემოსავლის ანგარიშგებაზე. ეს ფასდაკლება ძალაში დარჩა 2021 წლის განმავლობაში, ხოლო 2021 წლის 31 დეკემბრიდან თავდაპირველად მორიგებული ფასები ამოქმედდა, შესაბამისად ფასდაკლება არ ვრცელდება მომავალ პერიოდებზე, თუ არ მოხდება ხელახალი შეთანხმება.

13. გადასახადები

მოგების გადასახადის ხარჯი ასეთია:

	2021	2020
მიმდინარე წლის გადასახადის ხარჯი	–	–
გადავადებული გადასახადის დანარიცხი – დროებითი სხვაობების წარმოშობა და აღდგენა	3,106	(7,424)
მოგების გადასახადის ხარჯი	3,106	(7,424)

2018 წლის 12 ივნისს ფინანსური ინსტიტუტების, მათ შორის ბანკებისა და სადაზღვევო კომპანიების, მოგების გადასახადით დაბეგრის არსებულ მოდელში ცვლილება შევიდა. ცვლილების მიხედვით, გაუნაწილებელი მოგება დაიბეგრება ნულოვანი საგადასახადო განაკვეთით, ხოლო განაწილებული მოგება 15%-იანი საგადასახადო განაკვეთით 2023 წლის 1 იანვრიდან, ნაცვლად 2019 წლის 1 იანვრისა, რომელიც ძალაში 2016 წელს შევიდა.

ცვლილებამ მაშინვე მოახდინა გავლენა გადავადებული საგადასახადო აქტივებისა და ვალდებულებების ნაშთებზე, რომლებიც მიკუთვნებადია წინა პერიოდებთან დაკავშირებით აღიარებული დროებითი სხვაობებისთვის. 2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, გადავადებული საგადასახადო აქტივები და ვალდებულებები ხელახლა შეფასდა ცვლილების დანერგვის ახალი თარიღის შესაბამისად. გარდამავალი პერიოდის განმავლობაში ჯგუფი გააგრძელებს ამავე პერიოდში მოგება-ზარალის ანგარიშგებაში ასახული გადავადებული საგადასახადო აქტივებისა და ვალდებულებების მხოლოდ იმ ნაწილის აღიარებას, რომლის გამოყენებასაც 2023 წლის 1 იანვრამდე მოელის. ჯგუფმა გაუნაწილებელი მოგებისთვის გამოიყენა 0%-იანი საგადასახადო განაკვეთი იმ აქტივებისა და ვალდებულებების შემთხვევაში, რომელთა რეალიზაცია ან გასტუმრება მოსალოდნელია 2023 წლის იანვრის შემდეგ.

(ათას ლარში)

13. გადასახადები (გაგრძელება)

2021 და 2020 წლებში მოგების გადასახადის განაკვეთი, გარდა სახელმწიფო ფასიანი ქაღალდებიდან მიღებული მოგებისა, 15% იყო. სახელმწიფო ფასიანი ქაღალდებიდან და საქართველოს ეროვნული ბანკის ანაბრებიდან მიღებულ საპროცენტო შემოსავლებზე გადასახადის განაკვეთი 0%-ს შეადგენს.

მოგების გადასახადის ეფექტური განაკვეთი განსხვავდება კანონმდებლობით გათვალისწინებული საგადასახადო განაკვეთისგან. ქვემოთ კანონმდებლობით გათვალისწინებული განაკვეთების მიხედვით მოგების გადასახადის ხარჯი შესაბამისობაშია მოყვანილი გადასახადის რეალურ ოდენობასთან:

	2021	2020
(ზარალი)/მოგება მოგების გადასახადით დაბეგვრამდე	45,457	(12,335)
კანონით დადგენილი საგადასახადო განაკვეთი	15%	15%
თეორიული მოგების გადასახადის (სარგებელი)/ხარჯი კანონმდებლობით გათვალისწინებული გადასახადის განაკვეთით	6,819	(1,850)
მომდევნო პერიოდზე გადატანილი საგადასახადო ზარალი	–	(411)
მოგება, რომელიც დაბეგვრას არ ექვემდებარება	(4,551)	(3,094)
მომავალი საგადასახადო განაკვეთების და სხვა მოძრაობების ცვლილების ეფექტი	(280)	(2,108)
საგადასახადო მიზნებისთვის გამოუქვითავი ხარჯები	1,118	39
მოგების გადასახადის ხარჯი	3,106	(7,424)

გადავადებული საგადასახადო აქტივები და ვალდებულებები 31 დეკემბრის მდგომარეობით და მათი მოძრაობა შესაბამის წლებში ასეთია:

	2019	მოგება- ზარალის ანგარიშგებაში	სრული შემოსავლის ანგარიშგებაში	2020	მოგება- ზარალის ანგარიშგებაში	სრული შემოსავლის ანგარიშგებაში	2021
გადასახადის ეფექტი							
გამოსაქვით დროებით							
სხვაობებზე							
მომხმარებლებზე გაცემული							
სესხები	–	–	–	–	–	–	–
მომდევნო პერიოდზე							
გადატანილი							
საგადასახადო ზარალი	684	5,081	–	5,765	(5,225)	–	540
სხვა აქტივები	504	146	–	650	(35)	–	615
საიჯარო ვალდებულებები	5,562	581	–	6,143	(757)	–	5,386
სხვა ვალდებულებები	680	(167)	–	513	1,042	–	1,555
გადავადებული							
საგადასახადო აქტივი	7,430	5,641	–	13,071	(4,975)	–	8,096
დასაბეგრი დროებითი							
სხვაობების საგადასახადო							
ეფექტი							
მომხმარებლებზე გაცემული							
სესხები	(973)	(235)	–	(1,208)	320	–	(888)
აქტივის გამოყენების							
უფლება	(5,132)	(31)	–	(5,163)	218	–	(4,945)
ძირითადი საშუალებები და							
არამატერიალური							
აქტივები	(5,507)	2,049	(971)	(4,429)	1,331	–	(3,098)
გადავადებული							
საგადასახადო							
ვალდებულებები	(11,612)	1,783	(971)	(10,800)	1,869	–	(8,931)
წმინდა გადავადებული							
საგადასახადო აქტივები/							
(ვალდებულებები)	(4,182)	7,424	(971)	2,271	(3,106)	–	(835)

(ათას ლარში)

14. სხვა აქტივები, გადახდილი ავანსები და სხვა ვალდებულებები

სხვა აქტივებს მიეკუთვნება

	2021	2020
საინვესტიციო ქონება	3,491	3,267
მოთხოვნები დებიტორების მიმართ	3,293	1,678
სასაქონლო-მატერიალური მარაგები	2,823	3,016
დებიტორული დავალიანება სადაზღვევო მოთხოვნებიდან	2,654	–
დებიტორული დავალიანება ფულადი გადარიცხვების სისტემის ოპერატორების მიმართ	2,483	1,725
ინვესტიციები მეკავშირე საწარმოში	1,138	1,257
წარმოებული აქტივი	1,093	2,297
დასაკუთრებული ქონება	1,054	951
დებიტორული დავალიანება გადახდილი გარანტიებიდან	950	950
წინასწარ გადახდილი გადასახადები მოგების გადასახადის გარდა	825	2,873
სხვა	2,609	5,261
სულ	22,413	23,275
გამოკლებული – სხვა აქტივების გაუფასურების რეზერვი	(3,483)	(2,974)
სხვა აქტივები	18,930	20,301

საინვესტიციო ქონება

საინვესტიციო ქონება ძირითადად მოიცავს “ზ” კლასის საოფისე ფართს ზუგდიდის საქმიან ნაწილში, რომლის საერთო საიჯარო ფართიც 1,582 კვ.მ.-ია, ასევე თბილისის გარეთ მდებარე რამდენიმე შენობა-ნაგებობას.

საინვესტიციო ქონება სამართლიანი ღირებულებით აღირიცხება. სამართლიანი ღირებულება არის თანხა, რომელიც მიიღება აქტივის გაყიდვის შედეგად შეფასების თარიღისთვის ბაზრის მონაწილეებს შორის შემდგარი ჩვეულებრივი გარიგების პირობებში. ბოლო გადაფასების თარიღი 2021 წლის 31 დეკემბერი იყო. შეფასება ჩაატარა აკრედიტებულმა დამოუკიდებელმა შემფასებელმა, რომელსაც აქვს აღიარებული და შესაბამისი პროფესიული კვალიფიკაცია და ასევე აქვს გამოცდილება შესაფასებელი საინვესტიციო ქონების ანალოგიური კატეგორიისა და ადგილმდებარეობის ქონების შეფასებაში. გამოყენებულია შეფასების საერთაშორისო სტანდარტების კომიტეტის მიერ რეკომენდებული შეფასების მოდელები და შეფასება შეესაბამება ფასს 13-ის პრინციპებს. დეტალური ინფორმაციისათვის იხილეთ 26 შენიშვნა.

სამართლიანი ღირებულების გადაფასების გარდა, საინვესტიციო ქონებაში მნიშვნელოვანი მოძრაობა არ ყოფილა.

ჯგუფის საინვესტიციო ქონება სამართლიანი ღირებულების იერარქიის მესამე დონეს მიეკუთვნება. 2021 და 2020 წლებში სამართლიანი ღირებულების იერარქიის დონეებს შორის გადატანები არ მომხდარა.

წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტები

ქვემოთ მოყვანილი ცხრილი გვიჩვენებს წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტების სამართლიან ღირებულებებს, რომლებიც აღრიცხულია აქტივებად და ვალდებულებებად მათ პირობით თანხებთან ერთად. ჯამურად აღრიცხული პირობითი თანხა წარმოადგენს წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტის საბაზისო აქტივის, განაკვეთის ან ინდექსის თანხას და საფუძველს, რომელზე დაყრდნობითაც ფასდება წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტის ღირებულების ცვლილება. პირობითი თანხები ასახავს ოპერაციათა მოცულობას წლის ბოლოსთვის და არ მოიცავს საკრედიტო რისკს.

(ათას ლარში)

14. სხვა აქტივები, გადახდილი ავანსები და სხვა ვალდებულებები (გაგრძელება)

სხვა აქტივებს მიეკუთვნება (გაგრძელება)

	2021				2020			
	პირობითი თანხა		სამართლიანი ღირებულება		პირობითი თანხა		სამართლიანი ღირებულება	
	პასუხის- აქტივი	მგებლობა	პასუხის- აქტივი	მგებლობა	პასუხის- აქტივი	მგებლობა	პასუხის- აქტივი	მგებლობა
სავალუტო ხელშეკრულებები								
ფორვარდები და სვოპები – ადგილობრივ ვალუტაში	176,120	(176,916)	1,093	(318)	165,941	(170,794)	184	(5,025)
ფორვარდები და სვოპები – უცხოურ ვალუტაში	–	(105,144)	–	(9,526)	68,507	(38,781)	2,113	(4,719)
სულ წარმოებული აქტივები/ ვალდებულებები	176,120	(282,060)	1,093	(9,844)	234,448	(209,575)	2,297	(9,744)

2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ჯგუფს აქვს წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტის სავალუტო ფორვარდების შემდეგი პოზიციები. ფორვარდული ხელშეკრულებები წარმოადგენს სპეციალური ფინანსური ინსტრუმენტის კონკრეტულ ფასად სამომავლო თარიღით ყიდვასთან ან გაყიდვასთან დაკავშირებულ ხელშეკრულებებს. ფორვარდული ხელშეკრულებებით ოპერაციები ხდება არასაბირჟო ბაზარზე.

ჯგუფის ფორვარდული ხელშეკრულებები სამართლიანი ღირებულების იერარქიის მეორე დონეს მიეკუთვნება. 2021 და 2020 წლებში სამართლიანი ღირებულების იერარქიის დონეებს შორის გადატანები არ მომხდარა.

ავანსები მოიცავს

	2021	2020
ძირითადი საშუალებებისა და არამატერიალური აქტივებისთვის გადახდილი ავანსები	2,148	4,320
წინასწარ გადახდილი დაზღვევა	974	872
პროფესიული მომსახურებისთვის გადახდილი ავანსი	676	651
წინასწარ გადახდილი იჯარა	78	62
სხვა	813	775
სულ გადახდილი ავანსები	4,689	6,680

სხვა ვალდებულებები მოიცავს შემდეგს

	2021	2020
წარმოებული ვალდებულება (იხ. ზემოთ)	9,844	9,744
დარიცხული პრემია	5,023	710
დავალთანება კრედიტორების მიმართ	4,650	3,467
საგადასახადო დავალთანება, მოგების გადასახადის გარდა	1,694	3,754
დაუფარავი თანხები	1,589	4,615
სხვადასხვა კრედიტორები	1,469	3,549
სასესხო ვალდებულებების ანარიცხი	1,258	1,804
ზარალის ანარიცხები საოპერაციო რისკებიდან	883	3,381
სხვა	3,735	630
სხვა ვალდებულებები	30,145	31,654

(ათას ლარში)

15. საკრედიტო ზარალის ხარჯი და სხვა გაუფასურება და ანარიცხები

ქვედა ცხრილში წარმოდგენილია მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის ხარჯი ფინანსურ ინსტრუმენტებზე, რომელიც ასახულია 2021 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლის მოგება-ზარალის კონსოლიდირებულ ანგარიშგებაში:

2021 წლის 31 დეკემბერი	შენიშვნა	1-ლი ეტაპი	მე-2 ეტაპი	მე-3 ეტაპი	სულ
მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ	7	(470)	–	–	(470)
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები ამორტიზებული ღირებულებით	8	5,160	89	29,477	34,726
ამორტიზებული ღირებულებით შეფასებული სავალო ფასიანი ქაღალდები	9	(111)	–	–	(111)
ფინანსური გარანტიები	20	89	–	–	89
სულ საკრედიტო ზარალის ხარჯი		4,668	89	29,477	34,234

2020 წლის 31 დეკემბერი	შენიშვნა	1-ლი ეტაპი	მე-2 ეტაპი	მე-3 ეტაპი	სულ
მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ	7	204	–	–	204
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები ამორტიზებული ღირებულებით	8	15,422	17,656	16,945	50,023
ამორტიზებული ღირებულებით შეფასებული სავალო ფასიანი ქაღალდები	9	(53)	–	–	(53)
ფინანსური გარანტიები	20	(36)	–	–	(36)
სულ საკრედიტო ზარალის ხარჯი		15,537	17,656	16,945	50,138

გაუფასურების რეზერვის და ანარიცხების დინამიკა ასეთია:

	სხვა აქტივები	სხვადასხვა პირობითი ვალდებულებების ანარიცხები	ზარალის ანარიცხები საოპერაციო რისკებიდან	სულ
2020 წლის 31 დეკემბერი	2,974	–	3,381	6,355
დანარიცხი/(შემობრუნება)	509	–	(18)	491
ჩამოწერა	–	–	(2,480)	(2,480)
2021 წლის 31 დეკემბერი	3,483	–	883	4,366

	სხვა აქტივები	სხვადასხვა პირობითი ვალდებულებების ანარიცხები	ზარალის ანარიცხები საოპერაციო რისკებიდან	სულ
2019 წლის 31 დეკემბერი	2,354	139	–	2,493
დანარიცხი/(შემობრუნება)	620	(102)	3,381	3,899
ჩამოწერა	–	(37)	–	(37)
2020 წლის 31 დეკემბერი	2,974	–	3,381	6,355

(ათას ლარში)

15. საკრედიტო ზარალის ხარჯი და სხვა გაუფასურება და ანარიცხები (გაგრძელება)

ზარალის ანარიცხები საოპერაციო რისკებიდან აღრიცხულია სხვა ვალდებულებებში.

ჯგუფი ექვემდებარება დაღუპვის რისკს აქტივების მითვისებასთან დაკავშირებული მისი ოპერაციებიდან. ხელმძღვანელობა ფლობს ამგვარი აქტივების დაფიქსირების მართვისა და მონიტორინგის სისტემას, დაღუპვის რისკის შესამცირებლად. ამგვარი საკონტროლო მექანიზმების მიუხედავად, შესაძლოა მაინც წარმოიშვას ზარალი დამნაშავეების შეთქმულების და/ან სხვა დაგეგმილი ღონისძიებების გზით საკონტროლო მექანიზმებისთვის გვერდის ავლის გამო. ასეთი შემთხვევებისთვის ჯგუფი აქტიურ სადაზღვევო პოლისებს ფლობს. 2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით ჯგუფი ფლობს სადაზღვევო პოლისებს რისკის პრემიით 5 მილიონი ლარის ოდენობით, საოპერაციო რისკებთან დაკავშირებული ზარალისთვის.

16. ვალდებულებები ფინანსური დაწესებულებების წინაშე

ვალდებულებები ფინანსური დაწესებულებების წინაშე მოიცავს შემდეგს:

	2021	2020
სებ-ისგან ნასესხები სახსრები	246,137	221,500
საერთაშორისო ფინანსური ინსტიტუტებისგან ნასესხები სახსრები	97,753	82,869
მიმდინარე ანგარიშები	4,999	6,776
ადგილობრივი კომერციული ბანკების ვადიანი ანაზღაურებები	838	10,860
ვალდებულებები ფინანსური დაწესებულებების წინაშე	349,727	322,005

2021 წლის 23 დეკემბერს ჯგუფმა სებ-ისგან მიიღო 31,000 ლარის სესხი, რომელსაც დაფარვის ვადა აქვს 2022 წლის 20 იანვრამდე, ხოლო 2021 წლის 30 დეკემბერს – 215,000 ლარის სესხი, რომელსაც დაფარვის ვადა აქვს 2022 წლის 6 იანვრამდე. სესხების გაცემა მოხდა უზრუნველყოფის საფუძველზე, სესხის თანხის ოდენობით ნომინალური ღირებულებით.

2020 წლის სექტემბერში ჯგუფმა გააფორმა 15 მილიონი აშშ დოლარის (4.87%) სესხის ხელშეკრულება აშშ-ის საერთაშორისო განვითარების ფინანსურ კორპორაციასთან (DFC) და 15 მილიონი ევროს (1-ლი ტრანში – 4.5 მილიონი აშშ დოლარი საპროცენტო განაკვეთით 1.54% და მე-2 ტრანში – 10.5 მილიონი აშშ დოლარი საპროცენტო განაკვეთით 1.17%) სესხის ხელშეკრულება ევროპის საინვესტიციო ბანკთან (EIB), რომელთა დაფარვის წლები შესაბამისად არის 2029 და 2027 წელი. 2021 წლის განმავლობაში ბანკმა ახალი თანხები მოიზიდა 2,113 მილიონი ევროს (3.8%) და 2,22 მილიონი ევროს (3.87%) ოდენობით მიკრო დაფინანსების განვითარების ფონდისგან (MEF), რომელთა დაფარვის ვადა იყო 2025 წლის 31 იანვარი და 2.5 მილიონი ევრო (1.36%) ევროპის საინვესტიციო ბანკისგან (EIB), დაფარვის ვადით 2026 წლის 17 დეკემბერი.

17. ვალდებულებები მომხმარებლების მიმართ

ვალდებულებები კლიენტების წინაშე მოიცავს შემდეგს:

	2021	2020
მიმდინარე ანგარიშები	1,291,708	1,319,213
ვადიანი ანაზღაურებები (სადეპოზიტო სერტიფიკატების ჩათვლით)	941,942	854,143
ვალდებულებები მომხმარებლების მიმართ	2,233,650	2,173,356
გაცემული გარანტიების უზრუნველყოფა (მე-20 20)	1,327	2,635

2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, 518,705 ლარის (23.2%) ოდენობის ვალდებულებები კლიენტების მიმართ ათ უმსხვილეს მომხმარებელზე მოდიოდა (2020 წლის 31 დეკემბერი: 571,925 ლარი (26.3%)).

(ათას ლარში)

17. ვალდებულებები მომხმარებლების მიმართ (გაგრძელება)

ვალდებულებები კლიენტების წინაშე მოიცავს ანგარიშებს კლიენტების შემდეგ ტიპებით:

	2021	2020
ფიზიკური პირები	1,220,349	1,224,351
კერძო საწარმოები	440,604	539,248
სახელმწიფო და საბიუჯეტო ორგანიზაციები	572,697	409,757
ვალდებულებები მომხმარებლების მიმართ	2,233,650	2,173,356

ვალდებულებები კლიენტების წინაშე ეკონომიკის სექტორების მიხედვით:

	2021	2020
ფიზიკური პირები	1,220,349	1,224,351
სახელმწიფო და საბიუჯეტო ორგანიზაციები	572,697	409,757
უძრავი ქონების მშენებლობა	257,327	20,068
არასაბანკო ფინანსური ორგანიზაციები	70,929	38,573
ტრანსპორტირება და კომუნიკაცია	21,171	296,063
ვაჭრობა და მომსახურება	12,655	91,904
სასოფლო მეურნეობა	7,380	1,341
ენერგეტიკა	1,544	656
სამთო-მოპოვებითი ინდუსტრია	67	3,858
სხვა	69,531	86,785
ვალდებულებები მომხმარებლების მიმართ	2,233,650	2,173,356

18. სუბორდინირებული სესხი

ბანკი გამოსცემს არაუზრუნველყოფილი სუბორდინირებული სესხის ხელშეკრულებებს (SLC) გაყიდვა მაღალშემოსავლიან ფიზიკურ და იურიდიულ კლიენტებზე. ჯგუფს არ გააჩნია სუბორდინირებული ვალდებულებები საწარმოების წინაშე, რომელიც აღემატება მთლიანი სუბორდინირებული სესხის 10%-ს. სუბორდინირებული სესხის ხელშეკრულებების გამოშვების ძირითადი მიზანია მეორადი კაპიტალის მოზიდვა ჯგუფის კაპიტალიზაციის მხარდასაჭერად.

2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ჯგუფს ჰქონდა 112,460 ლარის ოდენობით (2020 წლის 31 დეკემბერი: 113,572 ლარი) დაუფარავი სუბორდინირებული ვალი. აქედან, ბაზელ III-ის საფუძველზე, სეზ-ის მოთხოვნების თანახმად, მეორადი კაპიტალისთვის მიკუთვნებადი ვალის ამორტიზებული ღირებულება 74,104 ლარი იყო (2020 წლის 31 დეკემბერი: 83,415 ლარი).

	სუბორდინირებული ვალი
საბალანსო ღირებულება 2019 წლის 31 დეკემბრისთვის	100,031
გაცემულ სესხზე მიღებული შემოსავალი	–
სესხის დაფარვა	–
უცხოური ვალუტის კონვერტაცია	13,493
სხვა	48
საბალანსო ღირებულება 2020 წლის 31 დეკემბრისთვის	113,572
გაცემულ სესხზე მიღებული შემოსავალი	7,504
სესხის დაფარვა	(2,610)
უცხოური ვალუტის კონვერტაცია	(6,012)
სხვა	6
საბალანსო ღირებულება 2021 წლის 31 დეკემბრისთვის	112,460

(ათას ლარში)

19. კაპიტალი

სააქციო კაპიტალი

2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ბანკის ნებადართული სააქციო კაპიტალი შედგებოდა 7,500,000,000 ჩვეულებრივი აქციისგან. აქედან 5,502,254,354 გამოშვებული იყო, ხოლო 5,462,874,502 ჩვეულებრივი აქცია სრულად იყო განაღდებული 1,013,828,327 გამოსყიდული აქციის ჩათვლით (2020 წლის 31 დეკემბერი: ნებადართული სააქციო კაპიტალი შედგებოდა 7,500,000,000 ჩვეულებრივი აქციისგან, რომელთაგან 5,502,254,354 იყო გამოშვებული, ხოლო 5,462,874,502 სრულად იყო განაღდებული 1,013,828,327 გამოსყიდული აქციის ჩათვლით). თითოეული აქციის ნომინალური ღირებულებაა 0.01 ლარი. გამოშვებული ჩვეულებრივი აქციების მთლიანი რაოდენობიდან 39,379,845 (2020 წ.: 39,379,845) აქცია გადავადებული გადახდის პრინციპით არის მიყიდული „Stichting Liberty ESOP“-ისთვის და მიეკუთვნება თანამშრომელთა წილობრივი ინსტრუმენტებით კომპენსაციის პროგრამას. ამ აქციებზე გრანტები 2020 წლის 1 იანვრამდე მიენიჭა. ჯგუფს არ აქვს თანამშრომელთა აქციათა ოფციონების მიმდინარე გეგმები 2021 ან 2020 წლებში.

აქციონერებმა ჯგუფის სააქციო კაპიტალში შენატანი განახორციელეს ლარში და ისინი უფლებამოსილნი არიან დივიდენდები და კაპიტალის ნებისმიერი განაწილება მიიღონ ლარში.

2021 წლისა და 2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ერთი ჩვეულებრივი აქციის საბალანსო ღირებულება, შესაბამისად, იყო 0,0769 ლარი და 0,0677 ლარი.

კონვერტირებადი პრივილეგირებული აქციები

კონვერტირებადი პრივილეგირებული აქციები მუდმივია და მათი კონვერტირება, მფლობელის სურვილისამებრ, შეიძლება ბანკის ჩვეულებრივ აქციებად კონვერტაციის ფასით, რომელიც წარმოადგენს წინა კალენდარული წლის ბოლოსთვის ბანკის ფასის-ის შესაბამისად აუდიტის მიხედვით ჩვეულებრივი აქციების საბალანსო ღირებულების 1.05-ზე გამრავლებულ ოდენობას, მიმოქცევაში არსებულ ერთ ჩვეულებრივ აქციაზე (გამოსყიდული აქციების გამოკლებით).

კონვერტირებად პრივილეგირებულ აქციებზე დივიდენდების განაკვეთი წელიწადში 17%-ია, გადაიხდება ყოველწლიურად და ექვემდებარება აქციონერთა საერთო კრების მიერ დამტკიცებას ყოველ წელს. დივიდენდები არ არის კუმულაციური. კონვერტაციის ოფციონი თავდაპირველი აღიარების თარიღისთვის კაპიტალის კომპონენტის სახით არის კლასიფიცირებული.

დივიდენდის გადახდა დამოკიდებულია ბანკის ფინანსურ მდგომარეობაზე და საქმიანობის შედეგზე და კაპიტალის ადეკვატურობის გონივრულ მოთხოვნებზე და შეიძლება, სხვა მიზეზებთან ერთად, შეიზღუდოს საქართველოს ეროვნული ბანკის მიერ.

საბაზისო/განზავებული შემოსავალი ერთ აქციაზე

ჯგუფი წარმოადგენს მონაცემებს ერთ აქციაზე საბაზისო და განზავებული შემოსავლის შესახებ თავისი ჩვეულებრივი აქციებისთვის. საბაზისო შემოსავალი ერთ აქციაზე გამოითვლება ბანკის ჩვეულებრივი აქციების მფლობელთა წმინდა მოგების ან ზარალის შეფარდებით პერიოდის განმავლობაში მიმოქცევაში არსებული ჩვეულებრივი აქციების რაოდენობის საშუალო შეწონილ რაოდენობასთან (გამოსყიდული აქციების გამოკლებით). განზავებული შემოსავალი ერთ აქციაზე განისაზღვრება ჩვეულებრივი აქციების მფლობელების მოგების ან ზარალის და მიმოქცევაში არსებული ჩვეულებრივი აქციების საშუალო შეწონილი რაოდენობის დაკორექტირებით, პოტენციური ჩვეულებრივი აქციების განზავების ეფექტის გათვალისწინებით (მაგრამ გამოსყიდული აქციების გათვალისწინების გარეშე), რომლებიც მოიცავს თანამშრომლებისთვის გაცემულ ოფციონებს და კონვერტირებად პრივილეგირებულ აქციებს.

2020 წელს ბანკის ჩვეულებრივი აქციების მფლობელთა კუთვნილმა წმინდა ზარალმა შეადგინა 42,351 ლარი (2020 წ.: 4,911 ლარის ზარალი), ხოლო წლის განმავლობაში მიმოქცევაში მყოფი აქციების საშუალო შეწონილი რაოდენობა იყო 4,488,426,027 (2020 წ.: 4,488,426,027), შესაბამისად, შემოსავალი აქციაზე 2021 წელს შეადგენდა 0,00926 ლარს (2020 წ.: 0,00127 ლარი).

(ათას ლარში)

19. კაპიტალი (გაგრძელება)

საბაზისო/განზავებული შემოსავალი ერთ აქციაზე (გაგრძელება)

2020 წლის 31 დეკემბერს კონვერტირებად პრივილეგირებულ აქციებს არ ჰქონდა განზავების ეფექტი, რადგან 0.070 ლარი კონვერტაციის ფასი აღემატებოდა აღნიშნული პერიოდის კოტირებულ საშუალო შეწონილ საბაზრო ფასს, 0.015 ლარს, ამ პერიოდისთვის. 2020 წლის 31 დეკემბერს კონვერტირებად პრივილეგირებულ აქციებს არ ჰქონდა განზავების ეფექტი, რადგან 0.05 ლარის კონვერტაციის ფასი აღემატებოდა აღნიშნული პერიოდის კოტირებულ საშუალო შეწონილ საბაზრო ფასს – 0.032 ლარს საანგარიშგებო პერიოდის ბოლოსთვის. ამრიგად, პოტენციური განზავება არ მოიცავდა 4,565,353 პრივილეგირებული აქციის ჩვეულებრივ აქციებად კონვერტაციის პოტენციურ ეფექტს 2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით.

დივიდენდები

2021 წელს ბანკს არ გადაუხდია დივიდენდები თავის ჩვეულებრივ აქციებზე (2020 წ.: ნული). 2021 წელს ბანკმა კონვერტირებად პრივილეგირებულ აქციებზე გადაიხადა დივიდენდები 776 ლარის ოდენობით (2020 წ.: 776 ლარი).

სხვა რეზერვები

სხვა რეზერვების დინამიკა ასეთია:

	ძირითადი საშუალებების გადაფასების რეზერვი
2019 წლის 31 დეკემბერს	16,890
გადაფასების რეზერვი, გადასახადის გათვალისწინებით	6,205
გაყიდული აქტივის გადაფასების რეზერვი, გადასახადის გათვალისწინებით	(57)
ქონების გადაფასების რეზერვის ცვეთა მოგების გადასახადის გათვალისწინებით	(436)
2020 წლის 31 დეკემბერს	22,602
გადაფასების რეზერვი, გადასახადის გათვალისწინებით	–
გაყიდული აქტივის გადაფასების რეზერვი, გადასახადის გათვალისწინებით	–
ქონების გადაფასების რეზერვის ცვეთა მოგების გადასახადის გათვალისწინებით	(461)
2021 წლის 31 დეკემბერს	22,141

სხვა რეზერვების ხასიათი და დანიშნულება

ძირითადი საშუალებების გადაფასების რეზერვი

ძირითადი საშუალებების გადაფასების რეზერვი გამოიყენება შენობა-ნაგებობების სამართლიანი ღირებულების გაზრდის და შემცირებების აღრიცხვისათვის, იმ პირობით, თუ ამგვარი შემცირება უკავშირდება კაპიტალში ადრე ასახული იმავე აქტივის ზრდას.

20. პირობითი ვალდებულებები

საოპერაციო გარემო

რადგანაც ქვეყანა ჯერ კიდევ ფორმირების პროცესში მყოფი ბაზარია, მას არ აქვს კარგად განვითარებული ბიზნესის ინფრასტრუქტურა და ნორმატიული ბაზა, რაც უფრო განვითარებულ საბაზრო ეკონომიკებს ახასიათებთ. საქართველოში საქმიანობა დაკავშირებულია ისეთ რისკებთან, რომლებიც, ჩვეულებრივ, არ არსებობს განვითარებულ ბაზრებზე (მათ შორის ის, რომ ქართული ლარი არ არის თავისუფლად კონვერტირებადი ვალუტა ქვეყნის ფარგლებს გარეთ, ასევე მხედველობაშია მისაღები განუვითარებელი საკრედიტო და საფონდო ბაზრები). თუმცა, ბოლო რამდენიმე წლის განმავლობაში, საქართველოს მთავრობამ მნიშვნელოვანი ნაბიჯები გადადგა საბანკო, იურიდიული, საგადასახადო და მარეგულირებელი სისტემების ჩამოყალიბებისათვის საჭირო რეფორმების სახით, რაც დადებითად აისახება ზოგად საინვესტიციო კლიმატზე. ამ რეფორმებს შორის არის ახალი კანონმდებლობის მიღება (ახალი საგადასახადო კოდექსისა და საპროცესო კანონების ჩათვლით). დირექტორთა საბჭოს აზრით, აღნიშნული ნაბიჯები ამცირებს ბიზნეს რისკებს საქართველოში.

(ათას ლარში)

20. პირობითი ვალდებულებები (გაგრძელება)

საოპერაციო გარემო (გაგრძელება)

მოსალოდნელია ბიზნესგარემოს გაუმჯობესებისკენ მიმართული არსებული ტენდენციის გაგრძელება. ქართული ეკონომიკის მომავალი სტაბილურობა დიდწილად არის დამოკიდებული ამ რეფორმებზე და იმაზე, თუ ქვეყნის ხელისუფლების მიერ გადადგმული ნაბიჯები რამდენად იქნება ეფექტური ეკონომიკური, ფინანსური და ფულადი-საკრედიტო პოლიტიკის განვითარებისათვის. ამის მიუხედავად, საქართველოს ეკონომიკაზე გავლენას ახდენს მსოფლიო კრიზისი და ეკონომიკური განვითარების ტემპის შენელება.

იურიდიული

საქმიანობის ჩვეულებრივი მსვლელობისას, ჯგუფის წინააღმდეგ შესაძლოა აღიმართოს სარჩელები. ხელმძღვანელობას მიაჩნია, რომ ამ სარჩელებიდან გამომდინარე საბოლოო ვალდებულებას (ასეთის არსებობის შემთხვევაში) არ ექნება არსებითი უარყოფითი გავლენა ჯგუფის ფინანსურ მდგომარეობაზე ან სამომავლო ფუნქციონირებაზე.

პირობითი ფინანსური ვალდებულებები

ჯგუფის პირობითი ვალდებულებები შემდეგია:

	2021	2020
საკრედიტო ხასიათის ვალდებულებები		
თავდებობები	17,293	12,098
სესხების გაცემის ვალდებულება	121,888	124,625
	139,181	136,723
ვალდებულებები საოპერაციო იჯარიდან		
არაუგვიანეს 1 წლისა	1,022	1,326
1 წელზე გვიან, მაგრამ არაუგვიანეს 5 წლისა	873	720
5 წელზე გვიან	121	190
	2,016	2,236
პირობითი ვალდებულებები კაპიტალური დანახარჯებიდან	3,733	2,706
პირობითი ვალდებულებები (უზრუნველყოფის გამოქვითვამდე)	144,930	141,665
გამოკლებული – გამოშვებული გარანტიების უზრუნველსაყოფად განკუთვნილი ნაღდი ფული 17მე-17 შენიშვნა)	(1,327)	(2,635)
პირობითი ვალდებულებები	143,603	139,030

2021 წლისა და 2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ბანკს ჰქონდა ბანკების კომპლექსური დაზღვევა, დირექტორებისა და თანამშრომლების პასუხისმგებლობის, ასევე ქონებისა და ავტოტრანსპორტის დაზღვევა.

ყველა ვალდებულება პირველ ეტაპს განეკუთვნება და წლის განმავლობაში მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალში მნიშვნელოვანი მოძრაობები არ მომხდარა.

(ათას ლარში)

21. წმინდა შემოსავალი გასამრჯელოდან და საკომისიო მოსაკრებლიდან

წმინდა შემოსავალი გასამრჯელოდან და საკომისიო მოსაკრებლიდან მოიცავს შემდეგს:

	2021	2020
ოპერაციები პლასტიკური ბარათებით	18,456	15,456
საანგარიშსწორებო ოპერაციები	9,055	8,984
ფულადი გადარიცხვები	2,750	2,750
საკასო ოპერაციები	2,174	1,969
კომუნალური გადახდებიდან მიღებული საკომისიო შემოსავალი	2,019	1,334
გარანტიები და აკრედიტივები	209	187
სხვა	72	13
მიღებული გასამრჯელო და საკომისიო	34,735	30,693
ოპერაციები პლასტიკური ბარათებით	(12,497)	(9,620)
საანგარიშსწორებო ოპერაციები	(1,068)	(937)
კომუნალურ გადახდებზე გაწეული საკომისიო ხარჯი	(432)	(409)
საკასო ოპერაციები	(371)	(137)
გარანტიები და აკრედიტივები	(146)	(97)
გასამრჯელო და საკომისიო ხარჯი	(14,514)	(11,200)
წმინდა შემოსავალი გასამრჯელოდან და საკომისიო მოსაკრებლიდან	20,221	19,493

ამონაგები მომხმარებლებთან გაფორმებული ხელშეკრულებებიდან

ჯგუფის ამონაგები მომხმარებლებთან გაფორმებული ხელშეკრულებებიდან მეტწილად წარმოდგენილია შემოსავლით გასამრჯელოსა და საკომისიოებიდან. 2021 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლის მოგება-ზარალის ანგარიშგებაში აღიარებული ამონაგები მომხმარებლებთან გაფორმებული ხელშეკრულებებიდან შეადგენდა 34,735 ლარს (2020 წ.: 30,693 ლარი).

ჯგუფი იყენებს ფასს (IFRS) 15-ის 121-ე მუხლით გათვალისწინებულ პრაქტიკული მიზანშეწონილობის პრინციპს და არ წარმოადგენს ინფორმაციას დარჩენილი სახელშეკრულებო ვალდებულებების შესახებ, რომელთა თავდაპირველი მოსალოდნელი ვადაც მაქსიმუმ ერთი წელია.

22. წმინდა შემოსულობა/(ზარალი) უცხოური ვალუტიდან

	2021	2020
გარიგებებიდან	7,084	7,426
საკურსო სხვაობებიდან	(3,951)	13,160
ვალუტაში გამოსახული წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტების წმინდა შედეგი	(4,540)	(12,639)
	(1,407)	7,947

სავალუტო წარმოებული ინსტრუმენტის წმინდა შედეგი მოიცავს 3,261 ლარის ოდენობით (2020 წ.: 10,549 ლარი) რეალიზებულ ზარალს, რაც წარმოდგენილია სრული შემოსავლის კონსოლიდირებულ ანგარიშგებაში გარიგების მუხლში.

(ათას ლარში)

23. სხვა შემოსავალი

სხვა შემოსავალი მოიცავს:

	2021	2020
შემოსავალი კლიენტთა სესხების და ავანსების დაფარვის დაგვიანებასთან დაკავშირებული ჯარიმებიდან	9,030	6,457
სადაზღვევო ზარალიდან მიღებული შემოსავალი	2,732	–
შემოსავალი კოვიდ-19-თან დაკავშირებული სახელმწიფო სუბსიდიიდან	1,884	2,882
ეფექტი საიჯარო ხელშეკრულების შეწყვეტიდან	1,715	2,244
შემოსულობა აქტივების გაყიდვიდან	254	152
შემოსავალი იჯარიდან	123	102
სხვა	2,538	2,124
სხვა შემოსავლები, სულ	18,276	13,961

24. თანამშრომლებზე გაწეული და სხვა ადმინისტრაციული ხარჯები

თანამშრომლებზე გაწეული და სხვა საოპერაციო ხარჯები მოიცავს შემდეგს:

	2021	2020
ხელფასები	66,336	72,064
ცვალეზადი ყოველთვიური პრემია	8,323	5,959
სამუშაოს შესრულებასთან დაკავშირებული პრემიალური თანხები	6,581	–
თანამშრომლებზე გაწეული ხარჯი	81,240	78,023

თანამშრომელთა საშუალო რაოდენობა წლის განმავლობაში:

	2021	2020
მუდმივი დასაქმება		
წამყვანი ხელმძღვანელობა	4	6
საშუალო რანგის ხელმძღვანელობა	167	204
სულ თანამშრომლები	4,797	4,369
დროებითი დასაქმება		
სულ თანამშრომლები	743	633
სულ	5,711	5,212

	2021	2020
შეკეთება და ტექნიკური მომსახურება	9,189	1,648
მარკეტინგი და რეკლამა	6,408	4,076
იურიდიული და სხვა პროფესიული მომსახურება	5,130	3,487
კომუნალური ხარჯი	3,624	2,535
კომუნიკაციები	3,507	3,347
იჯარა და ქირა	2,781	2,638
საოპერაციო გადასახადები	2,552	2,467
საოფისე მარაგები	2,433	3,025
დაზღვევა	1,625	925
დაცვა-უსაფრთხოება	782	1,017
აუდიტი, აუდიტთან დაკავშირებული და სხვა მომსახურების ხარჯები	523	449
კორპორაციული წამახალისებელი ღონისძიებები	488	246
მგზავრობის ხარჯი	390	407
სხვა	2,485	2,002
საერთო და ადმინისტრაციული ხარჯები	34,504	28,269

(ათას ლარში)

24. თანამშრომლებზე გაწეული და სხვა ადმინისტრაციული ხარჯები (გაგრძელება)

ბანკის აუდიტორის ანაზღაურება 31 დეკემბრით დასრულებული 2021 და 2020 წლებისთვის მოიცავს შემდეგს (დღის გარეშე):

	2021	2020
გასამრჯელო ბანკის 31 დეკემბრით დასრულებული წლის ფინანსური ანგარიშგების აუდიტისთვის	353	364
სხვა პროფესიული მომსახურების დანახარჯები	135	225
სულ გასამრჯელო და დანახარჯები	488	589

სხვა აუდიტორებისა და აუდიტორული კომპანიებისთვის მათ მიერ გაწეულ პროფესიულ მომსახურებაში გადასახდელი გასამრჯელო და ასანაზღაურებელი დანახარჯები შეადგენდა 107 ლარი (2020 წ.: 20 ლარი).

25. რისკის მართვა

შესავალი

ჯგუფის საქმიანობისთვის გარკვეული რისკებია დამახასიათებელი, და მათი მართვა ხორციელდება გამოვლენის, შეფასებისა და კონტროლის უწყვეტი პროცესით, რისკების ლიმიტებისა და კონტროლის სხვა მექანიზმების მეშვეობით. რისკის მართვას გადამწყვეტი მნიშვნელობა აქვს ჯგუფის რენტაბელურობისთვის და ჯგუფის თითოეული თანამშრომელი პასუხისმგებელია რისკების გამომჟღავნებასა და აღმოჩენაზე თავისი საქმიანობის ფარგლებში. ჯგუფის საქმიანობისთვის დამახასიათებელი ძირითადი რისკებია საკრედიტო, ლიკვიდურობის, საბაზრო, საოპერაციო რისკები და სხვა არაფინანსური რისკები. ჯგუფის მიერ დანერგილი რისკის მართვის სისტემა საქმიანობის თითოეული მიმართულებისთვის თითოეული ტიპის რისკის დასაშვებ დონეს აწესებს და უზრუნველყოფს მის დაცვას.

რისკის მართვაზე პასუხისმგებელი პირების მოვალეობაა, უზრუნველყონ, რომ ჯგუფი აკმაყოფილებდეს სამეთვალყურეო საბჭოს მიერ დამტკიცებულ პოლიტიკას რისკის დასაშვები დონის შესახებ. მასთან შესაბამისობას უზრუნველყოფა ხდება რისკის დასაშვები დონის მაჩვენებლების მუდმივი მეთვალყურეობითა და, გარემოებების შეცვლის შემთხვევაში, ამ პარამეტრების შეცვლის წინადადებების წამოყენებით.

რისკის დასაშვები დონის შესახებ სამეთვალყურეო საბჭოს მიერ დამტკიცებული პოლიტიკის მონიტორინგზე საბოლოო პასუხისმგებლობა აკისრია საწარმოს რისკის მართვის განყოფილებას. პოლიტიკა რისკის დასაშვები დონის შესახებ აწესებს რისკის გამომწვევი მოვლენების დადგომისა და ლიმიტების დარღვევის ესკალაციის სცენარებს იმისათვის, რომ დროულად და ეფექტურად დაიწყოს და განახორციელოს რისკის შემცირებისკენ მიმართული წინასწარ განსაზღვრული ზომები. ჯგუფის ყოველდღიურ საქმიანობაში ეფექტურად ჩართვის მიზნით, რისკის დასაშვები დონის შესახებ პოლიტიკის პარამეტრები უფრო დაწვრილებითი სახით არის წარმოდგენილი ბიზნეს ერთეულებისა და ოპერაციების დონეებზე. დირექტორთა საბჭოს აქტიური მონაწილეობით, რისკის მართვის ფუნქციები უზრუნველყოფს სათანადო კომუნიკაციას და სიცხადეს ყველა დონეზე, რისკის ამოცანებთან მიმართებაში, რისკის პროფილის მუდმივ მონიტორინგს და მისი შესაბამისობის შემოწმებას რისკის დასაშვები დონის შესახებ პოლიტიკასთან, ასევე რისკების დროულად აღმოჩენასა და მათ შესამცირებლად ზომების შემუშავებას.

რისკების მართვის სისტემა და სტრუქტურა

ჯგუფის რისკის მართვის სისტემის დანერგვასა და ზედამხედველობაზე საბოლოო პასუხისმგებლობა ბანკის სამეთვალყურეო საბჭოს ეკისრება. სამეთვალყურეო საბჭოს დაფუძნებული აქვს კომიტეტები, რომლებსაც ევალებათ შესაბამის კონკრეტულ სფეროში ჯგუფის რისკის მართვის სხვადასხვა პოლიტიკის შედგენა და კონტროლი, რომლებიც აისახება პოლიტიკაში რისკის დასაშვები დონის შესახებ.

ჯგუფის რისკის მართვის პოლიტიკა შეიქმნა იმისთვის, რომ მოხდეს ჯგუფის წინაშე მდგარი რისკების გამოვლენა და გაანალიზება, რისკის სათანადო ლიმიტების დაწესება და კონტროლის მექანიზმების შემუშავება, და რისკებისა და მათი ლიმიტების დაცვის ზედამხედველობა. რისკის მართვის პოლიტიკა და სისტემები რეგულარულად გადაიხედება, რომ მასში აისახოს საბაზრო პირობებში და ბაზარზე შეთავაზებულ პროდუქტებსა და მომსახურებებში მომხდარი ცვლილებები. ჯგუფს, თავისი მართვის სტანდარტებით, პროცედურებითა და ტრენინგებით, აქვს დისციპლინირებული და კონსტრუქციული კონტროლის გარემო, რომელშიც თანამშრომლებს კარგად აქვთ გააზრებული თავიანთი როლები და მოვალეობები.

(ათას ლარში)

25. რისკის მართვა (გაგრძელება)

რისკების მართვის სისტემა და სტრუქტურა (გაგრძელება)

აუდიტის კომიტეტი

აუდიტის კომიტეტი პასუხს აგებს ჯგუფის რისკის მართვის პოლიტიკასა და პროცედურებთან შესაბამისობის ზედამხედველობაზე, ასევე რისკის მართვის სისტემის ადეკვატურობის შემოწმებაზე ჯგუფის წინაშე მდგარ რისკებთან მიმართებაში. კომიტეტი პასუხისმგებელია რისკის ძირითად საკითხებზე და მართავს და ამოწმებს რისკთან დაკავშირებულ შესაბამის გადაწყვეტილებებს. აუდიტის კომიტეტს ამ ფუნქციების შესრულებაში შიდა აუდიტი ეხმარება.

შიდა აუდიტი

ჯგუფში რისკების მართვის პროცესებს მეთვალყურეობს ჯგუფის შიდა აუდიტი, რომელიც სისტემატური და არა სისტემატური შემოწმებებით ადგენს პროცედურების ადეკვატურობასა და ჯგუფის შესაბამისობას პროცედურებთან. შიდა აუდიტი ყველა შეფასების შედეგს განიხილავს დირექტორთა საბჭოსთან და აუდიტის კომიტეტს შედეგებსა და რეკომენდაციებს მოახსენებს.

სხვა სტრუქტურული ერთეულები

რისკების იდენტიფიკაციასა და კონტროლს ძირითადად ახორციელებს სამეთვალყურეო საბჭო, თუმცა რისკების მართვა და მონიტორინგი ასევე ხორციელდება ჯგუფის დამოუკიდებელი განყოფილებების მიერ. რისკის დასაშვები დონის ზღვარს აწესებს სამეთვალყურეო საბჭო, ხოლო მონიტორინგი ევალუატირებად შემდეგ კომიტეტებს და სტრუქტურულ ერთეულებს, დირექტორთა საბჭოს აქტიური მონაწილეობით:

- ▶ საკრედიტო რისკს მართავენ საკრედიტო რისკის კომიტეტები;
- ▶ ლიკვიდურობის რისკს მართავს აქტივ-პასივების კომიტეტი (ALCO);
- ▶ საბაზრო რისკს მართავს აქტივ-პასივების კომიტეტი;
- ▶ საოპერაციო რისკს მართავს საოპერაციო რისკის მართვის დეპარტამენტი დირექტორთა საბჭოსთან მჭიდრო თანამშრომლობით;
- ▶ საინფორმაციო უსაფრთხოებისა და ტექნოლოგიებთან დაკავშირებულ რისკებს მართავს საინფორმაციო უსაფრთხოების დეპარტამენტი.

კომიტეტები დაკომპლექტებულია ყველა შესაბამისი ბიზნეს ერთეულის წამომადგენლებით და რეგულარულად წარუდგენს ანგარიშს დირექტორთა საბჭოს.

ჯგუფში ყოველდღიური საქმიანობისა და ოპერაციების თანმდევი რისკების მართვა ბანკის საქმიანობის შესაბამისი მიმართულებების ამოცანაა. ბიზნეს პროცესებს ახლავს მაკონტროლებელი ღონისძიებები, რომლებსაც ახორციელებენ შესაბამისი რისკის განყოფილების წარმომადგენლები. რისკის მართვის ფუნქციის მქონე სტრუქტურული ერთეულები დაცვის მეორე ხაზს წარმოადგენენ. საკრედიტო, ლიკვიდურობის, საბაზრო, საოპერაციო და სხვა ფინანსური რისკების ყოველდღიურ მართვაზე პასუხისმგებლები არიან შემდეგი დეპარტამენტები:

- ▶ საწარმოს რისკის მართვა;
- ▶ საკრედიტო ანდერატიინგი;
- ▶ კრედიტების ადმინისტრირება;
- ▶ საკრედიტო კონტროლი;
- ▶ დავალიანების ამოღება;
- ▶ საოპერაციო რისკის მართვა;
- ▶ საინფორმაციო უსაფრთხოება.

(ათას ლარში)

25. რისკის მართვა (გაგრძელება)

რისკების მართვის სისტემა და სტრუქტურა (გაგრძელება)

უკანონო შემოსავლების ლეგალიზაციის რისკი და შესაბამისობის რისკი იმართება საოპერაციო რისკის მართვის დეპარტამენტის მიერ. დავალიანების ამოღების ფუნქცია გაყოფილია ორ მსხვილ ქვეფუნქციად, რომელთაგან თითოეული პასუხისმგებელია დავალიანების ამოღების პროცესის წარმართვასა და მონიტორინგზე, დაუფარავი დებიტორული დავალიანების ტიპების მიხედვით.

ჯგუფში ყოველდღიური საქმიანობისა და ოპერაციების თანმდევ რისკების მართვა ბანკის საქმიანობის შესაბამისი მიმართულებების ამოცანაა. ბიზნეს პროცესები მოიცავს რისკის მართვის წარმომადგენლების ყოველდღიურ ჩართულობას, რა დროსაც ყურადღება მახვილდება რისკის გამოვლენაზე, ანალიზზე, შეფასებასა და შემცირებაზე.

რისკის შეფასებისა და ანგარიშგების სისტემა

ჯგუფის რისკები ფასდება ისეთი მეთოდით, რომელიც განიხილავს როგორც ჩვეულებრივი საქმიანობის პირობებში მოსალოდნელ დანაკარგს, ისე გაუთვალისწინებელ დანაკარგს, რომელიც წარმოადგენს სტატისტიკური მონაცემების საფუძველზე პროგნოზირებულ რეალურ ზარალს. მეთოდი ალბათობებს იყენებს ისტორიულ გამოცდილებაზე დაყრდნობით.

რისკების მონიტორინგი და კონტროლი უმთავრესად ხორციელდება რისკის დასაშვები დონის პოლიტიკით დადგენილ ლიმიტებზე დაყრდნობით. ეს ლიმიტები ასახავს ჯგუფის ბიზნეს სტრატეგიას, საბაზრო გარემოს და მისთვის მისაღებ რისკის დონეს.

ყველა საქმიანობიდან მიღებული ინფორმაცია მოწმდება და მუშავდება, რათა უზრუნველყოფილ იქნას ადრეული რისკების განსაზღვრა, ანალიზი და კონტროლი. ამ ინფორმაციის წარდგენა და განმარტება ხდება დირექტორთა საბჭოსთვის და თითოეული ბიზნეს განყოფილების ხელმძღვანელისთვის. ხელმძღვანელობა ყოველთვიურად აფასებს სესხებზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვის ადეკვატურობას.

რისკების შესახებ სპეციალურად მომზადებული ანგარიშები მზადდება და ვრცელდება ჯგუფის ყველა დონეზე, რათა ყველა განყოფილებას ჰქონდეს წვდომა ამომწურავ, სათანადო და განახლებულ ინფორმაციაზე.

რისკის მიტიგაცია

ჯგუფი იყენებს უზრუნველყოფის საგნებს (ძვირფას ლითონებს, უძრავ ქონებას, ანაზრებს, ფასიან ქაღალდებს, მოძრავ ქონებას, დებიტორულ დავალიანებებს და კომპანიის აქციებს) და დივერსიფიკაციას მისი საკრედიტო რისკების შესამცირებლად.

რისკის ჭარბი კონცენტრაცია

კონცენტრაცია წარმოიქმნება, როდესაც მთელი რიგი მონაწილე მხარეები ჩართულნი არიან ანალოგიურ საქმიანობებში, ერთსა და იმავე გეოგრაფიულ ერთეულში საქმიანობენ, ან აქვთ მსგავსი ეკონომიკური მახასიათებლები, რის გამოც მათ მიერ სახელშეკრულებო ვალდებულებების შესრულების უნარზე ერთნაირად მოქმედებს ეკონომიკური, პოლიტიკური და სხვა პირობების ცვლილებები. კონცენტრაცია მიგვანიშნებს ჯგუფის საქმიანობის მეტ მგრძნობელობაზე იმ გარემოებების მიმართ, რომლებიც ზემოქმედებას ახდენენ კონკრეტულ დარგზე ან გეოგრაფიულ მდებარეობაზე. ჯგუფის რისკის მართვის ფუნქციები უზრუნველყოფს იმას, რომ რისკის კონცენტრაციის პოტენციური უარყოფითი გავლენა დროულად გამოვლინდეს, შესაბამისი რისკები სათანადოდ შეფასდეს და, საბოლოოდ, დაიგეგმოს და განხორციელდეს საპასუხო ზომები. პოლიტიკა რისკის დასაშვები დონის შესახებ აწესებს ლიმიტებს საკრედიტო, ლიკვიდურობისა და საბაზრო რისკების ჭარბ კონცენტრაციაზე.

(ათას ლარში)

25. რისკის მართვა (გაგრძელება)

საკრედიტო რისკი

საკრედიტო რისკი არის რისკი იმისა, რომ ჯგუფმა შესაძლოა განიცადოს ზარალი, თუ მისმა კლიენტებმა ან მონაწილე მხარეებმა ვერ შეძლეს სახელშეკრულებო ვალდებულებების შესრულება. ჯგუფი საკრედიტო რისკს მართავს და აკონტროლებს რისკის მოცულობაზე მისთვის მისაღები ლიმიტის დაწესებით ცალკეული მონაწილე მხარეების, ასევე გეოგრაფიული და დარგობრივი კონცენტრაციებისთვის და რისკების ამ ლიმიტებთან შესაბამისობის მონიტორინგით.

ჯგუფმა შეიმუშავა საკრედიტო რეიტინგის გადახედვის პროცესი, რათა უზრუნველყოს გარიგებაში მონაწილე მხარეების კრედიტუნარიანობაში სავარაუდო ცვლილებების ადრეული გამოვლენა. მათ შორის არის უზრუნველყოფის რეგულარული შემოწმებაც. საკრედიტო რეიტინგის გადახედვის პროცესი ჯგუფს საშუალებას აძლევს შეაფასოს რისკებით გამოწვეული პოტენციური ზარალი და მიიღოს მაკორექტირებელი ზომები.

მსესხებლის მიერ ლიმიტების დარღვევის მონიტორინგი ხდება გაცემულ სესხებზე. საკრედიტო კომიტეტი შეიძლება ამ ლიმიტების შეცვლის ინიციატივით გამოვიდეს.

საჭიროების შემთხვევაში ჯგუფი ითხოვს გირაოს და კომპანიის თავდებობას. საკრედიტო რისკების მონიტორინგი ხდება უწყვეტად, ხოლო მათი გადახედვა ხდება ყოველწლიურად ან უფრო ხშირად.

საკრედიტო ხასიათის ვალდებულებების რისკები

ჯგუფი თავის კლიენტებს სთავაზობს გარანტიებს, რომელთა მიხედვითაც ჯგუფს შესაძლოა მოუწიოს მათი სახელით გადახდა. ასეთი თანხების ამოღება კლიენტებისგან ხდება აკრედიტაციის პირობების მიხედვით. ამ შემთხვევაში, ჯგუფი დგას სესხის გაცემისთვის დამახასიათებელი რისკების წინაშე, ამ რისკების შემცირება ხდება სესხებზე გამოყენებული პოლიტიკისა და კონტროლის პროცესების შესაბამისად.

გაუფასურების შეფასება

ჯგუფი მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალს გამოითვლის ალბათობის რამდენიმე სცენარზე დაყრდნობით იმისათვის, რომ შეაფასოს ფულადი სახსრების მოსალოდნელი დეფიციტი, რომელიც დისკონტირებულია ექვეტურ საპროცენტო განაკვეთთან მიხედვით. ფულადი სახსრების დეფიციტი არის სხვაობა ხელშეკრულების შესაბამისად საწარმოსთვის გადასახდელ ფულად ნაკადებს და იმ ფულად ნაკადებს, რომელთა მიღებასაც საწარმო მოელის. მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის გაანგარიშება მოცემულია ქვემოთ და მისი ძირითადი კომპონენტებია:

PD დეფოლტის ალბათობა არის გარკვეული დროის განმავლობაში დეფოლტის დადგომის შესაძლებლობის შეფასება. დეფოლტი შეიძლება დადგეს მხოლოდ შესაფასებელი პერიოდის გარკვეულ მომენტში, თუ ინსტრუმენტის აღიარება მანამდე არ შეწყვეტილა და ჯერ კიდევ პორტფელის ნაწილია.

EAD დეფოლტის მომენტისთვის დაუფარავი დავალიანება არის დავალიანების შეფასება დეფოლტის სამომავლო თარიღისთვის, საანგარიშგებო თარიღის შემდეგ დავალიანებაში მოსალოდნელი ცვლილებების გათვალისწინებით, რომელთა შორისაც არის ძირითადი თანხისა და პროცენტის გადახდა, ხელშეკრულების მიხედვით ან სხვაგვარად, კრედიტების, რომელთა გაცემის ვალდებულება ნაკისრია, მოსალოდნელი ათვისება და გადაუხდელ შენატანებზე დარიცხული პროცენტი. ზოგ შემთხვევაში ჯგუფი მიმართავს კონსერვატიულ მეთოდს, რომელიც იყენებს დაუფარავ დავალიანებას, როგორც დეფოლტის მომენტისთვის დაუფარავ დავალიანებას.

LGD დანაკარგები დეფოლტის შემთხვევაში არის დროის გარკვეულ მომენტში დეფოლტის დადგომის შემთხვევაში წარმოქმნილი ზარალის შეფასება. ეყრდნობა სხვაობას გადასახდელ სახელშეკრულებო ფულად ნაკადებსა და იმ ფულად ნაკადებს შორის, რომელთა მიღებასაც კრედიტორი მოელის, მათ შორის უზრუნველყოფის საგნის რეალიზაციის გზით. ჩვეულებრივ, გამოიხატება დეფოლტის მომენტისთვის დაუფარავი დავალიანების პროცენტის სახით.

(ათას ლარში)

25. რისკის მართვა (გაგრძელება)

საკრედიტო რისკი (გაგრძელება)

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვი ეფუძნება 12-თვიან მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალს, სანამ ადგილი არ ექნება მნიშვნელოვან ზრდას საკრედიტო რისკში, ორგანიზაციის და გაუფასურების სხვა ინდიკატორების გამოვლენამდე, რა შემთხვევაშიც მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვი ეფუძნება საკრედიტო ზარალს, რომლის წარმოშობაც მოსალოდნელია აქტივის არსებობის მანძილზე (არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი ან აქტივის არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი. 12-თვიანი მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი არის აქტივის არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის ნაწილი, კერძოდ ფინანსური ინსტრუმენტის დეფოლტის შემთხვევების შედეგად მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი, რომლებიც შესაძლოა დადგეს საანგარიშგებო თარიღიდან 12 თვის განმავლობაში. აქტივის არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი და 12-თვიანი მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი გამოითვლება ან ინდივიდუალურად, ან კოლექტიურად, საბაზისო ფინანსური აქტივების პორტფელის ხასიათიდან გამომდინარე.

ჯგუფმა დაწერა პოლიტიკა, რომლის მიხედვითაც, თითოეული საანგარიშგებო პერიოდის ბოლოსთვის აფასებს, თავდაპირველი აღიარების შემდეგ მნიშვნელოვნად არის თუ არა გაზრდილი ფინანსური ინსტრუმენტის საკრედიტო რისკი, რისთვისაც ითვალისწინებს დეფოლტის რისკის ცვლილებას ფინანსური ინსტრუმენტის დარჩენილი ვადის განმავლობაში. ზემოაღნიშნულ პროცესზე დაყრდნობით, ჯგუფი აჯგუფებს თავის სესხებს 1-ელ, მე-2, მე-3 ეტაპებად და შესყიდვისას ან წარმოქმნისას გაუფასურებულად, როგორც აღწერილია ქვემოთ:

1-ლი ეტაპი:	სესხების თავდაპირველი აღიარებისას ჯგუფი ქმნის რეზერვს 12-თვიანი მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის მიხედვით. პირველი ეტაპის სესხები ასევე მოიცავს ისეთ სესხებს, რომელთა საკრედიტო რისკი შემცირებულია და სესხი რეკლასიფიცირებულია მეორე ეტაპიდან.
მე-2 ეტაპი:	როდესაც სესხის წარმოშობის შედეგად საკრედიტო რისკი მნიშვნელოვნად არის გაზრდილი, ჯგუფი ქმნის აქტივის არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვს. მეორე ეტაპის სესხები ასევე მოიცავს ისეთ სესხებს, რომელთა საკრედიტო რისკი შემცირებულია და სესხი რეკლასიფიცირებულია მესამე ეტაპიდან.
მე-3 ეტაპი:	სესხები, რომლებიც გაუფასურებულად მიიჩნევა. ჯგუფი აღრიცხავს დეფოლტის შემთხვევაში დანაკარგების რეზერვს.
შესყიდვისას ან წარმოქმნისას გაუფასურებული:	შესყიდვისას ან წარმოქმნისას გაუფასურებული აქტივები არის ისეთი ფინანსური აქტივები, რომლებიც გაუფასურებულია თავდაპირველი აღიარებისას. შესყიდვისას ან წარმოქმნისას გაუფასურებული აქტივები აღიარდება სამართლიანი ღირებულებით თავდაპირველი აღიარებისას და საპროცენტო შემოსავლის აღიარება შემდეგ ხდება კრედიტის მიხედვით დაკორექტირებული ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის საფუძველზე. არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის აღიარება ხდება მხოლოდ იმ ოდენობით, რა ოდენობითაც მათში ფიქსირდება შემდგომი ცვლილება.

დეფოლტის და გამოსწორების განმარტება

ჯგუფი ფინანსურ ინსტრუმენტს გადაუხდელად და, შესაბამისად, მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის გამოსაანგარიშებლად, მე-3 საფეხურზე მყოფად (გაუფასურებულად) მიიჩნევს ყველა ისეთ შემთხვევაში, როდესაც მსესხებელი 90 დღით დააგვიანებს ხელშეკრულების თანახმად გადახდას. ჯგუფი ბანკების მიმართ არსებულ თანხებს მიიჩნევს გადაუხდელად და იღებს დაუყოვნებლივ ზომებს მათში, როდესაც დღის განმავლობაში მოთხოვნილი გადახდები არ იფარება საქმიანობის დახურვის დროისთვის ცალკეული ხელშეკრულებების შესაბამისად.

(ათას ლარში)

25. რისკის მართვა (გაგრძელება)

საკრედიტო რისკი (გაგრძელება)

იმის თვისებრივი შეფასებისას, კლიენტს დარღვეული აქვს თუ არა გადახდის პირობა, ჯგუფი ასევე განიხილავს სხვადასხვა შემთხვევას, რომლებიც შეიძლება მიუთითებდეს იმაზე, რომ გადახდა არ არის მოსალოდნელი. ამგვარი მოვლენის წარმოშობისას ჯგუფი ყურადღებით აფასებს მოვლენა გამოიწვევს თუ არა მომხმარებლის დეფოლტირებულად განსაზღვრას და შესაბამისად მიაკუთვნებს მას მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის მე-3 ეტაპს ან განსაზღვრავს, ხომ არ შეესაბამება ის მე-2 ეტაპს. ამგვარი მოვლენები მოიცავს:

- ▶ მსესხებლის შიდა რეიტინგი, რომელიც დეფოლტის ან დეფოლტთან მიახლოების დონეს განსაზღვრავს, ინდივიდუალურად მნიშვნელოვანი რისკებისთვის;
- ▶ მსესხებელი მოითხოვს გადაუდებელ დაფინანსებას ჯგუფისგან;
- ▶ მსესხებლის გარდაცვალება;
- ▶ არსებითი კლება საბაზისო უზრუნველყოფის საგნის ღირებულებაში, როდესაც სესხის ამოღება მოსალოდნელია უზრუნველყოფის საგნის რეალიზაციიდან;
- ▶ არსებითი კლება მსესხებლის ბრუნვაში ან მნიშვნელოვანი მომხმარებლის მიერ განცდილი ზარალი;
- ▶ ჯგუფი არ უარყოფს შეთანხმების დარღვევას;
- ▶ მსესხებლის (ან ნებისმიერი იურიდიული პირი მსესხებლის ჯგუფში) გაკოტრება.

ჯგუფის პოლიტიკა ფინანსურ ინსტრუმენტს განსაზღვრავს „ლიკვიდირებულად“ და შესაბამისად ახდენს მის რეკლასიფიკაციას მე-3 ეტაპიდან, როდესაც დეფოლტის არცერთი კრიტერიუმი არ წარმოიშვება სულ მცირე ექვსი თანმიმდევრული თვის განმავლობაში. გადაწყვეტილება იმის შესახებ უნდა მოხდეს თუ არა აქტივის მე-2 ან 1-ელ ეტაპში კლასიფიცირება, ლიკვიდირების მომენტში, ასევე მიუთითებს ის თუ არა იმაზე, რომ ადგილი აქვს მნიშვნელოვან ზრდას საკრედიტო რისკში, თავდაპირველი აღიარების შემდეგ.

შიდა რეიტინგი და დეფოლტის ალბათობის შეფასების პროცესი

ჯგუფის დამოუკიდებელი საკრედიტო რისკის დეპარტამენტი მუშაობს „Standard and Poor's“-ის სარეიტინგო მოდელების გამოყენებით, მნიშვნელოვანი რისკის დონის ბარათების საფუძველზე. მოდელები მოიცავს როგორც თვისებრივ, ისე – რაოდენობრივ ინფორმაციას და, მსესხებლის დამახასიათებელ ინფორმაციასთან ერთად, იყენებენ დამატებით გარე ინფორმაციას, რომელმაც შესაძლოა იმოქმედონ მსესხებლის ქცევაზე. პრაქტიკულობიდან გამომდინარე, მოდელები ასევე ეფუძნება ინფორმაციას ეროვნული და საერთაშორისო გარე სარეიტინგო სააგენტოებიდან. დეფოლტის ალბათობები, რომლებიც მოიცავს მომავალზე ორიენტირებულ ინფორმაციას და ფასს (IFRS) 9-ის რისკების კლასიფიკაციის ეტაპებს, თითოეულ ეტაპს განეკუთვნება. იგივე მეორდება თითოეული ეკონომიკური სცენარისთვის, სიტუაციიდან გამომდინარე.

სახაზინო და ბანკთაშორისი ურთიერთობები

ჯგუფის გამოსყიდული და ბანკთაშორისი ურთიერთობები და კონტრაქტები მოიცავს ფინანსური მომსახურების ინსტიტუტებს, ბანკებს, ბროკერ-დილერების, ვალუტის გადაცვლის და საკლირინგო ორგანიზაციებს. ამ ურთიერთობებისთვის, ჯგუფის საკრედიტო რისკის დეპარტამენტი ანალიზს უკეთებს საჯაროდ ხელმისაწვდომ ინფორმაციას, როგორც არის ფინანსური ინფორმაცია და სხვა გარე მონაცემები (მაგ. გარე რეიტინგები) და ანიჭებს შიდა რეიტინგს, როგორც ნაჩვენებია ცხრილში ქვემოთ.

(ათას ლარში)

25. რისკის მართვა (გაგრძელება)

საკრედიტო რისკი (გაგრძელება)

კორპორაციული სესხები და სესხები მცირე ბიზნესისთვის

კორპორაციული სესხებისთვის, მსესხებლებს აფასებენ ჯგუფის სპეციალიზებული საკრედიტო რისკის თანამშრომლები. საკრედიტო რისკის შეფასება ეფუძნება საკრედიტო რეიტინგის მოდელს, რომელიც სხვადასხვა ისტორიულ, მიმდინარე და მომავალზე ორიენტირებულ ინფორმაციას, როგორც არის:

- ▶ ისტორიული ფინანსური ინფორმაცია, კლიენტის მიერ მომზადებულ პროგნოზებთან და ბიუჯეტებთან ერთად. ფინანსური ინფორმაცია მოიცავს რეალიზებულ და მოსალოდნელ შედეგებს, გადახდისუნარიანობის კოეფიციენტებს, ლიკვიდურობის კოეფიციენტებს და ნებისმიერ სხვა შესაბამის კოეფიციენტებს, კლიენტის ფინანსური მაჩვენებლების შესაფასებლად. ზოგიერთი ეს ინდიკატორი გათვალისწინებულია მომხმარებლებთან გაფორმებულ სახელშეკრულებო ვალდებულებებში და შესაბამისად ფასდება უფრო მეტი ყურადღებით;
- ▶ საჯაროდ ხელმისაწვდომი ნებისმიერი ინფორმაცია გარე მხარეებისგან კლიენტების შესახებ. ეს მოიცავს სარეიტინგო სააგენტოების მიერ გაცემულ გარე სარეიტინგო შეფასებებს, დამოუკიდებელ ანალიტიკურ ანგარიშებს, საჯაროდ გასაყიდი ობლიგაციების ფასებს ან პრეს-რელიზებს და სტატიებს;
- ▶ ნებისმიერი მაკრო-ეკონომიკური ან გეოგრაფიული ინფორმაცია, მაგ. კონკრეტული ინდუსტრიის და გეოგრაფიული სეგმენტების შესაბამისი მშპ-ის ზრდა, სადაც ფუნქციონირებს კლიენტი;
- ▶ ნებისმიერი სხვა ობიექტურად დამხმარე ინფორმაცია კლიენტის მართვის ხარისხისა და უნარების შესახებ, კომპანიის მაჩვენებლების შესაბამისად.

რეიტინგის განსაზღვრის ტექნიკების კომპლექსურობა და დეტალიზაცია განსხვავდება ჯგუფის რისკზე დაქვემდებარების და კლიენტის კომპლექსურობისა და ზომის გათვალისწინებით. მცირე ბიზნესისთვის რამდენიმე ნაკლებად კომპლექსური სესხის რეიტინგის განსაზღვრა ხდება ჯგუფის საცალო პროდუქტების მოდელის გამოყენებით.

სამომხმარებლო სესხები და საცხოვრებელი სახლის იპოთეკები

ერთგვაროვანი საცალო სესხის ჯგუფები მოდელირდება ყველაზე შესაბამისი მაკროეკონომიკური ცვლადი მონაცემების საფუძველზე. ამის შემდეგ, თითოეულ პროდუქტზე განისაზღვრება ინდივიდუალური მაკროეკონომიკური სცენარი. ყოველ საცალო პროდუქტს ენიჭება მინიმუმ 3 მაკროეკონომიკური ცვლადი. სხვა მნიშვნელოვანი შემავალი ინფორმაცია მოდელში არის მშპ-ის ზრდა, უმუშევრობის დონე, ცვლილებები შემოსავალში/ხელფასის დონე, პერსონალური დავალიანება, მონეტარული პოლიტიკის განაკვეთი, ვალუტის ნომინალური ეფექტური გაცვლითი კურსი (NEE), სამომხმარებლო ფასების ინდექსის ინფლაცია, ზოლო საბინაო იპოთეკური სესხებისთვის – კოეფიციენტი „სესხის ფარდობა უზრუნველყოფის ღირებულებასთან“.

დეფოლტირებული ოდენობა

დეფოლტის მომენტისთვის დაუფარავი დავალიანება წარმოადგენს ფინანსური ინსტრუმენტების მთლიან საბალანსო ღირებულებას, გაუფასურების დაანგარიშების ფარგლებში, რომელიც ითვალისწინებს კლიენტის უნარს გაზარდოს კრედიტის ოდენობა სანამ დეფოლტირებული გახდება და ასევე პოტენციურ ვადაზე ადრე დაფარვას. დეფოლტის მომენტისთვის დაუფარავი დავალიანების დასაანგარიშებლად პირველი ეტაპის სესხისთვის, ჯგუფი აფასებს დეფოლტის შესაძლო მოვლენებს 12 თვის განმავლობაში, 12-თვიანი მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის დასაანგარიშებლად. მე-2 და მე-3 ეტაპების და შესყიდვისას ან წარმოქმნისას გაუფასურებული ფინანსური აქტივებისთვის, დეფოლტის შესაძლებლობა გათვალისწინდება მოვლენებზე ინსტრუმენტის არსებობის ვადის განმავლობაში. ზოგ შემთხვევაში ჯგუფი მიმართავს კონსერვატიულ მეთოდს, რომელიც იყენებს დაუფარავ დავალიანებას, როგორც დეფოლტის მომენტისთვის დაუფარავ დავალიანებას.

(ათას ლარში)

25. რისკის მართვა (გაგრძელება)

საკრედიტო რისკი (გაგრძელება)

დანაკარგები დეფოლტის შემთხვევაში

კორპორაციული საკრედიტო აქტივებისთვის, დეფოლტის შემთხვევაში დანაკარგების რაოდენობა ფასდება ექვს თვეში ერთხელ ანგარიშის მენეჯერების მიერ და გადაიხედება და მტკიცდება ჯგუფის საკრედიტო რისკის დეპარტამენტის მიერ.

საკრედიტო რისკის შეფასება ეფუძნება დეფოლტის შემთხვევაში დანაკარგების სტანდარტიზებული შეფასების სტრუქტურას, რომელიც იწვევს დეფოლტის შემთხვევაში დანაკარგების კონკრეტულ განაკვეთს. დეფოლტის შემთხვევაში დანაკარგების ეს განაკვეთები ითვალისწინებს დეფოლტის მომენტისთვის მოსალოდნელ დაუფარავ დავალიანებას იმ თანხასთან შედარებით, რომლის აღდგენაც ან რეალიზაციაც მოსალოდნელია უზრუნველყოფის ნებისმიერი დასაკუთრებული საგნიდან.

ჯგუფი ახდენს მისი საცალო საკრედიტო პროდუქტების უფრო მცირე ერთგვაროვან პორტფელზე სეგმენტირებას, იმ მნიშვნელოვანი მახასიათებლების საფუძველზე, რომლებიც შეესაბამება მომავალი ფულადი ნაკადების შეფასებას. გამოყენებული მონაცემები ეფუძნება ზარალის შესახებ მიღებულ ისტორიულ მონაცემებს და ისინი მოიცავენ გარიგების მახასიათებლების უფრო ფართო ნაკრებს (მაგ. პროდუქტის ტიპი, უზრუნველყოფის საგნების უფრო ფართო დიაპაზონი), ასევე ნასესხებ მახასიათებლებს.

საჭიროების შემთხვევაში, გამოიყენება დამატებითი უახლესი მონაცემები და პროგრესული ეკონომიკური სცენარები, ფინანსური ინსტრუმენტების თითოეული ჯგუფისთვის ფასს (IFRS) 9-ის დეფოლტის შემთხვევაში დანაკარგების განაკვეთის განსასაზღვრად. საპროგნოზო ინფორმაციის შეფასებისას, მოლოდინი სხვადასხვა სცენარებს ეფუძნება. მნიშვნელოვანი შემავალი ინფორმაციის მაგალითები მოიცავს ცვლილებებს უზრუნველყოფის საგნის ღირებულებაში, მათ შორის ქონების ღირებულებას იპოთეკისთვის, საქონლის ფასებს, გადახდის სტატუსს ან სხვა ფაქტორებს, რომლებიც ჯგუფში ზარალზე მეტყველებს.

დეფოლტის შემთხვევაში დანაკარგების განაკვეთები ფასდება პირველი, მეორე და მესამე ეტაპებისთვის და თითოეული აქტივის კლასის შესყიდვისას ან წარმოქმნისას გაუფასურებული სეგმენტისთვის. დეფოლტის შემთხვევაში დანაკარგების განაკვეთების ამოსავალი მონაცემები ფასდება და, შესაძლებლობის შემთხვევაში, დაკალიბრდება სესხის დაბრუნების მიმდინარე მაჩვენებლების ისტორიულ მონაცემებზე დაყრდნობით შეფასების გზით. იგივე მეორდება თითოეული ეკონომიკური სცენარისთვის, სიტუაციიდან გამომდინარე.

საკრედიტო რისკის მნიშვნელოვანი ზრდა

ჯგუფი მუდმივად ახდენს ყველა მისი აქტივის მონიტორინგს მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის გათვალისწინებით. იმის განსასაზღვრად, ინსტრუმენტი ან ინსტრუმენტთა პორტფელი 12-თვიან მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალს ექვემდებარება, თუ აქტივის არსებობის მანძილზე მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალს, ჯგუფი აფასებს ჰქონდა თუ არა ადგილი მნიშვნელოვან ზრდას საკრედიტო რისკში თავდაპირველი აღიარების შემდეგ. ეს შეფასება მოიცავს სხვადასხვა პარამეტრების ანალიზს, მათ შორის, შეუზღუდავად, ფინანსური მდგომარეობის და მაჩვენებლების გაუარესებას. საკრედიტო რეიტინგში ცვლილებების მიუხედავად, თუ ხელშეკრულებით გათვალისწინებული გადახდები 30 დღეზე მეტი ხნით არის ვადაგადაცილებული, ითვლება, რომ საკრედიტო რისკი თავდაპირველი აღიარებიდან მნიშვნელოვნად გაიზარდა.

(ათას ლარში)

25. რისკის მართვა (გაგრძელება)

საკრედიტო რისკი (გაგრძელება)

კოლექტიურ საფუძველზე შეფასებული ფინანსური აქტივების დაჯგუფება

ქვემოთ მოცემული ფაქტორებიდან გამომდინარე, ჯგუფი მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალს განსაზღვრავს კოლექტიურ ან ინდივიდუალურ საფუძველზე.

აქტივების კლასები ჯგუფის მიერ მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის დაანგარიშებისას ინდივიდუალურ საფუძველზე მოიცავს შემდეგს:

- ▶ მე-3 ეტაპის აქტივებიდან, მხოლოდ ინდივიდუალურად მნიშვნელოვანი რისკი, მიუხედავად ფინანსური აქტივების კლასისა;
- ▶ მეორე და მესამე ეტაპები – კორპორაციული და მცირე და საშუალო ზომის სესხები, რომელთა თანხა ერთ მსესხებელზე აღემატება 300 ათას ლარს;
- ▶ ინდივიდუალურად მნიშვნელოვანი რისკები ფასდება საკრედიტო ზარალის ინდივიდუალურ საფუძველზე შესაფასებლად. ჯგუფის მეთოდოლოგიის მიხედვით, ინდივიდუალური მნიშვნელობის მქონე რისკის მატარებელი კრედიტის მინიმალური ზვარი 300 ათასი ლარია;
- ▶ კრედიტი, რომელიც 300 ათას ლარზე ნაკლებია შეიძლება დაექვემდებაროს ინდივიდუალურ შეფასებას ჯგუფის ხელმძღვანელობის გადაწყვეტილებით;
- ▶ სახაზინო და ბანკთაშორისი ურთიერთობები (როგორც არის, მოთხოვნები ბანკების მიმართ, ფულადი სახსრების ეკვივალენტები და სავალო საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები ამორტიზებული ღირებულებით და სხვა სრულ შემოსავალში სამართლიანი ღირებულებით აღრიცხული).

აქტივების კლასები ჯგუფის მიერ მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის დაანგარიშებისას კოლექტიურ საფუძველზე მოიცავს შემდეგს:

- ▶ მცირე ბიზნესისთვის ჯგუფის სესხების უფრო მცირე და მეტად გენერირული ნაშთები;
- ▶ ყველა საცალო პროდუქტი.

ჯგუფი ამ კრედიტებს უფრო მცირე ერთგვაროვან პორტფელზე და აჯგუფებს, სესხების შიდა და გარე მახასიათებლების კომბინაციის საფუძველზე, როგორც არის, მაგალითად ვადაგადაცემის კალათა, პროდუქტის ტიპი, სესხის უზრუნველყოფის კოეფიციენტი ან მსესხებლის ინდუსტრია.

საპროგნოზო ინფორმაცია და მრავალჯერადი ეკონომიკური სცენარები

თავისი მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის მოდელის გამოყენებისას ჯგუფი ამოსავალ ეკონომიკურ მონაცემებად იყენებს ისეთ ფართო სპექტრის საპროგნოზო ინფორმაციას, როგორც არის:

- ▶ მშპ-ის ზრდა;
- ▶ უმუშევრობის დონე;
- ▶ მონეტარული პოლიტიკის განაკვეთი;
- ▶ სავალუტო რისკები.

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის დაანგარიშებაში გამოყენებული ამოსავალი მონაცემები და მოდელები, ყოველთვის არ მოიცავს ბაზრის ყველა მახასიათებელს, ფინანსური ანგარიშგების გამოშვების თარიღში. ზემოთ თქმულის ასახვად, რაოდენობრივი კორექტირებები ან გადაფარვები იშვიათად ხორციელდება დროებითი ცვლილებების სახით, როდესაც ამგვარი სხვაობები მნიშვნელოვნად არსებითია.

(ათას ლარში)

25. რისკის მართვა (გაგრძელება)

საკრედიტო რისკი (გაგრძელება)

ჯგუფი იღებს საქართველოს ეროვნული ბანკის მიერ გამოქვეყნებულ საპროგნოზო ინფორმაციას. ჯგუფის საკრედიტო რისკის დეპარტამენტის ექსპერტები განსაზღვრავენ მრავლობით სცენარებთან დაკავშირებულ შეწონილ მონაცემებს. ცხრილებში ნაჩვენებია მნიშვნელოვანი საპროგნოზო ეკონომიკური ცვლადი მონაცემები/დაშვებები, რომლებიც მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის თითოეულ ეკონომიკურ სცენარში გამოიყენება.

მნიშვნელოვანი დრაივერები	მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის სცენარი	მინიჭებული ალბათობები, %	2021	2022	2023
ქვეყნის სუვერენული რისკ-პრემიის ცვლილება*					
	აღმავალი	25%	-2.5 pp	-0.2 pp	-1.0 pp
	საბაზისო სცენარი	50%	-2.5 pp	+0.0 pp	-0.25 pp
	დაღმავალი	25%	-2.5 pp	+2.0 pp	-0.5 pp
ლარი/აშშ დოლარის ნომინალური სავალუტო კურსი					
	აღმავალი	25%	უცვლელი	4%-იანი გამყარება	2%-იანი გამყარება
	საბაზისო სცენარი	50%	უცვლელი	უცვლელი	უცვლელი
	დაღმავალი	25%	უცვლელი	10%-იანი ცვეთა	2%-იანი გამყარება
რეალური მშპ-ის ზრდის ტემპი (წლიური)					
	აღმავალი	25%	10.0%	5.0%	5.0%
	საბაზისო სცენარი	50%	10.0%	5.0%	4.0%
	დაღმავალი	25%	10.0%	2.0%	4.0%
უმუშევრობის დონის ცვლილება					
	აღმავალი	25%	+2.0 pp	-2.0 pp	-1.5 pp
	საბაზისო სცენარი	50%	+2.0 pp	-1.5 pp	-1.0 pp
	დაღმავალი	25%	+2.0 pp	+0.5 pp	-1.0 pp
სფი-ს ინფლაციის ტემპი (წლიური)					
	აღმავალი	25%	9.5%	5.5%	3.0%
	საბაზისო სცენარი	50%	9.5%	7.0%	2.5%
	დაღმავალი	25%	9.5%	8.0%	4.0%
მონეტარული პოლიტიკის განაკვეთი (%)					
	აღმავალი	25%	უცვლელი	-2.5 pp	-1.0 pp
	საბაზისო სცენარი	50%	უცვლელი	-2.0 pp	-1.5 pp
	დაღმავალი	25%	უცვლელი	+0.5 pp	-2.0 pp
ნომინალური ეფექტური გაცვლითი კურსი					
	აღმავალი	25%	უცვლელი	2.5%-იანი გამყარება	1.5%-იანი გამყარება
	საბაზისო	50%	უცვლელი	უცვლელი	უცვლელი
	პესიმისტური	25%	უცვლელი	6%-იანი გაუფასურება	1,5%-იანი გამყარება

საკრედიტო ხარისხი ფინანსური აქტივების კლასების მიხედვით

ფინანსური აქტივების საკრედიტო რეიტინგი იმართება ჯგუფის შიდა საკრედიტო სარეიტინგო სისტემით, ზემოთ აღწერილი ფორმით. ცხრილში მოცემულია საკრედიტო ხარისხი აქტივების ტიპების მიხედვით ფინანსური მდგომარეობის კონსოლიდირებულ ანგარიშგების სასესხო მუხლებისთვის, ცხრილში მოყვანილ კატეგორიებზე დაყრდნობით.

(ათას ლარში)

25. რისკის მართვა (გაგრძელება)

საკრედიტო რისკი (გაგრძელება)

2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	შენიშვნა	მალალი შეფასება	სტანდარ- ტული შეფასება	ქვესტანდარ- ტული შეფასება	გაუფასურე- ბული	სულ
ფულადი სახსრები და მათი ექვივალენტები, გარდა ნაღდი ფულის ნაშთისა სალაროში						
	1-ლი ეტაპი					
7	ეტაპი	379,666	–	–	–	379,666
მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ						
9	1-ლი ეტაპი	87,656	–	–	–	87,656
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები ამორტიზებული ღირებულებით						
8		1,828,394	18,494	8,140	24,693	1,879,721
კლიენტებზე გაცემული სესხები, რეგულარული შენატანებით						
	1-ლი ეტაპი	349,172	2,218	92	–	351,482
	მე-2 ეტაპი	460	153	244	–	857
	მე-3 ეტაპი	–	51	97	1,955	2,103
მიკროსესხები						
	1-ლი ეტაპი	209,898	1,228	53	–	211,179
	მე-2 ეტაპი	14,721	265	930	–	15,916
	მე-3 ეტაპი	–	95	159	7,868	8,122
სამომხმარებლო სესხები						
	1-ლი ეტაპი	393,698	10,150	378	–	404,226
	მე-2 ეტაპი	7,054	1,953	3,383	–	12,390
	მე-3 ეტაპი	–	140	271	9,860	10,271
იპოთეკური სესხები						
	1-ლი ეტაპი	155,726	387	–	–	156,113
	მე-2 ეტაპი	4,793	257	509	–	5,559
	მე-3 ეტაპი	–	–	26	496	522
ოქროს სალომბარდო სესხები						
	1-ლი ეტაპი	139,879	999	36	–	140,914
	მე-2 ეტაპი	–	–	558	–	558
	მე-3 ეტაპი	–	–	–	770	770
კორპორაციული და მცირე და საშუალო ზომის საწარმოების სესხები						
	1-ლი ეტაპი	458,846	598	–	–	459,444
	მე-2 ეტაპი	94,147	–	207	–	94,354
	მე-3 ეტაპი	–	–	1,197	3,744	4,941
სავალო ფასიანი ქაღალდები						
9	1-ლი ეტაპი	239,654	–	–	–	239,654
სესხების გაცემის ვალდებულება						
20	1-ლი ეტაპი	121,888	–	–	–	121,888
ფინანსური გარანტიები						
20	1-ლი ეტაპი	17,293	–	–	–	17,293
სულ		2,674,551	18,494	8,140	24,693	2,725,878

(ათას ლარში)

25. რისკის მართვა (გაგრძელება)

საკრედიტო რისკი (გაგრძელება)

2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	შენიშვნა	მალალი შეფასება	სტანდარ- ტული შეფასება	ქვესტანდარ- ტული შეფასება	გაუფასურე- ბული	სულ
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები, გარდა ნაღდი ფულის ნაშთისა სალაროში						
	1-ლი ეტაპი					
7	ეტაპი	390,352	–	–	–	390,352
მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ						
9	1-ლი ეტაპი	203,155	–	–	–	203,155
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები ამორტიზებული ღირებულებით						
8		1,567,272	15,963	3,920	17,699	1,604,854
კლიენტებზე გაცემული სესხები, რეგულარული შენატანებით						
	1-ლი ეტაპი	429,745	1,303	166	–	431,214
	მე-2 ეტაპი	960	210	292	–	1,462
	მე-3 ეტაპი	–	36	93	3,623	3,752
მიკროსესხები						
	1-ლი ეტაპი	122,975	1,216	186	–	124,377
	მე-2 ეტაპი	17,334	246	665	–	18,245
	მე-3 ეტაპი	–	31	158	4,332	4,521
სამომხმარებლო სესხები						
	1-ლი ეტაპი	245,550	6,205	75	–	251,830
	მე-2 ეტაპი	6,514	1,637	1,224	–	9,375
	მე-3 ეტაპი	–	76	223	5,604	5,903
იპოთეკური სესხები						
	1-ლი ეტაპი	142,043	617	7	–	142,667
	მე-2 ეტაპი	4,920	530	238	–	5,688
	მე-3 ეტაპი	–	–	15	1,007	1,022
ოქროს სალომბარდო სესხები						
	1-ლი ეტაპი	120,272	825	–	–	121,097
	მე-2 ეტაპი	–	–	452	–	452
	მე-3 ეტაპი	–	–	–	493	493
კორპორაციული და მცირე და საშუალო ზომის საწარმოების სესხები						
	1-ლი ეტაპი	367,996	1,436	44	–	369,476
	მე-2 ეტაპი	108,963	1,595	82	–	110,640
	მე-3 ეტაპი	–	–	–	2,640	2,640
სავალო ფასიანი ქაღალდები ამორტიზებული ღირებულებით შეფასებული.						
9	1-ლი ეტაპი	271,192	–	–	–	271,192
სესხების გაცემის ვალდებულება						
20	1-ლი ეტაპი	124,625	–	–	–	124,625
ფინანსური გარანტიები						
20	1-ლი ეტაპი	12,098	–	–	–	12,098
სულ		2,568,694	15,963	3,920	17,699	2,606,276

(ათას ლარში)

25. რისკის მართვა (გაგრძელება)

საკრედიტო რისკი (გაგრძელება)

ფინანსური აქტივების საკრედიტო რისკის შეფასების პოლიტიკა ჯგუფმა ბალანსზე ასახული კრედიტებისთვის ასე განსაზღვრა:

- ▶ ფინანსური აქტივი, რომელიც არ არის ვადაგადაცილებული ანგარიშგების თარიღში, ფასდება როგორც ფინანსური აქტივი მაღალი შეფასებით;
- ▶ ფინანსური აქტივი ანგარიშგების თარიღში 30 დღეზე ნაკლები ვადაგადაცილებით, ფასდება როგორც ფინანსური აქტივი სტანდარტული შეფასებით;
- ▶ ფინანსური აქტივი, რომელიც საანგარიშგებო თარიღისთვის 30 დღიდან 90 დღემდე ვადით არის გადაცილებული, ფასდება სტანდარტულზე დაბალი ხარისხის ფინანსურ აქტივად.

ფინანსური აქტივების საკრედიტო რისკის შეფასების პოლიტიკა ჯგუფმა ბალანსზე ასახული კრედიტებისთვის ასე განსაზღვრა:

- ▶ კლიენტების ამოუღებელი სასესხო ვალდებულებების შეფასება, რომლებსაც აქვთ სესხები ან გასწვევენ ნებისმიერ სხვა საბალანსო რისკს, საბალანსო უწყისის შეფასებას შეესაბამება. სხვა ამოუღებელი სასესხო ვალდებულებებისთვის, პირობითი ამოუღებელი სასესხო ვალდებულებები მიიჩნევა მაღალ შეფასებად. უპირობო ამოუღებელი სასესხო ვალდებულებები ფასდება კლიენტის კრედიტუნარიანობის შესაბამისად, რომელსაც ჯგუფის ექსპერტები აკონტროლებენ;
- ▶ ფინანსური გარანტიები მიჩნევა მაღალ დონედ, თუ კლიენტი სახელშეკრულებო პირობების საფუძველზე მოქმედებს. თუ კლიენტი უმეტესად დადებითად მოქმედებს ხელშეკრულების საფუძველზე, ის კლასიფიცირდება სტანდარტული შეფასებით, ხოლო სუსტი შესრულება მიჩნევა ქვესტანდარტულად და გაუფასურებული ხელშეკრულების დარღვევად.

ჯგუფის პოლიტიკა ითვალისწინებს მთლიანი საკრედიტო პორტფელის რისკების ზუსტ და სისტემატურ შეფასებას. ეს ამარტივებს არსებული რისკების ეფექტურ მართვასა და საკრედიტო რისკის გავლენის შედარებას საქმიანობის ყველა სფეროსა და პროდუქტის მიხედვით. რეიტინგის სისტემა დამყარებულია სხვადასხვა ფინანსურ ანალიზზე, აგრეთვე დამუშავებულ საბაზრო მონაცემებზე, რაც წარმოადგენს ერთ-ერთ უმთავრეს აუცილებელ კომპონენტს კონტრაქტის რისკის შეფასებისთვის. სხვადასხვა კატეგორიის რისკებისთვის შესაბამისი შიდა რეიტინგი არსებობს. რისკის რეიტინგები ექვემდებარება მუდმივ შეფასებასა და განახლებას.

(ათას ლარში)

25. რისკის მართვა (გაგრძელება)

საკრედიტო რისკი (გაგრძელება)

ჯგუფის აქტივების და ვალდებულებების გეოგრაფიული კონცენტრაცია მოცემულია ქვემოთ:

	2021				2020			
	საქართველო	გეო	დსთ და სხვა უცხო ქვეყნები	სულ	საქართველო	გეო	დსთ და სხვა უცხო ქვეყნები	სულ
აქტივები								
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	312,782	327,031	1,804	641,617	262,607	367,993	1,502	632,102
მოთხოვნები								
საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ	87,656	–	–	87,656	203,155	–	–	203,155
მომხმარებლებზე								
გაცემული სესხები	1,879,721	–	–	1,879,721	1,604,854	–	–	1,604,854
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები	239,654	–	–	239,654	271,192	–	–	271,192
სხვა აქტივები	260,890	1,592	1,425	263,907	274,823	2,451	1,234	278,508
	2,780,703	328,623	3,229	3,112,555	2,616,631	370,444	2,736	2,989,811
ვალდებულებები								
ვალდებულებები								
საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ	251,958	97,753	16	349,727	237,007	82,869	2,129	322,005
ვალდებულებები								
მომხმარებლების მიმართ	2,110,150	75,451	48,049	2,233,650	2,122,177	30,010	21,169	2,173,356
სუბორდინირებული ვალი	77,275	23,761	11,424	112,460	72,397	27,535	13,640	113,572
საიჯარო								
ვალდებულება	35,897	–	–	35,897	40,958	–	–	40,958
სხვა ვალდებულებები	30,313	667	–	30,980	29,432	1,700	522	31,654
	2,505,593	197,632	59,489	2,762,714	2,501,971	142,114	37,460	2,681,545
წმინდა აქტივები/ (ვალდებულებები)	275,110	130,991	(56,260)	349,841	114,660	228,330	(34,724)	308,266

წინასწარი გადახდების რისკი

წინასწარი გადახდების რისკი წარმოადგენს ჯგუფის ფინანსური ზარალის რისკს, როდესაც ჯგუფის კლიენტები ან კონტრაქტები იხდიან, ან მოითხოვენ გადახდას მოსალოდნელ პერიოდზე ადრე, ან გვიან. მაგალითად, ფიქსირებული განაკვეთის იპოთეკა საპროცენტო განაკვეთების შემცირების შემთხვევაში.

ჯგუფი აკონტროლებს სესხის ფაქტიური და მოსალოდნელი დაფარვის ან პოტენციური დაგვიანებით გადახდის მოთხოვნებს და ატარებს საჭირო ღონისძიებებს პოტენციური ზარალის აღკვეთის ან მინიმუმის მიზნით, საუკეთესო შესაძლო ნაბიჯების გადადგმის გზით. ჯგუფი პროაქტიურად ატარებს მოლაპარაკებებს ახალ პოტენციურ მსესხებლებთან, ვადაზე ადრე დაფარვით გამოწვეული საპროცენტო შემოსავლის ნაკლებობის კომპენსირების მიზნით. ნებისმიერი დამატებითი ლიკვიდურობა ინვესტირდება პროცენტთან აქტივებში, შიდა ლიკვიდურობის მართვის პრაქტიკების საფუძველზე.

(ათას ლარში)

25. რისკის მართვა (გაგრძელება)

საკრედიტო რისკი (გაგრძელება)

ფექტი ერთი წლის დაუბეგრავ მოგებასა და კაპიტალზე იმ შემთხვევაში, თუ წლის დასაწყისში წინასწარ უნდა იქნეს გადახდილი გადასახდელი ფინანსური ინსტრუმენტების 10%, ხოლო ყველა სხვა ცვლადი უცვლელია, შემდეგნაირად ჩამოყალიბდება:

	წმინდა საპროცენტო შემოსავლის ეფექტი	გავლენა კაპიტალზე
2021	(21,039)	(17,883)
2020	(15,583)	(13,245)

ლიკვიდურობის რისკისა და დაფინანსების მართვა

ლიკვიდურობის რისკის მართვა და ზედამხედველობა

ლიკვიდურობის რისკი არის რისკი იმისა, რომ ჯგუფს გაუჭირდება ფინანსური ვალდებულებების შესრულება, რაც გულისხმობს მათ დაფარვას ფულადი სახსრებით ან სხვა რომელიმე ფინანსური აქტივით. ლიკვიდურობის მართვის მიმართ ჯგუფის მიდგომა, შეძლებისდაგვარად ხანგრძლივი პერიოდის განმავლობაში იმის უზრუნველყოფა, რომ ყოველთვის ჰქონდეს ვადამოსული ვალდებულებების დაფარვისთვის საკმარისი ლიკვიდურობა როგორც ნორმალურ, ისე სტრესულ პირობებში, დაუშვებელი დანაკარგების განცდისა და ჯგუფის რეპუტაციისთვის საფრთხის შექმნის გარეშე. სხვა მიზნებში შედის ჯგუფის საქმიანობის დაფინანსების წყაროების დაბალანსება, სებ-ის სტანდარტების დაკმაყოფილება, კრიზისული სიტუაციების მართვა და დაფინანსების დანახარჯების გაკონტროლება.

ლიკვიდურობის რისკის შემცირების ძირითადი ხერხებია ლიკვიდურობის რეზერვების შექმნა, დაფინანსების წყაროების დივერსიფიცირება და დაფინანსების ვადების გახანგრძლივება. თუმცა, სავალდებულო მოთხოვნებზე მნიშვნელოვნად მეტი ლიკვიდურობა მოულოდნელი წმინდა ფულადი ნაკადების შემოდინების გამო თავიდან უნდა იქნეს აცილებული და დირექტორთა საბჭომ უნდა განიხილოს და შეარჩიოს ლიკვიდურობის სათანადო დონემდე დაყვანის ზომები.

ხაზინის განყოფილებას ევალება ლიკვიდურობისა და დაფინანსების რისკების მართვა და მათი შენარჩუნება იმ ზღვრებსა და ლიმიტებში, რომლებიც დაწესებულია პოლიტიკით რისკის დასაშვები დონის შესახებ. ხაზინის განყოფილება ცენტრალიზებულად მართავს ლიკვიდურობის რისკს და მინიმუმ კვირაში ერთხელ წარუდგენს ანგარიშს დირექტორთა საბჭოს. ლიკვიდურობის რისკის მართვასა და მონიტორინგთან დაკავშირებულ უმნიშვნელოვანეს გადაწყვეტილებებს აქტივ-პასივების კომიტეტი იღებს. აქტივ-პასივების მართვის კომიტეტს ანალიზისთვის ამოსავალ მონაცემებს წარუდგენს სახაზინო დეპარტამენტი და საწარმოს რისკის მართვის განყოფილებას. საწარმოს რისკის მართვის დეპარტამენტი დამატებით ატარებს ბანკის ლიკვიდურობის პოზიციის სტრესგამძლეობის ყოველთვიურ ანალიზს და შედეგებს აქტივ-პასივების მართვის კომიტეტს ამცნობს.

ბანკს აქვს აღდგენის გეგმა, რომელიც ითვალისწინებს ზეწოლას ლიკვიდურობის გამომწვევ მოვლენებზე და აღდგენის გეგმის სტრატეგიას. რადგან სტრესის მოვლენის ხასიათის ზუსტად განსაზღვრა წინასწარ შეუძლებელია, შემუშავებულია გეგმები, რომლებიც მოქნილია სტრესის მოვლენის სხვადასხვა ხასიათისა და სიმძიმის მიმართ და შეიცავს მოქმედებათა არჩევანს, რომელიც საჭირო დროს შესაბამისად გამოიყენება. ლიკვიდურობის გამომწვევ მოვლენებს ყოველდღიურად აკონტროლებს სახაზინო დეპარტამენტი და საწარმოს რისკის მართვის განყოფილება. ნებისმიერი პოტენციური გამომწვევი მოვლენა ეცნობება დირექტორთა საბჭოს და განიხილება აქტივ-პასივების მართვის კომიტეტის მიერ. აღდგენის გეგმა მოიცავს დამატებითი ლიკვიდურობის წარმოქმნის ეტაპობრივ ნაბიჯებს მძიმე სტრესის დასაძლევად, რომლებსაც აქტივ-პასივების მართვის კომიტეტისა და დირექტორთა საბჭოს მეთვალყურეობით ახორციელებს ხაზინის დეპარტამენტის უფროსი.

ჯგუფი მიმართავს სტრესულ ტესტირებას და სცენარულ ანალიზს, რომ შეაფასოს მოულოდნელი და მძიმე სტრესის მოვლენების გავლენა მის ლიკვიდურობის პოზიციასზე. სცენარები მოიცავს როგორც ჯგუფისთვის სპეციფიკურ, ისე ბაზართან დაკავშირებულ რისკის დადგომის შემთხვევებს.

(ათას ლარში)

25. რისკის მართვა (გაგრძელება)

ლიკვიდურობის რისკისა და დაფინანსების მართვა (გაგრძელება)

სავალდებულო მოთხოვნები

სებ-ი საქართველოში მოქმედი ყველა ბანკისგან მოითხოვს, რომ დაიცვან მინიმუმ 30.0%-იანი საშუალო ლიკვიდურობის კოეფიციენტი, რომელიც დაანგარიშდება, როგორც საშუალო ლიკვიდური აქტივების თანაფარდობა შესაბამისი თვის საშუალო ვალდებულებებთან, ფინანსური დაწესებულებებისგან ნასესხები სახსრებისა და გარეგანსური ვალდებულებების ნაწილის (ექვს თვემდე დარჩენილი ვადით) ჩათვლით. 2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ბანკის თვიური საშუალო ლიკვიდურობის კოეფიციენტი 39.35% იყო (2020 წლის 31 დეკემბერი: 47.11%).

ლიკვიდურობის გადაფარვის კოეფიციენტი (LCR) დაანგარიშდება ბაზელ III-ის საფუძველზე. სებ-ი ყველა ბანკს ავალდებულებს, რომ ყოველდღიურად შეინარჩუნონ 75.0%-იანი ლიკვიდურობის გადაფარვის კოეფიციენტი ლარში, და 100.0%-იანი ლიკვიდურობის გადაფარვის კოეფიციენტი უცხოურ ვალუტაში და მთლიანობაში. 2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ბანკის მთლიანი ლიკვიდურობის გადაფარვის კოეფიციენტი შეადგენდა 134.7%-ს. იგივე კოეფიციენტი ლარში იყო 86.9%, ხოლო უცხოურ ვალუტაში 205.9% (2020 წლის 31 დეკემბერი: მთლიანი ლიკვიდურობის გადაფარვის კოეფიციენტი იყო 146.6%, იგივე კოეფიციენტი ლარში იყო 110.9%, ხოლო უცხოურ ვალუტაში – 173.7%).

დარჩენილი სახელშეკრულებო ვადების ანალიზი

ქვემოთ მოცემულ ცხრილებში შეჯამებულია 2021 წლის 31 დეკემბრისა და 2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ჯგუფის ფინანსური ვალდებულებების ვადიანობის ანალიზი ხელშეკრულებით გათვალისწინებული არადისკონტირებული დაფარვის ვალდებულებების მიხედვით. დაფარვები, რომლებიც ექვემდებარება შეტყობინებას, აღრიცხულია იმგვარად, თითქოს შეტყობინება დაუყოვნებლივ მოხდა. თუმცა, ჯგუფი მოელის, რომ შეანაზრეთა უმრავლესობა დაფარვას იმაზე ადრე არ მოითხოვს, ვიდრე ეს ჯგუფს მოეთხოვება. ცხრილი არ ასახავს მოსალოდნელ ფულად ნაკადებს, რომლებიც გაწერილია ჯგუფის ანაზრების ფლობის ისტორიაში.

2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	1 წელზე 3 თვემდე	3-დან 12 თვემდე	1-დან 5 წლამდე	5 წელზე 5 წლამდე	სულ
არაწარმოებული ფინანსური ვალდებულებები					
ვალდებულებები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ	253,832	10,039	78,807	17,095	359,773
ვალდებულებები მომხმარებლების მიმართ	1,543,669	466,105	267,507	56,045	2,333,326
საიჯარო ვალდებულება	2,188	6,224	21,700	10,054	40,166
სუბორდინირებული ვალი	2,861	7,248	107,826	30,244	148,179
სულ არადისკონტირებული ფინანსური ვალდებულებები	1,802,550	489,616	475,840	113,438	2,881,444
წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტები – მთლიანი დაფარული					
წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტების დადებითი სამართლიანი ღირებულება (შემოდინება)	(68,611)	–	–	–	(68,611)
გადინება	69,703	–	–	–	69,703
წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტები – მთლიანი დაფარული					
წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტების უარყოფითი სამართლიანი ღირებულება (შემოდინება)	(107,509)	–	(93,784)	–	(201,293)
გადინება	107,213	–	105,144	–	212,357

(ათას ლარში)

25. რისკის მართვა (გაგრძელება)

ლიკვიდურობის რისკისა და დაფინანსების მართვა (გაგრძელება)

2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	1 წელზე 3 თვემდე	3-დან 12 თვემდე	1-დან 5 წლამდე	5 წელზე 5 წლამდე	სულ
არაწარმოებული ფინანსური ვალდებულებები					
ვალდებულებები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ	240,413	1,258	56,646	33,241	331,558
ვალდებულებები მომხმარებლების მიმართ	1,516,275	397,173	279,571	86,609	2,279,628
საიჯარო ვალდებულება	2,427	7,274	32,036	18,137	59,874
სუბორდინირებული ვალი	2,187	7,354	140,477	3,413	153,431
სულ არადისკონტირებული ფინანსური ვალდებულებები	1,761,302	413,059	508,730	141,400	2,824,491
წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტები – მთლიანი დაფარული					
წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტების დადებითი სამართლიანი ღირებულება (შემოძინება)	(8,214)	–	(70,948)	–	(79,162)
გადინება	8,028	–	68,507	–	76,535
წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტები – მთლიანი დაფარული					
წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტების უარყოფითი სამართლიანი ღირებულება (შემოძინება)	(157,727)	(33,898)	–	–	(191,625)
გადინება	162,766	38,781	–	–	201,547

ქვემოთ მოცემული ცხრილი გვიჩვენებს სახელშეკრულებო ვადის ამოწურვას ჯგუფის პირობითი ფინანსური ვალდებულებების ვადიანობის მიხედვით. თითოეული გამოყენებული სესხის პირობითი ვალდებულება შეტანილია იმ ყველაზე ადრეული თარიღით, როდესაც შესაძლებელი გახდება მისი გამოყენება. გამოშვებული ფინანსური საგარანტიო ხელშეკრულებების შემთხვევაში, გარანტიის მაქსიმალური თანხა ნაწილდება იმ ყველაზე ადრეულ პერიოდზე, როდესაც შესაძლებელი იქნება გარანტიის გამოთხოვნა.

	3 თვეზე ნაკლები	3-დან 12 თვემდე	1-დან 5 წლამდე	5 წელზე 5 წლამდე	სულ
2021	139,629	4,306	873	121	144,930
2020	137,490	2,154	1,831	190	141,665

ჯგუფის ვარაუდით, შესაძლოა ყველა პირობითი ვალდებულება ან უზრუნველყოფა არ იქნას გამოყენებული ვალდებულებების ვადის ამოწურვამდე.

ვადიანობის ანალიზი არ ასახავს მიმდინარე ანგარიშების ისტორიულ სტაბილურობას. მათ ლიკვიდაციას წარსულში უფრო მეტი დრო სჭირდებოდა, ვიდრე ეს ცხრილებშია ნაჩვენები. ეს ნაშთები ზედა ცხრილებში გათვალისწინებულია სამ თვეზე ნაკლებ პერიოდში გადასახდელ თანხებში.

(ათას ლარში)

25. რისკის მართვა (გაგრძელება)

ლიკვიდურობის რისკისა და დაფინანსების მართვა (გაგრძელება)

აქტივებისა და ვალდებულებების ვადიანობის ანალიზი

ხაზინის განყოფილება მართავს აქტივებისა და ვალდებულებების ვადიანობის ანალიზს. აქტივებისა და ვალდებულებების მოდელირება საჭიროა, როდესაც სახელშეკრულებო ვადა ადეკვატურად არ ასახავს ლიკვიდურობის რისკის პოზიციას. ჯგუფის შემთხვევაში ამის ყველაზე მნიშვნელოვანი მაგალითი იქნებოდა საცალო, კორპორაციული და მუნიციპალური თუ სხვა სახელმწიფო ორგანიზაციების მიმდინარე და შემნახველი ანგარიშები. მართალია, ხელშეკრულებების მიხედვით, მიმდინარე ანგარიშები მოთხოვნამდე იფარება და შემნახველი ანგარიშები მცირე ხნით ადრე მოთხოვნისას, მომხმარებლების ფართო ბაზა – რიცხოვრივი თვალსაზრისითაც და მენაბრეების ტიპების მიხედვითაც – ეხმარება ბანკს ნაშთების მოულოდნელი მერყეობისგან თავის დასაცავად. ასეთი ანგარიშები ქმნის ფინანსური რესურსების სტაბილურ ბაზას ჯგუფის ოპერაციებისა და ლიკვიდურობის საჭიროებებისთვის. ქვემოთ ცხრილი გვიჩვენებს ჯგუფის ფულადი აქტივებისა და ვალდებულებების ვადიანობის ანალიზს იმისდა მიხედვით, თუ როდის არის მოსალოდნელი მათი ამოღება ან დაფარვა.

	2021			2020		
	ერთი წლის განმავლობაში ერთ წელზე მეტ ვადაში		სულ	ერთი წლის განმავლობაში ერთ წელზე მეტ ვადაში		სულ
	ი	მეტ ვადაში		ი	მეტ ვადაში	
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	641,617	–	641,617	632,102	–	632,102
მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ	87,656	–	87,656	203,155	–	203,155
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები	758,127	1,121,594	1,879,721	973,725	631,129	1,604,854
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები	53,082	186,572	239,654	51,753	219,439	271,192
სულ	1,540,482	1,308,166	2,848,648	1,860,735	850,568	2,711,303
ვალდებულებები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ	261,479	88,248	349,727	239,371	82,634	322,005
ვალდებულებები კლიენტების მიმართ:	1,330,178	903,472	2,233,650	1,353,432	819,924	2,173,356
მიმდინარე ანგარიშები	660,416	631,292	1,291,708	776,475	542,738	1,319,213
ვადიანი დეპოზიტები (სადეპოზიტო სერტიფიკატების ჩათვლით)	669,762	272,180	941,942	576,957	277,186	854,143
საიჯარო ვალდებულება	1,179	34,718	35,897	6,133	34,825	40,958
სუბორდინირებული ვალი	445	112,015	112,460	–	113,572	113,572
სულ	1,593,281	1,138,453	2,731,734	1,598,936	1,050,955	2,649,891
წმინდა	(52,799)	169,713	116,914	261,799	(200,387)	61,412

აქტივების ვადიანობა დამოკიდებულია მათ საბალანსო თანხებზე და შესაბამისი წლის 31 დეკემბრისთვის, იურიდიული თვალსაზრისით, ყველაზე ადრე გამოყენებად ვადაზე. ვალდებულებების ვადიანობა დამოკიდებულია ხელშეკრულების მიხედვით უადრეს ვადაზე, ან პირველივე მოთხოვნაზე, გარდა მიმდინარე ანგარიშებისა. მიმდინარე ანგარიშების ნაწილი წარმოდგენილია ერთ წელზე მეტი ვადის დიპაზონში მათი სტაბილური ხასიათის გამო. ვადიანი ანაბრების (მათ შორის სადეპოზიტო სერტიფიკატის) დივერსიფიცირება მენაბრეთა რაოდენობისა და ტიპის მიხედვით და ჯგუფის გამოცდილება იმაზე მიუთითებს, რომ აღნიშნული ანგარიშები და ანაბრები წარმოადგენს დაფინანსების გრძელვადიან და სტაბილურ წყაროს, აქედან გამომდინარე ისინი განთავსებულია გეო-ანალიზის ცხრილში მითითებული სახსრების გადინების სავარაუდო დროის მიხედვით ჯგუფის მიერ წინა პერიოდების დროს დაგროვილი სტატისტიკური მონაცემისა და მიმდინარე ანგარიშების ნაშთების „მუდმივ“ ნაწილთან დაკავშირებით გამოთქმული ვარაუდების საფუძველზე.

(ათას ლარში)

25. რისკის მართვა (გაგრძელება)

ლიკვიდურობის რისკისა და დაფინანსების მართვა (გაგრძელება)

2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, კლიენტების მიმართ მთლიანმა ვალდებულებებმა შეადგინა 2,233,650 ლარი (2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით: 2,173,356 ლარი). აქედან მიმდინარე ანგარიშებზე მოდიოდა 1,291,708 ლარი (2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით: 1,319,213 ლარი). ბანკი ყოველდღიურად ატარებს მიმდინარე ანგარიშების ნაშთების სტაბილურობის ანალიზს წინა ორი წლის პერიოდისთვის. წინა 24 თვის შესაბამის პერიოდებში ეს ნაშთები 631,292 ლარზე ნაკლები არ ყოფილა (2020 წ.: 542,738 ლარი). ამიტომ, ზედა გრაფიკში ეს თანხები ასახულია, როგორც ვალდებულებები კლიენტების მიმართ ერთ წელზე მეტი ვადის დიაპაზონში. კლიენტების მიმართ ვალდებულებების ხელშეკრულებით გათვალისწინებული ვადები რომ გაგვეთვალისწინებინა, კუმულაციური ლიკვიდურობის გეპი ერთ წელიწადში, 2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, უარყოფითი იქნებოდა და შეადგენდა 684,091 ლარი (2020 წლის 31 დეკემბერი: უარყოფითი 280,939 ლარი).

2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ბანკს საკმარისი ლიკვიდური უზრუნველყოფა ჰქონდა, რათა შეტყობინებისთანავე მოეხიდა სებ-იდან 61,101 ლარი (2020 წ.: 112,959 ლარი).

საბაზრო რისკი

საბაზრო რისკი არის რისკი, რომელიც მოქმედებს ფინანსური ბაზრის მთლიან მაჩვენებლებზე. საბაზრო რისკების ძირითადი ტიპები მოიცავს საპროცენტო განაკვეთების რისკს, სავალუტო რისკს და მათი არასტაბილურობის დონეს. საბაზრო რისკი მეტწილად სავაჭრო საქმიანობებიდან წარმოიშობა. ჯგუფი არ გასწევს სავაჭრო საქმიანობებთან დაკავშირებულ საბაზრო რისკს, რადგან ბანკი, დასაშვები რისკის დონესთან ერთად, არ არის ჩართული სავაჭრო საქმიანობებში. საბანკო საქმიანობებთან დაკავშირებული საბაზრო რისკი მოიცავს საკუთარი კაპიტალის დაღუპვის რისკს და საპროცენტო განაკვეთის და სავალუტო რისკს, რომელიც საშუაშალო საბანკო საქმიანობებიდან მოდის. საბანკო ჩანაწერებში ბანკი გასწევს საპროცენტო განაკვეთის და სავალუტო რისკებს.

საპროცენტო განაკვეთის რისკი

საპროცენტო განაკვეთის რისკი წარმოიქმნება შესაძლებლობიდან, რომ საპროცენტო განაკვეთის ცვლილებები გავლენას იქონიებს ფინანსური ინსტრუმენტების ფულადი ნაკადების მომავალ მოძრაობაზე ან სამართლიან ღირებულებებზე.

მოგება-ზარალის კონსოლიდირებული ანგარიშგების მგრძნობელობა წარმოადგენს ფინანსური ინსტრუმენტების განაკვეთების გადასინჯვის ან დაფარვის ვადის თავისებურებების გამო ერთი წლის წმინდა საპროცენტო შემოსავალზე საპროცენტო განაკვეთებში ნაგარაუდვეი ცვლილებების ეფექტს. ჯგუფს ექნება საპროცენტო განაკვეთის რისკი, თუ კონკურენტები მკვეთრად შეამცირებენ საპროცენტო განაკვეთებს სასესხო პროდუქტებზე ან გაიზრდება ფულადი სახსრების მოზიდვის ხარჯი მაკროეკონომიკური, და კონკრეტულად ჯგუფთან დაკავშირებული, მოვლენების გამო.

სავალუტო რისკი

სავალუტო რისკი წარმოიშობა მაშინ, როდესაც სავალუტო კურსის ცვლილებამ შესაძლოა გავლენა იქონიოს ფინანსური ინსტრუმენტების ღირებულებაზე. სებ-ის მოთხოვნით, ბანკს ევალება ბალანსური და მთლიანი აგრეგირებული (გარეგანასურის ჩათვლით) ღია სავალუტო პოზიციების მონიტორინგი და ამ უკანასკნელის შენარჩუნება ბანკის მთლიანი საზედამხედველო კაპიტალის 20.0%-ის ოდენობით. 2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ბანკმა შეინარჩუნა აგრეგირებული ღია სავალუტო პოზიცია საზედამხედველო კაპიტალის 10.9%-ის ოდენობით (2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით: 13.8%).

(ათას ლარში)

25. რისკის მართვა (გაგრძელება)

საბაზრო რისკი (გაგრძელება)

ბანკს დამტკიცებული აქვს სავალუტო რისკი მართვის პოლიტიკა, რომლის მიზანიც არის ბანკისთვის სავალუტო რისკების მართვის პარამეტრების დაწესება.

სავალუტო რისკის მართვის პროცესი, სხვებთან ერთად, შემდეგსაც მოიცავს:

- ▶ ადეკვატური მეთოდოლოგიის შერჩევა სავალუტო რისკის გამოვლენასა და რაოდენობრივ შეფასებაზე;
- ▶ ღია სავალუტო პოზიციის ყოველდღიური მონიტორინგი;
- ▶ სავალუტო რისკის მინიმუმამდე დაყვანა დადგენილი ლიმიტების დაცვით;
- ▶ გაზრდილი სავალუტო რისკის არსებული და მოსალოდნელი უარყოფითი ტენდენციების გამოვლენა და ამის მიზეზებისა და შესაძლო შედეგების ანალიზი;
- ▶ რეკომენდაციების შემუშავება სავალუტო რისკის მართვის სტრატეგიაზე;
- ▶ სავალუტო რისკის ოპერაციებში გამოყენებული ინსტრუმენტების ტიპებისა და ლიმიტების განსაზღვრა.

პოლიტიკა რისკის დასაშვები დონის შესახებ აწესებს რისკის დონის ლიმიტებს ვალუტების მიხედვით და ასევე აგრეგირებული რისკის პოზიციების ლიმიტებს, რომლებიც უფრო კონსერვატიულია, ვიდრე სებ-ის მიერ დაწესებული ლიმიტები. ბანკის მხრიდან ამ ლიმიტების დაცვა ყოველდღე კონტროლდება სახაზინო დეპარტამენტის და საწარმოს რისკის მართვის განყოფილების მიერ.

ქვემოთ ცხრილებში წარმოდგენილია ჯგუფისათვის ყველაზე მაღალი რისკის მატარებელი ვალუტები, რომლებშიც ძირითადად გამოხატულია ჯგუფის არასავაჭრო ფინანსური აქტივები და ვალდებულებები 31 დეკემბრის მდგომარეობით. ანალიზის დროს ფასდება უცხოური ვალუტის ლარის მიმართ კურსის ცვლილების ეფექტი, როდესაც მოგება-ზარალის კონსოლიდირებული ანგარიშგების ყველა სხვა პირობა უცვლელია (სავალუტო კურსის მიმართ მგრძნობიარე ფინანსური აქტივებისა და ფინანსური ვალდებულებების სამართლიანი ღირებულების გამო). კაპიტალზე ეფექტი არ განსხვავდება მოგება-ზარალის კონსოლიდირებულ ანგარიშგებაზე ეფექტისგან. ცხრილში უარყოფითი მაჩვენებელი ასახავს პოტენციურ წმინდა შემცირებას მოგება-ზარალის კონსოლიდირებულ ანგარიშგებასა ან კაპიტალში, ხოლო დადებითი მაჩვენებელი კი ასახავს პოტენციურ წმინდა ზრდას.

ვალუტა	გამყარება/ ლარის გაცვლითი კურსის (გაუფასურება) შესაბამის ვალუტასთან მიმართებაში, %- ული გამოხატულებით 2021		გამყარება/ ლარის გაცვლითი კურსის (გაუფასურება) შესაბამის ვალუტასთან მიმართებაში, %- ული გამოხატულებით 2020	
	ეფექტი დასაბეგრ მოგებაზე 2021		ეფექტი დასაბეგრ მოგებაზე 2020	
აშშ დოლარი	11.53%	(2,658)	6.34%	(2,077)
ევრო	0.18%	(2,652)	0.18%	(16)

(ათას ლარში)

25. რისკის მართვა (გაგრძელება)

საოპერაციო რისკი

საოპერაციო რისკი განისაზღვრება, როგორც ფინანსური ზარალის განცდის საფრთხე, რომელსაც განაპირობებს შიდა პროცესების, სისტემების, ან ადამიანების არაადეკვატურობა ან უმოქმედობა, ან გამიზნული, შემთხვევითი, თუ ბუნებრივი გარე მოვლენები. გარე მოვლენებს, სხვებთან ერთად, მიეკუთვნება თაღლითობა, წყალდიდობა, ხანძარი, მიწისძვრა, ტერორისტების თუ ჰაკერების თავდასხმა. საკრედიტო ან საბაზრო მოვლენები, როგორც არის გადაუხდელობა ან ღირებულების მერყეობა საოპერაციო რისკის ფარგლებში არ ექვევება. საოპერაციო რისკის ნაწილია შესაბამისობის რისკიც. შესაბამისობის რისკი არის იმის შესაძლებლობა, რომ ბანკს მარეგულირებელი ორგანოსგან დაეკისროს სანქციები, განიცადოს ფინანსური ზარალი და/ან საფრთხე შეექმნას მის რეპუტაციას იმის გამო, რომ მან ვერ შეასრულა მოქმედი კანონმდებლობა, კანონქვემდებარე აქტები და ნორმები. საოპერაციო რისკი არ მოიცავს რეპუტაციის და სტრატეგიულ რისკს.

საოპერაციო რისკების მართვის მიზანია არაადეკვატური ან გაუმართავი შიდა პროცესებიდან, ადამიანებიდან და სისტემებიდან, ან გარე მოვლენებიდან წარმოშობილი რისკების იდენტიფიცირება და მათი გავლენის შემცირება შესაბამის ვითარებაში, ან ეკონომიკური პასუხისმგებლობის ფარგლებში.

ბანკმა შექმნა საოპერაციო რისკების მართვის სტრუქტურა და ყველა შესაძლო ღონისძიებას ატარებს იმის გასააზრებლად, თუ რამდენად ექვემდებარება ბიზნესის სხვადასხვა საოპერაციო რისკებს, რომლებიც წარმოიშვება არაადეკვატური ან გაუმართავი შიდა პროცესებიდან, ადამიანებიდან ან სისტემებიდან, ან გარე მოვლენებიდან. საოპერაციო რისკების მართვის სტრუქტურის მიზანია ბანკს მისცეს საოპერაციო რისკის ეფექტურობის და შესაბამისობის შესახებ ინფორმაციის მოგროვების, შეფასების, მართვისა და ანგარიშგების შესაძლებლობა.

საოპერაციო რისკების მართვის დეპარტამენტის, ფიზიკური უსაფრთხოების დეპარტამენტის, პრობლემური სესხებისა და სასამართლო დავების, შიდა აუდიტისა და ბიზნესის მფლობელების პასუხისმგებლობები განსაზღვრულია საოპერაციო რისკების მართვის პოლიტიკაში საოპერაციო რისკების მართვის სტრუქტურის ფარგლებში.

ზოგადად, ბანკს არ გააჩნია საოპერაციო რისკების დასაშვები დონე და მისი მიზანია რისკის მოვლენებით გამოწვეული ზარალის შემცირება იმ დონემდე, სადაც მათ არსებითი გავლენა არ ექნება ბანკზე. ბანკს თაღლითობასთან, ინფორმაციის უსაფრთხოებასთან (ინფორმაციული ტექნოლოგიების ჩათვლით) და შესაბამისობის დარღვევებთან დაკავშირებული დაბალი დასაშვები დონე აქვს, შესაბამისად ბანკი ყველა ღონეს ხმარობს იმისათვის, რომ აღმოფხვრას ამ ტიპის რისკები. ამგვარი შემთხვევების უმრავლესობა სამართალდამცავ ორგანოებში მიემართება.

ყველა ინციდენტის, ზარალის და შესაძლო ხარვეზების შესახებ მტკიცებულებების მოპოვების და მათზე შესაბამისი რეაგირებისთვის შემუშავებულია რისკის მოვლენების მონაცემთა ბაზა. ეს არის ტექნიკური ინსტრუმენტი ბანკისთვის, ამგვარი ინფორმაციის სისტემატიურად მოსაპოვებლად. ეს ინფორმაცია გამოიყენება რისკების იდენტიფიცირების პროცესის და მათი მართვის შესაბამისი მიდგომების გაუმჯობესებისთვის. მონაცემების მოგროვებას და მათ შესაბამის ანალიზს ცენტრალიზებული წესით ახორციელებს საოპერაციო რისკების მართვის დეპარტამენტი. რისკის მოვლენების მონაცემთა ბაზიდან საოპერაციო რისკის მოვლენები არსებითი გავლენებით, რომლებსაც მოყვება პირდაპირი და არაპირდაპირი ზარალი, ანგარიშის სახით წარედგინება დირექტორთა საბჭოს.

ჯგუფის სტანდარტებთან შესაბამისობას ხელს უწყობს შიდა აუდიტის მიერ განხორციელებული პერიოდული შემოწმებების პროგრამა. შიდა აუდიტის შემოწმებების შედეგები განიხილება შესაბამისი მიმართულებების ხელმძღვანელებთან და შედეგები წარედგინება აუდიტის კომიტეტსა და სამეთვალყურეო საბჭოს.

რისკის შემცირების მნიშვნელოვანი კონტროლები, რომლებსაც იყენებს ბანკი, მისი საოპერაციო რისკ-პროფილიდან და სამეთვალყურეო საბჭოს რისკის დასაშვები დონის შესახებ პოლიტიკიდან მომდინარეობს. ბანკი აქტიურად იყენებს კორპორაციულ დაზღვევას თავისი საოპერაციო რისკების შესამცირებლად.

(ათას ლარში)

26. სამართლიანი ღირებულების განმარტებითი შენიშვნები

სამართლიანი ღირებულებით შეფასების პროცედურა

ისეთ მნიშვნელოვან აქტივებს, როგორც არის ძირითადი საშუალებები, გარე შემფასებლები აფასებენ. გარე შემფასებლების დაქირავების თაობაზე ხელმძღვანელობა ყოველწლიურად იღებს გადაწყვეტილებას ბანკის აუდიტის კომიტეტთან შეთანხმებით. შერჩევის კრიტერიუმებში შედის ბაზრის ცოდნა, რეპუტაცია, დამოუკიდებლობა და პროფესიული სტანდარტების დაცვა. შემფასებლების როტაცია ყოველ სამ წელიწადში ერთხელ ხდება. ხელმძღვანელობა, ჯგუფის გარე შემფასებლებთან გამართული განხილვების შემდეგ გადაწყვეტს, თითოეულ შემთხვევაში შეფასების რომელი მეთოდები და მონაცემები გამოიყენოს.

ანგარიშგების თითოეული თარიღისთვის ჯგუფი აანალიზებს იმ აქტივებისა და ვალდებულებების ღირებულებების ცვლილებას, რომელთა ხელახლა შეფასებაც აუცილებელია ჯგუფის სააღრიცხვო პოლიტიკიდან გამომდინარე. ამ ანალიზისთვის ხელმძღვანელობა ამოწმებს ბოლო შეფასებაში გამოყენებულ ძირითად მონაცემებს, რისთვისაც შეფასების გაანგარიშებაში გამოყენებულ ინფორმაციას უდარებს ხელშეკრულებებსა და სხვა შესაბამის დოკუმენტებს. ხელმძღვანელობა, ჯგუფის გარე შემფასებლებთან ერთად, ასევე ადარებს ყოველ ცვლილებას თითოეული აქტივისა და ვალდებულების სამართლიან ღირებულებაში შესაბამის გარე წყაროებთან, რათა განსაზღვროს ეს ცვლილება კანონზომიერია, თუ არა. ხელმძღვანელობა და ჯგუფის გარე შემფასებლები შეფასების შედეგებს წარუდგენენ აუდიტის კომიტეტსა და ჯგუფის დამოუკიდებელ აუდიტორებს. ამასთან, ხდება შეფასებაში გამოყენებული ძირითადი დაშვებების განხილვაც.

სამართლიანი ღირებულების იერარქია

შეფასების ტექნიკის მეშვეობით ფინანსური ინსტრუმენტების სამართლიანი ღირებულების განსაზღვრისა და წარდგენისათვის ჯგუფი შემდეგ იერარქიას იყენებს:

- ▶ დონე 1: ანალოგიური აქტივებისა და ვალდებულებების კოტირებული (არაკორექტირებული) ფასები მოქმედ ბაზარზე;
- ▶ დონე 2: სხვა მეთოდები, რომლებისთვისაც გამოყენებული ყველა ამოსავალი მონაცემი, რომელიც მნიშვნელოვან გავლენას ახდენს აღრიცხულ სამართლიან ღირებულებაზე, არის პირდაპირ ან არაპირდაპირ განსაზღვრადი; და
- ▶ დონე 3: მეთოდი, რომლის დროსაც გამოიყენება ამოსავალი მონაცემები, რომლებსაც მნიშვნელოვანი გავლენა აქვთ აღრიცხულ სამართლიან ღირებულებაზე და არ ეყრდნობიან საბაზრო მონაცემებს.

სამართლიანი ღირებულების შესახებ განმარტებითი შენიშვნის მიზნებისთვის, ჯგუფმა აქტივების და ვალდებულებების კლასი განსაზღვრა აქტივის ან ვალდებულების ხასიათის, თვისებებისა და რისკების ან, ზემოაღნიშნული განმარტების შესაბამისად, სამართლიანი ღირებულების იერარქიის დონის მიხედვით.

(ათას ლარში)

26. სამართლიანი ღირებულების განმარტებითი შენიშვნები (გაგრძელება)

სამართლიანი ღირებულების იერარქია (გაგრძელება)

		სამართლიანი ღირებულების შეფასება:			
2021 წლის 31 დეკემბერს	შეფასების თარიღი	(დონე 1)	(დონე 2)	(დონე 3)	სულ
სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული აქტივები					
სავალუტო ფორვარდები და სვოპები	2021 წლის 31 დეკემბერი	–	1,093	–	1,093
საინვესტიციო ქონება	2021 წლის 31 დეკემბერი	–	–	3,491	3,491
ძირითადი საშუალებები – მიწა და შენობა-ნაგებობები	2021 წლის 31 დეკემბერი	–	–	91,000	91,000
		–	1,093	94,491	95,584
აქტივები, რომელთა სამართლიან ღირებულებაზეც განმარტებითი შენიშვნებია წარმოდგენილი					
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	2021 წლის 31 დეკემბერი	–	641,617	–	641,617
მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ	2021 წლის 31 დეკემბერი	–	87,656	–	87,656
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები	2021 წლის 31 დეკემბერი	–	1,879,721	–	1,879,721
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები	2021 წლის 31 დეკემბერი	–	239,654	–	239,654
		–	2,848,648	–	2,848,648
სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული ვალდებულებები					
სავალუტო ფორვარდები და სვოპები	2021 წლის 31 დეკემბერი	–	9,844	–	9,844
		–	9,844	–	9,844
ვალდებულებები, რომელთა სამართლიან ღირებულებაზეც განმარტებითი შენიშვნებია წარმოდგენილი					
ვალდებულებები ფინანსური დაწესებულებების წინაშე	2021 წლის 31 დეკემბერი	–	349,727	–	349,727
ვალდებულებები მომხმარებლების მიმართ	2021 წლის 31 დეკემბერი	–	2,233,650	–	2,233,650
საიჯარო ვალდებულება	2021 წლის 31 დეკემბერი	–	35,897	–	35,897
სუბორდინირებული ვალი	2021 წლის 31 დეკემბერი	–	112,460	–	112,460
		–	2,731,734	–	2,731,734

(ათას ლარში)

26. სამართლიანი ღირებულების განმარტებითი შენიშვნები (გაგრძელება)

სამართლიანი ღირებულების იერარქია (გაგრძელება)

		სამართლიანი ღირებულების შეფასება:			
2020 წლის 31 დეკემბერს	შეფასების თარიღი	(დონე 1)	(დონე 2)	(დონე 3)	სულ
სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული აქტივები					
სავალუტო ფორვარდები და სვოპები	2020 წლის 31 დეკემბერი	–	2,297	–	2,297
საინვესტიციო ქონება	2020 წლის 31 დეკემბერი	–	–	3,267	3,267
ძირითადი საშუალებები – მიწა და შენობა-ნაგებობები	2020 წლის 31 დეკემბერი	–	–	91,987	91,987
		–	2,297	95,254	97,551
აქტივები, რომელთა სამართლიან ღირებულებაზეც განმარტებითი შენიშვნებია წარმოდგენილი					
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	2020 წლის 31 დეკემბერი	–	632,102	–	632,102
მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ	2020 წლის 31 დეკემბერი	–	203,155	–	203,155
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები	2020 წლის 31 დეკემბერი	–	1,604,854	–	1,604,854
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები	2020 წლის 31 დეკემბერი	–	271,192	–	271,192
		–	2,711,303	–	2,711,303
სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული ვალდებულებები					
სავალუტო ფორვარდები და სვოპები	2020 წლის 31 დეკემბერი	–	9,744	–	9,744
		–	9,744	–	9,744
ვალდებულებები, რომელთა სამართლიან ღირებულებაზეც განმარტებითი შენიშვნებია წარმოდგენილი					
ვალდებულებები ფინანსური დაწესებულებების წინაშე	2020 წლის 31 დეკემბერი	–	322,005	–	322,005
ვალდებულებები მომხმარებლების მიმართ	2020 წლის 31 დეკემბერი	–	2,173,356	–	2,173,356
საიჯარო ვალდებულება	2020 წლის 31 დეკემბერი	–	40,958	–	40,958
სუბორდინირებული ვალი	2020 წლის 31 დეკემბერი	–	113,572	–	113,572
		–	2,649,891	–	2,649,891

(ათას ლარში)

26. სამართლიანი ღირებულების განმარტებითი შენიშვნები (გაგრძელება)

ფინანსური აქტივების და ვალდებულებების სამართლიანი ღირებულება, რომელიც არ აღირიცხება სამართლიანი ღირებულებით

წინამდებარე ცხრილში გაწერილია ჯგუფის იმ ფინანსური ინსტრუმენტების საბალანსო ღირებულებებისა და სამართლიანი ღირებულებების შედარება კატეგორიების მიხედვით, რომლებიც აღირიცხება ფინანსური მდგომარეობის კონსოლიდირებულ ანგარიშგებაში და მათი სამართლიანი ღირებულება არსებითად განსხვავდება მათი საბალანსო ღირებულებისგან. ცხრილი არ მოიცავს არაფინანსური აქტივებისა და ვალდებულებების სამართლიან ღირებულებებს.

	<i>საბალანსო ღირებულება</i>		<i>აუღიარებელი შემოსულობა/ (ზარალი)</i>	<i>საბალანსო ღირებულება</i>		<i>აუღიარებელი შემოსულობა/ (ზარალი)</i>
	<i>2021</i>	<i>2021</i>	<i>2021</i>	<i>2020</i>	<i>2020</i>	<i>2020</i>
ფინანსური აქტივები და ვალდებულებები						
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები	1,879,721	1,855,245	(24,476)	1,604,854	1,608,041	3,187
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები	239,654	239,821	167	271,192	270,694	(498)
ვალდებულებები ფინანსური დაწესებულებების წინაშე	349,727	346,049	3,678	322,005	316,983	5,022
ვალდებულებები მომხმარებლების მიმართ	2,233,650	2,221,155	12,495	2,173,356	2,175,050	(1,694)
საიჯარო ვალდებულება	35,897	35,971	(74)	40,958	47,730	(6,772)
მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ	87,656	87,656	–	203,155	203,155	–
სუბორდინირებული ვალი	112,460	113,319	(859)	113,572	122,361	(8,789)
არარეალიზებული სამართლიანი ღირებულების მთლიანი უღიარებელი ცვლილება			(9,069)			(9,544)

შეფასების მეთოდები და დაშვებები

ქვემოთ მოცემულია მეთოდოლოგია და დაშვებები, რომლებიც გამოიყენება კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაში სამართლიანი ღირებულებით აღრიცხული აქტივებისა და ვალდებულებების სამართლიანი ღირებულების განსასაზღვრად გამოიყენება, ასევე ერთეულები, რომლებიც არ ფასდება სამართლიანი ღირებულებით ფინანსური მდგომარეობის კონსოლიდირებულ ანგარიშგებაში, თუმცა მათი სამართლიანი ღირებულება განსაზღვრულია.

აქტივები და ვალდებულებები, რომელთა სამართლიანი ღირებულება უახლოვდება მათ საბალანსო ღირებულებას

ფინანსური აქტივებისა და ფინანსური ვალდებულებებისთვის, რომლებიც არ არიან ლიკვიდური ან ხასიათდებიან მოკლევადიანი (სამ თვეზე ნაკლები) დაფარვის ვადით, ასევე მცურავი საპროცენტო განაკვეთის მქონე ინსტრუმენტებისთვის, ნაგარაუდევია, რომ მათი საბალანსო ღირებულება სამართლიან ღირებულებას არის მიახლოებული.

(ათას ლარში)

26. სამართლიანი ღირებულების განმარტებითი შენიშვნები (გაგრძელება)

შეფასების მეთოდები და დაშვებები (გაგრძელება)

წარმოებული ინსტრუმენტები

წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტები, რომლებიც შეფასებულია აქტიური ბაზრის მონაცემების გამოყენებით, ძირითადად წარმოადგენს საპროცენტო სვოპებს, სავალუტო სვოპებს და ფორვარდულ სავალუტო ხელშეკრულებებს. შეფასებებისთვის ყველაზე ხშირად გამოყენებული მეთოდებია მოიცავს ფორვარდულ ფასწარმოქმნას, სვოპის მოდელს, რომლისთვისაც გამოიყენება მიმდინარე ღირებულების გაანგარიშება. მოდელი შეიცავს სხვადასხვა მონაცემს მხარეთა საკრედიტო რეიტინგის, სავალუტო სვოპების და ფორვარდული კურსისა და საპროცენტო განაკვეთის მრუდის ჩათვლით.

ამორტიზებული ღირებულებით აღრიცხული ფინანსური აქტივები და ვალდებულებები

კოტირებული თამასუქების და ობლიგაციების სამართლიანი ღირებულება ეყრდნობა ფასების კოტირებას საანგარიშგებო თარიღისთვის და მიეკუთვნება სამართლიანი ღირებულების იერარქიის მე-2 დონეს. არაკოტირებული ინსტრუმენტების, მომხმარებლებზე გაცემული სესხების, კლიენტთა ანაზღაურების, საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ მოთხოვნების, სეზონისთვის და საკრედიტო დაწესებულებებისთვის გადასახდელი თანხების და სხვა ფინანსური აქტივებისა და ვალდებულებების სამართლიანი ღირებულება განისაზღვრება მომავალი ფულადი ნაკადების დისკონტირებით ანალოგიური პირობების, საკრედიტო რისკის და ვადის მქონე სესხის მიმდინარე განაკვეთების გამოყენებით.

საინვესტიციო ქონება და შენობა-ნაგებობები

უძრავი ქონების შეფასების სამი ძირითადი მეთოდი არსებობს:

საბაზრო მიდგომა

განსაზღვრავს უძრავი ქონების საბაზრო ფასის ზღვარს, რისთვისაც ამოწმებს მყიდველების მიერ შესაფასებელი ქონების ანალოგიურ ობიექტებში გადახდილ ფასებს. ხდება ყიდვის გარიგების საფუძვლიანი შემოწმება, რათა დაზუსტდეს, რომ გარიგების მხარეები სათანადოდ იყვნენ მოტივირებული. არ განიხილება ისეთი გასაყიდი ფასები, რომლებშიც გარიგების მხარეს აქვს ბაზრის ტიპური მონაწილისგან განსხვავებული მოტივაცია, მაგ. სპეციფიკური ყიდვა-გაყიდვის გარიგებები, სადაც მყიდველი მზად არის ზედმეტი გადაიხადოს გარკვეულ ქონებაში. ამ მეთოდის მიხედვით ხდება შედარების ერთეულების, მაგალითად შენობის მთლიანი ფართობის ერთი კვადრატული მეტრის ფასის გაანალიზება. გაყიდვების/კოტირების კორექტირებები ხდება ადგილმდებარეობის, ზომის, სიძველისა და მდგომარეობის, დაფინანსებისა და ბევრი სხვა ფაქტორის მიხედვით, რომლებმაც შეიძლება რამე გავლენა მოახდინონ ღირებულებაზე.

შესაფასებელი ქონების საბაზრო ღირებულების გაყიდვების შედარებითი (საბაზრო მონაცემების) მეთოდით ანალიზისას გამოიყენება საუკეთესო ხელმისაწვდომი, უახლესი და მსგავსი ობიექტების გასაყიდი/კოტირებული ფასები საანგარიშგებო თარიღისთვის.

შესადარისი ობიექტების გაყიდვისა და კოტირების ფასების შესახებ ინფორმაცია მიიღება საბროკერო კომპანიებისგან, შუამავლებისა და ბროკერებისგან, ასევე საჯარო წყაროებიდან, მათ შორის ვებგვერდებზე განთავსებული საბროკერო მომსახურების განცხადებებიდან და გამოქვეყნებული მონაცემებიდან. შემდეგ ხდება ამ ინფორმაციის გადამოწმება ობიექტების მფლობელებთან და/ან აღნიშნულ გარიგებებში მონაწილე პრინციპალებთან თუ ბროკერებთან.

(ათას ლარში)

26. სამართლიანი ღირებულების განმარტებითი შენიშვნები (გაგრძელება)

შეფასების მეთოდები და დაშვებები (გაგრძელება)

დანახარჯების მეთოდი

უძრავი ქონების ღირებულებას განსაზღვრავს ანალოგიური დანიშნულებით მიწის შესყიდვისა და ახალი შენობის აშენების ან ძველი შენობის განახლების ხარჯის გამოანგარიშებით, დაგვიანებით გამოწვეული დამატებითი ხარჯების გარეშე. მიწისა და მშენებლობის ხარჯებს, ჩვეულებრივ, ემატება მეწარმის წამახალისებელი ანაზღაურება ან დეველოპერის მოგება/ზარალი. ძველი შენობების შემთხვევაში დანახარჯების მეთოდი გამოიყენება ცვეთის ხარჯის გამოსათვლელად, ფიზიკური ცვეთისა და ფუნქციონალური ცვეთის ჩათვლით.

ხარჯის ჩანაცვლების მეთოდის ძირითადი მიდგომა იმას გულისხმობს, რომ არავინ გადაიხდის მოცემულ ქონებაში იმაზე მეტს, ვიდრე დაუჯდებოდა მისი აშენება.

დანახარჯების მეთოდი შემდეგ ეტაპებს მოიცავს:

- ▶ მიწის სავარაუდო ღირებულების გაანგარიშება;
- ▶ გაუმჯობესების აღდგენითი ან ჩანაცვლების ხარჯის გაანგარიშება;
- ▶ ყველა წყაროდან (ფიზიკური, ფუნქციონალური ცვეთა, გარეგანი და ეკონომიკური დაძველება) დარიცხული ცვეთის გაანგარიშება;
- ▶ აღდგენითი ან ჩანაცვლების ხარჯიდან დარიცხული ცვეთის გამოკლება, ცვეთის დარიცხვის შემდგომი გაუმჯობესების ხარჯის გამოსათვლელად;
- ▶ აღჭურვილობის ხარჯის გაანგარიშება და ცვეთის გამოკლება;
- ▶ ცვეთის დარიცხვის შემდგომი გაუმჯობესების ხარჯის დამატება ცვეთის დარიცხვის შემდგომ აღჭურვილობის ხარჯისა და მიწის ღირებულებისთვის, ქონების მთლიანი ღირებულების მისაღებად.

შემოსავლის კაპიტალიზაციის მეთოდი

შემოსავლების წარმოქმნის მეთოდოლოგია ეყრდნობა შესაფასებელი ქონების ექსპლუატაციის შედეგად მიღებულ ჰიპოთეტურ შემოსავალს. უძრავი ქონების საბაზრო ღირებულების მიახლოებითი გაანგარიშება ხდება კაპიტალიზაციის კოეფიციენტზე დაყრდნობით, რომელიც გამოითვლება ალტერნატიული საინვესტიციო მეთოდოლოგიის გრძელვადიანი განაკვეთის საფუძველზე.

დისკონტირებული ფულადი ნაკადები

დასრულებული საინვესტიციო ქონების სამართლიანი ღირებულება განისაზღვრება დისკონტირებული ფულადი ნაკადების მეთოდით. რეალური და პროგნოზირებული საბაზრო მოთხოვნის, საწარმოებელი საქონლის/გასაწევი მომსახურების ტიპების, ფასწარმოქმნის პოლიტიკისა და ბაზარზე მოსალოდნელი კონკურენციის საფუძველზე, შემუშავდება ბიზნესის სტრატეგიული ფინანსური პროგნოზი. დისკონტირებული ფულადი ნაკადების მეთოდით, ქონების სამართლიანი ღირებულების დაანგარიშება ხდება ექსპლუატაციის ვადის განმავლობაში მისი საკუთრების შედეგად მისაღები სარგებლისა და ვალდებულების დაშვებების საფუძველზე, გასვლის და საბოლოო ღირებულების ჩათვლით. დისკონტირებული ფულადი ნაკადების მეთოდი შემოსავლის მეთოდით შეფასების ფარგლებში ფართოდ გამოიყენება და ნიშნავს უძრავ ქონებაზე ფულადი ნაკადების პროგნოზირებას. შემდეგ ხდება ამ პროგნოზირებული ფულადი ნაკადების დისკონტირება საბაზრო დისკონტირების განაკვეთით, რათა დადგინდეს უძრავ ქონებასთან დაკავშირებით შემომაგალი ფულადი ნაკადების დღევანდელი ღირებულება. ფულადი ნაკადების ვადიანობასა და შემოდიდება-გადინების დროებზე მოქმედებს ისეთი მოვლენები, როგორიც არის იჯარის გადასინჯვა, საიჯარო ხელშეკრულების განახლება და მოიჯარეების მოზიდვის, ხელახლა გაქირავების, ხელახლა განვითარების ან განახლების შესაბამისი პერიოდები. მიზანშეწონილ ვადას განსაზღვრავს ანალოგიური უძრავი ქონებისთვის დამახასიათებელი საბაზრო ქცევა.

(ათას ლარში)

26. სამართლიანი ღირებულების განმარტებითი შენიშვნები (გაგრძელება)

შეფასების მეთოდები და დაშვებები (გაგრძელება)

საინვესტიციო ქონების შეთხვევაში, პერიოდული ფულადი ნაკადი ჩვეულებრივ გამოიანგარიშება შემდეგნაირად: ერთობლივ შემოსავალს აკლდება შენობის უქმად მოცდენის ხარჯი, ხარჯები, რომლებიც ამოღებას არ ექვემდებარება, ამოუღებელი საიჯარო დავალიანების ზარალი, იჯარის სტიმულირების, ტექნიკურ-სამეურნეო მომსახურების ხარჯები, შუამავლის ანაზღაურებისა და საკომისიო ხარჯები, და სხვა საოპერაციო და მართვის ხარჯები. შემდეგ ხდება პერიოდული წმინდა ფულადი ნაკადების შემოძინების დისკონტირება, საპროგნოზო პერიოდის ბოლოსთვის მოსალოდნელ საბოლოო ღირებულებასთან ერთად.

მოძრაობა სამართლიანი ღირებულებით შეფასებულ მე-3 დონის აქტივებსა და ვალდებულებებში

ქვემოთ წარმოდგენილ ცხრილში მოცემულია სამართლიანი ღირებულებით აღრიცხული მე-3 დონის აქტივებსა და ვალდებულებებში საინვესტიციო ქონების საწყისი და საბოლოო თანხების შეჯერება. ძირითადი საშუალებების – შენობების შეჯერება მოცემულია მე-11 შენიშვნაში.

	2021 წლის 1 იანვარს	მოგებაში ან ზარალში აღრიცხული მთლიანი შემოსულობა	2021 წლის 31 დეკემბერს
აქტივები			
საინვესტიციო ქონება	3,267	224	3,491
	3,267	224	3,491
	2020 წლის 1 იანვრის ბდგომარეობით	მოგებაში ან ზარალში აღრიცხული მთლიანი შემოსულობა	2020 წლის 31 დეკემბერს
აქტივები			
საინვესტიციო ქონება	2,619	648	3,267
	2,619	648	3,267

(ათას ლარში)

26. სამართლიანი ღირებულების განმარტებითი შენიშვნები (გაგრძელება)

შეფასების მეთოდები და დაშვებები (გაგრძელება)

ქვემოთ ცხრილში წარმოდგენილია რაოდენობრივი ინფორმაცია მნიშვნელოვანი არასაბაზრო მონაცემების (მდგენელების) შესახებ, რომლებიც გამოიყენება სამართლებრივ ღირებულებათა იერარქიის მე-3 დონის სამართლიანი ღირებულების შეფასებისთვის:

2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	საბალანსო ღირებულება	შეფასების მეთოდები	არასაბაზრო მონაცემები	დიაპაზონი (საშუალო შეწონილი)
მიწა და შენობა- ნაგებობები – სათავო ოფისი	50,302	შემოსავლების კაპიტალიზაციის მეთოდი (DCF)	საიჯარო ღირებულების 10%-იანი ზრდა/კლება დატვირთვის მაჩვენებლის 10%-იანი ზრდა/კლება	(10.00%)-დან 10.00%-მდე
მიწა და შენობა-ნაგებობები	40,698	საბაზრო მეთოდი	ფასის მერყეობის კორექტირება: საბაზრო ფასების 10%-იანი ზრდა/კლება	(5.46%)-დან 15.54%-მდე
საინვესტიციო ქონება – საოფისე შენობა	2,113	შემოსავლის მიდგომა	საიჯარო ღირებულების 10%-იანი ზრდა/კლება დატვირთვის მაჩვენებლის 10%-იანი ზრდა/კლება	(9.97%)-დან 9.97%-მდე (12.02%)-დან 12.02%-მდე
საინვესტიციო ქონება – საცხოვრებელი სახლი	81	საბაზრო მეთოდი	ფასის მერყეობის კორექტირება: საბაზრო ფასების 10%-იანი ზრდა/კლება	(11.54%)-დან 11.54%-მდე
საინვესტიციო ქონება – კომერციული დანაშნულების შენობა	1,297	დანახარჯების მეთოდი	ფასის მერყეობა/კორექტირება: მიწის ფასის 10%-იანი ზრდა/კლება – ჩანაცვლების ღირებულების 10%-იანი ზრდა/კლება	(6.21%)-დან 5.97%-მდე (3.82%)-დან 3.82%-მდე
2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	საბალანსო ღირებულება	შეფასების მეთოდები	არასაბაზრო მონაცემები	დიაპაზონი (საშუალო შეწონილი)
მიწა და შენობა- ნაგებობები – სათავო ოფისი	50,629	შემოსავლების კაპიტალიზაციის მეთოდი (DCF)	საიჯარო ღირებულების 10%-იანი ზრდა/კლება დატვირთვის მაჩვენებლის 10%-იანი ზრდა/კლება	(10.00%)-დან 10.00%-მდე
მიწა და შენობა-ნაგებობები	41,358	საბაზრო მეთოდი	ფასის მერყეობის კორექტირება: საბაზრო ფასების 10%-იანი ზრდა/კლება	(5.46%)-დან 15.54%-მდე
საინვესტიციო ქონება – საოფისე შენობა	2,067	საბაზრო მეთოდი	ფასის მერყეობა/კორექტირება: საბაზრო ფასების 10%-იანი ზრდა/კლება	(10.00%)-დან 10.00%-მდე
საინვესტიციო ქონება – საცხოვრებელი სახლი	112	საბაზრო მეთოდი	ფასის მერყეობა/კორექტირება: საბაზრო ფასების 10%-იანი ზრდა/კლება	(10.00%)-დან 10.00%-მდე
საინვესტიციო ქონება – კომერციული დანაშნულების შენობა	1,088	საბაზრო მეთოდი	ფასის მერყეობა/კორექტირება: საბაზრო ფასების 10%-იანი ზრდა/კლება	(10.00%)-დან 10.00%-მდე

(ათას ლარში)

27. დაკავშირებულ მხარეთა განმარტებითი შენიშვნები

ბასს (IAS) 24-ის „დაკავშირებულ მხარეთა განმარტებითი შენიშვნები“ მიხედვით მხარეები ითვლება დაკავშირებულად, თუ ერთ მხარეს აქვს უნარი, გააკონტროლოს მეორე მხარე ან მნიშვნელოვანი გავლენა მოახდინოს მეორე მხარის ფინანსურ და საოპერაციო გადაწყვეტილებებზე. თითოეული შესაძლო ურთიერთკავშირის განხილვისას, ყურადღება ექცევა ურთიერთობის შინაარსს და არა მხოლოდ სამართლებრივ ფორმას.

დაკავშირებულმა მხარეებმა შეიძლება დადონ ისეთი გარიგებები, როგორსაც არ დადებდნენ დაუკავშირებელი მხარეები და დაკავშირებულ მხარეებს შორის დადებული გარიგებები შეიძლება არ დაიდოს იმავე პირობებითა და თანხებით, როგორც დაიდებოდა გარიგებები დაუკავშირებელ მხარეებს შორის.

პერიოდის ბოლოსთვის დაუფარავი ნაშთები და დაკავშირებულ მხარეებთან გარიგებებიდან მიღებული შესაბამისი შემოსავალი და ხარჯი ასეთია:

	2021			2020		
	აქციონერი	საერთო კონტროლს დაქვემდებარებული საწარმოები	უმადლესი რანგის ხელმძღვანელობა	აქციონერი	საერთო კონტროლს დაქვემდებარებული საწარმოები	უმადლესი რანგის ხელმძღვანელობა
1 იანვრის მდგომარეობით დაუფარავი საერთო სესხები	–	10,573	491	–	10,917	10
წლის განმავლობაში გაცემული სესხები	15,498	10,038	622	–	10,827	491
სესხის დაფარვა წლის განმავლობაში	(7,863)	(13,229)	(216)	–	(11,171)	(10)
31 დეკემბრის მდგომარეობით დასაფარი მთლიანი სესხები	7,635	7,382	897	–	10,573	491
გამოკლებული: გაუფასურების რეზერვი 31 დეკემბრის მდგომარეობით	(462)	(89)	(8)	–	(434)	(10)
31 დეკემბრის მდგომარეობით დასაფარი წმინდა სესხები	7,173	7,293	889	–	10,139	481
აუთვისებელი საკრედიტო ხაზები	–	1,531	10	–	3,497	10
საპროცენტო შემოსავალი სესხებზე	522	1,555	60	–	647	120
ანაზრები* 1 იანვარს	–	13,126	20	–	–	–
წლის განმავლობაში მიღებული ანაზრები	–	14	41	1,513	400,446	28,319
წლის განმავლობაში დაფარული ანაზრები	–	–	(1)	(1,513)	(387,320)	(28,299)
სხვა მოძრაობები**	–	(735)	(20)	–	–	–
ანაზრები 31 დეკემბერს	–	12,405	40	–	13,126	20
მიმდინარე ანგარიშები 31 დეკემბერს	71	31,756	2,500	285	298,402	3,807
ანაზრებსა და მიმდინარე ანგარიშებზე საპროცენტო ხარჯი	3	1,346	40	9	7,155	160
სუბორდინირებული ვალის საპროცენტო ხარჯი	–	–	–	–	–	–
მიღებული გასამრჯელო და საკომისიო	81	689	3	1	901	5
საოპერაციო საქმიანობაზე გაწეული სხვა ხარჯები	–	–	–	–	–	–

* ანაზრებში შედის ვადიანი ანაზრები და სადეპოზიტო სერტიფიკატები, ასევე შემნახველი ანგარიშები.

** წმინდა შემოსულობა/(ზარალი) უცხოური ვალუტიდან.

(ათას ლარში)

27. დაკავშირებულ მხარეთა განმარტებითი შენიშვნები (გაგრძელება)

საერთო კონტროლს დაქვემდებარებულ სამეურნეო ერთეულებს მიეკუთვნებიან ის ორგანიზაციები, რომლებზეც ჯგუფის აქციონერები გარკვეულ კონტროლს ახორციელებენ და რომლებიც ჯგუფის დაკავშირებულ მხარეებს წარმოადგენენ.

2021 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლის განმავლობაში ხელმძღვანელობის ზედა რგოლი შედგებოდა 10 ადამიანისგან (2020 წ.: 12) და მათი ანაზღაურება მოიცავდა შემდეგს:

	2021	2020
ხელფასები, პრემიები და სხვა მოკლევადიანი სარგებელი	3,334	7,261
ხელმძღვანელი პირების ანაზღაურება, სულ	3,334	7,261

28. კაპიტალის მართვა

ბანკის კაპიტალის მართვის მიზანია მუდმივად უზრუნველყოს თავისი გადახდისუნარიანობა, დააკმაყოფილოს საზედამხებდევლო და შიდა კაპიტალის მოთხოვნები და შეინარჩუნოს კაპიტალის გონივრული მარაგი ბანკის ცნობილი (და, გარკვეულწილად, უცნობი) რისკებისგან დასაცავად.

ბანკის მიერ თავისი მთლიანი კაპიტალის მართვა ეყრდნობა კაპიტალის ადეკვატურობის შეფასების შიდა პროცესს, რომელიც წარმოადგენს მისი კაპიტალის მართვის ძირითად ინსტრუმენტს. გარდა ამისა, კაპიტალის სამართავად ბანკი ასევე იყენებს აღდგენის გეგმას, რომელიც შეიცავს საზედამხებდევლო კაპიტალის კრიტიკულ ზღვრებსა და აღდგენის სტრატეგიებს.

ბანკი ინარჩუნებს და აქტიურად განაგებს კაპიტალის ბაზას ბიზნესთან დაკავშირებული რისკების მართვის მიზნით. ჯგუფის კაპიტალის ადეკვატურობის შემოწმება ხდება სხვადასხვა კრიტერიუმებით, მათ შორის საქართველოს ეროვნული ბანკის მიერ დადგენილი კოეფიციენტების მიხედვით.

სებ-ის კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტი ბაზელ III-ის მიხედვით

2017 წლის 18 დეკემბერს სებ-მა გამოსცა და დაამტკიცა კაპიტალის ადეკვატურობის რეგულაციის ცვლილება (ბრძანება #100/04), რომლის თანახმადაც მინიმალური კაპიტალის მოთხოვნის კოეფიციენტები შეიცვალა, პილარ I-ის მოდელის და კაპიტალის კონსერვაციის, სისტემური რისკების და კონტრციკლური დადგენილი ბუფერების გათვალისწინების (პილარ I – ბუფერები) გამო.

2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, პილარ I-ის კაპიტალის მინიმალური მოთხოვნები ძირითადი პირველადი კაპიტალის, პირველადი კაპიტალისა და სრული კაპიტალის კოეფიციენტებთან დაკავშირებით განისაზღვრებოდა 4.50%-ით, 6.00%-ითა და 8.00%-ით, შესაბამისი თანმიმდევრობით. ამასთან, ბანკი ვალდებული იყო შეენარჩუნებინა კომბინირებული ბუფერები და დაეკმაყოფილებინა პილარ II-ის მოთხოვნები.

სისტემურობის ბუფერი შემუშავებულია ჩამოთვლილი წესით და ის მომავალ სამ წელზე გადანაწილდება. რეგულაცია ძალაში შედის 2018 წლის 31 დეკემბრიდან. პირველი წელი განისაზღვრა 0.6%-ით, რომელიც ყოველწლიურად 0.3%-ით გაიზრდება 2021 წლის 31 დეკემბრამდე. შესაბამისად, 2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, სისტემურობის ბუფერი იყო 1.5% და 2020 წლის 31 დეკემბრისთვის შეადგენდა 1.2%-ს. კაპიტალის კონსერვაცია და კონტრციკლური ბუფერი 2.5% და 0.00%-ზე დადგინდა, შესაბამისად. პილარ I-ის და კომბინირებულ ბუფერებში ცვლილებების შეტანა სებ-ის უფლებამოსილებაა.

(ათას ლარში)

28. კაპიტალის მართვა (გაგრძელება)

სებ-ის კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტი ბაზელ III-ის მიხედვით (გაგრძელება)

2020 წლის მარტში COVID-19-ის პანდემიის გამო კომერციული ბანკების სავალდებულო კაპიტალმა დაიწია, რის შედეგადაც გაუქმდა კაპიტალის კონსერვაციის ბუფერი (რისკის მიხედვით შეწონილი აქტივების 2.5%). ცვლილება ასევე მოქმედებდა 2021 წელს.

2017 წლის 18 დეკემბერს სებ-მა ასევე გამოსცა და დამტკიცა პილარ II-ის მოთხოვნები, პილარ I-ის ბუფერებთან ერთად. პილარ II-ის მოთხოვნები მოიცავს კაპიტალის შემდეგ ბუფერებს: არაჰეჯირებული სავალუტო საკრედიტო რისკის ბუფერი (CICR), წმინდა GRAPE (რისკების შეფასების საერთო პროგრამა), საკრედიტო პორტფელის კონცენტრაციის რისკის და წმინდა სტრეს-ტესტების ბუფერები.

2020 წლის მარტიდან სებ-ის მიერ შემოღებული ზედამხედველობის განახლებული გეგმა მოიცავდა პილარ-2-ის მოთხოვნებიდან გამონაკლისების ნაწილს: სავალუტო საკრედიტო რისკის ბუფერის 2/3-ით შემცირება განუსაზღვრელი ვადით, ძირითად პირველად კაპიტალსა და პირველად კაპიტალზე დამატებითი საკრედიტო პორტფელის კონცენტრაციის რისკის ბუფერისა და წმინდა GRAPE ბუფერის მოთხოვნების ეტაპობრივი დაწერვა, რომელიც 2020 წლის მარტის ბოლოსთვის იყო დაგეგმილი, განუსაზღვრელი ვადით გადაიდო ძველი მოთხოვნები აღდგა 2021 წლის მარტიდან, ძირითადი პირველადი კაპიტალისთვის – 30%-ის და პირველადი კაპიტალისთვის – 40%-ის ოდენობით. აქედან გამომდინარე, მთლიანი საზედამხედველო კაპიტალისთვის, 2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ბანკი ვალდებული იყო შეენარჩუნებინა პილარ-2-ის 4.45%-იანი ბუფერი (2020 წლის 31 დეკემბრის 3.91%-თან შედარებით). პირველადი კაპიტალის და ძირითადი პირველადი კაპიტალისთვის, წმინდა Grape და საკრედიტო პორტფელის კონცენტრაციის რისკის ბუფერები მთლიანობაში 40% და 30%-ზე გახდა (შესაბამისად), ხოლო სავალუტო საკრედიტო რისკის ბუფერი (CICR) 75% და 56%-ზე, შესაბამისად.

დაწესებული კაპიტალის მოთხოვნების შედეგად, 2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ბაზელ III-ის მოთხოვნების მიხედვით, ბანკს ევალებოდა, რომ შეენარჩუნებინა მთლიანი კაპიტალის ადეკვატურობის მინიმალური კოეფიციენტი რისკის მიხედვით შეწონილი აქტივების 13.95%-ის ოდენობით, ასევე პირველადი კაპიტალის ადეკვატურობის მინიმალური კოეფიციენტი რისკის მიხედვით შეწონილი აქტივების 9.40%-ის ოდენობით, და ძირითადი პირველადი კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტი – რისკის მიხედვით შეწონილი აქტივების 7.42%-ის ოდენობით, რაც გამოითვლება ბანკის მიერ სებ-ის მოთხოვნების მიხედვით მომზადებულ ინდივიდუალურ ფინანსურ ანგარიშგებაზე დაყრდნობით. 2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ბანკი ინარჩუნებდა კაპიტალის მინიმალურ მოთხოვნებს სებ-ის მიერ კაპიტალის ადეკვატურობის შესახებ 2013 წლის 28 ოქტომბერს დამტკიცებული და გამოქვეყნებული დებულების (#100/04 დებულება) შესაბამისად და აკორექტირებდა მას სებ-ის ნებაყოფლობითი მუხლების მიხედვით, რომელიც ძალაში შევიდა 2014 წლის 30 ივნისიდან. 2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, კაპიტალის ადეკვატურობის მთლიანი კოეფიციენტი იყო 14.75%, პირველადი კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტი იყო 10.54%, ხოლო ძირითადი პირველადი კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტი 10.34%.

ლარიზაციის მხარდაჭერის მიზნით, 2021 წლის დეკემბერში საქართველოს ეროვნულმა ბანკმა მიიღო შემდეგი გადაწყვეტილება: სავალუტო საკრედიტო რისკის ბუფერი (CICR) გადაკალიბრდება და დამოკიდებული იქნება კომერციული ბანკების საკრედიტო პორტფელის დოლარიზაციის დონეზე. გარდამავალ ეტაპზე, ეს CICR-ის დაანგარიშების ეს წესი არ გამოიწვევს არსებით ცვლილებებს კაპიტალის მოთხოვნებში სისტემის დონეზე, თუმცა ბუფერის მოთხოვნა შეიცვლება რამდენიმე ბანკისთვის, მათი დოლარიზაციის დონის საფუძველზე. ცვლილება 2022 წლის 1-ლი იანვრიდან ამოქმედდება.

(ათას ლარში)

28. კაპიტალის მართვა (გაგრძელება)

სებ-ის კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტი ბაზელ III-ის მიხედვით (გაგრძელება)

ბანკის კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტები, სებ-ის ბაზელ II/III-ის მოთხოვნების თანახმად, შემდეგნაირად გამოითვლება:

	2021	2020
ძირითადი პირველადი კაპიტალი	239,972	196,387
დამატებითი პირველადი კაპიტალი	4,565	4,565
პირველადი კაპიტალი	244,537	200,952
მეორადი კაპიტალი	97,705	105,950
სულ საზედამხედველო კაპიტალი	342,242	306,902
რისკის მიხედვით შეწონილი აქტივები	2,319,960	2,227,010
ძირითადი პირველადი კაპიტალის კოეფიციენტი	10.34%	8.82%
პირველადი კაპიტალის კოეფიციენტი	10.54%	9.02%
სულ მინიმალური საზედამხედველო კაპიტალის კოეფიციენტი	14.75%	13.78%

29. ანგარიშგების პერიოდის შემდგომი მოვლენები

ომი უკრაინაში

უკრაინაში მიმდინარე ომის შედეგად, მრავალმა წამყვანმა ქვეყანამ და ეკონომიკურმა გაერთიანებამ მკაცრი ეკონომიკური სანქციები დაუწესეს რუსეთს, მათ შორის რუსულ ბანკებს, სხვა საწარმოებს და ფიზიკურ პირებს. ომის დაწყების შემდეგ რუსული რუბლი უცხოურ ვალუტებთან მიმართებით მნიშვნელოვნად გაუფასურდა, ასევე გაუფასურდა რუსული კომპანიების და სხვა ბაზრების ლისტინგში შემავალი რუსული კომპანიების ფასიანი ქაღალდების ღირებულება. სიტუაცია ჯერ კიდევ ვითარდება, თუმცა უკვე გამოიწვია ჰუმანიტარული კრიზისი და უზარმაზარი ეკონომიკური ზარალი უკრაინაში, რუსეთსა და დანარჩენ მსოფლიოში. უკრაინა და რუსეთი საქართველოს მნიშვნელოვანი სავაჭრო პარტნიორები არიან. მოსალოდნელია, რომ ომს უარყოფითი გავლენა ექნება საქართველოს ეკონომიკაზე.

ლიბერთი ბანკმა ჩაატარა სტრესული ტესტირება რუსეთ-უკრაინის ომის დაწყების შემდეგ. სტრესული ტესტირება ითვალისწინებდა ომის შესაძლო უარყოფითი მოლოდინების მოსალოდნელ ეფექტებს ბანკის საკრედიტო პორტფელზე და აქტივების ხარისხზე.

ბანკმა გაითვალისწინა შემდეგი მნიშვნელოვანი დაშვებები:

- ▶ რუსეთის გათიშვა SWIFT-სგან და გლობალური მიწოდების ქსელის შეფერხება;
- ▶ საქართველოს მთლიანი შიდა პროდუქტის ვარდნა;
- ▶ ლარის გაუფასურება აშშ დოლართან მიმართებით;
- ▶ უმრავი ქონების ფასების კლება, რაც იწვევს დანაკარგებს დეფოლტის შემთხვევაში უმრავი ქონებით უზრუნველყოფილი სესხებისთვის;
- ▶ რუსეთიდან, უკრაინიდან და ბელარუსიდან ფულადი გზავნილების მნიშვნელოვანი კლება;
- ▶ იმ კორპორაციული კომპანიების პროდუქტების ექსპორტის შეჩერება, რომლებიც რუსულ/უკრაინულ ბაზრებზეა დამოკიდებული;
- ▶ ტურისტულ/სასტუმრო/პროცესინგ ინდუსტრიებთან დაკავშირებული კომპანიების შემოსავლების და ბრუნვების შემცირება.

(ათას ლარში)

29. ანგარიშგების პერიოდის შემდგომი მოვლენები (გაგრძელება)

ომი უკრაინაში (გაგრძელება)

ბანკმა მთლიანი სესხის პორტფელის მიახლოებული რაოდენობა 161 მილიონ ლარად შეაფასა (რისკის ქვეშ მყოფი პორტფელი), შემდეგი სექტორების ფარგლებში: 22.6 მილიონი – საცალო სესხები, 139 მილიონი – კორპორაციული სესხები.

ვინაიდან ომი ჯერაც მიმდინარეობს, შეუძლებელია იმის სარწმუნოდ შეფასება, თუ როგორ აისახება ეს ბანკის საქმიანობაზე, რადგან გაურკვეველია, რა მასშტაბის გავლენას მოახდენს ზოგადად ეკონომიკაზე. ბანკის ხელმძღვანელობა ადევნებს თვალს ეკონომიკურ ვითარებას შექმნილ გარემოში. თუმცა, სტრესული ტესტირების შედეგების თანახმად მოსალოდნელი ზარალი არ უქმნის საფრთხეს ბანკის პორტფელის ხარისხს, კაპიტალიზაციას და ლიკვიდურობის პოზიციებს. ბანკი უკრაინის ომს მიიჩნევს ანგარიშგების პერიოდის შემდგომ არამაკორექტირებელ მოვლენად.

პერიოდის შემდგომი სხვა მოვლენები

ომმა იმოქმედა ეკონომიკის სხვადასხვა სექტორში და სხვადასხვა ქვეყნებში მომუშავე რუსული საწარმოების, მათ შორის „ვითიბი ბანკი საქართველოს“ საქმიანობაზე. მისი შეანაბრების ინტერესების მაქსიმალურად დაცვის მიზნით, „ვითიბი ბანკმა“ მცირე და საშუალო ბიზნესის პორტფელი სს „ლიბერთი ბანკს“ მიჰყიდა. ხელშეკრულების თანახმად, მცირე და საშუალო ბიზნესის ვალდებულებები მომხმარებლების მიმართ და საკრედიტო პორტფელი რეალიზაციის თარიღის მდგომარეობით საბალანსო ღირებულებით 303,853 ლარი და 317,162 ლარი (შესაბამისად) სს „ლიბერთი ბანკს“ გადაეცა 2022 წლის მარტის ბოლოს. „ლიბერთი ბანკმა“ მომხმარებლებს დეტალური ინფორმაცია მიაწოდა მოსალოდნელი ტრანსფერის შესახებ. მომხმარებელთა მიგრაციაზე მუშაობა 2022 წლის მარტში დაიწყო. „ლიბერთი ბანკი“ თავის ფილიალებში მოემსახურება ბანკის მცირე და საშუალო ბიზნესის შეანაბრებს და მსესხებლებს.

2022 წლის მაისის თვეში ბანკის ხელმძღვანელობაში ცვლილება განხორციელდა. აღმასრულებელმა დირექტორმა ვასილ ხოდელმა დატოვა თანამდებობა, ხოლო ახალი აღმასრულებელი დირექტორი დანიშნვის პროცესში იმყოფება. წინამდებარე ფინანსური ანგარიშგების შედგენის თარიღის მდგომარეობით აღმასრულებელი დირექტორი დანიშნული არ იყო.

სს ლიბერთი ბანკი

მმართველობის ანგარიშგება 2021

სარჩევი

1	შესავალი.....	3
1.1	მმართველობის ანგარიშგების მიზანი	3
1.2	შემოწმება	3
1.3	მომზადების საფუძველი	3
2	საქმიანობის მიმოხილვა.....	4
2.1	ბანკის ძირითადი მაჩვენებლების მიმოხილვა.....	4
2.2	განვითარების გეგმები და ბიზნეს მოდელი	8
2.3	ინფორმაცია ფილიალების საქმიანობის შესახებ	11
2.4	კვლევების მიმოხილვა	11
2.5	გამოსყიდული საკუთარი აქციები.....	12
2.6	საკრედიტო, საბაზრო, ლიკვიდობის და სხვა რისკების მიმოხილვა.....	12
3	კორპორაციული მართვის ანგარიშგება.....	26
3.1	აქციონერთა წლიური საერთო კრება	27
3.2	სამეთვალყურეო საბჭო	30
3.3	სამეთვალყურეო საბჭოს კომიტეტები	39
3.4	დირექტორთა საბჭო	44
3.5	რეგულაცია ინტერესთა კონფლიქტის მართვის შესახებ	51
3.6	სავალდებულო სატენდერო შეთავაზება	51
3.7	ფინანსური ანგარიშგების შედგენის პროცესთან დაკავშირებული შიდა კონტროლისა და რისკების მართვის სისტემების მიმოხილვა.....	52
4	არაფინანსური ანგარიშგება	53
4.1	სოციალური და დასაქმების საკითხები.....	53
4.2	გარემოს დაცვასთან დაკავშირებული საკითხები	57
4.3	ადამიანის უფლებები	57
4.4	კორუფციის წინააღმდეგ ბრძოლა.....	57
4.5	დამატებითი ინფორმაცია.....	58

1 შესავალი

1.1 მმართველობის ანგარიშგების მიზანი

წინამდებარე დოკუმენტის მიზანია დაინტერესებულ პირებს გააცნოს და მიაწოდოს ინფორმაცია სს ლიბერთი ბანკი და შვილობილი კომპანიების („ბანკი“) საქმიანობასთან, განვითარებასა და მდგომარეობასთან დაკავშირებით, რომელიც მოითხოვება „ბუღალტრული აღრიცხვის, ანგარიშგებისა და აუდიტის შესახებ“ საქართველოს კანონით. მმართველობის ანგარიშგება მოიცავს ბანკის საქმიანობის მიმოხილვას, კორპორაციული მართვის ანგარიშგებას და არაფინანსურ ანგარიშგებას. მმართველობის ანგარიშგება შეგიძლიათ იხილოთ ბუღალტრული აღრიცხვის, ანგარიშგებისა და აუდიტის ზედამხედველობის სამსახურის ვებ-გვერდზე: saras.gov.ge.

1.2 შემოწმება

მმართველობის ანგარიშგებაში წარმოდგენილი ინფორმაცია შემოწმდა და დამტკიცდა სს ლიბერთი ბანკის მმართველი საბჭოს და სამეთვალყურეო საბჭოს მიერ. აუდიტორის მოსაზრება მმართველობის ანგარიშგების მარეგულირებელ ნორმატიულ აქტებთან შესაბამისობაში და იმავე საანგარიშგებო პერიოდის ფინანსურ ანგარიშგებასთან თანხვედნილობის თაობაზე მოცემულია კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაში.

1.3 მომზადების საფუძველი

ანგარიშგება მომზადებულია „ბუღალტრული აღრიცხვის, ანგარიშგებისა და აუდიტის შესახებ“ საქართველოს კანონის მე-7 მუხლის საფუძველზე. წინამდებარე დოკუმენტში მოცემული ყველა რაოდენობრივი მაჩვენებელი აღრიცხულია ფინანსური აღრიცხვის საერთაშორისო სტანდარტების („IFRS“) შესაბამისად კონსოლიდირებულ დონეზე, თუ სხვაგვარად არ არის მითითებული.

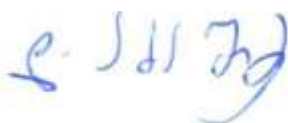
ბანკის წესდების 9.8 მუხლით მინიჭებული უფლებამოსილების ფარგლებში, ბანკის დირექტორთა საბჭოს სახელით წინამდებარე დოკუმენტს ხელს აწერენ და მის გამოსაცემად ნებართვას გასცემენ შემდეგი დირექტორები:

ვახტანგ ბაბუნაშვილი

ფინანსური დირექტორი

დავით აბაშიძე

რისკების დირექტორი

2022 წლის 16 მაისი

2. საქმიანობის მიმოხილვა

2.1 ბანკის ძირითადი მაჩვენებლების მიმოხილვა

ბანკის 2021 წლის მოგებამ შეადგინა 42 მილიონი ლარი, რაც 940%-ით მეტია 2020 წლის მაჩვენებელზე. წმინდა საპროცენტო შემოსავალი 2021 წელს 35.0%-ით გაიზარდა (155.8 მილიონი ლარიდან 210.4 მილიონ ლარამდე). კლიენტებზე გაცემული წმინდა სესხების მოცულობა გაიზარდა 17.1%-ით 1,879.72 ლარამდე. მთლიანი აქტივები 2021 წლის განმავლობაში გაიზარდა 4.1%-ით, ხოლო მთლიანი კაპიტალი 13.4%-ით. საბალანსო ღირებულება ერთ ჩვეულებრივ აქციაზე 0.068-დან 0.077-მდე გაიზარდა.

ძირითადი ფინანსური ინფორმაცია

მილიონი ლარი, თუ სხვაგვარად არ არის მითითებული	დასრულებული წლისათვის		ცვლილება
	31 დეკემბერი 2021	31 დეკემბერი 2020	
წმინდა საპროცენტო შემოსავალი	210.4	155.8	35.0%
მთლიანი საოპერაციო შემოსავალი ⁽¹⁾	247.5	196.1	26.2%
წლის მოგება	42	-5	940%
მოგება ერთ აქციაზე, ლარი	0.00926	-0.00127	
შემოსავალი საშუალო მთლიან კაპიტალზე ⁽²⁾	12.8%	-1.6%	
შემოსავალი საშუალო მთლიან აქტივებზე ⁽³⁾	1.39%	-0.19%	
მთლიანი აქტივები	3,112.55	2,989.81	4.1%
კლიენტებზე გაცემული სესხები	1,879.72	1,604.85	17.1%
მთლიანი ვალდებულებები	2,762.71	2,681.54	3.03%
მთლიანი კაპიტალი	349.8	308.3	13.5%
საბალანსო ღირებულება ერთ ჩვეულებრივ აქციაზე, ლარი	0.0769	0.0677	13.2%

(1) მთლიანი საოპერაციო შემოსავალი არ მოიცავს სესხის გაუფასურების რეზერვის ხარჯს.

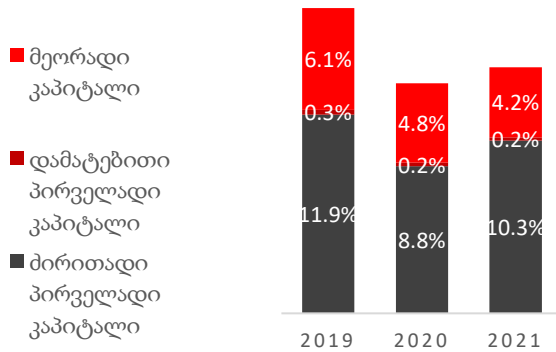
(2) შემოსავალი საშუალო მთლიან კაპიტალზე (Return on Average Equity - „ROAE“) შეადგენს იმ პერიოდის წმინდა მოგებას, რომელიც იყოფა საშუალო მთლიან სააქციო კაპიტალზე იმავე პერიოდის განმავლობაში.

(3) შემოსავალი საშუალო მთლიან აქტივებზე (Return on Average Assets - „ROAA“) შეადგენს იმ პერიოდის წმინდა მოგებას, რომელიც იყოფა საშუალო მთლიან აქტივებზე იმავე პერიოდის განმავლობაში.

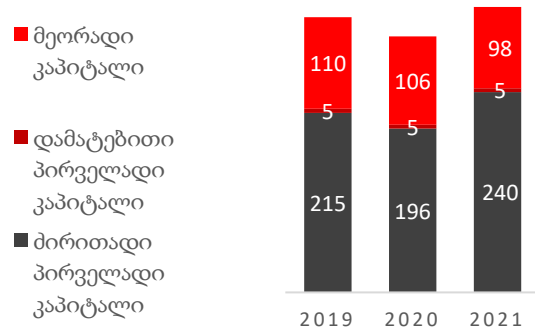
2021 წლის განმავლობაში ბანკმა შეინარჩუნა კაპიტალის პოზიცია სეზ-ის მიერ შემსუბუქებული კაპიტალის მოთხოვნების გათვალისწინებით. მეორადმა კაპიტალმა შეადგინა 97.7 მილიონი ლარი, წინა წლის იმავე პერიოდის მონაცემზე 8%-ით ნაკლები, ხოლო ძირითადმა პირველადმა კაპიტალმა (Common Equity Tier 1 - „CET1“) შეადგინა 244.5 მილიონი ლარი, წინა წლის იმავე პერიოდის მონაცემზე 22%-ით მეტი, რაც ძირითადად გამოწვეულია გაუნაწილებელი მოგების ზრდით.

რისკის მიხედვით შეწონილმა რისკის პოზიციებმა (Risk Weighted Exposure - „RWE“) შეადგინა 2,320 მილიონი ლარი. წინა წლის იმავე პერიოდის მონაცემთან შედარებით საკრედიტო რისკის მიხედვით შეწონილი რისკის პოზიციები გაიზარდა 85 მილიონი ლარით, საოპერაციო რისკი - 12.9 მილიონი ლარით, ხოლო საბაზრო რისკის მიხედვით შეწონილი რისკის პოზიცია შემცირდა 5.2 მილიონი ლარით.

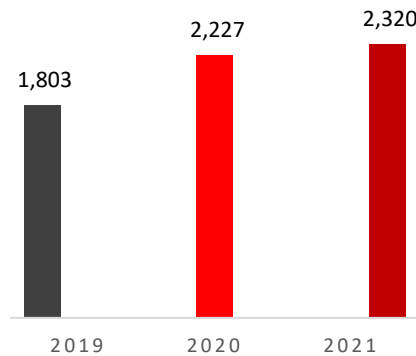
საზედამხედველო კაპიტალის
კოეფიციენტი

მინიმალური საზედამხედველო კაპიტალი
ლარებში

RWE, მილიონ ლარში

RWE რისკის ტიპის მიხედვით მილიონ
ლარში

შენიშვნა: ზემოთ წარმოდგენილი მონაცემები აღრიცხულია სებ-ის ბუღალტრული სტანდარტების შესაბამისად.

კოვიდ პანდემიის პირობებში, 2020 წლის მარტში სებ-მა შეამსუბუქა კაპიტალის მოთხოვნები, რაც გულისხმობდა კაპიტალის კონსერვაციის ბუფერისა (რისკის მიხედვით შეწონილი აქტივების 2,5%-ის ოდენობით) და პილარ 2-ის ბუფერის ნაწილის (არაპეჯირებული საკრედიტო რისკის ბუფერის 2/3) გაუქმებას, აღნიშნული შეღავათით ბანკები სარგებლობდნენ 2021 წელსაც.

2021 წლის დეკემბერს სებ-მა ლარის სესხების გაცემის წასახალისებლად, მიიღო გადაწყვეტილება შეეცვალა სავალუტო საკრედიტო რისკის ბუფერის (CICR) დათვლის მეთოდი და დამოკიდებული გახდა კომერციული ბანკის საკრედიტო პორტფელის დოლარიზაციის დონეზე. სავალუტო საკრედიტო რისკის ბუფერი არსებული 75% რისკის წონის მოთხოვნის ნაცვლად სესხების დოლარიზაციის მიხედვით განისაზღვრება. აღნიშნული ცვლილება ძალაში 2022 წლის 1 იანვრიდან შევა.

სს ლიბერთი ბანკის რეიტინგები

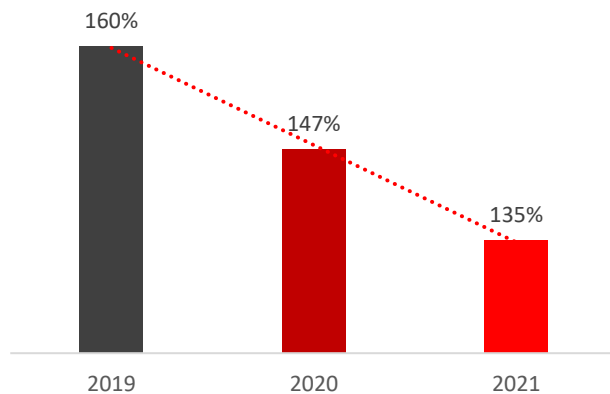
Fitch Ratings		რეიტინგი	პერსპექტივა	თარიღი
ემიტენტის დეფოლტის რეიტინგი	გრძელვადიანი	B+	სტაბილური	31-მარტი-21
	მოკლევადიანი	B	-	
მხარდაჭერის რეიტინგი		5	-	
მხარდაჭერის რეიტინგის დონე		NF	-	

Moody's		რეიტინგი	პერსპექტივა	თარიღი
საბანკო რეიტინგი (უცხოური)	გრძელვადიანი	Ba3	სტაბილური	20-ივნისი-19
საბანკო რეიტინგი (ადგილობრივი)		Ba3		
კონტრაგენტის რისკის რეიტინგი (უცხოური)	გრძელვადიანი	Ba2	-	
კონტრაგენტის რისკის რეიტინგი (ადგილობრივი)		Ba2	-	

კორონავირუსის (COVID-19) მიერ გამოწვეული ეკონომიკური და ფინანსური კრიზისიდან გამომდინარე, 2020 წლის დასაწყისში საქართველოს საბანკო სექტორის პერსპექტივა განახლდა და სტაბილურიდან ნეგატიურზე გადაინაცვლა, თუმცა 2021 წლის დასაწყისში ისევ სტაბილური გახდა.

2021 წელს ბანკმა განაგრძო ლიკვიდური აქტივების ეფექტურად გამოყენება და ლიკვიდური სახსრებით ბიზნეს სესხების დაფინანსება, შედეგად, ლიკვიდობის პოზიცია წლის განმავლობაში შემცირდა. 2021 წლის ბოლოს ლიკვიდობის გადაფარვის კოეფიციენტი (სებ-ის შესაბამისად) იყო 134.68%, რომელიც 12% ით ჩამორჩება 2020 წლის შესაბამის კოეფიციენტს.

ლიკვიდობის გადაფარვის კოეფიციენტი

შენიშვნა: ზემოთ წარმოდგენილი მონაცემები აღრიცხულია სებ-ის ბუღალტრული სტანდარტების შესაბამისად.

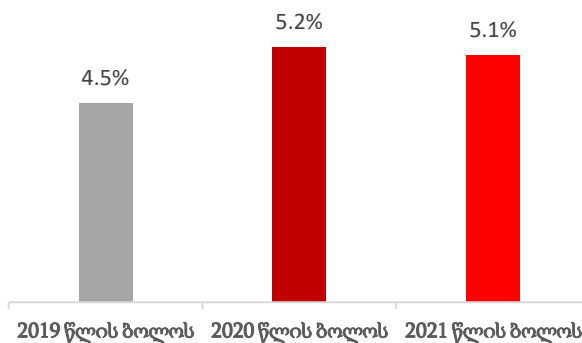
ლიბერთი ბანკი ლიკვიდობის გადაფარვის კოეფიციენტს ინარჩუნებს მაღალ დონეზე. კოვიდ-19 პანდემიის გათვალისწინებით ეროვნულმა ბანკმა 2020 წლის მაისში გააუქმა ლიკვიდობის გადაფარვის კოეფიციენტის 75% მოთხოვნა ეროვნულ ვალუტაში 1 წლის ვადით. 2021 წლის 1 მაისიდან არსებული მინიმალური მოთხოვნების დაცვა აღდგა და ლიკვიდობის გადაფარვის კოეფიციენტის 75% მოთხოვნის დაცვა გახდა სავალდებულო

ასევე, 2021 წლის ივლისში სებ-მა შეიტანა ცვლილება კომერციული ბანკების მიერ მინიმალური სარეზერვო მოთხოვნების წესში. უცხოური ვალუტით მოზიდული სახსრებისთვის მინიმალური სარეზერვო მოთხოვნების ნორმა ცალკეული კომერციული ბანკისთვის ინდივიდუალურად, დეპოზიტების დოლარიზაციის მიხედვით განისაზღვრება.

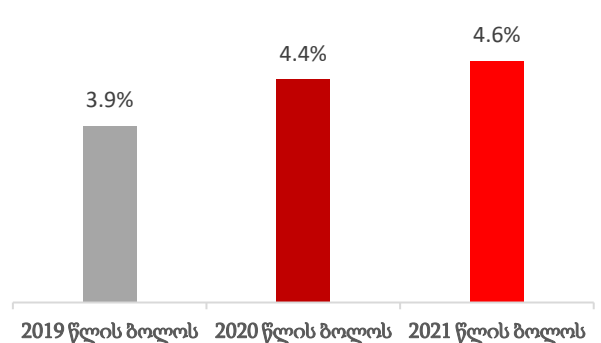
2.1.1 ბანკის კონკურენტული მდგომარეობა ბაზარზე

ბანკის მთლიანი აქტივების საბაზრო წილმა 2021 წლის მდგომარეობით შეადგინა 5.1%. ბანკის მთლიანი სესხების საბაზრო წილი 4.4%-დან 4.6%-მდე, ხოლო წმინდა სესხების საბაზრო წილი 4.3%-დან 4.5%-მდე გაიზარდა. კლიენტების მიერ განთავსებული დეპოზიტების საბაზრო წილი 6.3%-დან 6%-მდე შემცირდა.

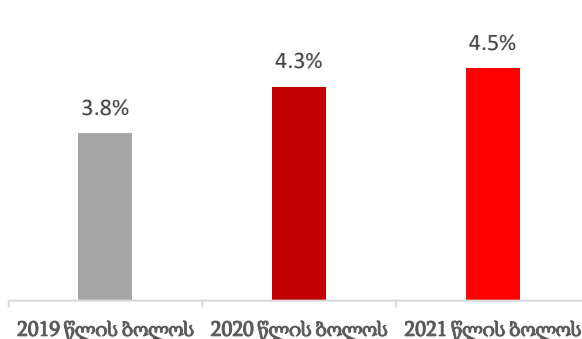
მთლიანი აქტივების საბაზრო წილი

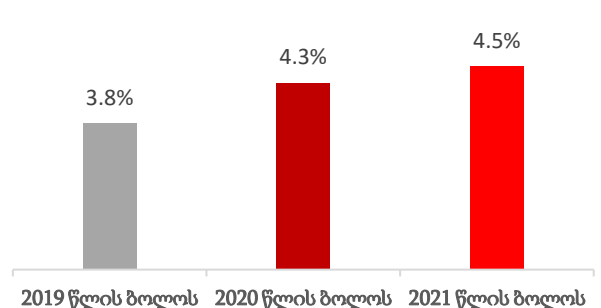
მთლიანი სესხების საბაზრო წილი

წმინდა სესხების საბაზრო წილი

კლიენტების მიერ განთავსებული
დეპოზიტების საბაზრო წილი

წყარო: საქართველოს ეროვნული ბანკი

2.1.2 ჯგუფის სტრუქტურა

ბანკი არის ქვემოთ მოცემულ ცხრილში მითითებული საწარმოების მშობელი კომპანია, რომლებიც კონსოლიდირებულია აუდიტის მიერ შემოწმებულ ფინანსურ ანგარიშგებებში (ფასს-ის შესაბამისად). საზედამხედველო და სხვა მნიშვნელოვანი მიზნებისთვის, აღნიშნული კომპანიები არ არის კონსოლიდირებული და ბანკს მოეთხოვება შეასრულოს ყველა საზედამხედველო მოთხოვნა დამოუკიდებლად. 2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, მთლიანმა წმინდა ინვესტიციებმა აღნიშნულ კომპანიებში შეადგინა 0.1 მილიონი ლარი სებ-ის შესაბამისად და 1.1 მილიონი ლარი ფასს-ის შესაბამისად (31 დეკემბერი 2020 წ: 0.1 მილიონი ლარი სებ-ის შესაბამისად, 1.3 მილიონი ლარი ფასს-ის შესაბამისად).

ბანკის საკუთრების წილი

სახელი	რეგისტრაციის ქვეყანა	31-დეკ-21	31-დეკ-20	რეგისტრაციის თარიღი	საქმიანობები
შპს Bus Stop ⁽¹⁾	საქართველო	100.00%	100.00%	27-აგვისტო-09	გარე რეკლამირება
სს სმარტექსი	საქართველო	21.47%	21.47%	5-იანვარი-09	ადრეული ეტაპის VC ინვესტიციები

(1) ამჟამად უმოქმედო.

2.2 განვითარების გეგმები და ბიზნეს მოდელი

2020 წლის დასაწყისში ლიბერთი ბანკის ახალ აღმასრულებელ დირექტორად ვასილ ხოდელი დაინიშნა. 2020-2021 წელი ლიბერთი ბანკისთვის განახლებული სტრატეგიის, ცვლილებებისა და ტრანსფორმაციის წელი იყო. აღსანიშნავია, რომ ჯგუფმა შეიძინა ვითიბი ბანკი საქართველოს როგორც სადეპოზიტო პორტფელის ნაწილი (303,853 GEL) ასევე სასესხო პორტფელის (317,162 GEL). დირექტორთა საბჭოს უშუალო გეგმაა გაძლიერება, უნივერსალური საბანკო ბიზნეს მოდელის გამყარება, პროდუქტებისა და პროცესების ციფრულ ტრანსფორმაციასთან მიახლოება, რაც გააუმჯობესებს საქართველოს რეგიონებში ფინანსების ხელმისაწვდომობას ყველა სამომხმარებლო სეგმენტში. 2022 წლის მაისში აღმასრულებელ დირექტორად ბექა გოგიჩაიშვილი დაინიშნა.

ახალი დირექტორთა საბჭოს მიზანია მაქსიმალურად გაზარდოს სააქციო ღირებულება მომგებიანი ზრდისა და საქართველოში ბანკის ერთ-ერთ წამყვან ფინანსურ ინსტიტუტად გარდაქმნის გზით. ბანკი აერთიანებს ყველაზე დიდ საცალო ქსელს საქართველოში, რომელიც მოიცავს სრული მომსახურების ფილიალებს, სერვისცენტრებს, მცირე ზომის გაყიდვების ობიექტებს, აგრეთვე ისეთი ტიპის ობიექტებს, რომლებიც მესამე მხარის ბიზნესშია განთავსებული. ბანკი მუდმივად ცდილობს მეტად განავითაროს მომხმარებლებთან კომუნიკაცია დისტანციური და ციფრული არხების გამოყენებით.

2020 წლის დასაწყისში ბანკმა შეიმუშავა ახალი ხედვა და მისია და წარმატებით მიყვება გეგმას 2021 წელს:

- ▶ ხედვა: ჩვენი ხედვაა გავაუმჯობესოთ საქართველოში თითოეული ადამიანის, ოჯახისა და ბიზნესის ცხოვრება.
- ▶ მისია: ჩვენ მთელი გულით ვზრუნავთ ადამიანებზე, მათ ოჯახებსა და ბიზნესებზე. ჩვენ ვიქნებით ხელმისაწვდომი ყველგან, სადაც ჩვენი მომხმარებლები არიან და მივაწვდით მათზე მორგებულ და სწრაფ მომსახურებას.

2021 წელი

- ▶ 2021 წელს ლიბერთი ბანკს COVID-19 პანდემიის გამო მნიშვნელოვნად მძიმე საბაზრო პირობებთან გამკლავება მოუწია. ბანკის მიზანი იყო მინიმალური შესაძლო ნეგატიური გავლენით შეძლოს არახელსაყრელი ბაზრის პირობებში ფუნქციონირება და ამასთანავე გააგრძელოს მომხმარებლების კეთილდღეობაზე ზრუნვა. ბანკი წარმატებით გაუმკლავდა COVID-19 პანდემით შედეგად წარმოქმნილ გამოწვევებს.
- ▶ 2021 წელს ბანკმა შეინარჩუნა საქართველოში აქტივებით მესამე უმსხვილესი ბანკის პოზიცია და ამავდროულად ლარიზაციის მაღალი დონე როგორც აქტივების, ისე ვალდებულებების მხრივ.

უნივერსალური საბანკო მომსახურება

- ▶ ლიბერთი ბანკი შეინარჩუნებს უნივერსალურ საბანკო მოდელს ძირითადი აქცენტით საცალო და MSME სეგმენტებზე. კორპორატიული და კერძო საბანკო ბიზნესი დარჩება მტკიცე საყრდენი უნივერსალური ბანკის მშენებლობის თვალსაზრისით.
- ▶ ხარისხიან უნივერსალურ საბანკო მომსახურებასთან ერთად, ლიბერთი ბანკი ყურადღებას გაამახვილებს ინოვაციური პროდუქტების შემუშავებაზე, პროცესების გამარტივებაზე, ციფრული ტრანსფორმაციის ხარისხის ამაღლებასა და ახალი მომხმარებლების მოზიდვაზე, მათ შორის ისეთ კლიენტებზე, რომლებიც ჯერ არ სარგებლობენ საბანკო მომსახურებით.

ციფრული საბანკო მომსახურება

- ▶ ბანკი აპირებს გააგრძელოს ციფრული საბანკო შესაძლებლობების გაუმჯობესება და შექმნას მომხმარებლის უმაღლესი დონის ციფრული გამოცდილება მობილური და ინტერნეტბანკის პლატფორმების საშუალებით.
- ▶ ბანკი ასევე მიზნად ისახავს ახალი მომხმარებლებისთვის პროცესების დაჩქარება/გამარტივებას.
- ▶ ხანდაზმულთა და სოციალურად დაუცველი სეგმენტისთვის ფართო ფინანსური განათლების შესაძლებლობების შეთავაზებებთან ერთად, ასევე შემუშავდება ინოვაციური პროდუქტები.
- ▶ ელექტრონული კომერციის ბაზარი OnOff განვითარდა როგორც ლიბერთი ბანკის შვილობილი კომპანია, რომელიც ხელს უწყობს ციფრული შეთავაზებების ზრდას და შესაძლებელს ხდის მომხმარებლებისთვის ეკოსისტემური გარემოს შექმნას.

კლიენტების მომსახურება

- ▶ ლიბერთი ბანკი არის მომხმარებელზე ორიენტირებული ფინანსური სერვისების მიმწოდებელი და აპირებს გააგრძელოს მომხმარებელთა მომსახურების და გამოცდილების მეტად გაღრმავება. ამ მხრივ, მიმდინარეობს მომხმარებელთა მომსახურების მოდელის, ორგანიზაციული ცვლილებების და მომხმარებელთა საჩივრების მართვის გაუმჯობესება.

საკრედიტო რეიტინგები

- ▶ ლიბერთი ბანკის მიზანია შეინარჩუნოს საკრედიტო რეიტინგები COVID-19 ით გამოწვეულ რთულ გარემოში, მაგრამ ასევე გეგმავს მათ გაუმჯობესებას გრძელვადიან პერსპექტივაში.
- ▶ ბანკის უახლესი საკრედიტო რეიტინგები გამოიყურება შემდეგნაირად:
 - Fitch: B+, პერსპექტივა - სტაბილური, დამტკიცების თარიღი: 31 მარტი 2021
 - Moody's: Ba3, პერსპექტივა - სტაბილური, დამტკიცების თარიღი: 20 ივნისი 2019

დაფინანსება

- ლიბერთი ბანკი მიზნად ისახავს გააუმჯობესოს/დააოპტიმიზიროს დაფინანსების სტრუქტურა და გამოიყენოს შესაძლებლობები ფონდირების ხარჯის შესამცირებლად. ამასთან დაკავშირებით, ბანკი აპირებს გააგრძელოს თანამშრომლობა და კომუნიკაცია საერთაშორისო განვითარების ფინანსურ ინსტიტუტებთან.

კორპორაციული და სოციალური პასუხისმგებლობა

- ბანკი აქტიურად უწყობს ხელს გარემოსთვის სასარგებლო, საგანმანათლებლო და ჯანდაცვის CSR პროექტებს, რომლებიც მიმართულია ხადაზმულთა და საზოგადოების მოწყვლადი ნაწილის საჭიროებებზე, ასევე თანამშრომლების ჯანმრთელობაზე ზრუნვაზე.
- „მწვანე ყუთები“ სათაო ოფისში - სადაც გამოყენებული ქაღალდები გროვდება გადასამუშავებლად
- უფასო კომპიუტერული და ფინანსური განათლება 60+ ასაკის ადამიანებისთვის, ახლა უკვე ონლაინ
- სოლიდარობის ფონდი 22 წლამდე ონკოდაავადებული პაციენტებისთვის და რეაბილიტაციის ცენტრი უნარშეზღუდული ბავშვებისთვის.
- კომუნალური გადასახადების დაფინანსება ქვეყნის მასშტაბით 52 თავშესაფრისა და მზრუნველობის სახლისთვის
- შიდა ფონდი თანამშრომლებისთვის „გულით ერთმანეთისთვის“, რომელიც პანდემიის პერიოდში შეიქმნა და მათი ოჯახის წევრებს ეხმარება ჯანმრთელობის გაუარესების შემთხვევაში.

ცხრილი 2.3.1 ბანკის მთავარი სტრატეგიული მაჩვენებლები

მომგებიანობა	31-დეკემბერი-21	31-დეკემბერი-20
უკუგება აქტივებზე, (გაწლიურებული), %	1.39%	-0.19%
უკუგება კაპიტალზე, (გაწლიურებული), %	12.87%	-1.59%
საპროცენტო მოგება/საშუალო საპროცენტო შემოსავლიანი აქტივები (გაწლიურებული), %	12.93%	12.66%
ფონდირების ხარჯი (გაწლიურებული), %	7.82%	7.78%

აქტივების ხარისხი	31-დეკემბერი-21	31-დეკემბერი-20
უმოქმედო სესხები/მთლიანი სესხები, %	5.20%	3.83%
რისკის ხარჯი	2.17%	3.44%

ათას ლარში	31-დეკემბერი-21	31-დეკემბერი-20
მთლიანი სესხები	2,030,630	1,733,613
კორპორატიული სესხები	576,361	501,621

2.3 ინფორმაცია ფილიალების საქმიანობის შესახებ

ბანკი წარმოადგენს ერთ-ერთ ყველაზე ფართო ფილიალების ქსელის მფლობელს საქართველოში. ბანკი მთელი საქართველოს მასშტაბით წარმოდგენილია 459 ფილიალით, რომელიც ყოველთვიურად ემსახურება 1.6 მილიონ კლიენტზე მეტს. 2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით ბანკის ფილიალები და სერვის ცენტრები ნაწილდება შემდეგნაირად:

- ▶ ფილიალები და სერვის ცენტრები – 149
- ▶ სპეციალიზირებული სერვის ცენტრები (Specialize Outlet) – 170
- ▶ მობილური ფილიალები (LX Mobile Branches) – 112
- ▶ ექსპრესს ფილიალები (Express Branches) – 28

ფილიალები და სერვის ცენტრები მდებარეობს საქართველოს ყველა ქალაქში, დაბასა და რაიონული ცენტრში. სპეციალიზირებული სერვის ცენტრები ემსახურება საქართველოს მოსახლეობას ისეთ სტრატეგიულ ლოკაციებზე, როგორც არის: სასაზღვრო-გამშვები პუნქტები, შსს მომსახურების სააგენტოები, იუსტიციის სახლები, შემოსავლების სამსახურები, სახელმწიფო სერვისების განვითარების სააგენტოები და სხვა სტრატეგიული ლოკაციები.

ბანკი გაყიდვების წერტილებით წარმოდგენილია ყველა დასახლებულ პუნქტსა და სოფელში, სადაც მოსახლეობას საშუალება აქვს მიიღოს სრული საბანკო მომსახურება. მობილური ფილიალი არის მოძრავი ბანკი (ავტომობილი ადჰურვილი ტექნიკით), რომლითაც ბანკი სრულ საბანკო მომსახურებას უწევს საქართველოს მოსახლეობას ნებისმიერ ადგილას, მათ შორის მაღალმთიან რეგიონებში.

2.4 კვლევების მიმოხილვა

2021 წლის 31 დეკემბრის ჩათვლით, ბანკმა ჩაატარა შემდეგი კვლევები:

- ▶ NPS, SCAT, CES - მომხმარებელთა კმაყოფილების და ლოიალობის კვლევა. კვლევის მთავარ მიზანს წარმოადგენდა ლიბერთის მომხმარებლების კმაყოფილების, ლოიალობის და მომსახურების მიღების სიმართივის შეფასება. კვლევა ტარდება ყოველთვიურად. აგვისტოს თვეში შესრულდა კვლევითი კომპანია SONAR-ის მიერ, ხოლო ოქტომბრის შემდეგ, კვლევა ტარდება ლიბერთის შიდა კვლევების გუნდის მიერ.
- ▶ საცალო საბანკო ინდუსტრიის მონიტორინგის კვლევის შემოდგომა ტალდა. კვლევაში მოცემულია ინფორმაცია როგორც ლიბერთის, ასევე - სხვა მსხვილი ბანკების შესახებ. კვლევის ანგარიში მოიცავს შემდეგ ინფორმაციას: ბაზრის ძირითადი ტრენდები (ბანკის მომხმარებელთა წილი და მათი აღწერილობა), ბანკების მოხმარება, ბანკების ცნობადობა - მომხმარებლების აღქმაში ბრენდის პოზიციონირების (top of mind) გაზომვა, ბანკების მიმართ ნდობა, ბანკის მიმართ კმაყოფილება, ბანკებთან მომავალი თანამშრომლობა, მომხმარებელთა ანალიზი სხვადასხვა პარამეტრების მიხედვით, ბანკების სამომხმარებლო ბაზრის წილი, მომხმარებელთა სამომხმარებლო ქცევის ანალიზი. კვლევის მთავარი მიზანია, საბანკო ბაზრის ანალიზი, ზემოთ მოცემული პარამეტრების მიხედვით. კვლევა შესრულდა IPM Research-ის მიერ.
- ▶ რეგულარულად ტარდება თანამშრომლების ლოიალობის კვლევა ENPS, რომლის მთავარი მიზანია, თანამშრომელთა ლოიალობის დონის და არსებული პრობლემების და ძლიერი მხარეების გამოვლენა. კვლევა ტარდება ბანკის მიერ HR დეპარტამენტთან ერთად.

- ▶ საშუალო ბიზნესის საჭიროებების კვლევა. კვლევის მთავარი მიზანი იყო, საშუალო ბიზნესის წარმომადგენლების მიერ საბანკო პროდუქტების მოხმარების, სესხის მოხმარების, ლიბერთის მიმართ არსებული აღქმების და დამოკიდებულებების და მათი სამომხმარებლო პრეფერენციების ანალიზი. კვლევა შესრულდა კვლევითი კომპანია ACT-ს (Analysis and Consulting Team) მიერ.
- ▶ პანელური კვლევა - კვლევის მთავარი მიზანს წარმოადგენდა, საკომუნიკაციო კონტენტის ხარისხის მონიტორინგი. შესრულდა კვლევითი კომპანია SONAR-ის მიერ.
- ▶ უფროსი თაობის მომხმარებლების საჭიროებების შესწავლა - კვლევის მიზანს წარმოადგენდა, უფროსი თაობის მომხმარებლებში არსებული პრობლემების შესწავლა. შესრულდა კვლევითი კომპანია SONAR-ის მიერ.

2.5 გამოსყიდული საკუთარი აქციები

2015 წლის 12 ნოემბერს ბანკმა გამოაცხადა ჩვეულებრივი აქციების გამოსყიდვის შესახებ (შემდგომში „გამოსყიდვა“), რა დროსაც თითო ჩვეულებრივ აქციაში გადაიხადა 0.0179 ლარი, და გამოსყიდული ჩვეულებრივი აქციების მაქსიმალურმა რაოდენობამ შეადგინა 1,045,428,327, ანუ გამოშვებული და განთავსებული ჩვეულებრივი აქციების მთლიანი რაოდენობის 19.00%. გამოსყიდვის პერიოდი განისაზღვრა 90 კალენდარული დღით გამოცხადების თარიღიდან 2016 წლის 10 თებერვლამდე. 2016 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ბანკს გამოსყიდული ჰქონდა 1,045,428,327 ჩვეულებრივ აქცია (გამოშვებული და განთავსებული ჩვეულებრივი აქციების მთლიანი რაოდენობის 19.00%) და ანგარიშსწორებაც სრულად ჰქონდა განხორციელებული. 2018 წელს ბანკის მაჟორიტარმა აქციონერმა, ჯორჯიან ფაინენშალ გრუპ ბი.ვი-მ მისი კუთვნილი 1,573,680 პრივილეგირებული აქცია დააკონვერტირა 31,600,000 ჩვეულებრივ აქციად, პრივილეგირებული აქციების პროსპექტით განსაზღვრული პროპორციის გათვალისწინებით. კონვერტაციის შედეგად GFG-ისთვის ჩვეულებრივი აქციების გადაცემა ბანკმა განხორციელა სახაზინო აქციებიდან, რის შედეგადაც ჩვეულებრივი გამოსყიდული აქციები შემცირდა 1,013,828,327-მდე (2017 წ.: 1,045,428,327).

2.6 საკრედიტო, საბაზრო, ლიკვიდობის და სხვა რისკების მიმოხილვა

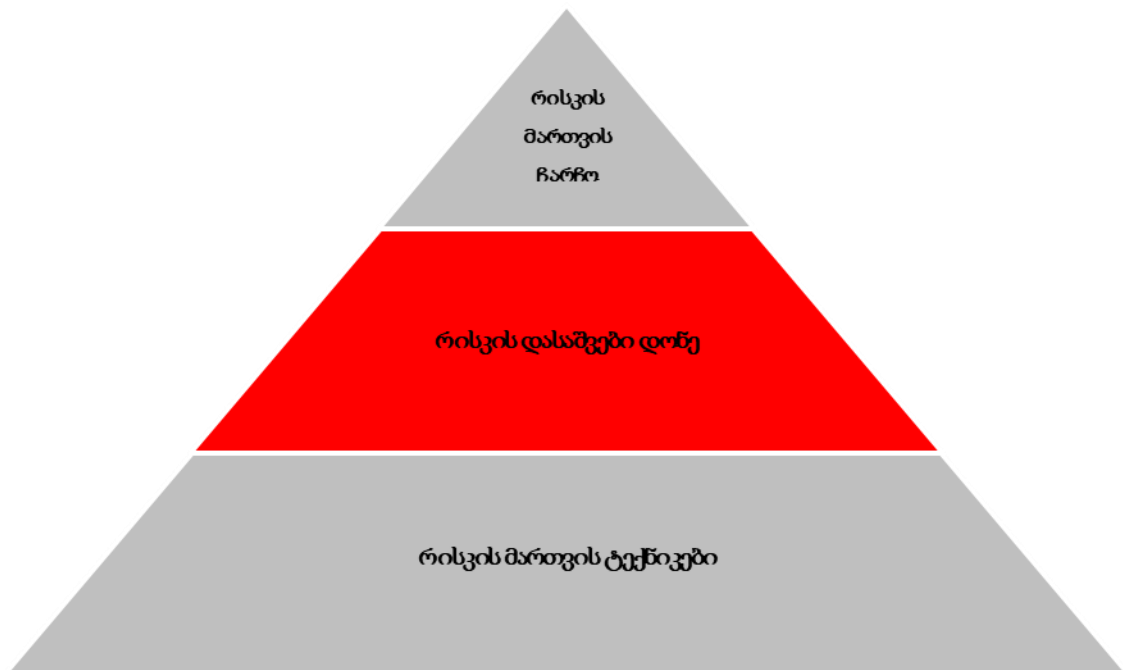
რისკი დამახასიათებელია საბანკო საქმიანობისთვის, თუმცა რისკის მართვა ხორციელდება გამოვლენის, შეფასების და მონიტორინგის უწყვეტი პროცესის მეშვეობით, რისკის ლიმიტების და კონტროლის სხვა მექანიზმების გამოყენებით. რისკის მართვის პროცესი უმნიშვნელოვანესია ბანკის უწყვეტი მომგებიანობისთვის და ბანკის თითოეული პირი ანგარიშვალდებულია რისკის პოზიციებზე მის მიერ აღებულ პასუხისმგებლობებთან დაკავშირებით. ბანკი დგას საკრედიტო რისკის, ლიკვიდობის რისკის, საბაზრო რისკის, საოპერაციო რისკის და სხვა არაფინანსური რისკების წინაშე. ბანკის მიერ მიღებული რისკის მართვის სტრუქტურა ადგენს დასაშვებ რისკების ლიმიტების ფარგლებს თითოეულ რისკთან და ბიზნეს ხაზთან მიმართებაში და უზრუნველყოფს მის შესაბამისობას.

2.6.1 რისკების მართვის მექანიზმები

ბანკის სამეთვალყურეო საბჭოს ეკისრება საერთო პასუხისმგებლობა ბანკის რისკის მართვის ჩარჩოს შექმნასა და ზედამხედველობაზე.

ბანკის რისკის მართვის პოლიტიკა ითვალისწინებს ბანკის რისკების დადგენასა და ანალიზს, შესაბამისი რისკის ლიმიტების და კონტროლის მექანიზმების განსაზღვრის და რისკების მონიტორინგის და ლიმიტების დაცვის მიზნით. რეგულარულად ხდება რისკის მართვის პოლიტიკის და სისტემების გადახედვა ბაზრის პირობების, პროდუქტების და შეთავაზებული მომსახურებების ცვლილებების ასახვის მიზნით. ბანკს, მართვის სტანდარტების, პროცედურების და ტრენინგების მეშვეობით, აქვს დისციპლინირებული და კონსტრუქციული კონტროლის საშუალებები, სადაც ყველა თანამშრომელმა იცის თავისი ფუნქციები და ვალდებულებები.

რისკის მართვაზე ანგარიშვალდებული პირების პასუხისმგებლობა ითვალისწინებს ბანკის შესაბამისობის უზრუნველყოფას ბანკის სამეთვალყურეო საბჭოს მიერ განსაზღვრულ RAS-თან. შესაბამისობა უზრუნველყოფილია RAS პარამეტრების უწყვეტი მონიტორინგით. დირექტორთა საბჭოს აქტიური ჩართულობით, რისკის მართვის ფუნქციები უზრუნველყოფს სათანადო კომუნიკაციას და გამჭვირვალობას ყველა დონეზე, რისკის მიზნობრივ მაჩვენებლებთან, რისკის პროფილის უწყვეტ მონიტორინგთან რისკის დასაშვებ დონესთან მიმართებით, რისკთან დაკავშირებული გაფრთხილებების დროულ ესკალაციასთან და შემარბილებელი ზომების დაგეგმვასთან დაკავშირებით.

ბანკის რისკის მართვის ჩარჩო მოიცავს შემდეგ ოთხ კომპონენტს:

- 1. რისკის მართვის პრინციპები** ითვალისწინებს რისკის მართვის სტრუქტურის რაოდენობრივ საფუძველს, ესენია:
 - ▶ რისკების მართვის ეფექტური კულტურის ხელშეწყობა;
 - ▶ რისკზე ანგარიშვალდებულება ბიზნეს ხაზების მიხედვით;
 - ▶ რისკების დამოუკიდებელი ცენტრალური ზედამხედველობა;
 - ▶ გადაჭარბებული კონცენტრაციების თავიდან აცილება და/ან შემცირება;
 - ▶ რისკების მკაფიოდ გამოვლენადობის, შეფასებადობის და მართვადობის უზრუნველყოფა.
- 2. სტრატეგიული პრინციპები** ითვალისწინებს ხარისხობრივ მაჩვენებლებს, რომლითაც იხელმძღვანელებს ბანკი საზედამხედველო ფინანსური მიზნების მიღწევისას და რომლითაც იზომება ახალ ინიციატივებსა და ბანკის მიერ რისკის დასაშვებ დონეს შორის შეთანხმების ხარისხი. სტრატეგიული პრინციპები მოიცავს შემდეგს:
 - ▶ ყურადღების გამახვილება მოგების მრავალფეროვნებაზე, ხარისხსა და სტაბილურობაზე;
 - ▶ ორიენტირება ძირითად საქმიანობაზე ბანკის კონკურენტუნარიანი უპირატესობების ეფექტური გამოყენებით;
 - ▶ დისციპლინირებული და შერჩევითი სტრატეგიული ინვესტიციების განხორციელება.
- 3. საზედამხედველო ფინანსური მიზნები** ორიენტირებულია აქციონერთა ღირებულების და ბანკის საქმიანობის ფრენჩაიზინგის მდგრადობის გრძელვადიან პერსპექტივებზე. აღნიშნული მიზნები ორიენტირებულია კაპიტალის შიდა გენერირებაზე მოგების მდგრადი ზრდის საფუძველზე, რომელიც ხელს უწყობს ბანკის წვდომას კაპიტალზე სათანადო კომერციული პირობებით, და ადეკვატური კაპიტალის შენარჩუნებაზე ბანკის რისკის პროფილთან მიმართებაში.
- 4. რისკის დასაშვები დონის შეფასებები** ითვალისწინებს ობიექტურ მაჩვენებლებს, რომელიც ზომავს რისკს და ახდენს ბანკის მისაღები რისკის დონის ფორმულირებას. ასეთი მაჩვენებლები უზრუნველყოფს კავშირს რისკის მიღების ფაქტობრივ ოპერაციებსა და რისკის მართვის პრინციპებს, სტრატეგიულ პრინციპებს და საზედამხედველო ფინანსურ მოთხოვნებს შორის. აღნიშნული მაჩვენებლები მოიცავს კაპიტალის და შემოსავლების კოეფიციენტებს, საბაზრო და ლიკვიდობის რისკის ლიმიტებს და საკრედიტო და საოპერაციო რისკის მიზნებსა და ლიმიტებს.

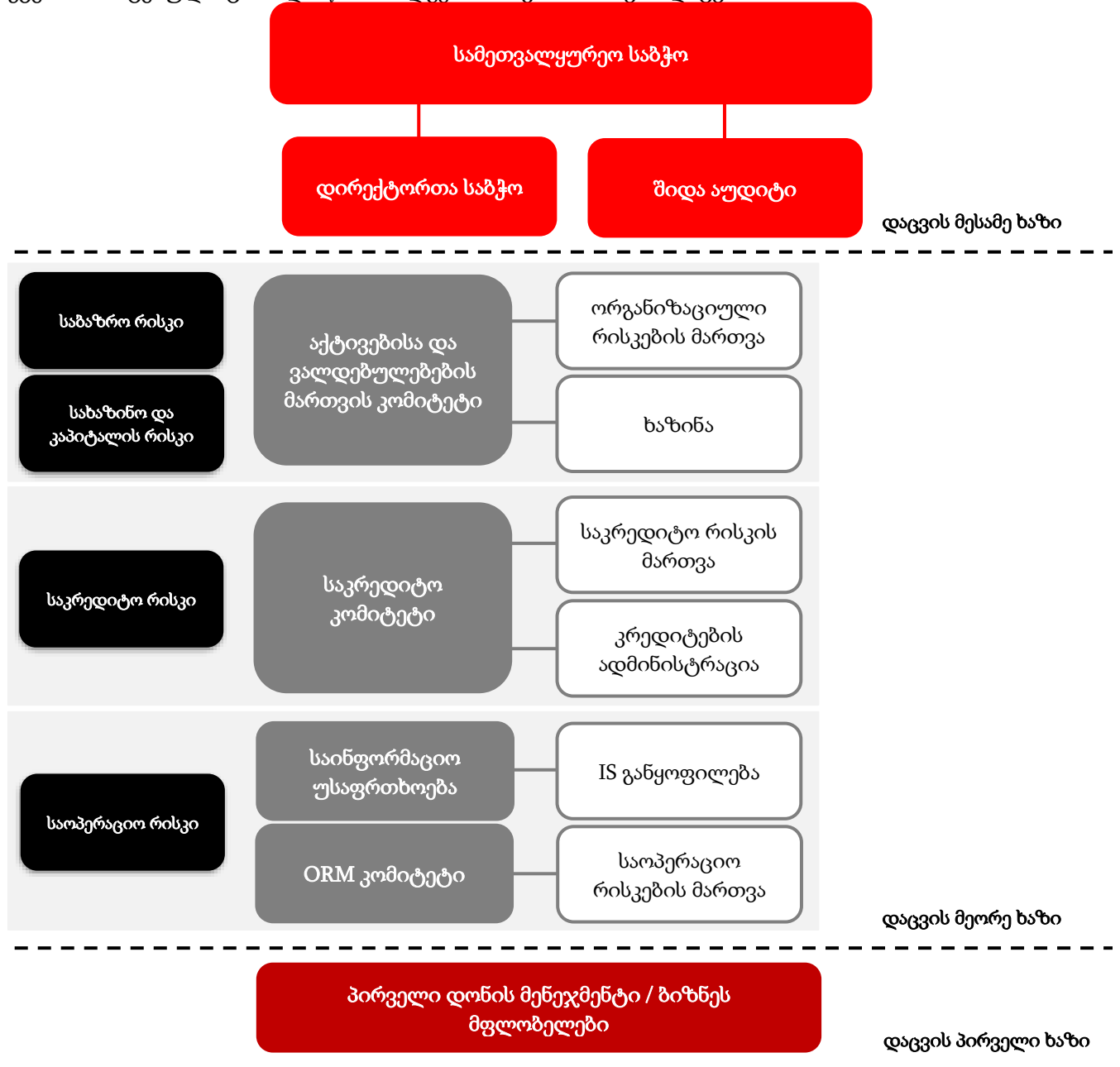
სამეთვალყურეო საბჭო ერთპიროვნულად პასუხისმგებელია რისკების დადგენას და კონტროლზე; თუმცა, არსებობს ცალკე დამოუკიდებელი ორგანოები, რომლებიც პასუხისმგებელი არიან რისკების მართვასა და მონიტორინგზე. ბანკის ძირითად რისკებს მართავს ქვემოთ მითითებული კომიტეტები და ერთეულები, დირექტორთა საბჭო საბჭოს აქტიური ჩართულობით:

- ▶ საკრედიტო რისკს მართავს საკრედიტო რისკის კომიტეტი
- ▶ ლიკვიდობის რისკს მართავს აქტივებისა და ვალდებულებების მართვის კომიტეტი ("ALCO")
- ▶ საბაზრო რისკს მართავს აქტივებისა და ვალდებულებების მართვის კომიტეტი
- ▶ საოპერაციო რისკს მართავს საოპერაციო რისკის მართვის კომიტეტი
- ▶ ინფორმაციის უსაფრთხოების და ტექნოლოგიურ რისკებს მართავს ინფორმაციის უსაფრთხოების კომიტეტი

ბიზნეს ხაზები წარმოადგენენ იმ რისკებზე მთავარ პასუხისმგებელ ერთეულებს, რომლებიც გავლენას ახდენენ ყოველდღიურ საქმიანობებზე და ოპერაციებზე. ბიზნეს პროცესები მოიცავს შესაბამისი რისკის ერთეულის წარმომადგენლების მიერ შესრულებული საქმიანობების კონტროლს. რისკის მართვის ფუნქციების მქონე ერთეულები, რომლებიც დამოუკიდებელი არიან ძირითადი საქმიანობებისგან, მონაწილეობენ რისკების მართვასა და შიდა კონტროლში. ისინი წარმოადგენენ კონტროლის და დაცვის მეორე ხაზს, დაცვის პირველი ხაზი უზრუნველყოფილია ბიზნეს ფუნქციების მქონე ერთეულებით. ქვემოთ ჩამოთვლილი დეპარტამენტები/განყოფილებები პასუხისმგებელი არიან საკრედიტო, ლიკვიდობის, საბაზრო, საოპერაციო და სხვა ფინანსური და არაფინანსური რისკების ყოველდღიურ მართვაზე:

- ▶ ორგანიზაციული რისკების მართვა (ERM);
- ▶ ხაზინა;
- ▶ საკრედიტო რისკების მართვა;
- ▶ კრედიტების ადმინისტრაცია;
- ▶ საოპერაციო რისკების მართვა (ORM);
- ▶ საინფორმაციო უსაფრთხოება;
- ▶ უსაფრთხოება;
- ▶ ფულის გათეთრების წინააღმდეგ ბრძოლა;
- ▶ კანონმდებლობასთან შესაბამისობა.

ქვემოთ მოცემული ცხრილი წარმოადგენს რისკის მართვის დაცვის სამ ხაზს:

2.6.1.1 საკრედიტო რისკის კომიტეტი

საკრედიტო რისკის კომიტეტს ეკისრება საერთო პასუხისმგებლობა ორგანიზაციის დონეზე ყველა ტიპის ბიზნეს საქმიანობასთან დაკავშირებით საკრედიტო რისკების მართვაზე. კომიტეტი ასრულებს მთავარ როლს ბანკის პორტფელში შესაძლო მნიშვნელოვანი საკრედიტო რისკების იდენტიფიკაციაში და აქვს საბოლოო გადაწყვეტილების მიღების უფლებამოსილება შეთავაზებულ საკრედიტო რისკთან დაკავშირებული გარიგებების დამტკიცების ან უარყოფის შესახებ. საკრედიტო რისკის კომიტეტმა შეიმუშავა საკრედიტო რისკის შეფასების პოლიტიკა და პროცედურები, რომელიც შეესაბამება ბანკის მოქმედ რისკის პროფილს და მომავალი ზრდის გეგმებს. საკრედიტო რისკის დეპარტამენტები და ერთეულები უზრუნველყოფენ საკრედიტო რისკის კომიტეტისთვის ინფორმაციის მიწოდებას. არსებითი საკრედიტო რისკის გარემოს უზრუნველყოფის მიზნით დაინერგა ყოვლისმომცველი კონტროლის და მონიტორინგის სისტემები, რომელშიც მკაფიოდ არის განსაზღვრული საკრედიტო რისკის მართვაში ჩართული პერსონალის ფუნქციები და პასუხისმგებლობები.

საკრედიტო რისკის კომიტეტის მთავარი პასუხისმგებლობებია:

- ▶ რისკის მართვის სტრუქტურის და პოლიტიკის გადახედვა და დამტკიცება;
- ▶ საკრედიტო რისკების დამტკიცება დადგენილი ლიმიტების ფარგლებში;
- ▶ საბალანსო და ბალანსგარეშე საკრედიტო და კონცენტრაციის რისკების მართვა და ზედამხედველობა;
- ▶ საკრედიტო ლიმიტების განსაზღვრა კლიენტის კატეგორიის და ოპერაციის ტიპის მიხედვით;
- ▶ საკრედიტო რისკთან დაკავშირებული შესაძლო ზარალის წინასწარ დადგენა;
- ▶ კრედიტების სათანადო ადმინისტრაციის, შეფასების და მონიტორინგის პროცესის წარმოება ყველა ბიზნეს ხაზზე.

2.6.1.2 აქტივებისა და ვალდებულებების მართვის კომიტეტი

აქტივებისა და ვალდებულებების მართვის კომიტეტის ძირითადი ფუნქციებია კაპიტალის, ლიკვიდობის, საპროცენტო და დაფინანსების რისკების მართვა. კომიტეტის თავმჯდომარე არის გენერალური დირექტორი. ორგანიზაციული რისკების მართვისა და ბიუჯეტირების განყოფილება ეფექტური გადაწყვეტილების მისაღებად წარმოადგენს რელევანტურ ანალიტიკურ მონაცემებს. აქტივებისა და ვალდებულებების მართვის კომიტეტის შეხვედრები ტარდება ყოველთვიურად ან ნებისმიერ დროს, როდესაც საჭიროდ ჩაითვლება.

აქტივებისა და ვალდებულებების მართვის კომიტეტის ძირითადი მიზნებია:

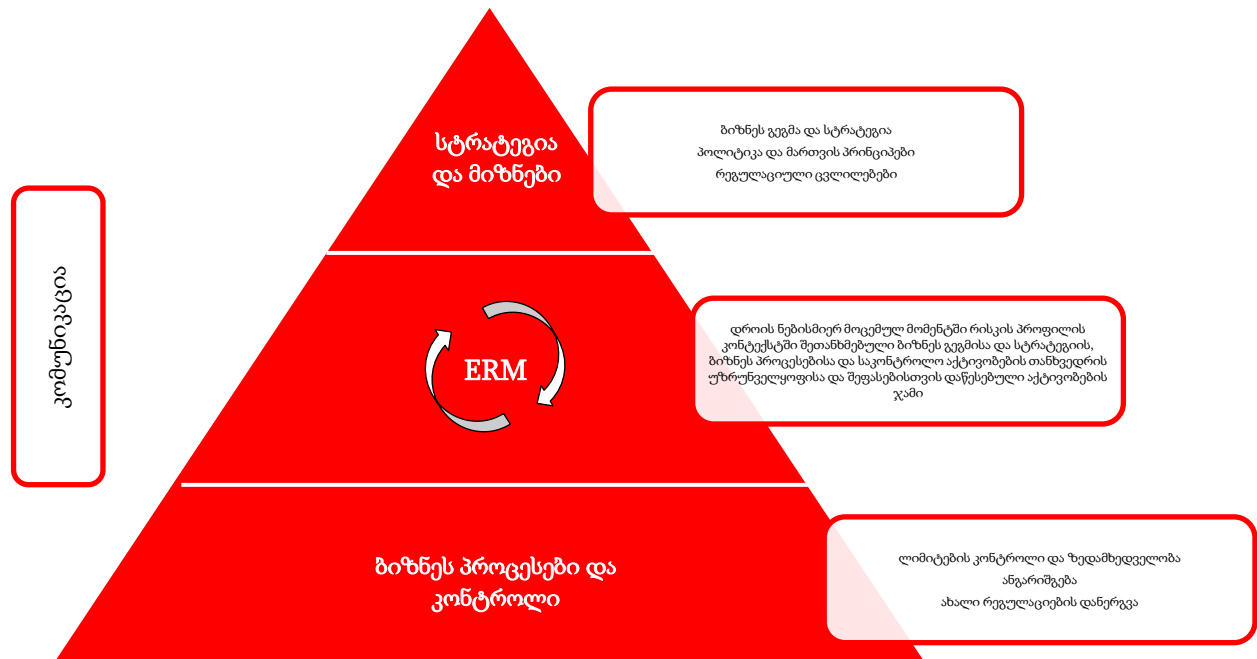
კაპიტალის რისკი	• სეზ-ის მიხედვით კაპიტალის ადეკვატურობის მართვა და კაპიტალის პროგნოზის ანალიზი; • ეკონომიკური კაპიტალის მართვა და ძირითადი ცვლილებების ანალიზი; • ადრეული გამაფრთხილებელი ინდიკატორების მონიტორინგი და კაპიტალის კვარტალური სტრეს-ტესტი;
ლიკვიდობის რისკი	• დაფინანსების გეგმის შემუშავება ბანკის საინვესტიციო შესაძლებლობების გათვალისწინებით ჭარბი ლიკვიდური სახსრების თავიდან ასაცილებლად; • ადრეული გამაფრთხილებელი ინდიკატორების მონიტორინგი ყოველთვიური ლიკვიდობის სტრეს-ტესტებთან ერთად და შესაბამისი ქმედებები შედეგების; • ლიკვიდობის რისკის მიტიგაციის ინსტრუმენტების და აქტივებისა და ვალდებულებების ვადიანობის პოზიციის მართვა;
საბაზრო რისკი	• საპროცენტო განაკვეთისა და საპროცენტო განაკვეთის ვადიანობის პოზიციის მართვა • FX პოზიციის მართვა;
ფასდადება	• მინიმალური საპროცენტო განაკვეთის დაწესება სესხებისა და გარანტიებისთვის; • ფასდადებასთან მიმართებაში გაცემული სესხების ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის კონტროლი;

დამატებით, კომიტეტი აწესებს ლიმიტს ბანკთაშორისი კონტრაგენტის რისკისთვის. კომიტეტი თავისი ძირითადი პასუხისმგებლობების შესრულებით, უზრუნველყოფს შესაბამისი აქტივების და ვალდებულებების მართვის პოლიტიკის შემუშავებას და განხორციელებას. აღნიშნული პოლიტიკა არის მთავარი სახელმძღვანელო ბანკის საბალანსო ანგარიშგებასთან და მის მაჩვენებლებთან დაკავშირებით სრული მონიტორინგის და ღრმა ანალიზის შესრულებისთვის.

2.6.1.3 ორგანიზაციული რისკების მართვა

ორგანიზაციული რისკების მართვისა და ბიუჯეტირების განყოფილების მიზანია საფრთხეებისა და შესაძლებლობების საუკეთესო დაბალანსებისთვის რისკის მისაღები დონის შენარჩუნება - რისკის დასაშვები დონისა და საბჭოსა და აღმასრულებელი დირექტორების ბიზნეს სტრატეგიის შესაბამისად. ორგანიზაციული რისკების მართვისა და ბიუჯეტირების განყოფილება დაინტერესებულია ორგანიზაციის განვითარებასთან ერთად უზრუნველყოს დასახული მიზნების მიღწევა და ორგანიზაციის აქტივების შესაფერისი მართვა, არასასურველი მოვლენების შედეგად დანაკარგების თავიდან არიდების ჩათვლით. ეს მოიცავს ორგანიზაციის ყველა დონეზე არსებულ საკითხებს. მმართველობაში ორგანიზაციული რისკების მართვისა და ბიუჯეტირების განყოფილების როლი ილუსტრირებულია ქვემოთ მოცემულ ცხრილში:

მმართველობასა და ორგანიზაციული რისკების მართვისა და ბიუჯეტირების განყოფილების კავშირი

ორგანიზაციული რისკების მართვისა და ბიუჯეტირების განყოფილება ხელს უწყობს რისკებთან დაკავშირებული საქმიანობების მართვას, როგორებიცაა რისკების თავმოყრა და ანალიზი, რისკების ანგარიშგება, და მოიცავს ისეთ საკითხებს, რომლებიც არ არის განსაზღვრული კონკრეტული ტიპის რისკში. განყოფილების ძირითადი ფუნქციები მოიცავს:

- ▶ კაპიტალის ადეკვატურობის შიდა შეფასების პროცესზე და აღდგენის გეგმის დოკუმენტაციაზე პასუხისმგებლობა;
- ▶ დირექტორთა საბჭოსა და სამეთვალყურეო საბჭოს ხელი შეუწყოს RAS-ის მიმოხილვის პროცესის კოორდინირებაში და RAS შესაბამისობის მონიტორინგი, კონტროლი და ანგარიშგება;
- ▶ სხვადასხვა ტიპის სტრეს-ტესტების ჩატარება ორგანიზაციის დონეზე;
- ▶ ხაზინის დეპარტამენტთან ყოველდღიური კომუნიკაცია და ALCO-სთვის დამატებითი ინფორმაციის მიწოდება;
- ▶ საზედამხედველო რისკის მართვა და ანგარიშგება.

2.6.2 დოკუმენტი რისკის დასაშვები დონის შესახებ

2.6.2.1 რისკის დასაშვები დონე

ბანკის სამეთვალყურეო საბჭო პასუხისმგებელია შექმნას რისკის მართვის სტრუქტურა და განსაზღვროს ბანკის რისკის დასაშვები დონე. ბანკის რისკის დასაშვები დონე განსაზღვრულია დოკუმენტში რისკის დასაშვები დონის შესახებ ("RAS"). რისკის დასაშვები დონე განისაზღვრება, იმ რისკის ტიპების და დონის სახით, რომლის მიღებისთვის ბანკი მზად არის თავისი აქტივობების და მენაბრების სახელით მის სტრატეგიულ, ტაქტიკურ და ტრანზაქციულ ბიზნეს ოპერაციებში. რისკის დასაშვები დონე გამოხატულია, როგორც კონკრეტული, რაოდენობრივი ფარგლების პაკეტი სხვადასხვა სარისკო საქმიანობებზე, რომლის კროსირებაც არ უნდა მოახდინოს ბანკმა. RAS ასევე განსაზღვრავს სხვადასხვა ლიმიტებს კონტრაგენტებზე კონცენტრაციის რისკების თავიდან აცილებისთვის.

რისკის მიღების შესაძლებლობა წარმოადგენს ბანკის საერთო შესაძლებლობას მიიღოს პოტენციური ზარალი. რისკის პროფილი არის ბანკის რისკის პორტფელის მოკლე ასახვა დროის კონკრეტულ ეტაპზე (წარსული, აწმყო ან მომავალი). რისკის დასაშვები დონე არ არის ბანკის მიერ რისკის მიღების შესაძლებლობა (და უნდა იყოს მასზე ნაკლები) და ასევე შესაძლოა განსხვავდებოდეს ბანკის რისკის პროფილისგან. რისკის პროფილი ზოგადად დაბალი უნდა იყოს რისკის დასაშვებ დონეზე. რისკის პროფილი შეიძლება მაღალი იყოს რისკის დასაშვებ დონეზე გამონაკლის შემთხვევებში (მაგალითად, ბანკის რისკის დასაშვები დონის გამოხატული ცვლილების და გარე იმპულსების გამო) დროის შეზღუდულ და მოკლე პერიოდებში.

2017 წელს ახალმა მმართველობამ გადაწყვიტა რისკის დასაშვები დონის შესახებ დოკუმენტი ცალკე დოკუმენტად დაემტკიცებინა.

რისკის დასაშვები დონის შესახებ დოკუმენტში აღწერილია ბანკის მიდგომები შემდეგ რისკებთან მიმართებაში:

- ▶ საკრედიტო რისკი
- ▶ სახაზინო და კაპიტალის რისკი
- ▶ საბაზრო რისკი
- ▶ საოპერაციო რისკი
- ▶ სხვა მნიშვნელოვანი რისკები

ბანკის რისკის დასაშვები დონის ზომები განსაზღვრულია ბანკის სტრატეგიული მიზნების მიღწევის და გაუმჯობესებისთვის სახელმძღვანელო მითითებებისა და უსაფრთხოების ზომების უზრუნველყოფის მიზნით:

- ▶ კაპიტალის ადეკვატურობის უზრუნველყოფა ნებისმიერ დროს
- ▶ ლიკვიდობის და დაფინანსების რისკის სათანადო მართვის უზრუნველყოფა, რომელიც მოიცავს: LCR და ლიკვიდობის კოეფიციენტის შენარჩუნებას საზედამხედველო მოთხოვნილ მინიმუმზე ზემოთ. შეზღუდვებს ერთი კლიენტის რისკის პოზიციებზე; კონცენტრაციის ლიმიტებს; სტრეს-ტესტების ჩაბარებას (საბაზო, რბილი და მძიმე შემთხვევები) და სათანადოდ დივერსიფიცირებული დაფინანსების სტრუქტურის მიღწევას და შენარჩუნებას;
- ▶ წინასწარი შეფასება მითითებულ რისკის დასაშვებ დონესთან დაკავშირებით უნდა წარედგინოს სამეთვალყურეო საბჭოს მნიშვნელოვანი ახალი პროექტების / ინვესტიციების, ახალი პროდუქტების თვალსაზრისით, და ბაზრის ახალ სეგმენტში ან ბიზნეს ხაზებში შესვლისთვის;
- ▶ მდგრადი ეკონომიკური სარგებელის შესაბამისობის შენარჩუნება აღებულ მოვალეობებთან;

დირექტორთა საბჭო ყოველწლიურად, ან მოულოდნელი ცვლილებების შემთხვევაში უფრო ხშირად, განიხილავს და ამტკიცებს ბანკის რისკის დასაშვებ დონეს იმის უზრუნველსაყოფად, რომ იგი შეესაბამება ბანკის სტრატეგიას, ბიზნეს და საზედამხედველო გარემოს და დაინტერესებულ მხარეთა მოთხოვნებს.

ბანკის რისკის დასაშვებ დონესთან დაკავშირებული დოკუმენტები რეგულარულად წარედგინება დირექტორთა საბჭოს და სამეთვალყურეო საბჭოს რისკების კომიტეტს.

იმ შემთხვევაში, თუ ბანკის რისკის პროფილი აღემატება სამეთვალყურეო საბჭოს მიერ დადგენილ რისკის დასაშვებ დონეს, უნდა არსებობდეს ზომების კონკრეტული პაკეტი დირექტორთა საბჭოს დავალებებთან ერთად, რომელშიც შედის აღნიშნული ზომების განხორციელება ბანკის რისკის პროფილის შესაბამისობაში მოყვანის მიზნით რისკის დასაშვებ დონესთან დროის განსაზღვრულ პერიოდში.

დირექტორთა საბჭო და განყოფილების ყველა ხელმძღვანელი პასუხისმგებელია შეასრულოს და დაიცვას რისკის დასაშვები დონის შესახებ დოკუმენტი.

2.6.2.2 მონიტორინგი, ანგარიშგება და გადახედვა

სამეთვალყურეო საბჭოს ეკისრება საბოლოო პასუხისმგებლობა ბანკის საერთო რისკის პროფილის მართვაზე. საკრედიტო რისკის კომიტეტი, ALCO, ინფორმაციის უსაფრთხოებისა და საოპერაციო რისკების მართვის დეპარტამენტები და ორგანიზაციული რისკებისა და ბიუჯეტირების განყოფილება პასუხისმგებელი არიან რისკების მონიტორინგზე და რისკის დასაშვები დონის შესაბამისობის უზრუნველყოფაზე. ორგანიზაციული რისკებისა და ბიუჯეტირების განყოფილებას ეკისრება საერთო პასუხისმგებლობა RAS პარამეტრების და ლიმიტების უწყვეტ მონიტორინგზე და RAS შესრულების შესახებ ანგარიშგებაზე სამეთვალყურეო საბჭოსთვის ყოველკვარტალურად.

რისკის დასაშვები დონის შესახებ დოკუმენტი გადაიხედება მინიმუმ წელიწადში ერთხელ, ან ბანკის საოპერაციო გარემოს მნიშვნელოვანი ცვლილების დროს, რა შემთხვევაშიც გადახედვის პროცესს ახორციელებს სამეთვალყურეო საბჭო. დირექტორთა საბჭოს შეუძლია მიუთითოს სამეთვალყურეო საბჭოს, რომ RAS საჭიროებს გადახედვას, თუმცა სამეთვალყურეო საბჭო იღებს გადაწყვეტილებას როდის დაიწყოს აღნიშნული პროცესი.

გადახედვის კოორდინაციას ახორციელებს ორგანიზაციული რისკის მართვისა და ბიუჯეტირების განყოფილება. რისკის დასაშვები დონის შესახებ დოკუმენტში შეთავაზებული ცვლილებები დასტურდება დირექტორთა საბჭოს მიერ და მტკიცდება სამეთვალყურეო საბჭოს მიერ.

2.6.3 რისკის ტიპები

ბანკი თავისი საქმიანობის ფარგლებში სხვადასხვა რისკის წინაშე დგას, მათგან ყველაზე მნიშვნელოვანი მითითებულია ქვემოთ. რეგულაციები მოიცავს საკრედიტო რისკს, საბაზრო რისკს, საოპერაციო რისკსა და სახაზინო და კაპიტალის რისკს. კაპიტალის ადეკვატურობის შეფასების შიდა პროცესის თანახმად ბანკი ითვლის ეკონომიკურ კაპიტალს, რომელიც საჭიროა ლიკვიდობის რისკის გარდა ყველა მატერიალური რისკის დასაფარად.

2.6.3.1 საკრედიტო რისკი

საკრედიტო რისკი არის კონტრაგენტი მხარის მიერ შეთანხმებული პირობების შესაბამისად ვალდებულებების შეუსრულებლობით გამოწვეული რისკი. როგორც წესი, აღნიშნული ვალდებულებები წარმოადგენენ ბანკის ტრადიციული არასავაჭრო საკრედიტო საქმიანობის, კონკრეტულად სესხების, შემადგენელ ნაწილს.

ბანკს აქვს საკრედიტო რისკის სხვადასხვა კატეგორია:

- ▶ დეფოლტის რისკი - არის რისკი, რომ კონტრაგენტი ვერ შეძლებს სასესხო ვალდებულების გადახდას.
- ▶ ქვეყნის რისკი - ქვეყნის კრედიტუნარიანობის მოულოდნელი გაუარესების ან დეფოლტის რისკი, რომელიც გამოწვეულია სოციალური არეულობით, პოლიტიკური არასტაბილურობით, ომით ან სხვა არახელსაყრელი მოვლენებით ქვეყანაში.
- ▶ კონცენტრაციის რისკი - ერთი აქტივის ან აქტივების ჯგუფის დიდი პოზიციის დაკარგვის რისკი. ეს რისკი წარმოიქმნება, როცა პორტფელი სექტორის და მსესხებელთა ჯგუფის თვალსაზრისით ნაკლებადაა დივერსიფიცირებული.

2.6.3.2 საბაზრო რისკი

საბაზრო რისკი არის რისკი, რომელიც გავლენას ახდენს ფინანსური ბაზრის შედეგებზე. საბაზრო რისკის ძირითადი ტიპები მოიცავს საპროცენტო განაკვეთისა და გაცვლითი კურსის რისკს და მათი ცვალებადობის დონეს. საბაზრო რისკი ძირითადად წარმოიქმნება სავაჭრო საქმიანობებიდან. იგი მოიცავს აქციების გადაფასებასთან დაკავშირებულ ზარალის რისკს, ასევე საპროცენტო განაკვეთებისა და გაცვლითი კურსის ცვლილებით გამოწვეულ ზარალს, რაზეც ბაზრის ცვალებადობა ახდენს გავლენას.

2.6.3.3 საოპერაციო რისკი

საოპერაციო რისკი შეიძლება წარმოიშვას შიდა პროცესების, სისტემების ან ადამიანების, გარეშე განზრახული, შემთხვევითი ან ბუნებრივი მოვლენების არაადეკვატურობის ან დარღვევის შედეგად. გარეშე მოვლენები მოიცავს, მაგრამ არ შემოიფარგლება, თაღლითობას, წყალდიდობას, ხანძარს, მიწისძვრას და ტერორისტის ან ჰაკერის შეჭრას. საკრედიტო ან საბაზრო შემთხვევები, როგორებიცაა დეფოლტი ან ღირებულების რყევები, რომლებიც შედის საოპერაციო რისკის ფარგლებში. კანონმდებლობასთან შეუსაბამობის რისკი შედის საოპერაციო რისკში. კანონმდებლობასთან შეუსაბამობის რისკი არის პოტენციური იმისა, რომ ბანკმა შესაძლოა მიიღოს საზედამხედველო სანქციები, ფინანსური ზარალი და/ან ზიანი მიადგეს მის რეპუტაციას, ბანკის მიერ მოქმედი კანონმდებლობის, წესების და რეგულაციების შეუსრულებლობის გამო. საოპერაციო რისკი არ მოიცავს რეპუტაციის დაკარგვის რისკს.

2.6.3.4 სახაზინო და კაპიტალის რისკი

სახაზინო და კაპიტალის რისკი მოიცავს ლიკვიდობის და კაპიტალის რისკს. ლიკვიდობის რისკი არის ფინანსური რისკი, რომელიც წარმოიქმნება ბანკის მიერ ვალდებულებების დროული გადახდის პოტენციური უუნარობის, ან ამ ვალდებულებების შესრულებისას ზედმეტი ხარჯის გაწევის შედეგად. ბანკი ლიკვიდობის რისკს ორ ტიპად ყოფს:

საბაზრო ლიკვიდობა - საბაზრო ლიკვიდობის რისკი არის რისკი, რომ ბანკს არ შეეძლება აქტივის ყიდვა ან გაყიდვა ფასების მატერიალურად შეცვლისა და ტრანზაქციის დიდი ხარჯების გაწევის გარეშე.

დაფინანსების ლიკვიდობა - დაფინანსების ლიკვიდობის რისკი წარმოიქმნება, როცა ბანკს არ შეუძლია ვალდებულებების გადახდა მათი დაფარვის ვადის დადგომისას, ან ბანკს არ შეუძლია დეპოზიტების გატანის მსურველი მომხმარებლების დაკმაყოფილება.

კაპიტალის რისკი წარმოიქმნება რისკის პოზიციების მხარდასაჭერად კაპიტალის არაადეკვატურობით, რომელიც გამოწვეულია ჩვეულებრივი ბიზნეს საქმიანობებით, დივიდენდების მოთხოვნის დაუკმაყოფილებლობით, ინვესტორების რისკის დასაშვები დონის ან კრედიტ რეიტინგის გაუარესების გამო დაფინანსების ხარჯების ზრდით და ნორმალურ სამუშაო გარემოში საზედამხედველო კაპიტალის მოთხოვნების დაუკმაყოფილებლობით.

2.6.3.5 მაკროეკონომიკური რისკი

მაკროეკონომიკური სიტუაცია გავლენას ახდენს ბანკის მომგებიანობაზე, პორტფელის ხარისხსა და ზრდის ტემპზე. მთავარი ფაქტორები, რომლებიც პირდაპირ ახდენს გავლენას საქართველოს საბანკო სექტორზე არის:

- ▶ მშპ-ს ზრდის ტემპი
- ▶ უმუშევრობის დონე
- ▶ გაცვლითი კურსი
- ▶ ინფლაცია
- ▶ რეალური საპროცენტო განაკვეთი
- ▶ ბიზნესის და მომხმარებლის მოლოდინები
- ▶ ფისკალური და მიმდინარე ანგარიშების დისბალანსი
- ▶ პოლიტიკური ციკლი

ამასთანავე, საქართველოს ეკონომიკა დამოკიდებულია მეზობელი ქვეყნების ეკონომიკურ და პოლიტიკურ სიტუაციაზე. ამ ფაქტორებს შეუძლია გავლენა მოახდინოს ექსპორტზე, ტურიზმზე, ფულის გადარიცხვებსა და უცხოურ პირდაპირ ინვესტიციებზე.

2.6.4 აღდგენის გეგმა

ბანკი აღდგენს აღდგენის გეგმას (Recovery Plan), რომელიც ითვალისწინებს შესაძლო აღდგენის გზებს იმ შემთხვევაში, თუ ბანკი აღმოჩნდება პრობლემურ სიტუაციაში. აღდგენის გეგმა წარმოადგენს რისკის მართვის დამატებით ინსტრუმენტს და მისი მიზანია აღდგენის პერიოდის შემოკლება და კრიზისის შემთხვევაში ზარალის მინიმუმამდე დაყვანა. ბანკის საერთო რისკის პროფილის და ბანკისთვის დამახასიათებელი რისკების საფუძველზე, გეგმა ითვალისწინებს კონკრეტულ გამომწვევ ფაქტორებს, რომლის შესაბამისადაც დირექტორთა საბჭომ უნდა ამოქმედოს აღდგენის გეგმა.

აღდგენის გეგმაში აღწერილია და განსაზღვრულია მოვლენები, რომლებმაც შესაძლოა გამოწვიოს აღდგენის გეგმის ამოქმედება. იმ კრიტიკული მოცულობების გათვალისწინების მიზნით, რომლებიც იწვევს აღდგენის გეგმის აქტივაციას, ჩატარდა საბაზო პროგნოზირებული (ბიუჯეტში გათვალისწინებული) სცენარის ანალიზი. ვინაიდან წინასწარ არ არის ცნობილი მოვლენის ზუსტი ბუნება, რომელიც გამოიწვევს ზეწოლას ბანკზე, გეგმა სტრესული მოვლენების სიმწვავის საპასუხოდ უნდა იყოს მოქნილი და ითვალისწინებდეს შესაძლო გამოსავლების ჩამონათვალს, რომლებიც შესაძლოა გამოყენებულ იქნას საჭიროებისამებრ. გეგმაში აღწერილია შესაბამისი მიტიგაციის ფაქტორები/ქმედებები და არსებულ ზეწოლებზე მათი გამოყენების ეფექტები.

გაჯანსაღების გეგმის ინდიკატორებს ყოველთვიურად აკონტროლებს ორგანიზაციული რისკების მართვისა და ბიუჯეტირების განყოფილება. ნებისმიერი პოტენციური გამომწვევი მოვლენა ეგზავნება დირექტორთა საბჭოს და განიხილება შეხვედრაზე. ამოქმედების შემთხვევაში აღდგენის გეგმის სტრატეგია განხორციელდება დირექტორთა საბჭოს ზედამხედველობით.

2.6.5 საკრედიტო რისკის მართვა კოვიდ-19-ის პერიოდში

ბანკმა გადახედა საკრედიტო რისკის პოლიტიკას, რათა შესაბამისობაში ყოფილიყო რისკის მართვის განახლებულ მიდგომებთან. კოვიდ-19-ის პერიოდში დირექტორთა საბჭო რისკის კომიტეტთან ერთად მეტად ფოკუსირებულია სასესხო პორტფელის ანალიზზე. საკრედიტო პორტფელის შეფასება გასაზღვრავს გაუფასურებული რისკის პოზიციებსა და რისკის კონცენტრაციებს. მისი მიზანია მატერიალურ რისკებზე დროული და ფოკუსირებული რეაგირება და შესაბამისი ზომების გატარება, რომელიც მოიცავს:

- ▶ რისკის კრიტერიუმებისა და მოცულობის იდენტიფიკაციას;
- ▶ გაუფასურებული რისკის პოზიციების იდენტიფიკაციას და მჭიდრო მონიტორინგს, პოტენციური სამოქმედო გეგმის განსაზღვრასთან ერთად;
- ▶ საკრედიტო კონცენტრაციის მონიტორინგს, მაგალითად უზრუნველყოფის სექტორული კონცენტრაციის;
- ▶ რისკის მატარებელი ფაქტორების მონიტორინგს.

იმისათვის, რომ ბანკმა დროულად განსაზღვროს, თუ რომელ კლიენტებზე ექნება არსებულ სიტუაციას ყველაზე დიდი ეფექტი, უფრო დროულად მოხდეს პორტფელის ხარისხის დადგენილი ტრენდის დადგენა და პროაქტიულად იმართოს პროცესები, საჭიროა საკრედიტო რისკის მართვის ახალი მეთოდების გამოყენება. ამისათვის:

- ▶ ბანკი ატარებს გრანულარულ ანალიზს ინდუსტრიების დონეზე, რათა განისაზღვროს კოვიდ-19-ით გამოწვეული კრიზისის გავლენა თითოეული სექტორის მიწოდება-მოთხოვნაზე;
- ▶ ბანკი ცდილობს კრიზისის დროს ყველაზე დიდი რისკის წინაშე მყოფი კლიენტების დადგენას. სტრეს ტესტი ბანკს საშუალებას აძლევს შეაფასოს მოსალოდნელი გავლენა ლიკვიდობაზე;
- ▶ ყველაზე დიდი რისკის შემცველი კლიენტებისა და მათი შესაბამისი საქმიანობის ინდუსტრიების დადგენა ბანკისთვის მთავარ ამოცანას წარმოადგენს. EBITDA-ს ზღვარის, ფულადი სახსრების მოძრაობისა და ხარჯების სტრუქტურის ანალიზი ბანკს ეხმარება კომპანიის საბალანსო უწყისის სისუსტეების გამოვლენაში;
- ▶ ბანკის ქმედებები კრიზისული პერიოდისთვის შესაძლოა აერთიანებდეს შემდგომ: ვადის გახანგრძლივება სასესხო პორტფელზე; სახელმწიფოს უზრუნველყოფით გაცემული სესხები და ახალი საკრედიტო ხაზების გაცემა იმ მსესხებლებზე, რომლებიც მოკლევადიანი ფულადი დეფიციტის წინაშე დგანან. ეს ქმედებები ასევე მოიცავს რესტრუქტურირებას, სახელშეკრულებო ვადის გადახედვას, სესხზე გარკვეული პერიოდით მხოლოდ საპროცენტო გადასახდელების დაკისრებას, ან მოკლევადიანი სესხის გრძელ ვადაზე გადაკეთებას.

2.6.6 რუსეთ უკრაინის ომი და სტრეს ტესტი

რუსეთ უკრაინის ომის დაწყებისთანავე ბანკმა ჩაატარა სტრეს ტესტი რაც ითვალისწინებს ნეგატიური მიმართულებით მოვლენების განვითარების შემთხვევაში ამ ომის პოტენციურ გავლენას ლიბერთი ბანკის პორტფელზე.

სტრეს ტესტის შედეგებით მოსალოდნელი დანაკარგების მოცულობა არ უქმნის საფრთხეს ბანკის საკრედიტო პორტფელის ხარისხს, კაპიტალისა და ლიკვიდურობის პოზიციას.

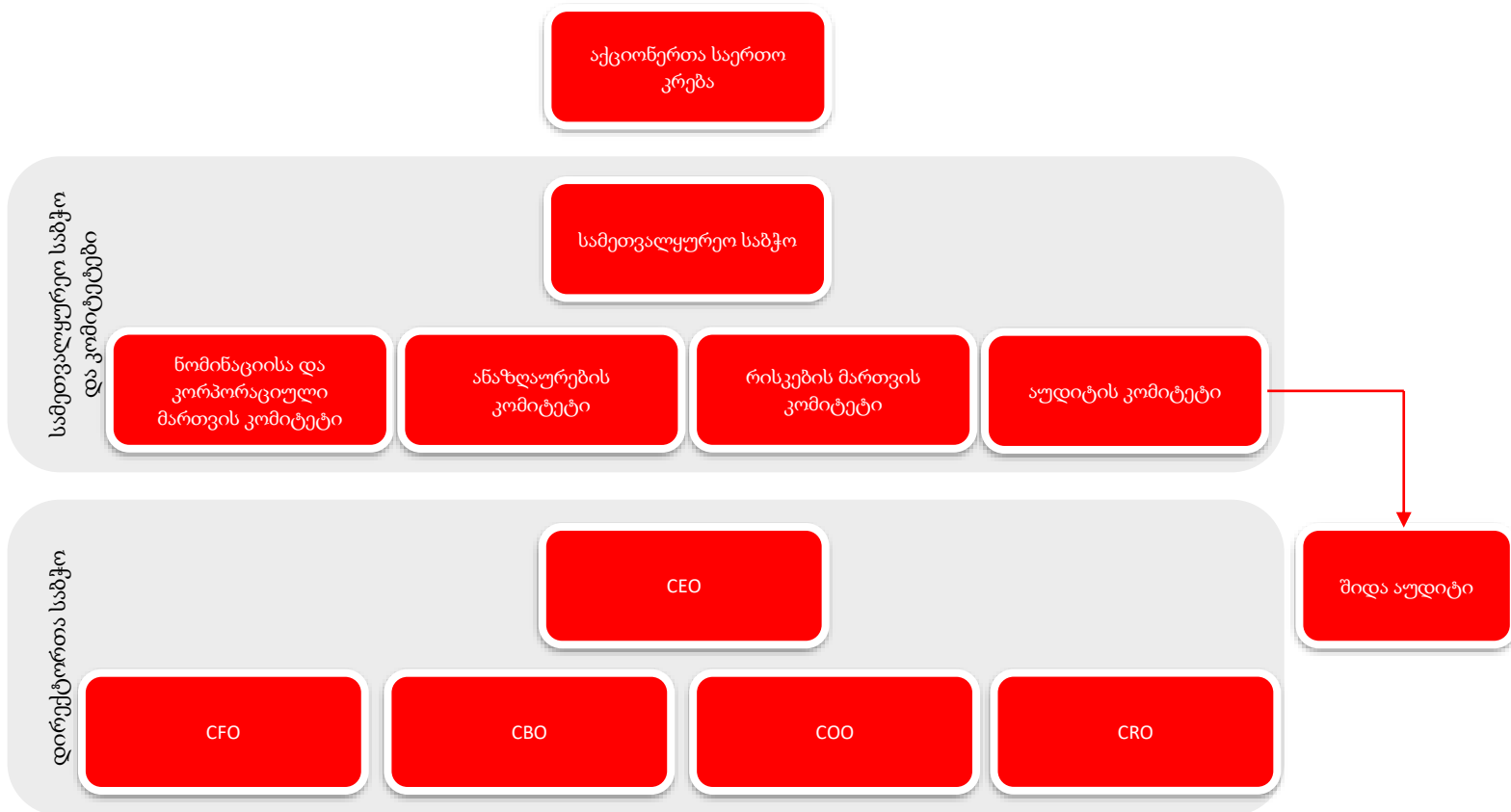
2 კორპორაციული მართვის ანგარიშგება

კორპორაციული მართვის ჩარჩო მიმოიხილავს ლიბერტი ბანკის კორპორაციული მართვის სტრუქტურას, პრინციპებს, პოლიტიკასა და პრაქტიკებს, რომლებიც ბანკს საშუალებას აძლევს დააკმაყოფილოს საქართველოს ეროვნული ბანკისა და საქართველოს საფონდო ბირჟის მოლოდინები.

აქციონერთა და სხვა დაინტერესებულ მხარეთა ინტერესების დასაცავად ლიბერტი ბანკის კორპორაციული მართვის სისტემა ექვემდებარება მიმდინარე მიმოხილვას, შეფასებასა და გაუმჯობესებას. სამეთვალყურეო საბჭო აქტიურად წერგავს მართვის პოლიტიკასა და პრაქტიკებს, რომლებიც განკუთვნილია იმისთვის, რომ სამეთვალყურეო საბჭოსა და დირექტორთა საბჭოს ინტერესები შეუსაბამოს აქციონერთა და სხვა დაინტერესებულ მხარეთა ინტერესებს და ხელი შეუწყოს ორგანიზაციის ყველა დონეზე ეთიკური ქცევისა და რისკის მართვის უმაღლეს სტანდარტებს.

"ლიბერტი ბანკის" ჩვეულებრივი აქციები წარმოდგენილია საქართველოს საფონდო ბირჟაზე.

ბანკის კორპორაციული მართვის ჩარჩო სრულად შეესაბამება ადგილობრივ და საერთაშორისო სტანდარტებს. სამეთვალყურეო და დირექტორთა საბჭოების მიერ გამოყენებული დადგენილი პოლიტიკა და პროცედურები აღწერილია პილარ 3-ის ანგარიშის სხვა სექციებში. სამეთვალყურეო საბჭოს, მისი კომიტეტების, მენეჯმენტის, აქციონერების და სხვა დაინტერესებულ მხარეთა შორის ფუნდამენტური ურთიერთობები ეფუძნება ბანკის მმართველობის სტრუქტურას, რომელიც ქვემოთაა წარმოდგენილი. მათი საშუალებით დგინდება ბანკის მმართველობის ეთიკური ღირებულებები, სტრატეგიული და კორპორაციული მიზნები და განისაზღვრება ამ მიზნების მიღწევისა და მონიტორინგის ჩატარების გეგმები. ქვემოთ მოცემულ დიაგრამაზე ნაჩვენებია ბანკის საერთო ორგანიზაციული სტრუქტურა 2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით:

2021 წლიდან დირექტორთა საბჭოს გამოეყო კორპორატიული საბანკო საქმიანობის დირექტორი და საოპერაციო საქმიანობის დირექტორი. კორპორატიული საბანკო საქმიანობის მიმართულებას ხელმძღვანელობენ შესაბამისი დეპარტამენტის უფროსები, ხოლო საოპერაციო საქმიანობას მართავს საოპერაციო დირექტორი, როგორც მიმართულების ხელმძღვანელი.

3.1 აქციონერთა წლიური საერთო კრება

აქციონერთა წლიური საერთო კრება (Annual General Meeting - “AGM”) არის ბანკის აქციონერების სავალდებულო ყოველწლიური შეკრება. აქციონერთა წლიურ საერთო კრებაზე სამეთვალყურეო საბჭო წარმოადგენს წლიურ ანგარიშს, რომელიც მოიცავს ინფორმაციას აქციონერებისთვის კომპანიის საქმიანობის შედეგების და სტრატეგიის შესახებ. ხმის უფლებების მქონე აქციონერები ხმას აძლევენ ისეთ აქტუალურ საკითხებზე, როგორიცაა სამეთვალყურეო საბჭოში წევრების დანიშვნა, მათი ანაზღაურების განსაზღვრა, დივიდენდის გადახდა და გარე აუდიტორების შერჩევა.

3.1.1 წლიური საერთო კრების მოწვევა

ბანკის წესდების შესაბამისად, წლიურ საერთო კრებას სამეთვალყურეო საბჭო იწვევს ბანკის ბუღალტრული აღრიცხვების გარე აუდიტის დასრულებიდან ორი თვის განმავლობაში და ნებისმიერ შემთხვევაში წინა ფინანსური წლის დასრულებიდან ექვსი თვის განმავლობაში. ის საკითხები, რომლებიც არ იქნა განხილული წლიური საერთო კრების მიერ და შედის წლიური საერთო კრების პასუხისმგებლობის ფარგლებში, განიხილება და გადაწყდება რიგგარეშე საერთო კრებებზე (Extraordinary General Meetings - “EGM”). რიგგარეშე საერთო კრებების რაოდენობა წლის განმავლობაში არ არის შეზღუდული და შესაძლოა შეიცვალოს წლიდან წლამდე. EGM შეიძლება მოწვეულ იქნას სამეთვალყურეო საბჭოს, დირექტორთა საბჭოს ან აქციების სულ მცირე 5%-ის მფლობელი აქციონერის წერილობითი მოთხოვნით. აქციონერებს, რომლებიც არ ესწრებიან წლიურ საერთო კრებას, უფლება აქვთ გასცენ მინდობილობა მესამე პირზე, რომელიც მათ ნაცვლად შეძლებს ხმის მიცემას.

აქციონერთა საერთო კრებას ხელმძღვანელობს სამეთვალყურეო საბჭოს თავმჯდომარე ან, მისი არყოფნის შემთხვევაში, თავმჯდომარის მოადგილე, სამეთვალყურეო საბჭოს უფროსი დამოუკიდებელი წევრი ან საბჭოს ნებისმიერი სხვა წევრი. იმ შემთხვევებში, როდესაც თავმჯდომარე არ ესწრება სხდომას ან/და არ შეუძლია ხმის მიცემაში მონაწილეობა მიიღოს ინტერესთა შესაძლო კონფლიქტთან დაკავშირებული საკითხების გამო, სხდომას თავმჯდომარეობს თავმჯდომარის მოადგილე, სამეთვალყურეო საბჭოს უფროსი დამოუკიდებელი წევრი. სამეთვალყურეო საბჭოს წევრების არყოფნის შემთხვევაში კრებას ხელმძღვანელობს გენერალური დირექტორი.

AGM-ის ან/და EGM-ის სააღრიცხვო თარიღისთვის რეგისტრირებულ ყველა აქციონერს უფლება აქვს დაესწროს კრებას და მონაწილეობა მიიღოს ხმის მიცემაში (საჭიროების შემთხვევაში). აქციონერებს, რომლებიც არ ესწრებიან წლიურ საერთო კრებას, უფლება აქვთ ხმა მისცენ მინდობილობის საფუძველზე.

2021 წლის 02 აგვისტოს საქართველოს უმაღლესი საკანონმდებლო ორგანოს მიერ მიღებულ იქნა „მეწარმეთა შესახებ“ საქართველოს კანონის ახალი რედაქცია, რომელიც ძალაში შევიდა 2022 წლის 01 იანვრიდან. შესაბამისად, 2022 წლის 01 იანვრამდე, იმ დროისთვის მოქმედი „მეწარმეთა შესახებ“ საქართველოს კანონის მიხედვით, ბანკის ხმის უფლების 75%-ზე მეტის მფლობელი აქციონერი უფლებამოსილი იყო მიეღო გადაწყვეტილება საერთო კრების მოწვევის გარეშე. ასეთი გადაწყვეტილება აქციონერთა საერთო კრების ოქმის ტოლფასია და ითვლება აქციონერთა საერთო კრების მიერ მიღებულ გადაწყვეტილებად. მსგავს შემთხვევებში, დანარჩენ აქციონერებს მიღებული გადაწყვეტილების შესახებ ეცნობებათ საქართველოს კანონმდებლობის შესაბამისად.

3.1.2 წლიური საერთო კრების ფუნქციები

საქართველოს კანონმდებლობისა და ბანკის წესდების თანახმად, წლიურ საერთო კრებაზე აქციონერებს შეუძლიათ გადაწყვეტილებების მიღება შემდეგ საკითხებზე:

კორპორაციული მართვა	• წესდების მიღება, დამტკიცება და ცვლილება. • ბანკის კონსოლიდაცია, გაერთიანება, დაშლა, ლიკვიდაცია, რეორგანიზაცია და/ან ტრანსფორმაცია. • სამეთვალყურეო საბჭოს წევრების არჩევა და გათავისუფლება. • ბანკის ნებადართული საწესდებო კაპიტალის გაზრდა ან შემცირება.
დამტკიცების უფლებამოსილებები	• სამეთვალყურეო საბჭოს და დირექტორთა საბჭოს ანგარიშების დამტკიცება ან უარყოფა. • წლიური ანგარიშის და ანგარიშგებების დამტკიცება. • დამოუკიდებელი აუდიტორების შერჩევა, დანიშვნა და გათავისუფლება. • სამეთვალყურეო საბჭოს და/ან დირექტორთა საბჭოს წინადადების დამტკიცება მოგების განაწილების შესახებ ან მოგების განაწილების თაობაზე გადაწყვეტილების მიღება იმ შემთხვევაში, თუ აღნიშნული ორგანოები არ წარმოადგენენ საერთო წინადადებას.
კონტროლის უფლებები	• გადაწყვეტილებების მიღება ბანკის ქონების შეძენასთან, გაყიდვასთან, გადაცემასთან, გაცვლასთან (ან დაკავშირებულ გარიგებებთან) ან უფლებრივად დატვირთვასთან დაკავშირებით, რომლის ღირებულება აღემატება ბანკის საკუთარი კაპიტალის 10%-ს.

3.1.3 2021 წელს ჩატარებული აქციონერთა კრებები და მიღებული გადაწყვეტილებები

იმის გათვალისწინებით, რომ Georgian Financial Group B.V. ფლობს ბანკის აქციების 75%-ზე მეტს, 2021 წელს GFG-მ შემდეგი გადაწყვეტილებები მიიღო:

15 მარტი, 2021
ბანკის განახლებული წესდების დამტკიცება
16 ივლისი, 2021
ბანკის მიერ გამოშვებულ პრივილეგირებულ აქციებზე დივიდენდის გაცემა
16 აგვისტო, 2021
2020 წლის აუდიტებული ფინანსური ანგარიშგების დამტკიცება

3.1.4 კომუნიკაცია და მედია განცხადებები

როგორც წლიური საერთო კრების, ასევე რიგგარეშე საერთო კრების ჩატარების დრო, ადგილი და დღის წესრიგი ქვეყნდება ბეჭდურ მედიაში კრების ჩატარების თარიღამდე მინიმუმ 20 დღით ადრე, ხოლო მაქორიტარი აქციონერის მიერ მიღებული გადაწყვეტილებები ქვეყნდება ბანკის ოფიციალურ ვებ-გვერდზე. გარდა ამისა, მინორიტარი აქციონერების უფლებების დაცვის უზრუნველსაყოფად დამატებითი ზომების სახით, აქციონერებს, რომლებიც ფლობენ ბანკის აქციების მინიმუმ 1%-ს, პირადად ეცნობებათ კრების და დღის წესრიგის შესახებ რეგისტრირებული ან ელექტრონული ფოსტით. 2022 წლიდან ბანკი დამატებით უზრუნველყოფს საერთო კრების მოწვევის შესახებ შეტყობინების გამოქვეყნებას მარეგისტრირებელი ორგანოს ელექტრონული პორტალის საშუალებით, განახლებული „მეწარმეთა შესახებ“ კანონის შესაბამისად.

3.2 სამეთვალყურეო საბჭო

სამეთვალყურეო საბჭოს პასუხისმგებლობებია:

- ▶ ბანკში კორპორაციული მმართველობის უმაღლესი სტანდარტების ხელშეწყობა.
- ▶ აქციონერთა ინტერესების შესაბამისად, ბანკის განვითარების ხელშეწყობა და მდგრადი ღირებულებების შექმნა და უზრუნველყოფა.
- ▶ მმართველობითი ორგანოების მიერ ბანკის გრძელვადიანი ზრდის ხელშეწყობა და შიდა კონტროლის ეფექტური სისტემის შენარჩუნება.

3.2.1 სამეთვალყურეო საბჭოს შემადგენლობა

წესდების შესაბამისად, სამეთვალყურეო საბჭო შედგება არანაკლებ 3 წევრისგან. სეზონის მიერ მიღებული რეგულაციის თანახმად, რომელიც ძალაში შევიდა 2018 წლის 1 ივნისიდან, სამეთვალყურეო საბჭოს წევრი არ უნდა იყოს დირექტორთა საბჭოს შემადგენლობაში და არ უნდა ახორციელებდეს აღმასრულებელ ფუნქციებს.

სამეთვალყურეო საბჭო ირჩევს თავმჯდომარეს, რომელიც იწვევს სამეთვალყურეო საბჭოს კრებებს, განსაზღვრავს დღის წესრიგს და ხელს აწერს შესაბამის კრების ოქმებს, კრების მდივანთან ერთად. სამეთვალყურეო საბჭოს კრება შეიძლება ჩატარდეს სატელეფონო ან ვიდეო კონფერენციის მეშვეობით.

31-დეკემბერი-2021	სამეთვალყურეო საბჭოს წევრები
თავმჯდომარე (დამოუკიდებელი წევრი)	მურთაზ კიკორია
საბჭოს წევრი	ბექა გოგიჩაიშვილი
საბჭოს წევრი	ირაკლი ოთარ რუხაძე
საბჭოს დამოუკიდებელი წევრი	მაგდა მალრაძე
თავმჯდომარის მოადგილე, საბჭოს უფროსი დამოუკიდებელი წევრი	მამუკა წერეთელი

3.2.2 სამეთვალყურეო საბჭოს განათლება და გამოცდილება

სამეთვალყურეო საბჭოს წევრებს ფართო სპექტრის ცოდნა და გამოცდილება აქვთ ფინანსური ანალიზის, კაპიტალის ბაზრების, ფინანსური ანგარიშგების, საინფორმაციო ტექნოლოგიების, სტრატეგიული დაგეგმვის, რისკის მართვის, ანაზღაურების, საზედამხედველო მოთხოვნების, კორპორაციული მართვისა და მენეჯმენტის მიმართულებით და, ამასთან, შეხედულებათა მრავალფეროვნების ხელშეწყობისათვის საჭირო უნარებს ფლობენ. მათ აქვთ შესაბამისი ცოდნა ადგილობრივი, რეგიონალური, გლობალური, ეკონომიკური და საბაზრო ძალებისა და სამართლებრივი და საზედამხედველო გარემოს შესახებ. მათი გამოცდილებისა და უნარების მრავალფეროვნება მნიშვნელოვან როლს თამაშობს რისკების შემცირებაში ბანკისა და მისი აქციონერების ინტერესების სასარგებლოდ.

ირაკლი ოთარ რუხაძე

უნარები და გამოცდილება:

ირაკლი ოთარ რუხაძე სს "ლიბერთი ბანკის" სამეთვალყურეო საბჭოს თავმჯდომარედ 2017 წლის ოქტომბერში იქნა არჩეული. 2011 წლიდან იგი გახლდათ შპს Hunnewell Partners (UK) LLP-ის პარტნიორი ლონდონში. ირაკლი წარმოადგენდა Salford Capital Partners-ის LP Salford Georgia-ს აღმასრულებელ დირექტორსა და პარტნიორს თბილისში. აღმასრულებელი დირექტორის რანგში ირაკლი რუხაძე ხელმძღვანელობდა Salford-ის ქართულ ოპერაციებს და, ამავე დროს, პასუხისმგებელი იყო სპეციფიურ მიმართულებებზე (ტელეკომუნიკაცია, უძრავი ქონება) ქვეყნის საზღვრებს გარეთ. მან წარმატებით განახორციელა ბევრი ცნობილი ბიზნეს გარიგება საქართველოში. მისი ზედამხედველობითა და ხელმძღვანელობით, საქართველოს ეკონომიკამ დაახლოებით \$ 150 მილიონის ინვესტიცია მოიზიდა. 2001-2003 წლებში ირაკლი გახლდათ შპს Argo Ventures-ის დამფუძნებელი და პარტნიორი ბოსტონში, მასაჩუსეტსში. კომპანია ორიენტირებულია კერძო კომპანიებისათვის კონსულტაციების გაწევაზე – არაუზრუნველყოფილი კაპიტალის საკითხებზე კონსულტაციების ჩათვლით. კლიენტებს შორის იყო Global Realty Outsourcing - აშშ-ს უძრავი ქონების ანალიზის სფეროში წარმატებული კომპანია, რომლის ინვესტორთა სიაში ამჟამად ირიცხებიან Citigroup და First Union Securities. გარდა აღნიშნულისა, ირაკლი წარმოადგენდა შპს Caucasus Advisors LLC-ის დამფუძნებელსა და აღმასრულებელ დირექტორს ბოსტონში, მასაჩუსეტსში, და მისი პასუხისმგებლობის ფარგლებში შედიოდა მრავალმილიონიანი საინვესტიციო ფონდის მართვა კავკასიის რეგიონში არსებულ კომპანიებში ინვესტირების მიზნით. ირაკლი ასევე იკავებდა ჩართულობის მენეჯერის პოზიციას McKinsey & Company Inc.-ში ბოსტონში, მასაჩუსეტსში და დიუსელდორფში, გერმანიაში, სადაც იგი უძღვებოდა კონსულტაციებს და ჩართული იყო პრობლემების მოგვარების კუთხით კლიენტის კომპანიის საქმიანობის გასაუმჯობესებლად. 2021 წლის 30 დეკემბრიდან კორპორაციული მართვის საუკეთესო პრინციპების შესაბამისად, ირაკლი რუხაძემ დატოვა სამეთვალყურეო საბჭოს თავმჯდომარის პოზიცია და განაგრძობს საქმიანობას სამეთვალყურეო საბჭოს წევრის მანდატით, ხოლო საბჭოს ხელმძღვანელად არჩეულ იქნა დამოუკიდებელი წევრი, მურთაზ კიკორია.

განათლება:

ირაკლი ოთარ რუხაძემ ბიზნესის ადმინისტრირების მაგისტრის ხარისხით დაამთავრა Tuck School of Business at Dartmouth College; იგი ასევე გახლავთ თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის კურსდამთავრებული მათემატიკისა და ეკონომიკის მეცნიერებათა მაგისტრის ხარისხით.

მურთაზ კიკორია

უნარები და გამოცდილება:

მურთაზ კიკორია სს "ლიბერთი ბანკის" სამეთვალყურეო საბჭოს დამოუკიდებელ წევრად 2019 წლის ივნისში იქნა არჩეული. 2019 წლის ივლისში იგი აირჩიეს სამეთვალყურეო საბჭოს რისკების კომიტეტის თავმჯდომარედ. მურთაზს საბანკო და საფინანსო სექტორთან დიდი გამოცდილება აკავშირებს. იგი იკავებდა გენერალური დირექტორის პოზიციებს სექტორის წამყვან კომპანიებში/ჯგუფებში, კერძოდ, 2015-2016 წლებში სს „საქართველოს ბანკში“ და 2012-2014 წლებში - „საქართველოს ჯანდაცვის ჯგუფში“. მას ასევე აქვს მრავალწლიანი გამოცდილება სს „საქართველოს ბანკში“

ფინანსური დირექტორისა და ევროპის რეკონსტრუქციისა და განვითარების ბანკში (EBRD) უფროსი ბანკირის თანამდებობაზე. შესაბამისად, მისი ცოდნა და გამოცდილება ფინანსებში, კაპიტალის ბაზრებსა და ზოგადად ბაზარზე მეტად მნიშვნელოვანი და ღირებულია ბანკისთვის. მურთაზის გამორჩეული გამოცდილება საბანკო და საფინანსო სფეროში კიდევ უფრო გაღრმავებულია მისი მართვის, კონტროლისა და ზედამხედველობითი უნარებით, რომლებიც მან შეიძინა 2000-იანი წლების დასაწყისში საქართველოს ეროვნულ ბანკში საბანკო ზედამხედველობისა და რეგულირების განყოფილების უფროსად მუშაობისას. რის შემდეგაც 2016-2018 წლებში წარმატებით განაგრძო მუშაობა საქართველოს ეროვნული ბანკის ვიცე-პრეზიდენტის პოზიციაზე. 2021 წლის 30 დეკემბრიდან მურთაზ კიკორიამ დაიკავა სამეთვალყურეო საბჭოს თავმჯდომარის თანამდებობა.

განათლება:

მურთაზმა დაამთავრა თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ეკონომიკის ფაკულტეტი (ფინანსები და კრედიტები). მისი აკადემიური ცოდნა ასევე მდიდარია მრავალი მნიშვნელოვანი ადგილობრივი და საერთაშორისო კონფერენციით, ტრენინგებითა და სემინარებით საბანკო ოპერაციების შესახებ, ფინანსური ბაზრების, დაფინანსების, მოლაპარაკებებისა და ხელმძღვანელობის, ფულის გათეთრების წინააღმდეგ და საბანკო სექტორთან დაკავშირებული სხვა შესაბამისი საკითხებით.

მაგდა მალრაძე

უნარები და გამოცდილება:

მაგდა მალრაძე სს "ლიბერთი ბანკს" 2019 წლის აგვისტოში შემოუერთდა. 2019 წლის ოქტომბერში იგი არჩეულ იქნა ანაზღაურების კომიტეტის თავმჯდომარედ. მაგდა სამეთვალყურეო საბჭოს ერთადერთი ქალი წევრია. მას განსაკუთრებული გამოცდილება აქვს პროექტის მენეჯმენტში, სტრატეგიულ დაგეგმვაში, ფინანსებში, მონიტორინგში, კონტროლსა და ანგარიშგებაში. იგი ამჟამად ათასწლეულის გამოწვევის ფონდი - საქართველოს აღმასრულებელი დირექტორის პოზიციას იკავებს. მისი ხელმძღვანელობითა და ზედამხედველობით კომპანიამ წარმატებით განახორციელა

რამდენიმე პროექტი. ამჟამად აღნიშნული ორგანიზაცია ახორციელებს გრძელვადიან პროექტს, რომელიც ათობით მილიონ აშშ დოლარს მოიაზრებს. პროექტის მთავარი მიზანი საქართველოში ზოგადი, პროფესიული და უმაღლესი განათლების შემუშავებაა, ასევე მოიაზრება საჯარო სკოლების რეაბილიტაცია, აღჭურვა და აკადემიური პერსონალის პროფესიული განვითარების მენეჯმენტი. 2008-2013 წლებში მაგდა მუშაობდა ფონდი ღია საზოგადოება საქართველოს უმაღლესი განათლების მიმართულების აკადემიური მხარდაჭერის პროგრამის მენეჯერის პოზიციაზე. პროგრამა ძირითადად ორიენტირებული იყო განათლების განვითარებაზე სამხრეთ კავკასიაში, ადგილობრივი, რეგიონალური და გლობალური აკადემიური ქსელის შექმნით. მისი მცდელობისა და დაუღალავი ძალისხმევის შედეგად, საქართველოში განხორციელდა მრავალი გაცვლითი საგანმანათლებლო პროგრამა. გამოკვეთილი უნარ-ჩვევებისა და გამოცდილების წყალობით, მაგდა სამეთვალყურეო საბჭოს სძენს მრავალფეროვნებას, დამოუკიდებლობას, პროფესიონალიზმისა და კონტროლის მაღალ დონეს. სამეთვალყურეო საბჭო და ზოგადად ბანკი დაბალანსებულია ბიზნეს ოპერაციების შესრულებისა და რისკების მართვის თვალსაზრისით.

განათლება:

მაგდამ დაამთავრა თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის იურიდიული ფაკულტეტი და მიენიჭა იურისტის წოდება. იგი ასევე არის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ეკონომიკური ურთიერთობების კურსდამთავრებული ეკონომისტის წოდებით.

მამუკა წერეთელი

უნარები და გამოცდილება:

დოქტორი მამუკა წერეთელი აირჩიეს ლიბერტი ბანკის სამეთვალყურეო საბჭოს დამოუკიდებელ წევრად 2018 წლის დეკემბერში. 2019 წლის იანვარში იგი დაინიშნა აუდიტის კომიტეტის თავმჯდომარედ და სამეთვალყურეო საბჭოს თავმჯდომარის მოადგილედ, საბჭოს უფროს დამოუკიდებელ წევრად. დოქტორი წერეთელი არის America-Georgia Business საბჭოს პრეზიდენტი, Georgian House of Greater Washington, LLC-ის დამფუძნებელი და დირექტორი და American Foreign Policy Council-ში Central Asia-Caucasus Institute-ის უფროსი მკვლევარი. ის ასევე American University's School of International Service-ის ფაკულტეტის წევრია (Washington, DC & John Hopkins SAIS).

2013 წლის 11 მაისამდე მამუკას ამერიკის უნივერსიტეტის School of International Service (SIS)-ის Center for Black Sea-Caspian Studies-ის დირექტორის თანამდებობა ეკავა. მანამდე ის ასისტენტ პროფესორად მუშაობდა (2007-2011) და ამერიკული უნივერსიტეტის დამხმარე ფაკულტეტის წევრი იყო (2002-2007). 2006-2007 წლებში მამუკა George Washington University-ში Elliott School of International Affairs-ის დეკანატის წევრი იყო, სადაც ასწავლიდა ენერგო და სამოქალაქო უსაფრთხოებას.

12 წლის განმავლობაში მამუკა America-Georgia Business Council (AGBC)-ის აღმასრულებელ დირექტორად მუშაობდა. ამჟამად ის ორგანიზაციის პრეზიდენტი. საბჭო არის საქართველოში აშშ-ის ბიზნეს ინტერესების ხელშეწყობის და აშშ-საქართველოს სავაჭრო და ეკონომიკური თანამშრომლობის ძირითადი ინსტრუმენტი. მამუკას სახელს უკავშირდება AGBC-ს მიერ ორგანიზებული 20-ზე მეტი ყოველწლიური კონფერენცია, რომელიც ქართულ-ამერიკულ ეკონომიკურ პარტნიორობას მიძღვნილი საჯარო და კერძო სექტორებს შორის დიალოგის ყველაზე პოპულარული ფორუმების სერია გახდა. ყოველწლიური კონფერენციების გარდა, მამუკა უძღვებოდა და ორგანიზებას უწევდა საქართველოში პოლიტიკურ და ეკონომიკურ განვითარებაზე ორიენტირებულ სტრატეგიულ დაგეგმვის მრავალ სესიას. ამ სესიებს სხვადასხვა დროს ესწრებოდნენ საერთაშორისო ფინანსური ინსტიტუტების (IMF, World Bank, IFC, EBRD) წარმომადგენლები, აშშ-ს ექსპორტიორი სააგენტოები (Ex-Im Bank, OPIC, TDA), დონორი სააგენტოები (USAID, MCC), აშშ-ის და საქართველოს მთავრობის წარმომადგენლები, რეგიონის კერძო კომპანიები და ექსპერტები. 2007-2008 წლებში მამუკა წერეთელი ხელმძღვანელობდა ამერიკა-საქართველოს ბიზნეს საბჭოს საქართველოსთვის ტურიზმის სტრატეგიისა და საინვესტიციო გეგმის პროექტს, რომელიც დაფინანსებული იყო US Trade and Development Agency-ის მიერ.

განათლება:

დოქტორმა წერეთელმა დაამთავრა თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი და აქვს ეკონომიკური გეოგრაფიის მაგისტრის წოდება. მას აგრეთვე აქვს University of Maryland College მეცნიერებების მაგისტრის წოდება და რუსეთის ეკონომიკისა და პროგნოზის ინსტიტუტის მეცნიერების აკადემიის დოქტორის წოდება.

ბექა გოგიჩაიშვილი

უნარები და გამოცდილება: ბექა გოგიჩაიშვილი სამეთვალყურეო საბჭოს წევრად არჩეულ იქნა 2020 წლის ოქტომბერში. იმავე წლის ნოემბრიდან იგი ასევე არჩეულ იქნა სამეთვალყურეო საბჭოს აუდიტის კომიტეტის წევრად. ბექას გააჩნია მრავალმხრივი და გამორჩეული გამოცდილება სხვადასხვა მიმართულებით, რაც მნიშვნელოვნად გააძლიერებს სამეთვალყურეო საბჭოსა და მასთან არსებული კომიტეტების მიერ საკუთარი უფლებამოსილებების ეფექტურად განხორციელებას. მის პროფესიულ კარიერაში განსაკუთრებით მნიშვნელოვანია ინვესტიციების მენეჯერის პოზიცია ჰანიველ პარტნერს ჯორჯიაში, ინვესტიციებისა და

აქტივების მართვის კომპანიაში, რომელიც დღეისათვის მართავს ათეულობით მილიონი ლარის ღირებულების ინვესტიციებს სხვადასხვა ბიზნეს სექტორში. 2017 წლამდე ბექა მუშაობდა საპარტნიორო ფონდში, სადაც მისი ძირითადი საქმიანობა მოიცავდა საპარტნიორო ფონდის მიერ დასაფინანსებელი პროექტების ფინანსურ ანალიზსა და რისკების შეფასებას და შესაბამისად, დიდწილად განაპირობებდა საპარტნიორო ფონდის წარმატებულ საინვესტიციო საქმიანობას. ბექას ასევე გააჩნია გამოცდილება საბანკო სექტორში. 2013-2014 წლებში იგი მუშაობდა თიბისი ბანკში, სადაც უშუალოდ ახორციელებდა რეპორტიנגს და ანგარიშგებას როგორც შიდა მიზნებისთვის, ისე საზედამხებდევლო შესაბამისობისთვის.

განათლება: ბექა არის სასექსის უნივერსიტეტის მაგისტრატურის კურსდამთავრებული მენეჯმენტისა და ფინანსების მიმართულებით. 2010 წელს ბექამ ასევე დაამთავრა კავკასიის უნივერსიტეტი და ფლობს ბიზნესის მართვის ბაკალავრის აკადემიურ ხარისხს ფინანსების სპეციალობით.

3.2.3 სამეთვალყურეო საბჭოს მრავალფეროვნება და დამოუკიდებლობა

სამეთვალყურეო საბჭო მიიჩნევს, რომ უნარების, პროფესიული კარიერის, ცოდნისა და გამოცდილების მრავალფეროვნება მნიშვნელოვანია ბიზნესის ეფექტურად წარმართვისთვის. სამეთვალყურეო საბჭო მისი ნომინაციისა და კორპორაციული მართვის კომიტეტით მუშაობს რათა უზრუნველყოს უნარების, გამოცდილების, დამოუკიდებლობისა და საბანკო ცოდნის სათანადო დაბალანსება დაკისრებული პასუხისმგებლობების შესასრულებლად.

მოცემულ ეტაპზე სამეთვალყურეო საბჭო შესაბამისობაშია საქართველოს ეროვნული ბანკის კორპორაციული მართვის კოდექსთან საბჭოში დამოუკიდებელი და ქალი წევრების რაოდენობით, თუმცა კორპორაციული მართვის ქოდექსის განახლებული მოთხოვნების გათვალისწინებით, იგეგმება სამეთვალყურეო საბჭოსა და კომიტეტების დონეზე დამატებითი ცვლილებები, მათ შორის სამეთვალყურეო საბჭოს დამოუკიდებელი თავმჯდომარის არჩევა, დამატებითი ქალი წევრის არჩევა და სხვა, რაც სამეთვალყურეო საბჭოს აქცევს კიდევ უფრო დამოუკიდებელ და მრავალფეროვან ორგანოდ. ბანკის სამეთვალყურეო საბჭოს თითოეულ წევრს უკავია და/ან მანამდე ეკავა მაღალი თანამდებობა სხვადასხვა დაკავშირებულ სფეროში, რის შედეგადაც მათ თავისი გამოცდილებით და ხედვით ღირებული კონცეფციები შეაქვთ სამეთვალყურეო საბჭოს საქმიანობაში და მნიშვნელოვანი წვლილი - გადაწყვეტილების მიღების პროცესში. არცერთ ფიზიკურ პირს ან ფიზიკურ პირთა ჯგუფს არ აქვს შესაძლებლობა აკონტროლოს გადაწყვეტილების მიღების პროცესი.

სამეთვალყურეო საბჭოს წევრის დამოუკიდებლობა დანიშვნამდე ფასდება კომერციული ბანკების კორპორაციული მართვის კოდექსის მოთხოვნების შესაბამისად.

3.2.4 სამეთვალყურეო საბჭოს ფუნქციები

იმის უზრუნველსაყოფად, რომ სამეთვალყურეო საბჭო ჩართული იქნება ეფექტური კონტროლის განხორციელების პროცესში, კონკრეტული გადაწყვეტილებები საჭიროებს სამეთვალყურეო საბჭოს მიერ დამტკიცებას. ქვემოთ განსაზღვრულია სამეთვალყურეო საბჭოს კომპეტენციის საკითხები:

სტრატეგია და მართვა	- პასუხისმგებლობა ბანკის საერთო მართვაზე; - ბანკის კომერციული და საინვესტიციო სტრატეგიების, წლიური ბიუჯეტების დამტკიცება და მნიშვნელოვანი ცვლილებების შესახებ გადაწყვეტილებების მიღება; - ბანკის საქმიანობის კონტროლი;
ფინანსური ანგარიშგება და კონტროლი	- ბანკის ოპერირების მაქსიმალური ეფექტურობის უზრუნველყოფა; - ხმის მიცემის უფლებების გამოყენება ბანკის ნებისმიერ მსხვილ შვილობილ კომპანიაში; - ფინანსური და საბუღალტრო აღრიცხვის დოკუმენტაციის და აქტივების შემოწმება;
რისკების მართვის ჩარჩო და რისკის დასაშვები დონე	- ბანკის ყველა მნიშვნელოვანი რისკის დადგენა და კონტროლი; - რისკის მართვის სტრატეგიისა და რისკის დასაშვები დონის განსაზღვრა და დამტკიცება; - კონკრეტული ზომების განსაზღვრა იმ შემთხვევაში, თუ ბანკის რისკის პროფილი გადააჭარბებს მისაღები რისკის დონეს;
შიდა კონტროლის მექანიზმები	- სამეთვალყურეო საბჭოს რეგულაციების ან მსგავსი წესების მიღება, შეწყვეტა ან შეცვლა სამეთვალყურეო საბჭოს შიდა ორგანიზაციასთან დაკავშირებით; - სამეთვალყურეო საბჭოს კომიტეტ(ებ)ის შექმნა; - კომიტეტების რეკომენდაციების გათვალისწინებით, კონკრეტული ზომების მიღება; - განსაკუთრებით მნიშვნელოვანი საკითხების მარეგულირებელი სამოქმედო პოლიტიკების დამტკიცება.
კონტრაქტები	- მნიშვნელოვანი სესხების დამტკიცება, თუ ჯამური რისკის პოზიცია აღემატება ბანკის საკუთარი კაპიტალის 5%-ს; - ტრანზაქციები დაკავშირებულ მხარეებთან, ინტერესთა კონფლიქტის მართვის დებულების შესაბამისად; - ნებისმიერი აქტივის შეძენა/გასხვისება, ან სხვა სახის ხელშეკრულების გაფორმება რომლის ღირებულება აღემატება 1,000,000 აშშ დოლარს; - იურიდიულ პირთან ან კომპანიასთან გრძელვადიანი თანამშრომლობის გაფორმება ან შეწყვეტა, თუ იგი წარმოშობს წელიწადში 1,000,000 აშშ დოლარის ოდენობის ვალდებულებას ან ამავე ოდენობის თანხის მიღების უფლებას;
კომუნიკაცია	- გადაწყვეტილებების და შესაბამისი დოკუმენტაციის დამტკიცება, რომელიც უნდა წარედგინოს აქციონერებს საერთო კრებაზე; კაპიტალის ან კაპიტალთან დაკავშირებული ინსტრუმენტების ნებისმიერი საჯარო შეთავაზების დამტკიცება; - ბანკის აქციების გამოსყიდვა, მათ შორის სავალდებულო გამოსყიდვა;
დანიშნულები და ანაზღაურება	- ცვლილებები დირექტორთა საბჭოს სტრუქტურაში, ზომასა და შემადგენლობაში; - დირექტორთა საბჭოს წევრების, აუდიტის და სამეთვალყურეო საბჭოს სხვა კომიტეტების წევრების არჩევა და გათავისუფლება; - დირექტორთა საბჭოს წევრთა ანაზღაურების განსაზღვრა; - ბანკის აქციების დამოუკიდებელი რეგისტრატორის შერჩევა, დანიშვნა და გათავისუფლება;
კორპორაციული მართვა	- დირექტორთა საბჭოს საქმიანობების ზედამხედველობა; - დირექტორთა საბჭოსთვის ინსტრუქციების მიცემა ბანკის სხვადასხვა პოლიტიკის ზოგადი მიმართულებების შესახებ; - ბანკის ზოგადი კორპორაციული მართვის სისტემის ანალიზი, წლიური ანგარიშგების და დირექტორთა საბჭოს წინადადებების განხილვა მოგების განაწილების შესახებ; - აქციონერთა რეგარეშე საერთო კრების მოწვევა; - ახალი შვილობილი კომპანიის დაფუძნება;
სხვა	- ნებისმიერი დავის წამოწყება, წარმოება ან გადაწყვეტა, როდესაც დავის თანხა აღემატება 500,000 აშშ დოლარს, ან დაკავშირებულია სისხლის სამართლის საქმესთან ან ბანკში მმართველ პოზიციაზე მყოფ პირთან; - ნებისმიერ პირთან ერთად ამხანაგობის ან ერთობლივი საწარმოს დაარსება; - ნებისმიერი პოლიტიკური შენატანის ან პოლიტიკური დონაციის განხორციელება; - ბანკის ნებისმიერი სააქციო კაპიტალის გაყიდვა/რეკაპიტალიზაცია.

სამეთვალყურეო საბჭო აგრეთვე არის გადაწყვეტილების მიმღები ორგანო ყველა იმ საკითხთან მიმართებაში, რაც მნიშვნელოვანია ბანკისთვის სტრატეგიული, ფინანსური ან რეპუტაციული თვალსაზრისით.

3.2.5 სამეთვალყურეო საბჭოს საქმიანობა და კრებები

სამეთვალყურეო საბჭოს კრებები („კრება“) ტარდება მინიმუმ კვარტალში ერთხელ ბანკის იურიდიულ მისამართზე ან სამეთვალყურეო საბჭოს ნებისმიერი წევრის მოთხოვნით, ნებისმიერ სხვა ადგილას. ყველა სხვა წევრთან შეთანხმებით, თავმჯდომარეს (თავად ან ნებისმიერი წევრის მოთხოვნით) შეუძლია მოიწვიოს კრება ზეპირი ფორმით ან სხვაგვარად დროის მოკლე პერიოდში. სამეთვალყურეო საბჭოს წევრები შეიძლება წარმოდგენილ იქნან სამეთვალყურეო საბჭოს სხვა წევრების მიერ. თითოეულ წევრს უფლება აქვს წარმოადგინოს სამეთვალყურეო საბჭოს მხოლოდ ერთი სხვა წევრი. საკითხები, რომლებიც მოითხოვს გადაწყვეტილების მიღებას დაგეგმილი კრების ფარგლებს გარეთ, განიხილება სპეციალურ რიგგარეშე კრებებზე და სატელეფონო კონფერენციით. მთლიანობაში, 2021 წლის განმავლობაში სამეთვალყურეო საბჭო ოფიციალურად შეიკრიბა ოცდაცხრამეტჯერ და გადაწყვეტილებები მიღებულ იქნა როგორც უშუალო შეხვედრით ჩატარებული სხდომის ფორმატში, ისე სატელეფონო კონფერენციის საშუალებით. კრებების დროს სამეთვალყურეო საბჭო იღებს განახლებულ მონაცემებს შიდა საოპერაციო ფუნქციებიდან კონტროლის და რისკის მართვის, შესაბამისობის, შიდა აუდიტის, ადამიანური რესურსების და სამეთვალყურეო საბჭოს კომპეტენციას მიკუთვნებული ძირითადი კონტრაქტების შესახებ. გარდა ამისა, არსებობს დღის წესრიგის საკითხების წლიური განრიგი იმის უზრუნველყოფისთვის, რომ ყველა საკითხს დაეთმოს სათანადო ყურადღება და განხილულ იქნას შესაბამის ნაწილში ფინანსურ და ნორმატიულ ციკლში. ეს მოიცავს ბიუჯეტს, სავალდებულო ანგარიშგებებს, მართვის ანგარიშებს და აქციონერთა წლიური საერთო კრების მოწვევას. უშუალოდ სხდომების გარდა, სამეთვალყურეო საბჭოს თავმჯდომარეს და წევრებს ხშირი კონტაქტი აქვთ როგორც ერთმანეთთან, ისე გენერალურ დირექტორთან, კონტროლის ფუნქციების ხელმძღვანელ პირებთან და სხვა მნიშვნელოვან ბიზნეს ერთეულებთან.

3.2.6 სამეთვალყურეო საბჭოს საქმიანობის შეფასება

სამეთვალყურეო საბჭო მუდმივად ზრუნავს თავისი ეფექტურობის გასაუმჯობესებლად და აღიარებს, რომ მისი შეფასების პროცესი მნიშვნელოვანი ინსტრუმენტია ამ მიზნის მისაღწევად. სამეთვალყურეო საბჭო წარმოადგენს ეფექტურ ორგანოს, რომელიც ქმნის კომპეტენციის და გამოცდილების სათანადო ბალანსს და აერთიანებს მოსაზრებების და პერსპექტივების მრავალფეროვნებას. კომერციული ბანკების კორპორაციული მართვის კოდექსის მოთხოვნების თანახმად, ლიბერთი ბანკმა დაამტკიცა სამეთვალყურეო საბჭოს შეფასების პოლიტიკა, რომლის საფუძველზეც ბანკის არსებობის ისტორიაში პირველად, 2020 წელს სამეთვალყურეო საბჭომ და მასთან არსებულმა კომიტეტებმა განახორციელეს საკუთარი საქმიანობის ეფექტურობის შეფასება, როგორც ერთიანი კოლეგიური ორგანოს, ისე დამოუკიდებელი წევრებისა და თავმჯდომარის სათანადო ჩართულობის, კვალიფიციურობის, შესაფერისობისა და ეფექტურობის განსაზღვრის მიზნით და მთლიანობაში სამეთვალყურეო საბჭოსა და კომიტეტების საქმიანობის ეფექტურობა განისაზღვრა საკმაოდ მაღალი ხარისხით.

სამეთვალყურეო საბჭოსა და კომიტეტების ეფექტურობის შეფასება კვლავ განხორციელდა 2021 წლის ჭრილში და სამეთვალყურეო საბჭოს შეფასებით, 2020 წელთან შედარებით გაზრდილია როგორც სამეთვალყურეო საბჭოსა და კომიტეტების ჩართულობა მათ კომპეტენციას მიკუთვნებული საკითხების ზედამხედველობაში, ისე ეფექტურობა კორპორაციული მართვის, რისკის მართვის, ანგარიშგებისა და სხვა მნიშვნელოვანი მიმართულებებით. შეფასების პოლიტიკის მიხედვით, ყოველ სამ წელიწადში შეფასება განხორციელდება დამოუკიდებელი შემფასებლის მიერ.

3.3 სამეთვალყურეო საბჭოს კომიტეტები

კომერციული ბანკების კორპორაციული მართვის კოდექსის მოთხოვნების მიხედვით, სისტემურ კომერციულ ბანკებში სამეთვალყურეო საბჭოსთან უნდა არსებობდეს შემდეგი სამეთვალყურეო საბჭოს კომიტეტები:

- ▶ აუდიტის კომიტეტი
- ▶ რისკების კომიტეტი
- ▶ კორპორაციული მართვის კომიტეტი
- ▶ ანაზღაურების კომიტეტი

კომიტეტების რაოდენობის, მათი მოწყობისა და შემადგენლობის მხრივ ბანკი სრულ შესაბამისობაშია კომერციული ბანკების კორპორაციულ კოდექსთან.

3.3.1 აუდიტის კომიტეტი

აუდიტის კომიტეტი პასუხისმგებელია შიდა კონტროლის ფუნქციების შესრულების მონიტორინგზე, შიდა აუდიტის დეპარტამენტის მიერ წლიური სამოქმედო გეგმის შესრულების დაგეგმვასა და ზედამხედველობაზე, გარე დამოუკიდებელ აუდიტორებთან კომუნიკაციაზე. კომიტეტი ასევე რეკომენდაციას უწევს სამეთვალყურეო საბჭოს შიდა კონტროლის მექანიზმების შესაძლო სისუსტეზე.

აუდიტის კომიტეტი ზედამხედველობას უწევს ბანკის შესაბამისობას მექრთამეობასა და კორუფციასთან, ინტერესთა კონფლიქტის მართვასა და გამჟღავნებასთან დაკავშირებულ შიდა პოლიტიკებთან. ზემოაღნიშნულის გათვალისწინებით, აუდიტის კომიტეტი თვლის, რომ მისი შიდა კონტროლის ჩარჩო ეფექტურია.

კომიტეტი არის დამოუკიდებელი სტრუქტურული ერთეული და ექვემდებარება სამეთვალყურეო საბჭოს. 2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით კომიტეტი შედგება შემდეგი წევრებისგან:

- ▶ მამუკა წერეთელი (თავმჯდომარე);
- ▶ ბექა გოგიჩაიშვილი (საბჭოს წევრი);
- ▶ მურთაზ კიკორია (საბჭოს წევრი).

აუდიტის კომიტეტის წევრების უმეტესობა უნდა იყოს სამეთვალყურეო საბჭოს დამოუკიდებელი წევრი. შესაბამისად, ბანკი სრულად აკმაყოფილებს კომერციული ბანკებისთვის საქართველოს კორპორაციული მართვის კოდექსის მოთხოვნებს.

აუდიტის კომიტეტის შეხვედრა უნდა ჩატარდეს მინიმუმ კვარტალურად და, საჭიროების შემთხვევაში, რიგგარეშე სხდომა შესაძლოა მოწვეულ იქნას ნებისმიერ დროს.

აუდიტის კომიტეტის ძირითადი როლები და პასუხისმგებლობები:

- ▶ ბანკის საბუღალტრო და საანგარიშგებო წესების განსაზღვრა, ამ წესების დაცვა და ბანკის შიდა აუდიტის მეშვეობით ბანკის აღრიცხვებისა და ჟურნალების შემოწმება;
- ▶ მოქმედ კანონმდებლობასთან ბანკის შესაბამისობის ზედამხედველობა;
- ▶ შიდა აუდიტის ფუნქციონირების ზედამხედველობა, რომლის მიზანია ბანკში რისკის მართვისა და კონტროლის სისტემებისა და პროცესების ადეკვატურობისა და ეფექტურობის უზრუნველყოფა;
- ▶ შიდა აუდიტის საქმიანობის მარეგულირებელი დოკუმენტების დამტკიცება და ბანკის დირექტორთა საბჭოსგან შიდა აუდიტის დამოუკიდებლობის უზრუნველყოფა;
- ▶ შიდა აუდიტის მომსახურების კვარტალური/ნახევარწლიანი რეპორტების დამტკიცება და სამეთვალყურეო საბჭოსა და დირექტორთა საბჭოსთვის შენიშვნებისა და რეკომენდაციების წარდგენა;
- ▶ შიდა აუდიტის მიერ შედგენილი წლიური სამოქმედო გეგმის დამტკიცება და გეგმის კვარტალური გადახედვა;
- ▶ შიდა აუდიტის ფუნქციის შეფასება, სათანადო რესურსის მობილიზების უზრუნველყოფა;
- ▶ ბანკის გარე აუდიტორებთან თანამშრომლობა;

აუდიტის კომიტეტის საქმიანობის ერთ-ერთ მთავარ მიმართულებას წარმოადგენს გარე აუდიტორთან თანამშრომლობა, მისი საქმიანობის ხელშეწყობა და დამოუკიდებლობის უზრუნველყოფა. ბანკის აქციონერის მიერ მიღებული გადაწყვეტილების შესაბამისად, 2020-2023 წლების ფინანსური ანგარიშგების სავალდებულო აუდიტს განახორციელებს შპს „იუაი“, რომელიც წარმოადგენს დიდი ოთხეულის წევრს. მომავალი საანგარიშგებო პერიოდებისთვის დამოუკიდებელი გარე აუდიტორის შერჩევა განხორციელდება აუდიტის კომიტეტის ჩართულობით, მოქმედი კანონმდებლობით გათვალისწინებული წესით.

2021 წელს აუდიტის კომიტეტი ოფიციალურად შეიკრიბა 4-ჯერ.

3.3.2 ნომინაციისა და კორპორაციული მართვის კომიტეტი

2018 წლის დეკემბერში ბანკის სამეთვალყურეო საბჭომ დააარსა ნომინაციისა და კორპორაციული მართვის კომიტეტი სამეთვალყურეო საბჭოსა და დირექტორთა საბჭოს შემადგენლობის შერჩევის, დანიშვნების, წევრთა როტაციის, მათი მუშაობის ეფექტურობის შეფასების და ბანკის კორპორაციული მმართველობის საზედამხედველოდ.

კომიტეტი დამოუკიდებელი სტრუქტურული ერთეულია, იგი ექვემდებარება ბანკის სამეთვალყურეო საბჭოს და უნდა შედგებოდეს სულ მცირე 3 (სამი) წევრისგან, რომლებიც იმავდროულად უნდა იყვნენ სამეთვალყურეო საბჭოს წევრები. ნომინაციისა და კორპორაციული მართვის კომიტეტი შედგება შემდეგი წევრებისგან:

- ▶ მურთაზ კიკორია (თავმჯდომარე);
- ▶ ირაკლი ოთარ რუხაძე (საბჭოს წევრი);
- ▶ მამუკა წერეთელი (საბჭოს წევრი).

ნომინაციისა და კორპორაციული მართვის კომიტეტის შეხვედრები უნდა ჩატარდეს წელიწადში სულ მცირე ორჯერ და, საჭიროების შემთხვევაში რიგგარეშე სხდომა შესაძლოა მოწვეულ იქნას ნებისმიერ დროს.

ნომინაციისა და კორპორაციული მართვის კომიტეტის ფუნქციები და პასუხისმგებლობები:

- ▶ **ნომინაცია.** სამეთვალყურეო საბჭოს, დირექტორთა საბჭოსა და მათი კომიტეტების სტრუქტურის, ზომისა და შემადგენლობის რეგულარული გადახედვა კომიტეტის თავმჯდომარესთან კონსულტაციით, სამეთვალყურეო საბჭოს ან/და დირექტორთა საბჭოს მიერ გაწეული საქმიანობის გათვალისწინებით.
- ▶ კომიტეტმა უნდა განიხილოს სამეთვალყურეო საბჭოს წევრებისა და სხვა მაღალი რანგის აღმასრულებელი პირების როტაციის დაგეგმვა მათი საქმიანობის გათვალისწინებით, ბანკისთვის არსებული გამოწვევების, შესაძლებლობების და სამომავლოდ საჭირო უნარებისა და გამოცდილების გათვალისწინებით.
- ▶ კომიტეტმა უნდა უზრუნველყოს სამეთვალყურეო საბჭოს საქმიანობის შეფასების ჩატარება და წარმოქმნილი რეკომენდაციების სამეთვალყურეო საბჭოსთვის წარდგენა.
- ▶ **კორპორაციული მართვა.** კომიტეტი უზრუნველყოფს საუკეთესო კორპორაციული მართვის პრაქტიკის დანერგვას და მისი მუდმივ გაძლიერებას, მათ შორის კორპორაციულ მართვასთან დაკავშირებული პოლიტიკების შემუშავებას და სამეთვალყურეო საბჭოსთვის წარდგენას.
- ▶ მონიტორინგს უწევს განვითარებად ტრენდებს, ინიციატივებს და საუკეთესო პრაქტიკას კორპორაციულ მართვასთან დაკავშირებით, აფასებს აღნიშნული ტრენდების, პრაქტიკის გავლენას/თავსებადობას ბანკთან და საჭიროების შემთხვევაში გასცემს რეკომენდაციებს.
- ▶ პერიოდულად განიხილავს სამეთვალყურეო საბჭოსთან დაკავშირებულ პოლიტიკასა და ეთიკას და სამეთვალყურეო საბჭოს აძლევს შესაბამის რჩევებს.
- ▶ გადახედავს და განიხილავს შიდა შემოწმებასთან ან/და მოკვლევასთან მიმართებაში არსებულ საჩივრებს, რომელიც განხორციელდა შესაბამისობის სამსახურის ან მსგავსი უფლებამოსილების მქონე სხვა სტრუქტურული ერთეულის მიერ, ქცევისა წესებისა და ეთიკის კოდექსის დარღვევის შემთხვევების ამოცნობის ან/და თავიდან არიდების მიზნით, აგრეთვე, ამ დარღვევებზე გავრცელებულ დისციპლინურ ზომებს და სხვა სანქციებს.
- ▶ სამეთვალყურეო საბჭოს პერიოდულად აცნობებს მისი კომპეტენციის ფარგლებში მიმდინარე აქტივობების შესახებ და აფასებს კომიტეტისთვის მინიჭებული უფლებებისა და მოვალეობების შესრულებას.

2021 წელს ნომინაციისა და კორპორაციული მართვის კომიტეტი ოფიციალურად შეიკრიბა ერთხელ.

3.3.3 რისკების მართვის კომიტეტი

რისკების კომიტეტი პასუხისმგებელია ბანკის რისკის მართვის პოლიტიკა/პროცედურების ზედამხედველობასა და შესაბამისობაზე, ასევე რისკის მართვის სტრუქტურის ადეკვატურობის განსაზღვრაზე, ბანკის წინაშე არსებული ყველა რისკის ტიპის მიხედვით.

კომიტეტი დახმარებას უწევს სამეთვალყურეო საბჭოს და აძლევს რეკომენდაციებს რისკების მართვისა და შიდა კონტროლის, რისკის კონტროლის ფუნქციების ადეკვატურობისა და ეფექტურობის შეფასების მიმართულებით, კონკრეტული ტიპის საოპერაციო, საკრედიტო და სხვა ტიპის რისკების იდენტიფიცირებისა და პრევენციის მიზნით.

რისკების კომიტეტი ასევე ატარებს ბანკის რისკის მართვისა და მიტიგაციის პოლიტიკა-პროცედურებთან შესაბამისობის მონიტორინგს. ზემოხსენებულის გათვალისწინებით, კომიტეტი მიიჩნევს, რომ მთლიანობაში ბანკის შიდა კონტროლის საერთო ჩარჩო ეფექტურია.

კომიტეტი დამოუკიდებელი სტრუქტურული ერთეულია და ექვემდებარება ბანკის სამეთვალყურეო საბჭოს. კომიტეტის წევრები არიან:

- ▶ მაგდა მალრაძე (თავმჯდომარე);
- ▶ ირაკლი ოთარ რუხაძე (წევრი);
- ▶ მურთაზ კიკორია (წევრი).

კომიტეტის წევრთა უმრავლესობას უნდა წარმოადგენდნენ სამეთვალყურეო საბჭოს დამოუკიდებელი წევრები. ამ მხრივ, ბანკი სრულ შესაბამისობაშია კომერციული ბანკების კორპორაციული მართვის კოდექსთან.

რისკების კომიტეტის სხდომა უნდა ჩატარდეს არანაკლებ კვარტლურად, საჭიროების შემთხვევაში ნებისმიერ დროს შესაძლოა მოწვეულ იქნას კომიტეტის რიგგარეშე სხდომა.

რისკების კომიტეტის მთავარი ფუნქციები და ძირითადი პასუხისმგებლობებია:

- ▶ რისკების მართვის ანგარიშგების რეგულარულად დამტკიცება;
- ▶ რისკის სტრატეგიისა და რისკის დასაშვები დონის კონტროლი, მათი თანმიმდევრულობა და შესაბამისობა ბანკის სტრატეგიასთან, კაპიტალსა და ფინანსურ გეგმებთან. აღნიშნული მიმართულებით კომიტეტი საჭიროების შემთხვევაში შეიმუშავებს რეკომენდაციებს და წარუდგენს სამეთვალყურეო საბჭოს;
- ▶ კაპიტალისა და ლიკვიდობის, ასევე ბანკისთვის რელევანტური ყველა ტიპის რისკის კონტროლი: საკრედიტო, საოპერაციო, საბაზრო, რეპუტაციული და სხვა ტიპის რისკების მართვის სტრატეგიები, რათა უზრუნველყოს მათი შესაბამისობა რისკის დასაშვებ დონესა და კულტურასთან;
- ▶ რისკის აპეტიტთან შესაბამისობის ანგარიშგებების განხილვა, რისკის დასაშვები დონიდან თითოეულ გადაცდომასა და შერჩეული ქმედების ადეკვატურობაზე;
- ▶ კაპიტალის ადეკვატურობის შიდა შეფასების პროცესის (ICAAP) ანგარიშგების განხილვა და დამტკიცება;
- ▶ რისკების დირექტორის (CRO) ეფექტურობისა და დამოუკიდებლობის კონტროლი, მისი საქმიანობის შეფასება და სამეთვალყურეო საბჭოსთვის აღნიშნულ პოზიციაზე დანიშვნისა და/ან გათავისუფლების შესახებ რეკომენდაციების წარდგენა.

რისკების კომიტეტი 2021 წლის განმავლობაში შეიკრიბა ოთხჯერ.

3.3.4 ანაზღაურების კომიტეტი

ანაზღაურების კომიტეტი პასუხისმგებელია ბანკის დირექტორთა საბჭოს წევრებისათვის და სხვა მატერიალური რისკის ამღებ პირებისთვის ადეკვატური და ეფექტური ანაზღაურების სისტემის შექმნაზე და მისი გამართულად ფუნქციონირების ზედამხედველობაზე.

კომიტეტი დამოუკიდებელი სტრუქტურული ერთეულია და ექვემდებარება ბანკის სამეთვალყურეო საბჭოს. იგი შედგება შემდეგი წევრებისგან:

- ▶ მურთაზ კიკორია (თავმჯდომარე);
- ▶ ბექა გოგიჩაიშვილი (საბჭოს წევრი);
- ▶ მაგდა მალრაძე (საბჭოს წევრი).

ანაზღაურების კომიტეტში წარმოდგენილი უნდა იყოს დამოუკიდებელი წევრების საკმარისი რაოდენობა. ამრიგად, ბანკი სრულად აკმაყოფილებს კომერციული ბანკების კორპორაციული მართვის კოდექსის მოთხოვნებს.

ანაზღაურების კომიტეტი ტარდება წელიწადში არანაკლებ ორჯერ. საჭიროების შემთხვევაში, კომიტეტის რიგგარეშე სხდომა შესაძლოა მოწვეულ იქნას ნებისმიერ დროს.

ანაზღაურების კომიტეტის მთავარი ფუნქციები და პასუხისმგებლობებია:

- ▶ ანაზღაურების პოლიტიკის რეგულარული გადახედვა და სამეთვალყურეო საბჭოსთვის რეკომენდაციების წარდგენა, რათა უზრუნველყოფილ იქნას ბანკის ანაზღაურების პოლიტიკის შესაბამისობა საერთაშორისო სტანდარტებთან და მარეგულირებლის მიერ დამტკიცებულ შესაბამის რეგულაციებთან.
- ▶ მატერიალური რისკის ამღებ პირთა სიის რეგულარულად გადახედვა და სამეთვალყურეო საბჭოსთვის რეკომენდაციების წარდგენა;
- ▶ არაფულადი სახით ანაზღაურების სქემის განხილვა, საჭიროების შემთხვევაში რეკომენდაციების გაცემა და სამეთვალყურეო საბჭოსთვის წარდგენა დასამტკიცებლად;
- ▶ სამეთვალყურეო საბჭოსთვის რეკომენდაციების გაცემა ბანკის ანაზღაურების პოლიტიკით გათვალისწინებული პირების ანაზღაურების შესახებ;
- ▶ მატერიალური რისკის ამღებ პირთა საქმიანობის შეფასების ძირითადი მაჩვენებლების (KPI) შესრულების შეფასება;
- ▶ ანაზღაურებასთან დაკავშირებულ საკითხებზე ინფორმაციის გამჟღავნების პროცესის ხელმძღვანელობა.

2021 წელს ანაზღაურების კომიტეტი არ შეკრებილა.

3.3.5. კომიტეტების როლი კორპორაციულ მართვაში

სამეთვალყურეო საბჭოს უფლება-მოვალეობების შესრულების ხელშეწყობის, მისი ეფექტურობის ამაღლების მიზნით, სამეთვალყურეო საბჭოსთან შექმნილია კომიტეტები, რომლებზეც გარკვეულწილად დელეგირებულია სამეთვალყურეო საბჭოს ფუნქციები სხვადასხვა მიმართულებით. კომიტეტის საქმიანობა კონცენტრირებულია კონკრეტული მიმართულებით, რაც ზრდის ექსპერტული ჩართულობისა და ხარისხობრივი შესრულების მაჩვენებლის დონეს. კომიტეტების ჩართულობის გაზრდა, მათი პროაქტიულობა ბანკის კორპორაციული მართვის ჩარჩოს განსაკუთრებით მნიშვნელოვანი კომპონენტია. შესაბამისად, 2020 წელს სამეთვალყურეო საბჭოზე დამტკიცდა კონკრეტული ანგარიშგებების/რეპორტების კალენდარი, რომლის დანერგვაც დაიწყო 2020 წლის მიწურულს. 2021 წლიდან აუდიტისა და რისკების კომიტეტების სხდომები ტარდება ფიზიკური შეხვედრის ფორმატში, კომიტეტების ინფორმირებულობა, ჩართულობა და საზედამხედველო კონტროლი გახდა ბევრად ნაყოფიერი და პროდუქტიული. პერიოდულად, ნომინაციისა და კორპორაციული მართვის კომიტეტის შუამდგომლობით, მოხდება კალენდრით გათვალისწინებული ანგარიშგებების გადახედვა და რეკომენდაციების გაცემა ბანკის მენეჯმენტისთვის კომიტეტების ზედამხედველობის სფეროში შემავალ საკითხებთან დაკავშირებით დამატებით გასატარებელი ღონისძიებების შესახებ. აღნიშნულის ფარგლებში კომიტეტები ანგარიშგებების სახით მიიღებენ ინფორმაციას ყველა მნიშვნელოვან საკითხზე, რაც ხელს შეუწყობს მათი ინფორმირებულობის გაზრდას, ჩართულობას და მმართველობის ორგანოებს შორის ჯანსაღი და ეფექტური ანგარიშგებისა და კომუნიკაციის სისტემის დანერგვას.

3.4 დირექტორთა საბჭო

ბანკის ყოველდღიურ საქმიანობებს ახორციელებს დირექტორთა საბჭო, რომლის წევრებსაც ნიშნავს სამეთვალყურეო საბჭო. ბანკი აცნობიერებს დირექტორთა საბჭოს მნიშვნელობას, რომელიც მოიცავს კვალიფიკაციების, გამოცდილების და დივერსიფიცირებულობის სწორ ბალანსს, რაც შესაძლებლობას აძლევს მათ ეფექტურად შეასრულონ დაკისრებული ფუნქციები და მოვალეობები.

3.4.1 დირექტორთა საბჭოს შემადგენლობა

საქართველოს კანონი კომერციული ბანკების საქმიანობების შესახებ და საქართველოს კანონი მეწარმეთა შესახებ განსაზღვრავს მთავარ პრინციპს, რომლის მიხედვითაც კომპანიის საქმიანობის განხორციელებისთვის მკაფიოდ უნდა გაიმიჯნოს პასუხისმგებლობები კომპანიის საქმიანობის ზედამხედველობასა და აღმასრულებელ უფლებამოსილებას შორის. დირექტორთა საბჭოს შემადგენლობაში შედიან: გენერალური დირექტორი (Chief Executive Officer - “CEO”) და დირექტორები. გენერალური დირექტორი და თითოეული დირექტორი დანიშნულია სამეთვალყურეო საბჭოს მიერ.

დირექტორთა საბჭოს ხელმძღვანელობს გენერალური დირექტორი, რომელიც პასუხისმგებელია მართვის ყველა საკითხზე, რომელიც ეხება ბანკს. ყველა დირექტორი ანგარიშვალდებულია გენერალური დირექტორის წინაშე. გენერალური დირექტორი პასუხისმგებელია შეიმუშაოს, წარმოადგინოს და ზედამხედველობა გაუწიოს ბანკის სტრატეგიას და საერთო კომერციულ მიზნებს, რომლებსაც ის განახორციელებს სამეთვალყურეო საბჭოსთან მჭიდრო კომუნიკაციით. გენერალური დირექტორი და დირექტორთა საბჭოს დანარჩენი წევრები პასუხისმგებელნი არიან სამეთვალყურეო საბჭოს და შესაბამისი კომიტეტების გადაწყვეტილებების შესრულებაზე.

31-დეკემბერი-2021	დირექტორთა საბჭოს წევრები
გენერალური დირექტორი	ვასილ ხოდელი
ფინანსური დირექტორი	ვახტანგ ბაბუნაშვილი
რისკების დირექტორი	დავით აბაშიძე

3.4.2 დირექტორთა საბჭოს განათლება და გამოცდილება

დირექტორთა საბჭოს წევრებს გააჩნიათ მრავალმხრივი ცოდნა და გამოცდილება სხვადასხვა მიმართულებით, მათ შორის, ფინანსებისა და ბუღალტრული აღრიცხვის, რისკების მართვის, სტრატეგიული დაგეგმვის, საგადასახადო და სამართლებრივი საკითხების, მენეჯმენტის და ხელმძღვანელობის, კორპორაციული მართვისა და მარკეტინგის კუთხით. ისინი გამოირჩევიან ადგილობრივი და რეგიონალური ეკონომიკური და საბაზრო პირობების გონივრული გააზრების უნარებით, სამართლებრივი და საზედამხედველო გარემოს სიღრმისეული ცოდნით. მათი ცოდნისა და უნარ-ჩვევების მრავალფეროვნება მნიშვნელოვან როლს თამაშობს ბანკში გრძელვადიანი ღირებულების შექმნის კუთხით.

ვასილ ხოდელი

ვასილ ხოდელი 2019 წლის 30 დეკემბერს დაინიშნა სს “ლიბერთი ბანკის“ გენერალური დირექტორის თანამდებობაზე. ვასილი არის გამოცდილი ბანკირი და გამორჩეული მმართველი ძალა საბანკო სექტორში. მას გააჩნია ფინანსურ, უფრო კონკრეტულად კი საბანკო სექტორში მუშაობის 20 წელზე მეტი გამოცდილება. ბანკში დირექტორთა საბჭოს ხელმძღვანელობამდე ვასილი მუშაობდა სს “საქართველოს ბანკში“ რამდენიმე მნიშვნელოვან მენეჯერულ პოზიციაზე. 2014 წლიდან 2017 წლამდე ის იყო კორპორაციული და საინვესტიციო საბანკო მომსახურების უფროსი. წარმატებული მუშაობის წყალობით 2017 წელს იგი გახდა სს “საქართველოს ბანკის“ დირექტორთა საბჭოს წევრი და გენერალური დირექტორის მოადგილე, კორპორაციული საბანკო ინვესტიციების დირექტორი. ახალ თანამდებობაზე მან განაგრძო კორპორაციული საბანკო საქმიანობა და წარმატებით უხელმძღვანელა ასობით მილიონიან კორპორაციულ და საინვესტიციო პორტფელების მენეჯმენტს, ეფექტურად გაუმკლავდა სხვადასხვა ბიზნეს სექტორში მოქმედ ათასობით კორპორატიულ კლიენტს. ვასილი ასევე მუშაობდა ყოფილ სს “თბილისტერბანკში“ 90-იანი წლების ბოლოს. მან დაამთავრა თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი და აქვს მაგისტრის ხარისხი ეკონომიკაში, აქვს ორმაგი მაგისტრის ხარისხი გრენობლის ბიზნეს სკოლისა და კავკასიის ბიზნეს სკოლისგან.

ვახტანგ ბაბუნაშვილი

ვახტანგ ბაბუნაშვილი ლიბერთი ბანკის გუნდს შემოუერთდა 2020 წლის ივლისში, ფინანსური დირექტორის მოადგილის, ფინანსური დეპარტამენტის უფროსის პოზიციაზე. 2021 წლის თებერვლიდან მან შეცვალა დავით წიკლაური გენერალური დირექტორის მოადგილედ, ფინანსური დირექტორის პოზიციაზე. ვახტანგს ფინანსურ სექტორში მუშაობის 15 წლიანი გამოცდილება გააჩნია. მისი პროფესიონალური კარიერა დაიწყო საკონსულტაციო კომპანია „სინერჯი ჯგუფით“, რის შემდეგაც მას არაერთი მენეჯერული პოზიცია ეკავა ბანკ რესპუბლიკაში (ჯგუფი სოსიეტე ჟენერალი), თიბისი ბანკსა და საქართველოს ბანკში. თიბისი ბანკში იგი იყო ფინანსური დირექტორის მოადგილე სადაც ხელმძღვანელობდა ფასდადების მოდელების განვითარებას საცალო, მცირე და საშუალო, კორპორატიული სეგმენტის კრედიტების მიმართულებით, ხელმძღვანელობდა ორგანიზაციული რისკების მართვას და ფინანსური რისკების მენეჯმენტს. ვახტანგი ფლობს INSEAD-ის MBA ხარისხს, არის კავკასიის ბიზნეს სკოლის კურსდამთავრებული ფინანსების სპეციალობით და მოწვეული ლექტორი კავკასიის უნივერსიტეტში საბანკო და ფინანსური ინსტიტუტების მენეჯმენტის მიმართულებით.

დავით აბაშიძე

დავით აბაშიძე ლიბერთი ბანკის გუნდს შემოუერთდა 2021 წლის თებერვლიდან, როდესაც ბანკის გენერალური დირექტორის მოადგილის, რისკების დირექტორის პოზიციაზე შეცვალა მამუკა კვარაცხელია. დავითს ფინანსურ სექტორში მოღვაწეობის თითქმის 20 წლიანი გამოცდილება აქვს. სანამ საკუთარ კარიერას ლიბერთი ბანკს დაუკავშირებდა, დავითი წლების მანძილზე მუშაობდა დიდ ბრიტანეთში, ლონდონში, საინვესტიციო საბანკო მიმართულებით ისეთ გლობალურ კომპანიებში, როგორიცაა Citigroup და Barclays, სადაც მისი საქმიანობა მოიცავდა ფინანსური ინსტიტუტებისა და ფინანსური ტექნოლოგიების კომპანიებისთვის (Fintech) კაპიტალის მოზიდვის, კორპორატიული შერწყმა-შესყიდვის და ინვესტიციების ანალიზის მიმართულებით საქმიანობას. 2006-2012 წლებში დავითი ქართუ ბანკში ხელმძღვანელობდა ფინანსური რისკების მიმართულებას. იგი ფლობს INSEAD-ის MBA ხარისხს, არის კავკასიის ბიზნეს სკოლის კურსდამთავრებული ფინანსების მიმართულებით, მას ასევე გააჩნია CFA აკრედიტაცია.

3.4.3 დირექტორთა საბჭოს ფუნქციები

ბანკის ყოველდღიური საქმიანობების განხორციელებთან ერთად, დირექტორთა საბჭოს მთავარი ფუნქციები წარმოდგენილია ქვემოთ:

- ▶ სამეთვალყურეო საბჭოსა და აქციონერთა საერთო კრების დღის წესრიგის შედგენა;
- ▶ სამეთვალყურეო საბჭოსთვის წლიური ბიზნეს გეგმის, მათ შორის ბიუჯეტის, მოგების და ზარალის პროგნოზის და ბანკის საინვესტიციო გეგმის წარდგენა;
- ▶ სესხების გაცემის, ანგარიშსწორებების, დაფინანსების, სალარო მომსახურებების, ბანკის ფულადი სახსრების და ფასეულობების აღრიცხვის და ანგარიშგების, შიდა კონტროლის და აღრიცხვის ორგანიზება და ზედამხედველობა, რომელიც უზრუნველყოფს ბანკის სათანადო მომსახურებას კლიენტებისთვის;
- ▶ ბანკის ფილიალების და სერვის ცენტრების ფუნქციონირების ორგანიზება და ზედამხედველობა;
- ▶ შიდა აუდიტიდან ან გარე შემოწმებებიდან მიღებული ინფორმაციის გადახედვა, ასევე ფილიალის/სერვისცენტრის ხელმძღვანელი პირების მიერ წარდგენილი ანგარიშგების გადახედვა და სათანადო გადაწყვეტილებების მიღება ზემოაღნიშნულ ინფორმაციაზე დაყრდნობით;
- ▶ აქციონერთა საერთო კრების და/ან სამეთვალყურეო საბჭოს მიერ მიღებული გადაწყვეტილებების შესრულების უზრუნველყოფა;
- ▶ პროცედურების, შინაგანაწესის, პროდუქტებისა და მომსახურების პირობების, სხვა შიდა დოკუმენტების შემუშავება;
- ▶ გადაწყვეტილების მიღება პერსონალის შერჩევის, გათავისუფლების, ტრენინგის და ანაზღაურების შესახებ (იმის გათვალისწინებით, რომ დირექტორთა საბჭოს წევრებისა და სხვა მატერიალური რისკის ამღები პირების ანაზღაურების საკითხებზე გადაწყვეტილებას იღებს სამეთვალყურეო საბჭო და ანაზღაურების კომიტეტი);
- ▶ სამეთვალყურეო საბჭოს მიერ დადგენილი რისკის მართვის პრინციპების მონიტორინგი და ბანკის რისკის პროფილის რისკის აპეტიტის (Risk Appetite Statement – „RAS“) განსაზღვრული ლიმიტების ფარგლებში მოქცევის უზრუნველყოფა.

დირექტორთა საბჭო ასევე არის გადაწყვეტილების მიმღები ორგანო ყველა იმ საქმიანობასთან დაკავშირებით, რომელიც სპეციალურად არ არის განსაზღვრული სამეთვალყურეო საბჭოსთვის და/ან აქციონერთა საერთო კრებისთვის.

3.4.4 დირექტორთა საბჭოს საქმიანობა და კრებები

დირექტორთა საბჭოს საქმიანობას ხელმძღვანელობს გენერალური დირექტორი. გენერალური დირექტორი უფლებამოსილია ინდივიდუალურად წარმოადგინოს ბანკი ნებისმიერი პირის წინაშე. ნებისმიერი გარიგება ან ბანკის ნებისმიერი შიდა რეგულაცია, ბრძანება ან ინსტრუქცია შეიძლება დამოწმდეს გენერალური დირექტორის ხელმოწერით ან დირექტორთა საბჭოს ყველა დანარჩენი წევრების ხელმოწერებით. გენერალურ დირექტორს შეუძლია მიაწოდოს უფლებამოსილება სხვა დირექტორებს და შესაბამის პირებს, დამოუკიდებლად წარმოადგინონ ბანკი სხვადასხვა გარიგებებთან და ვალდებულებებთან დაკავშირებით.

დირექტორთა საბჭო იღებს გადაწყვეტილებებს დირექტორთა საბჭოს სხდომებზე. დირექტორთა საბჭოს უფლებამოსილებები საქმიანობის მიმართულებების მიხედვით დელეგირებულია დირექტორთა საბჭოსთან არსებულ კომიტეტებზე, ხოლო უშუალოდ დირექტორთა საბჭო იკრებება მხოლოდ განსაკუთრებით მნიშვნელოვანი საკითხების განსახილველად. მთლიანობაში 2021 წელს დირექტორთა საბჭო შეიკრიბა თოთხმეტჯერ.

3.4.5 დირექტორთა საბჭოს საქმიანობის შეფასება

სამეთვალყურეო საბჭო მუდმივად აფასებს დირექტორთა საბჭოს საქმიანობებს ბანკის საერთო მიზნების მიღწევის თვალსაზრისით და მიიჩნევს, რომ დირექტორთა საბჭოს გააჩნია გამოცდილების და ცოდნის სათანადო ბალანსი და ეფექტურად გააგრძელებს საქმიანობას.

3.4.6 დირექტორთა საბჭოს კომიტეტები

3.4.6.1 საკრედიტო კომიტეტი

საკრედიტო რისკის მართვისა და საკრედიტო რისკით გამოწვეული დანაკარგების შემცირების მიზნით, ბანკში არსებობს საკრედიტო კომიტეტების რამდენიმე დონიანი სისტემა, რომელიც განიხილავს კორპორატიულ, მიკრო, მცირე და საშუალო, საცალო და ბითუმი ლომბარდის საკრედიტო პროდუქტებთან დაკავშირებულ საკრედიტო რისკებს და იღებს გადაწყვეტილებას აღნიშნული საკრედიტო პროდუქტის პირობების დამტკიცებაზე.

ყველა დონის საკრედიტო კომიტეტი გადაწყვეტილებას იღებს მისთვის დამტკიცებული ლიმიტის ფარგლებში. საკრედიტო კომიტეტების იერარქიაში ყველაზე მაღალი დონის კომიტეტის წევრები არიან რისკების დირექტორი და გენერალური დირექტორი ან შესაბამისი ბიზნეს მიმართულების დირექტორი. საკრედიტო რისკის მართვის ფუნქცია წარმოდგენილია ნებისმიერი რგოლის კომიტეტში თავმჯდომარის უფლებამოსილებით და სარგებლობს ნებისმიერი გადაწყვეტილების მიმართ ვეტოს გამოყენების უფლებით.

3.4.6.2 საოპერაციო რისკების კომიტეტი

რისკების ადრეული იდენტიფიკაციის, რისკის ეფექტური მართვისა და მონიტორინგის მიზნით, ბანკის დირექტორთა საბჭოსთან არსებობს საოპერაციო რისკების კომიტეტი, რომელიც პასუხისმგებელია საოპერაციო რისკების ჩარჩოს შემადგენელი დოკუმენტების მომზადებაზე, საოპერაციო რისკის მართვის ფუნქციის ეფექტურობაზე და შესაბამისი რეკომენდაციების სამეთვალყურეო საბჭოსთვის მიწოდებაზე. კომიტეტი უზრუნველყოფს საოპერაციო რისკის მართვის ფუნქციის დამოუკიდებელ და შეუფერხებელ საქმიანობას.

კომიტეტის თავმჯდომარეა რისკების დირექტორი. კომიტეტი იკრიბება არანაკლებ თვეში ერთხელ, ან საჭიროების შემთხვევაში უფრო ხშირად.

3.4.6.3 ინფორმაციული უსაფრთხოების კომიტეტი

ბანკის შიდა კონტროლის მექანიზმების ეფექტურობაზე მონიტორინგის განხორციელებისა და ბანკის ინფორმაციული აქტივების დაცულობის უზრუნველსაყოფად ბანკის დირექტორთა საბჭოსთან არსებობს ინფორმაციული უსაფრთხოების კომიტეტი, რომელიც ახორციელებს ზედამხედველობას ბანკის ინფორმაციული უსაფრთხოების ჩარჩოზე და რისკის მართვის სისტემაზე, რისკის მართვის სატრატეგიის შესაბამისობაზე ბანკის მიზნებთან, აფასებს ძირითად რისკის პოლიტიკებსა და ზოგადად, რისკის მართვას.

კომიტეტის ძირითადი ფუნქციებია ინფორმაციული და კიბერ საფრთხეების იდენტიფიცირება და აღნიშნული მიმართულებით ბანკის დაცულობის კონტროლი, კიბერ საფრთხეებზე სათანადო რეაგირების ზომების არსებობა.

გენერალური დირექტორი, რისკების დირექტორი, ინფორმაციული უსაფრთხოების მთავარი ოფიცერი და ინფორმაციული ტექნოლოგიების მიმართულების ხელმძღვანელი პირი წარმოადგენენ კომიტეტის წევრებს. კომიტეტის წევრებად დამატებით შესაძლოა მოწვეულ იქნან შესაბამისი კვალიფიკაციის და გამოცდილების მქონე ხელმძღვანელი პირები და ბანკის სხვა თანამშრომლები. კომიტეტი იკრიბება თვეში ერთხელ.

3.4.6.4 ინფორმაციული ტექნოლოგიების აღმასრულებელი კომიტეტი

ინფორმაციული ტექნოლოგიების საშუალებით ბანკში არსებული პროცესების ოპტიმიზაციის, ინფორმაციულ ტექნოლოგიებში განხორციელებული ინვესტიციების მართვისა და ინფორმაციულ ტექნოლოგიებთან დაკავშირებული ხარჯების ოპტიმიზაციის მიზნით დირექტორთა საბჭოსთან ფუნქციონირებს ინფორმაციული ტექნოლოგიების აღმასრულებელი კომიტეტი.

კომიტეტი განიხილავს ბანკის ბიზნეს საქმიანობასთან დაკავშირებულ იმ იდეებს, რომელთა განსახორციელებლად საჭიროა ინფორმაციული ტექნოლოგიების ჩართულობა, განიხილავს ინფორმაციულ ტექნოლოგიებში შესულ განაცხადებს ახალი პროექტების შესახებ და საჭიროების შემთხვევაში განსაზღვრავს მათ პრიორიტეტულობას, განიხილავს ინფორმაციული ტექნოლოგიების საქმიანობაში არსებულ ხარვეზებს, ახდენს პოტენციური რისკებისა და ეფექტური საქმიანობის ხელშეშლელი გარემოებების იდენტიფიცირებას.

კომიტეტის თავმჯდომარეა გენერალური დირექტორი, ხოლო წევრები დირექტორთა საბჭოს წევრები და შესაბამისი მიმართულების მენეჯერები. კომიტეტი იკრიბება თვეში ერთხელ.

3.4.6.5 მარკეტინგისა და გაყიდვების კომიტეტი

ბანკის საქმიანობის მარკეტინგული დაგეგმვის, ცნობადობის გაზრდის, ბანკსა და სამოქალაქო საზოგადოების წარმომადგენლებს შორის კომუნიკაციისა და თანამშრომლობის მიზნით დირექტორთა საბჭოსთან ფუნქციონირებს მარკეტინგისა და გაყიდვების კომიტეტი. კომიტეტი წარმოადგენს პლათფორმას, ხოლო კომიტეტის სხდომები საშუალებას, რომლის გამოყენებითაც ბანკის ბიზნესის დაგეგმვასა და განხორციელებაზე პასუხისმგებელი პირები მარკეტინგის თანამშრომლებთან ერთად უზრუნველყოფენ მარკეტინგული კამპანიების დაგეგმვას. კომიტეტი ასევე ორგანიზებას უწევს ბანკის სოციალური კორპორაციული პასუხისმგებლობის (CSR) ფარგლებში ღონისძიებების დაგეგმვასა და განხორციელებას და ბანკის ბრენდის განვითარებასთან დაკავშირებით მარკეტინგული სტრატეგიის შემუშავებას, მისი განხორციელებისთვის საჭირო საშუალებების იდენტიფიცირებას.

კომიტეტი იკრიბება თვეში ერთხელ და ახდენს როგორც მიმდინარე საკითხებისთვის პრიორიტეტების განსაზღვრას, ისე უკვე განხორციელებული კამპანიებისა და აქტივობების შესახებ ინფორმაციის შეჯამებას და მიღწეული შედეგის შეფასებას.

3.4.6.6 აქტივებისა და პასივების მართვის კომიტეტი (ალკო)

ბანკის აქტივებისა და პასივების ეფექტური მართვის, საზედამხედველო და პრუდენციული ნორმატივებისა და მოთხოვნების დაცვით საბანკო ოპერაციების შემოსავლიანობის მაქსიმიზაციის მიზნით დირექტორთა საბჭოსთან ფუნქციონირებს აქტივებისა და პასივების მართვის კომიტეტი.

კომიტეტი უზრუნველყოფს ბანკის სახსრების ოპტიმალურ მართვას, პრუდენციული მოთხოვნების დაცვის კონტროლს, საბანკო ოპერაციების შემოსავლიანობის ზედამხედველობას რესურსების ღირებულების გათვალისწინებით და შემოსავლიანობის გაზრდის მიზნით გასატარებელი ღონისძიებების განსაზღვრას. გარდა ამისა, კომიტეტი ასევე ახორციელებს სხვადასხვა სახის რისკის (სავალუტო რისკი, ლიკვიდობის რისკი, საპროცენტო განაკვეთის ცვლილების რისკი) კონტროლსა და ანალიზს, მათ შორის საპროცენტო რისკის დონის შეფასებას, ლიკვიდობის შენარჩუნებისთვის აუცილებელი მოცულობის აქტივების შენარჩუნების კონტროლს.

კომიტეტის თავმჯდომარეა გენერალური დირექტორი, ხოლო წევრები დირექტორთა საბჭოს წევრები და ფინანსების, ხაზინის, ორგანიზაციული რისკების მართვის ერთეულების ხელმძღვანელი პირები. აქტივებისა და ვალდებულებების მართვის კომიტეტის შეხვედრები ტარდება ყოველთვიურად ან ნებისმიერ დროს, როდესაც საჭიროდ ჩაითვლება.

3.4.6.7 ფულის გათეთრების საწინააღმდეგო (AML) კომიტეტი

ფულის გათეთრების/უკანონო შემოსავლის ლეგალიზაციის აღკვეთის ხელშეწყობისა, ტერორიზმის დაფინანსების წინააღმდეგ ბრძოლისა და პრევენციისთვის დირექტორთა საბჭოსთან ფუნქციონირებს AML კომიტეტი, რომელიც პასუხისმგებელია ფულის გათეთრებისა და ტერორიზმის დაფინანსების წინააღმდეგ ბრძოლისა და პრევენციისთვის სტრატეგიისა და სამოქმედო გეგმის შემუშავებასა და მისი შესრულების კოორდინაციაზე.

კომიტეტი განიხილავს და შეიმუშავებს ფულის გათეთრებისა და ტერორიზმის დაფინანსების მიმართულებით ბანკის შიდა დოკუმენტების პროექტებს, განიხილავს კლიენტთა რისკის კატეგორიის ცვლილებას და კლიენტის რისკის კატეგორიის მიხედვით იღებს გადაწყვეტილებას ანგარიშის გახსნაზე ან ოპერაციების წარმოებაზე.

კომიტეტის თავმჯდომარე არის რისკების დირექტორი.

3.5 რეგულაცია ინტერესთა კონფლიქტის მართვის შესახებ

ბანკის მენაბრეების და კრედიტორების ინტერესების დაცვის და ბანკის მიერ აფილირებულ პირებთან გარიგებების ადეკვატური ზედამხედველობის და კონტროლის უზრუნველყოფის მიზნით, ითვლება, რომ კონკრეტული თანამშრომლები თავისუფალნი უნდა იყვნენ ინტერესთა ფაქტობრივი ან პოტენციური კონფლიქტებისგან, რამაც შესაძლოა გავლენა მოახდინოს მათ გადაწყვეტილებებზე ან ქმედებებზე, ბანკში მუშაობის პროცესში. ამ მიზნისთვის, სამეთვალყურეო საბჭომ დაამტკიცა დებულება ინტერესთა კონფლიქტის მართვის შესახებ, შესაბამისად გაზარდა ბანკის ვალდებულება იმოქმედოს ეთიკის დაცვით და მიიღოს გამომწვევითი ზომები, სათანადოდ განსაზღვროს და მართოს (თუ დასაშვებია) ინტერესთა პოტენციური კონფლიქტი.

ინტერესთა კონფლიქტის მართვისთვის, ბანკი ადგენს დაკავშირებულ/აფილირებულ მხარეებს, ადგენს ასეთი დაკავშირებული მხარეების ჩამონათვალს, ახდენს ასეთი ჩამონათვალის კლასიფიკაციას, განსაზღვრავს გარიგებების პროცესს, კონტროლის/ანგარიშგების საფუძველზე და განსაზღვრავს გარიგებების ტიპებს და ჩამონათვალს, რომლის დამტკიცების ექსკლუზიური კომპეტენცია ეკუთვნის სამეთვალყურეო საბჭოს.

ბანკის აუდიტის კომიტეტი და სამეთვალყურეო საბჭო მუდმივად მოწოდებულია დახვეწოს ინტერესთა კონფლიქტის მართვის შიდა პროცესი რაც მიმართულია იმ მიზნისკენ, რომ უზრუნველყოფილ იქნას დაკავშირებულ პირებთან განხორციელებულ ტრანზაქციებზე სათანადო კონტროლი და ანგარიშგება და აღნიშნული ტრანზაქციების მიმართ დაცულ იქნას გაშლილი მკლავის პრინციპი.

ზემოაღნიშნული პრინციპების შესაბამისად, 2021 წლის აპრილში სამეთვალყურეო საბჭოს მიერ დამტკიცდა ბანკის ინტერესთა კონფლიქტის დებულების განახლებული რედაქცია, რომლითაც სრულყოფილად განისაზღვრა დაკავშირებულ პირთა იდენტიფიცირების კრიტერიუმები და განხორციელდა ეკოსისტემის პრინციპების დებულებაში ინტეგრაცია.

3.6 სავალდებულო სატენდერო შეთავაზება

2017 წლის ოქტომბერში, მას შემდეგ რაც ბანკში განხორციელდა კონტროლის ცვლილება და Georgian Financial Group B.V.-მა (ყოფილი European Financial Group B.V.) იყიდა ბანკის განთავსებული აქციების 74.64% და შესაბამისად გახდა ბანკის მაჟორიტარი აქციონერი, საქართველოს მეწარმეთა შესახებ კანონით გათვალისწინებული წესით, Georgian Financial Group B.V.-მ ("GFG") გამოაცხადა სავალდებულო სატენდერო შეთავაზება ყველა დარჩენილი აქციის გამოსყიდვის თაობაზე. სავალდებულო სატენდერო შეთავაზების პირველი ეტაპი დასრულდა 2018 წლის თებერვალში. საბოლოოდ, მინორიტარი აქციონერებისგან GFG-ის მიერ გამოსყიდულ იქნა 334 მილიონზე მეტი ჩვეულებრივი აქცია და 2.25 მილიონი პრივილეგირებული აქცია.

გარდა სავალდებულო სატენდერო შეთავაზებისა, 2018 წელს GFG-მ მისი კუთვნილი 1,573,680 პრივილეგირებული აქცია დააკონვერტირა 31,600,000 ჩვეულებრივ აქციად. სავალდებულო სატენდერო შეთავაზებისა და პრივილეგირებული აქციების კონვერტაციის შედეგად GFG-ის ბენეფიციარი მფლობელები, ფიზიკური პირები ირაკლი ოთარ რუხაძე, იგორ ალექსეევი და ბენჯამინ ალბერტ მარსონი, 2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით არაპირდაპირ ჯამურად ფლობდნენ ბანკის განთავსებული აქციების 91.985%-ს (2017: 74.64%). 2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით GFG-ის პროცენტული მონაწილეობა ბანკის კაპიტალში გაიზარდა 95.99%-მდე, თუმცა მნიშვნელოვანი წილის მფლობელ ბენეფიციარ მესაკუთრეთა წილობრივი მონაწილეობა დარჩა უცვლელი.

3.7 ფინანსური ანგარიშგების შედგენის პროცესთან დაკავშირებული შიდა კონტროლისა და რისკების მართვის სისტემების მიმოხილვა

ბანკი ფინანსური ანგარიშგების დახურვას და წარდგენას ყოველდღიურად ახდენს როგორც ფასს-ის, ისე სეზ-ის მოთხოვნების მიხედვით. ყოველდღიურად ინფორმაციის წარდგენა ხორციელდება როგორც ბანკის შიდა სტრუქტურულ ერთეულებსა და მენეჯმენტისადმი, ასევე სავალდებულო წესით იგზავნება სეზ-ში შესაბამისი ახსნა განმარტებებით. გარდა ამისა, სამეთვალყურეო საბჭოსა და სეზ-ისთვის მზადდება ფასს-ის და სეზ-ის მოთხოვნების მიხედვით მომზადებული თვიური კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგება. ყოველწლიურად ბანკი ვალდებულია მოიწვიოს გარე აუდიტი და ეროვნული ბანკის მიერ დადგენილი წესით ჩაატაროს გარეაუდიტორული შემოწმება ბუღალტრული აღრიცხვის საერთაშორისო სტანდარტების შესაბამისად.

4 არაფინანსური ანგარიშგება

ამჟამად, ბანკში გარემოს დაცვის, სოციალური, დასაქმების, ადამიანის უფლებების დაცვისა და კორუფციის წინააღმდეგ ბრძოლის საკითხები რეგულირდება სხვადასხვა შიდა დოკუმენტებით და პროცესებით, მათ შორის ბანკის კორპორატიული სახელმძღვანელოთი, ინტერესთა კონფლიქტის მართვის დებულებით და KYC და AML პოლიტიკებით. ბანკი აქტიურად მუშაობს გარემოს დაცვის, სოციალური, დასაქმების, ადამიანის უფლებების დაცვისა და კორუფციის წინააღმდეგ ბრძოლის საკითხებზე ახალი კომპლექსური პოლიტიკების შემუშავებაზე.

4.1 სოციალური და დასაქმების საკითხები

4.1.1 სოციალური პასუხისმგებლობა

სოლიდარობის ფონდი

2014 წლიდან ბანკი მონაწილეობს სოლიდარობის ფონდის მხარდაჭერის პროგრამაში, რომელიც ყურადღებას ამახვილებს 22 წელზე უმცროსი ონკოლოგიური დაავადების მქონე ახალგაზრდების დახმარებაზე. ეს დახმარება მოიცავს საზღვარგარეთ დიაგნოსტიკის და მკურნალობის თანადაფინანსებას, რაც საქართველოში არაა ხელმისაწვდომი (მაგალითად ღეროვანი უჯრედების გადანერგვა) და, აგრეთვე, საქართველოს ფარგლებში მკურნალობის დაფინანსება, რაც ცდება ჯანდაცვის და პირადი დაზღვევის კომპანიების პროგრამების ფარგლებს. ეს ინიციატივა გაგრძელდება 2022 წელსაც. პროგრამის ფარგლებში ბანკმა ფონდის ანგარიშზე 2021 წლის 31 დეკემბრის მონაცემებით ჯამურად 950,000 ლარზე მეტი გადარიცხა ლეიკემიით დაავადებულ ბავშვთა და მოზარდთა მკურნალობის ხარჯების დასაფარად.

სოციალური მომსახურების სააგენტო - მოხუცთა პანსიონები და ბავშვთა თავშესაფრები

ლიბერთი ბანკი ყოველწლიურად იღებს სოციალური მომსახურების სააგენტოში დაფიქსირებული ბავშვთა და მოხუცთა ყველა პანსიონატის კომუნალური გადასახადების (გაზი, ელექტროენერგია, წყალი) გადახდის პასუხისმგებლობას. ბანკის პროგრამა მოიცავს 54-ზე მეტ დარეგისტრირებულ თავშესაფარს ქვეყნის მასშტაბით და 300-ზე მეტ ბენეფიციარს, რისი წლიური ხარჯიც შეადგენს საშუალოდ 500 ათას ლარს. მათ ყოველდღიურ ცხოვრებაში ხალისის შესატანად ბანკი რეგულარულად სტუმრობს თავშესაფრებს და მიაქვს საკვები და საჩუქრები.

სოციალური პასუხისმგებლობის პროგრამა სოციალური ბარათების მფლობელებისთვის პარტნიორებთან ერთად: სუპერმარკეტების ქსელი 'ნიკორა', ევექსი კლინიკები და ფარმადეპო

ლიბერთი ბანკის სოციალური ბარათის 1.2 მილიონ მფლობელს, პენსიონერებისა და სოციალური დახმარების მიმღებების ჩათვლით, შეუძლიათ განსაკუთრებული და პრივილეგირებული პირობებით სარგებლობა სოციალური ბარათით გადახდისას, პარტნიორ კომპანიებთან:

სუპერმარკეტების ქსელი 'ნიკორა': ნიკორა სუპერმარკეტის ქსელში მთელი საქართველოს მასშტაბით, 350-მდე დასახელების პროდუქტზე მოქმედებს ფასდაკლება.

ფარმადეპო: 25%-მდე ფასდაკლება ქრონიკული დაავადებების სამკურნალო 2200-ზე მეტი დასახელების მედიკამენტზე. ფასდაკლებით სარგებლობა სოციალური ბარათის მფლობელს შეუძლია ნებისმიერ დროს, „ფარმადეპოს“ ნებისმიერ აფთიაქში.

ევექსი კლინიკები: ევექსის კლინიკებში სოციალური ბარათით გადახდისას, მოქმედებს 50%-მდე ფასდაკლება როგორც სამედიცინო სერვისებზე, ასევე სტომატოლოგიურ მომსახურებაზე. შეღავათებით სარგებლობა ევექსის კლინიკებში ლიბერთის ბარათით პედაგოგებისთვისაც არის ხელმისაწვდომი. აღნიშნული პროექტები ბანკმა დაიწყო 2018 წლის სექტემბრიდან.

ინიციატივა გაუმჯობესებული პირობებით და კიდევ უფრო მეტი ბენეფიტებით გაგრძელდება 2022 წელსაც.

პანდემია და სოციალური პასუხისმგებლობა

2020 წელს პანდემიის დაწყებისთანავე, ფილიალები და სერვის ცენტრები სრულად აღიჭურვა პრევენციისთვის საჭირო ინვენტარით. ბექ ოფისი კი უმოკლეს დროში გადავიდა დისტანციური მუშაობის რეჟიმზე. მომხმარებელზე და თანამშრომლებზე პანდემიის პირობებში ზრუნვის მიზნით დაიხარჯა 2 მილიონ ლარზე მეტი. პარალელურად, მიმდინარეობდა საინფორმაციო კამპანიები მომხმარებლებისთვის - Covid-19 პრევენციისა და თავის მოფრთხილების შესახებ.

პანდემიის პირობებში 2021 წელს განხორციელებული სოციალური პასუხისმგებლობის პროექტები:

- ▶ ფონდი „გულით ერთმანეთისთვის“ - შეიქმნა სპეციალური საქველმოქმედო პლატფორმა ლიბერთის ბანკის თანამშრომლებისთვის. ლიბერთიმ ფონდში 50 000 ლარის ოდენობით პირველადი შენატანი გააკეთა, ამის შემდგომ კი, თანამშრომლების მიერ შეგროვებულ თანხას ყოველთვე აორმაგებს. ფონდში შეგროვებული თანხა ხმარდება ლიბერთის თანამშრომლებს და მათი ოჯახის წევრებს სამედიცინო საჭიროებების ხარჯებს.
- ▶ Covid 19 ვაქცინაციაზე რეგისტრაციაში დახმარება - ლიბერთის ინიციატივით, ლიბერთის ნებისმიერ ფილიალში და ლიბერთი ექსპრესებში, ნებისმიერ მსურველს შევთავაზეთ ვაქცინაციაზე რეგისტრაციაში დახმარება.

ლიბერთისა და Lingwing-ის ურთიერთთანამშრომლობის მემორანდუმი

ლიბერთის და Lingwing-ის ურთიერთთანამშრომლობის მემორანდუმის ფარგლებში, ლიბერთიმ უზრუნველყო სოციალურად დაუცველი 500 აბიტურიენტის ინგლისურ ენაში მომზადება. პროექტში ჩართვის მსურველებისთვის ხელმისაწვდომი იყო ონლაინ რეგისტრაცია, სწავლაც მიმდინარეობდა ონლაინ რეჟიმში.

UN Women

2019 წლის 5 დეკემბრიდან დღემდე ლიბერთი UN Women-ის ქალთა გაძლიერების პრინციპების გლობალურ ინიციატივას უერთდება. თანამშრომლობის ფარგლებში, ლიბერთი სრულიად იზიარებს UN Women-ის ხედვასა და პრინციპებს ბანკში დასაქმებული ქალების ეკონომიკური გაძლიერების მხარდასაჭერად.

UNFPA

2020 წლის მაისში, ლიბერთი ბანკსა და გაეროს მოსახლეობის ფონდის (UNFPA) საქართველოს ოფისის შორის ურთიერთთანამშრომლობის მემორანდუმი გაფორმდა.

მემორანდუმის ფარგლებში ლიბერთი UNFPA-სთან მჭიდროდ თანამშრომლობს 60+ მოსახლეობის ჯანსაღი და აქტიური ცხოვრების ხელშეწყობის, გენდერული თანასწორობისა და ქალთა გაძლიერების მიმართულებებით.

UNFPA Georgia და FAO Georgia-სთან ერთად, სოფლად მცხოვრები ქალების ინფორმირებისა და გაძლიერებისათვის, საქართველოს რეგიონებში შეხვედრები მიმდინარეობს. პროექტის მიზანია, სოფლად მცხოვრები ქალების ცნობიერება ავამაღლოთ გენდერული თანასწორობის, რეპროდუქციული ჯანმრთელობისა და უფლებების, სათემო მონაწილეობის შესახებ.

2021 წლის ბოლომდე, პროექტის ფარგლებში 500-ზე მეტ მეწარმე თემის ლიდერ ქალთან განხორციელდა შეხვედრები სხვადასხვა რეგიონებში.

პროექტის ერთ-ერთი უმთავრესი ნაწილი ფინანსური განათლებაა - იმ საბანკო სერვისების შესახებ ინფორმირება, რაც სოფლის მეურნეობაში ჩართულ ქალებს საკუთარი ბიზნესის განვითარებაში ეხმარება.

60+ კლუბები

„60+ კლუბები“ შეიქმნა რუსთავსა და ქუთაისში. პროექტი გაეროს მოსახლეობის ფონდის (UNFPA) საქართველოს ოფისის ინიციატივაა, რომელიც აქტიური დაბერების პოლიტიკის განხორციელებას და ხანდაზმულთა ცხოვრების ხარისხის გაუმჯობესებას უწყობს ხელს. ეს არის წევრობაზე დაფუძნებული კლუბი, უფროსი თაობის სოციალიზაციის სივრცე, რომელიც აქტიური და ჯანსაღი ცხოვრების ხელშეწყობისთვის, ჰარმონიული და მრავალფეროვანი გარემოს შექმნას ისახავს მიზნად. უფროს თაობაზე ზრუნვის ფარგლებში, ლიბერთის მხრიდან დიდი ყურადღება ასევე ეთმობა ფინანსური განათლების მიღებას და ახალი უნარების შეძენას.

მოგზაური 60+

Well Being Georgia-სთან ერთად დავიწყეთ ახალი პროექტი - „მოგზაური 60+“, რომელიც მოიცავს აქტიურ და საინტერესო დასვენებას, არტ თერაპიას და ახალი მეგობრების შეძენას.

გადამზადების პროგრამა რეგიონებში მცხოვრები ქალებისთვის

ტესტერებზე, ფრონტ-ენდ დეველოპერებსა და UX/UI დიზაინერებზე მოთხოვნა დღეს განსაკუთრებით მაღალია, თუმცა ამ სფეროებში დასაქმებულებს შორის იშვიათად შეხვედრებით ქალებს. ამ სტერეოტიპის დასაწვდომად BTU-სთან ერთად შევქმენით 3-თვიანი უფასო კურსი პროგრამირებასა და კოდინგში. კურსის ფარგლებში ბათუმში, თბილისსა და თელავში მცხოვრები 75 ქალი გადამზადდნენ და საშუალება მიეცათ უფასოდ შეესწავლათ დღესდღეობით ყველაზე მოთხოვნი პროფესიები.

„ჩართე“

განათლებაზე ხელმისაწვდომობა ბანკის პრიორიტეტია. 2021 წლის დეკემბერში პროექტ „ჩართესთან“ ერთად ბანკმა მაღალმთიან რეგიონში მცხოვრებ 30 მოსწავლეს კომპიუტერები გადასცა საჩუქრად და ინტერნეტის მიწოდება დაუფინანსა.

მასწავლებლის ეროვნული ჯილდო

ლიბერთი მეხუთე წელია მხარს უჭერს მასწავლებლის ეროვნულ ჯილდოს და ხელს უწყობს ამ პროფესიის პოპულარიზაციას. განათლების კოალიციასთან თანამშრომლობით „The Global Teacher Prize“-ის გლობალურ კამპანიაში ბანკი ყოველწლიურად ერთვება და ფულადი პრიზით აჯილდოვებს მონაწილე ტოპ 10 მასწავლებელს.

4.1.2 დასაქმების საკითხები

ბანკში დასაქმებულთა საერთო რაოდენობა 2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით 4,374 თანამშრომელი იყო, აქედან 1,337 მამრობითი და 3,037 მდედრობითი სქესის წარმომადგენელი. ორგანიზაციაში გენდერული თანასწორობაა, თანაბარი მოპყრობა დასაქმებასა და პროფესიულ სფეროში. ბანკში დასაქმებულია 23 შეზღუდული შესაძლებლობის თანამშრომელი (არ ექვეითებათ სამუშაოვლო გადასახადი), მოქმედებს კერძო დაზღვევა.

ბანკი ზრუნავს დასაქმებულთა კვალიფიკაციის ამაღლებასა და განვითარებაზე, რაც თავისმხრივ ზრდის თანამშრომელთა მოტივაციას, ხელს უწყობს მიმდინარე პროცესების დახვეწას, ავტომატიზაციას და მომხმარებელთან ურთიერთობის გაუმჯობესებას.

ასევე ბანკში მოქმედებს შეფასების სისტემა, რომელიც საშუალებას აძლევს როგორც დაქვემდებარებულ თანამშრომელს, ასევე ზემდგომს განსაზღვროს შეფასების თვლადი კრიტერიუმები და მიიღონ აღნიშნულ კრიტერიუმებზე დაყრდნობით უკუკავშირი. პროცესი გამჭვირვალეა და მიმართულია თანამშრომელთა პროფესიული განვითარებისკენ.

2020 წლის ბოლოს ბანკში დაიწყო წინა ხაზის საკრედიტო მიმართულებისთვის სტაჟირების/მენტორინგის პროექტი. თითოეულ სტაჟიორს ჰყავს მენტორი, რომელიც გამოცდილი თანამშრომელია და სტაჟირების პერიოდში პასუხისმგებელია სტაჟიორისთვის გამოცდილების გადაცემასა და პოზიციისთვის საჭირო უნარების განვითარების მხარდაჭერაზე. პროგრამა 3 ეტაპისგან შედგება:

- ▶ On boarding ტრენინგი ჩვენს სასწავლო ცენტრში
- ▶ 20 დღიანი On job ტრენინგი/სწავლება ფილიალებში წინასწარ განსაზღვრული და გაწერილი გეგმის მიხედვით.
- ▶ 8 დღე თეორიული ტრენინგი სასწავლო ცენტრში.

შეფასება ხდება ყოველი კვირის ბოლოს და შემაჯამებელი გამოცდის ჩაბარების შემდეგ ვასაქმებთ ლიბერთიში. 2021 წელს გადავამზადეთ 53 მენტორი და 113 სტაჟიორი, აქედან 86 დასაქმდა ლიბერთიში.

ბანკში მოქმედებს კორპორატიული სახელმძღვანელო, რომელშიც დაწვრილებითაა გაწერილი დასაქმებულის უფლება-მოვალეობები, კორპორატიული ეთიკა, კონფიდენციალურობა, უსაფრთხოების და დასაშვები ქმედებების პოლიტიკა, დასაქმებულის სამუშაო და დასვენების დრო, დეკრეტული და სხვადასხვა სახის შვებულებით სარგებლობის წესები.

4.2 გარემოს დაცვასთან დაკავშირებული საკითხები

ბანკის სათაო ოფისის ყველა სართულზე განთავსებულია სპეციალური მწვანე ყუთები, სადაც თანამშრომლებს შეუძლიათ ჩაყარონ უკვე გამოყენებული და გამოუსადეგარი ფურცლები. აღნიშნული აქტივობით ბანკი ახორციელებს ორმაგ დახმარებას:

- ▶ უფრო ხილვადი ბუნებას და ზრუნავს, რომ რაც შეიძლება ნაკლები ხე მოიჭრას ქალაქის დამზადების მიზნით;
- ▶ მაკულატურის ჩაბარებით მიღებული ფულით, ბანკი ეხმარება მიუსაფარ ბავშვთა სახლებს.

მდგრადი გარემოსდაცვითი პოლიტიკა დამტკიცდა სამეთვალყურეო საბჭოს მიერ 2019 წელს. აღნიშნული პოლიტიკა გამოხატავს და ადასტურებს ბანკის შესაძლებლობას, შესაბამისობაში იყოს ყველა შესაბამის რეგულაციებთან და სხვა მოთხოვნებთან. ამასთან, ბანკი მიზნად ისახავს გარემოზე გავლენის მინიმუმამდე შემცირებას ბიზნეს გადაწყვეტილებებში გარემოსდაცვითი საკითხების გათვალისწინების გზით; ინდუსტრიის ჯგუფებთან, არასამთავრობო ორგანიზაციებთან და სამოქალაქო საზოგადოებასთან ურთიერთობით ბიზნესში მდგრადი გარემოსდაცვითი პოლიტიკის ხელშესაწყობად; გარემოსდაცვით საკითხებზე თანამშრომელთა ცნობიერების ამაღლებით, გარემოსდაცვითი პასუხისმგებლიანი ქცევის წახალისებითა და სხვა სოციალურად ან და ეკოლოგიურად სასარგებლო საქმიანობის განხორციელებით.

4.3 ადამიანის უფლებები

ადამიანის უფლებების დაცვა ბანკის ერთ-ერთი ყველაზე მნიშვნელოვანი პრინციპია. ბანკი ზედმიწევნით იცავს დისკრიმინაციის ყველა ფორმის აღმოფხვრის შესახებ საქართველოს კანონის მოთხოვნებს. ბანკში არსებული შიდა პროცედურები და პოლიტიკები სრულ შესაბამისობაშია ანტიდისკრიმინაციულ კანონმდებლობასთან. სავარაუდო დისკრიმინაციის ნებისმიერ ფაქტზე ხდება სწრაფი და ეფექტიანი რეაგირება, ხოლო დისკრიმინაციის ფაქტის გამოვლენის შემთხვევაში ბანკი უზრუნველყოფს შესაბამისი ზომების მიღებას და დისკრიმინაციის შედეგების აღმოფხვრას, მესამე პირის უფლებებისა და კანონიერი ინტერესების შეუღებას.

4.4 კორუფციის წინააღმდეგ ბრძოლა

ბანკისთვის მნიშვნელოვანია აწარმოოს საქმიანი ურთიერთობა სამართლიანი, ეთიკური და კანონშესაბამისი ფორმით. ბანკის ანტიკორუფციული პოლიტიკის ელემენტები მოცემულია „კორპორატიულ სახელმძღვანელოში“ და სტანდარტულ შრომით ხელშეკრულებებში. დოკუმენტები განსაზღვრავს ბანკის თანამშრომელთა/დირექტორთა ქცევის წესებს და არეგულირებს, საჩუქრის ან სარგებლის მიღების საკითხებს, რომელიც შესაძლებელია უკავშირდებოდეს მათ საქმიანობას.

ბანკი კორუფციულ რისკებს ასევე აკონტროლებს შესყიდვების პროცესშიც. ბანკის შესყიდვები ხორციელდება სატენდერო პროცედურის დაცვით, რომლის შედეგადაც გადაწყვეტილება მიიღება მიმწოდებლის შესწავლის, ინტერესთა კონფლიქტის ან/და კორუფციული რისკების გამოვლენის და აღმოფხვრის საფუძველზე.

2019 წელს მექრთამეობისა და კორუფციის საწინააღმდეგო პოლიტიკის დამტკიცებით და დანერგვით, ბანკი უპირატესობას ანიჭებს შემდეგ ღირებულებებს:

- ▶ წინდახედულ და სანდო ქცევას;
- ▶ დასაქმებულის პასუხისმგებლიანობის წახალისებას;
- ▶ საქმიანობაში გაშლილი მკლავის პრინციპის გამოყენებას, როდესაც გარიგებაში მონაწილე მხარეები არიან დამოუკიდებლები და თანაბარ პირობებში;

პოლიტიკა კრძალავს როგორც ქრთამის შეთავაზებას ან/და გადახდას, ისე მის დაპირებას, ქრთამის მოთხოვნას, აღებას ან/და აღების მხარდაჭერას ან წახალისებას ნებისმიერი ფორმით, როგორც პირდაპირ, ისე არაპირდაპირ, ისევე როგორც კორუფციულ გარიგებაში მონაწილეობას, რაც გულისხმობს როგორც ფულადი, ისე არაფულადი ღირებულების მქონე საჩუქრის მესამე პირისთვის გადაცემას ან მისგან მიღებას, დაპირებას, ასევე ნებისმიერი დაუმსახურებელი შეღავათის მინიჭებას პირადი გამორჩენის მიზნით ან/და დაკავებული პოზიციის გამოყენებას მატერიალური სარგებლის მიზნით.

4.5 დამატებითი ინფორმაცია

დამატებითი ინფორმაციის მიღება შესაძლებელია ბანკის 2021 წლის პილარ 3-ის ანგარიშში რომელიც ხელმისაწვდომია ბანკის ვებ-გვერდზე:

<https://www.libertybank.ge/ka/chven-shesakheb/investorebistvis/pinansuri-inpormatsia/regulatory-financial-reporting-to-the-national-bank-of-georgia> და სებ-ის ვებ-გვერდზე:

<https://www.nbg.gov.ge/fm/ანგარიშგებები/pillar3/ქართული/წლიური/ლიბერთი/2020/2020-ლიბერთი.pdf?v=70shs>